

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

ԳՐԱՆՑՎԱԾ Է

«Հայաստանի ավտոապահովագրողների (վերջին փոփոխությունը գրանցված է)
բյուրո» ԻԱՄ խորհրդի ՀՀ կենտրոնական բանկում
26/09/2016թ թիվ 37-Լ որոշմամբ «24» նոյեմբերի 2017թ
Փոփոխված է
28/02/2017թ թիվ 8-Լ որոշմամբ
21/07/2017թ թիվ 39-Լ որոշմամբ
26/09/2017թ թիվ 50-Լ որոշմամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ
13/11/2017թ թիվ 56-Լ որոշմամբ

«Հայաստանի ավտոապահովագրողների _____ Արթուր Զավադյան
բյուրո» ԻԱՄ խորհրդի նախագահ

_____ Ներսես Երիցյան

ԿԱՆՈՆՆԵՐ RL 1-001

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՎՏՈԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂՆԵՐԻ ԲՅՈՒՐՈ»
ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ՄԻՈՒԹՅԱՆ
(ԱՊՊԱ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ)**

ԲԱԺԻՆ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՓԼՈՒԽ 1. ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ

1. Սույն կանոններով կարգավորվում են ԱՊՊԱ ոլորտի մասնակիցների միջև պայմանագրերի կնքման, պատահարների կարգավորման, փորձաքննությունների իրականացման, հատուցումների կարգավորման և հետադարձ պահանջի կիրառման գործընթացում առաջացող հարաբերությունները: Սույն կանոններով սահմանված դրույթները միաժամանակ հանդիսանում են Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության ընդհանուր պայմանները, որոնք ԱՊՊԱ վկայագրի (այսուհետ նաև՝ Վկայագիր) հետ կազմում են ԱՊՊԱ պայմանագիրը և սույն կանոններում անվանվում են ԱՊՊԱ պայմանագիր:

2. ԱՊՊԱ պայմանագրի առարկա հանդիսացող հարաբերությունները կարգավորվում են ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով, «Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ նաև՝ Օրենք), այլ իրավական ակտերով, Վկայագրով և սույն կանոններով: Ընդ որում, այն դեպքում, երբ Ապահովագրողների համար սույն կանոններով նախատեսված են Օրենքով սահմանվածից առավել խիստ պայմաններ՝ ներառյալ որոշակի գործողությունների իրականացման առավել կարճ ժամկետներ, ապա Ապահովագրողներն այդ մասով առաջնորդվում են սույն կանոններով:

3. Սույն կանոններում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստը՝

- 1) Բյուրո՝ «Հայաստանի ավտոապահովագրողների բյուրո» ԻԱՄ,
- 2) Ապահովագրող՝ Բյուրոյին անդամակցող և ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման իրավունք ունեցող ապահովագրական ընկերություն,
- 3) Պայմանագիր կնքած Ապահովագրող կամ ՊԿԱ՝ Ապահովադիր հետ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած Ապահովագրող,
- 4) Դիմում ստացած Ապահովագրող կամ ԴՍԱ՝ Ապահովագրող կամ Բյուրո, որին, համաձայն սույն կանոնների, պետք է ներկայացվի ապահովագրական հատուցման վերաբերյալ դիմումը, և (կամ) որը փաստացի կարգավորում է տուժողի ապահովագրական հատուցման գործընթացը՝ ներառյալ կատարում է կանխավճարներ կամ նախնական հատուցումներ (այսուհետ՝ Կանխավճարներ),
- 5) Հատուցման պարտավորությամբ Ապահովագրող կամ ՀՊԱ՝ Օրենքի համաձայն տուժողին ապահովագրական հատուցում վճարելու պարտավորություն ունեցող Ապահովագրող կամ Բյուրո,
- 6) Ապահովադիր՝ Ապահովագրողի հետ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած անձ,
- 7) Ապահովագրված անձ՝ Ավտոտրանսպորտային միջոցը (հատուցման գործընթացում՝ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցը (միջոցները)) օրինական հիմքով տիրապետող անձ,
- 8) տուժող՝ ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման հետևանքով Օրենքով նախատեսված անձնական կամ գույքին պատճառված վնասներ կրած ցանկացած անձ, որն Օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված կարգով ունի հատուցման իրավունք: Տուժող են համարվում նաև սույն ենթակետի առաջին նախադասությամբ

նախատեսված՝ անձի մահվան դեպքում Օրենքի համաձայն վնասների հատուցման իրավունք ունեցող անձինք: Տուժողի մահվանից կամ գործունեության դադարեցումից հետո նրա վերաբերյալ սույն կանոններով սահմանված կարգավորումները տարածվում են նրա իրավահաջորդների վրա,

9) Ավտոտրանսպորտային միջոց՝ տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագրի Վկայագրում կամ դրա հավելվածում նշված համարանիշին կամ սույն կանոններով նախատեսված դեպքերում նույնացման համարին կամ թափքի համարին՝ ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին պետական հաշվառում իրականացնող մարմնի և (կամ) արտադրողի տվյալներով համապատասխանող ավտոտրանսպորտային միջոց,

10) վնասների փորձագետ՝ Բյուրոյի կանոնների համաձայն՝ ԱՊՊԱ ոլորտում գույքին պատճառված վնասների գնահատում իրականացնելու իրավունք ունեցող անձ,

11) պատճառների փորձագետ՝ Բյուրոյի կանոնների համաձայն՝ ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննություն իրականացնելու իրավունք ունեցող անձ,

12) փորձագետ՝ վնասների փորձագետ և պատճառների փորձագետ,

13) վերանորոգող կազմակերպություն՝ Բյուրոյի կանոնների համաձայն՝ համապատասխան վնասի վերականգնում իրականացնելու իրավունք ունեցող անձ,

14) Հանձնաժողով՝ Օրենքի 12-րդ հոդվածի համաձայն՝ Բյուրոյի կազմում ստեղծված Բժշկական հանձնաժողով,

15) Ելակետ 1՝ վարչական վարույթի բացակայության դեպքում ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի կազմած՝ պատահարի հանգամանքները ամրագրող փաստաթուղթ կամ փաստաթղթերի ամբողջություն,

16) Ելակետ 2՝ ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի կողմից կազմված՝ պատահարի վայրի սահմանված ձևով գծագիր (սխեմա) և (կամ) ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի կողմից տրամադրված պատահարի ամբողջական տեսագրությունը:

4. ԱՊՊԱ պայմանագրում օգտագործվող՝ սույն սույն կանոններով չնախատեսված այլ հասկացություններն ունեն ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքում և Օրենքում կիրառվող նշանակությունը, եթե կոնկրետ դրույթի բովանդակությունից չի բխում դրա օգտագործման այլ իմաստ:

5. Սույն կանոնները, բացառությամբ **Ենթահավելված 8.2.1.3-ի**, հաստատված են Բյուրոյի խորհրդի կողմից, իսկ **Ենթահավելված 8.2.1.3-ը** հաստատված է Հանձնաժողովի կողմից: Սույն կանոնների առանձին դրույթներ կարող են փոփոխվել, վերացվել կամ լրացվել բացառապես Բյուրոյի խորհրդի (**Ենթահավելված 8.2.1.3-ի մասով՝ Հանձնաժողովի**) կամ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից միակողմանի (առանց Ապահովագրի համաձայնության)՝ Օրենքով սահմանված կարգով: Ընդ որում, սույն կանոններում կատարվող ցանկացած փոփոխությունների և (կամ) լրացումների և (կամ) գործողության դադարեցման մասին Ապահովագիրը տեղեկանում է Բյուրոյի պաշտոնական www.appa.am ինտերնետային կայքից, որտեղ դրանք հրապարակվում են ուժի մեջ մտնելու պահից առնվազն տասն օրացուցային օր առաջ:

6. Սույն կանոններով սահմանված օրերը համարվում են աշխատանքային օրեր՝ բացառությամբ, երբ կանոնի կոնկրետ դրույթում նշված է օրացուցային օր:

ԳԼՈՒԽ 2. ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ՀԱՂՈՐԴԱԳՄԱՆ ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԸ

7. Բյուրոն, ՊԿԱ-ն և ԴՍԱ-ն պարտավոր են սույն կանոններով նախատեսված բոլոր ծանուցումները սույն կանոններով նախատեսված անձանց ուղարկել պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեով՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ծանուցում ստացողը երբևէ ԱՊՊԱ պայմանագիր չի կնքել (Ապահովադիր չի հանդիսացել): Սույն կանոնների իմաստով պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցե է համարվում՝

1) տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագրով Ապահովադրի և Ապահովագրված անձի համար՝ Ապահովադրի՝ Վկայագրում նշված էլեկտրոնային հասցեն, իսկ Վկայագրի կնքումից հետո Ապահովադրի կողմից ՊԿԱ-ին այլ էլեկտրոնային հասցե տրամադրված լինելու դեպքում՝ վերջին անգամ տրամադրված էլեկտրոնային հասցեն,

2) տուժողի համար՝ պատահարում ներգրավված իր ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագրի Վկայագրում նշված էլեկտրոնային հասցեն, իսկ դրա բացակայության դեպքում՝ նրա կողմից վերջին անգամ որևէ Ապահովագրողի հետ կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրի Վկայագրում նշված էլեկտրոնային հասցեն, իսկ կոնկրետ հատուցման գործընթացում տուժողի կողմից ծանուցման համար այլ էլեկտրոնային հասցե տրամադրված լինելու դեպքում՝ միայն տվյալ գործընթացի շրջանակներում՝ այդ էլեկտրոնային հասցեն,

3) Բյուրոյի և Ապահովագրողների համար՝ հաղորդակցման համար միմյանց միջև գրավոր փոխհամաձայնեցված էլեկտրոնային հասցեն:

8. Սույն կանոնների 7-րդ կետով սահմանված բացառություն համարվող դեպքերի համար ծանուցումը պետք է իրականացվի հետևյալ եղանակներից որևէ մեկով՝

1) ծանուցումն առձեռն հանձնելու միջոցով՝ ստացման մասին ստորագրությամբ, կամ

2) ծանուցումը համապատասխան անձի կողմից գրավոր տրամադրած փոստային հասցեին հետպատասխան տեղեկացմամբ պատվիրված նամակով ուղարկելու միջոցով, կամ

3) ծանուցումը տվյալ անձի համար ինտերնետային կայքում ստեղծված համապատասխան բաժնում տեղադրելու միջոցով՝ պայմանով, որ ծանուցումն իրականացնողը տվյալ անձին նախապես գրավոր ձևով հայտնել է ինտերնետային կայքի հասցեն, տվյալ անձի համար ստեղծված բաժին մուտք գործելու համար անհրաժեշտ մուտքային տվյալները և բաժնից օգտվելու կարգը: Ընդ որում, եթե ծանուցումն իրականացնողը ծանուցումը տեղադրելուց հետո մեկ օրվա ընթացքում ծանուցման ընթերցման վերաբերյալ էլեկտրոնային տեղեկացում չի ստանում, ապա պարտավոր է դրան հաջորդող մեկ օրվա ընթացքում ծանուցվող անձին հեռախոսազանգի միջոցով տեղեկացնել ծանուցման տեղադրման մասին:

9. Սույն կանոններով նախատեսված կարգով ծանուցումներն անձի կողմից համարվում են պատշաճ ստացված և վերջինների կողմից որոշակի գործողություններ կատարելու համար սահմանված ժամկետները ծանուցող անձի կողմից սկսվում են հաշվարկվել՝

1) էլեկտրոնային փոստով ուղարկվելու դեպքում՝ ծանուցումն ուղարկելու օրվան հաջորդող օրվանից,

2) ծանուցումն ստորագրությամբ առձեռն հանձնվելու դեպքում՝ հանձնելու օրվան հաջորդող օրվանից,

3) պատվիրված նամակով ուղարկվելու դեպքում՝ հետպատասխան տեղեկացման մեջ նշված ծանուցման ստացման կամ որևէ հիմքով նամակը փոստի ծառայության կողմից հետ վերադարձվելու հաջորդող օրվանից,

4) ծանուցումը տվյալ անձի համար ինտերնետային կայքում ստեղծված համապատասխան բաժնում տեղադրվելու դեպքում՝

ա. ծանուցումն ընթերցելուն հաջորդող օրվանից, եթե ծանուցումը տեղադրելուց հետո՝ 1 օրվա ընթացքում, ստացվել է ծանուցման ընթերցման վերաբերյալ էլեկտրոնային տեղեկացում,

բ. ծանուցող անձի կողմից հեռախոսազանգով տեղեկացնելու օրվան հաջորդող օրվանից, եթե ծանուցումը տեղադրելուց հետո՝ 1 օրվա ընթացքում, ծանուցող անձը չի ստանում ծանուցման ընթերցման վերաբերյալ էլեկտրոնային տեղեկացում և ծանուցվող անձին հեռախոսազանգի միջոցով է տեղեկացնում ծանուցման վերաբերյալ:

10. Ապահովադիրը սույն կանոններով նախատեսված ծանուցումն ստանալուց անմիջապես հետո պարտավոր է ծանուցմամբ նախատեսված տեղեկատվությունը փոխանցել իր հետ կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրով Ապահովագրված անձին՝ կրելով վերջինի կողմից ծանուցումը փաստացի չստանալու հետ կապված բացասական հետևանքների համար պատասխանատվության ռիսկը:

11. Ապահովադիրը, Ապահովագրված անձը և տուժողը սույն կանոններով նախատեսված դիմումները, ինչպես նաև ստացված ծանուցումների վերաբերյալ իրենց համաձայնությունը կամ անհամաձայնությունը կամ սույն կանոններով նախատեսված ցանկացած այլ պատասխանները համապատասխան անձանց կարող են ներկայացնել հետևյալ եղանակներից որևէ մեկով՝

1) առձեռն՝ համապատասխան անձի գրասենյակում, որի դեպքում անձի նույնականացումն ապահովվելու նպատակով ներկայացվում է նաև անձը հաստատող փաստաթուղթը, իսկ ներկայացուցչի միջոցով հանդես գալու դեպքում՝ նաև համապատասխան գործողությունների իրականացման լիազորություններ ունենալու փաստը հավաստող փաստաթղթերը (նախկինում դրանք ներկայացված չլինելու դեպքում),

2) իրենց պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեից համապատասխան անձանց այն էլեկտրոնային հասցեին, որից ստացվել է ծանուցումը, իսկ ծանուցումների հետ չկապված դիմումները՝ Վկայագրում նշված էլեկտրոնային հասցեին ուղարկելու միջոցով: Սույն ենթակետով նախատեսված եղանակով ուղարկված դիմումները, համաձայնությունները, անհամաձայնությունները և սույն կանոններով նախատեսված այլ պատասխանները համարվում են ստորագրված համապատասխան Ապահովադիր, Ապահովագրված անձի կամ տուժողի կողմից: Ընդ որում, սույն ենթակետում նշված եղանակը կիրառելի չէ այն դիմումների և պատասխանների համար, որոնցով սույն կանոններով սահմանված որևէ գումար ստանալու համար ներկայացվում է տվյալ Վկայագրում կամ նույն հարցին վերաբերող առձեռն ներկայացված դիմումում կամ պատասխանում նախատեսվածից տարբերվող բանկային հաշվեհամար:

12. Սույն կանոնների համաձայն՝ դիմումներին կամ պատասխաններին կից ներկայացման ենթակա փաստաթղթերն Ապահովադիրը, Ապահովագրված անձը և տուժողը սույն կանոններով նախատեսված համապատասխան անձանց կարող են ներկայացնել հետևյալ եղանակով՝

1) փաստաթղթի բնօրինակը կամ դրա նոտարական կարգով հաստատված պատճենը ներկայացվում է համապատասխան անձի գրասենյակ կամ ուղարկվում է նրա պաշտոնական փոստային հասցեին: Ընդ որում, Բյուրոն, ՊԿԱ-ն, ԴՍԱ-ն կամ ՀՊԱ-ն պարտավոր է գրասենյակում ներկայացված փաստաթուղթն անմիջապես պատճենահանել և հետ վերադարձնել այն ներկայացրած անձին, իսկ փոստով ուղարկված փաստաթղթի բնօրինակը մեկ օրվա ընթացքում պատճենահանել և փոստով հետ վերադարձնել այն ուղարկողի նշած եղանակով կամ փոստային հասցեով: Սույն ենթակետի համաձայն պատճենահանված փաստաթղթի վրա փաստաթուղթն ստացած անձի կողմից կատարում է «Բնօրինակն անձամբ տեսել եմ» նշումը, լրացվում տեսնելու ամսաթիվը և ստորագրվում: Սույն ենթակետով նախատեսված՝ Բյուրոյի, ՊԿԱ-ի, ԴՍԱ-ի կամ ՀՊԱ-ի կողմից ստացված փաստաթղթի վերադարձման պահանջը չի տարածվում լիազորագրերի կամ դրանց նոտարական կարգով հաստատված պատճենների վրա,

2) փաստաթղթի պատճենը (լուսապատճենը) ներկայացվում է առձեռն՝ համապատասխան անձի գրասենյակում (որի դեպքում սույն կանոնների 11-րդ կետով սահմանված կարգով իրականացվում է դրանք ներկայացրած անձի նույնականացում) կամ ուղարկվում է պատշաճ էլեկտրոնային փոստի հասցեից:

13. Սույն կանոնների համաձայն ԱՊՊԱ ոլորտում նախատեսված ցանկացած գործընթացի կազմակերպման, դրանում նախատեսված փաստաթղթերի փոխանակման, հարցումների կատարման և դրանց պատասխանների ստացման, համաձայնեցված հայտարարագրի լրացման, ելակետային տվյալների հավաքագրման, պատվերների տրամադրման, եզրակացությունների ստացման և ցանկացած այլ գործընթացի կազմակերպման համար կարող են ստեղծվել (ներդրվել) ԱՊՊԱ համակարգի համապատասխան մասնակիցների կողմից պարտադիր կիրառման ենթակա միասնական էլեկտրոնային հարթակներ, ծրագրային համակարգեր, բջջային հավելվածներ և ցանկացած այլ տեխնիկական լուծումներ (այսուհետ՝ միասնական էլեկտրոնային հարթակ): Միասնական էլեկտրոնային հարթակը ստեղծվում և դրա օգտագործման ուղեցույցները հաստատվում և փոփոխվում են Բյուրոյի գործադիր տնօրենի կողմից, հրապարակվում են Բյուրոյի պաշտոնական ինտերնետային կայքում և պարտադիր են դրանց օգտագործողների համար: Որևէ գործընթացի շրջանակներում միասնական էլեկտրոնային հարթակի միջոցով ուղեցույցին համապատասխան ստացված կամ ստեղծված տեղեկատվությունը և (կամ) փաստաթուղթը և (կամ) կատարված գործողությունը Բյուրոյի, ՊԿԱ-ի, ԴՍԱ-ի, ՀՊԱ-ի կամ փորձագետի կողմից համարվում է պատշաճ ստացված (ներկայացված, կատարված) տվյալ փաստաթղթին կամ տեղեկատվությանը փաստացի տիրապետելու պահից և ենթակա չէ լրացուցիչ ներկայացման դրանք ներկայացնելու պարտավորություն ունեցող անձի կողմից:

14. Սույն կանոններով նախատեսված ցանկացած գործընթացի շրջանակներում ներկայացված և (կամ) կիրառվող փաստաթղթերում պարունակվող տեղեկությունները ԱՊՊԱ ոլորտում համարվում են հավաստի, քանի դեռ սույն կանոններով սահմանված կարգով կամ ՀՀ օրենսդրության համաձայն տվյալ փաստաթուղթը կազմած անձանց կամ մարմինների, դրանց վերադաս մարմինների կողմից կամ դատական կարգով այլ փաստ չի հաստատվել, եթե այլ բան սահմանված չէ սույն կանոններով: Անձի՝ Ձև 11-ի համաձայն տրված գրավոր հայտարարության հիման վրա համապատասխան Ապահովագրողը կամ Բյուրոն կարող է այդ անձի հետ կապված ապահովագրական հատուցման գործընթացներում սույն կետով նախատեսված փաստաթղթերի՝ տվյալ

անձին վերաբերող տեղեկատվության փոխարեն հավաստի համարել Ձև 11-ով իրեն ներկայացված հայտարարության մեջ նշված տեղեկատվությունը: Ընդ որում՝ Ձև 11-ով ներկայացված հայտարարության մեջ նշված՝ փոփոխվող տեղեկատվությունը և դրա հետևանքները կիրառելի են միայն տվյալ անձի և հայտարարությունն ընդունած և դրան համաձայնություն տված Ապահովագրողի կամ Բյուրոյի միջև հարաբերություններում և չեն կարող դրվել այլ անձանց շահերին առնչվող գործընթացների հիմքում:

15. Սույն կանոններով նախատեսված դիմումները, պատասխանները կամ փաստաթղթերը սահմանված ժամկետում չներկայացնելու կամ տեղեկացումները սահմանված ժամկետում չկատարելու դեպքում համապատասխան ժամկետները կետանցած անձը զրկվում է դիմումը, փաստաթղթերը կամ պատասխանը ներկայացնելու արդյունքում առաջացող իրավունքից և (կամ) կրում է չտեղեկացման համար սահմանված բացասական հետևանքները, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ժամկետի բացթողումը սույն կանոններով սահմանված հիմքերով հարգելի է ճանաչվել դիմումը, պատասխանը կամ տեղեկացումն ստացած անձի կամ ֆինանսական համակարգի հաշտարարի կողմից կամ դատական կարգով:

16. Սույն կանոններով ժամկետի բացթողումը հարգելի է ճանաչվում, եթե ժամկետները բաց թողած անձն ապացուցում է հետևյալ պայմանների միաժամանակյա առկայության փաստը.

1) ժամկետի բացթողման պատճառ է հանդիսացել տվյալ անձի անգիտակից վիճակում կամ այնպիսի իրավիճակում գտնվելը, որն անհնարին է դարձրել նրա կողմից սահմանված ժամկետում դիմումի, պատասխանի կամ փաստաթղթերի ներկայացումը կամ տեղեկացման պարտավորության կատարումը՝ ներառյալ ներկայացման ենթակա իրավասու պետական մարմնի ակտն ընդունված և (կամ) ուժի մեջ մտած չլինելու պատճառով, կամ եթե այդ անձը տեղյակ չի եղել և չէր կարող տեղյակ լինել համապատասխան գործողությունների կատարման հիմքերի մասին (ընդ որում, նման դեպքում, որպես տեղյակ չլինելու հիմնավոր պատճառ սույն կանոններով կարող է գնահատվել միայն անձի՝ Հայաստանի Հանրապետության և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության սահմաններից դուրս գտնվելը), և

2) անձը դիմումը կամ պատասխանը ներկայացրել է կամ տեղեկացման պարտավորությունը կատարել է սույն կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված հիմքերը վերանայուց հետո՝ համապատասխան գործողության կատարման համար սույն կանոններով սահմանված ժամկետում:

17. Ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումների ներկայացման համար սույն կանոններով սահմանված ժամկետը սույն կետով նախատեսված դեպքերում սկսում է գործել հետևյալ պահից (մինչև այդ պահին ընկած ժամանակահատվածում համարելով, որ առկա են եղել դիմելն անհնարին դարձնող հանգամանքներ, ինչը տուժողի կողմից լրացուցիչ ապացուցման ենթակա չէ)՝

1) տուժողի իրավահաջորդի համար ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ներկայացնելու մասով՝ համապատասխան ժառանգության վկայագիրն ստանալու օրվանից, իսկ ժառանգության վկայագիրն ստանալու նպատակով դիմում ներկայացնելու համար օրենսդրությամբ նախատեսված ժամկետում համապատասխան դիմում չներկայացնելու դեպքում՝ այդ ժամկետի վերջին օրվանից,

2) ապահովագրական պատահարի գծով իրավասու պետական մարմնի կողմից վարույթ և (կամ) դատական գործընթաց իրականացվելու դեպքում՝ այդ վարույթի և

(կամ) դատական գործընթացի գծով այնպիսի գործն ըստ էության լուծող կամ գործը կասեցնող ակտի ուժի մեջ մտնելու և տուժողի կողմից դրա ստանալու օրվանից, որով առաջին անգամ հաստատվել է ապահովագրական պատահարում տուժողին վնաս պատճառած անձի մեղավորությունը կամ մեղավորության ավելի բարձր աստիճանը,

3) տուժողի մահվանից հետո ծնված նրա երեխայի համար որպես կերակրողին կորցրած անձ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ներկայացնելու մասով՝ երեխայի ծնվելու օրվանից,

4) տուժողի խնամքի ներքո գտնվող և նրա մահվանից հետո՝ 5 տարվա ընթացքում, անաշխատունակ դարձած անձի համար որպես կերակրողին կորցրած անձ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ներկայացնելու մասով՝ այդ անձին անաշխատունակ ճանաչելու օրվանից:

18. Սույն կանոններով սահմանված ծանուցումները, տեղեկացումները և ցանկացած այլ հաղորդակցումները հավաստող փաստաթղթերը և (կամ) նյութերը, ինչպես նաև սույն կանոնների համաձայն հատուցման գործընթացում իրենց ներկայացված փաստաթղթերը Բյուրոյի, ՊԿԱ-ի և ԴՍԱ-ի մոտ պահպանվում են՝

1) գույքին պատճառված վնասներով հատուցումների դեպքում՝ հատուցման (տվյալ գործով վերջին հատուցման) վճարման ամսաթվից հետո՝ առնվազն 3 տարի ժամկետով,

2) անձնական վնասներով հատուցումների դեպքում՝ հատուցման (տվյալ գործով վերջին հատուցման) վճարման ամսաթվից հետո առնվազն 10 տարի ժամկետով:

19. Ծանուցումները, տեղեկացումները և ցանկացած այլ հաղորդակցումները հավաստող փաստաթղթեր և (կամ) նյութեր են համարվում՝

1) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումն էլեկտրոնային փոստով ուղարկման դեպքում՝ համակարգչում և (կամ) փոստային սերվերում պահպանված՝ ուղարկված էլեկտրոնային ծանուցումը, որտեղ պետք է հստակ տեսանելի լինի, թե ում, երբ և ինչ տեղեկատվություն է ուղարկվել,

2) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումն ստորագրությամբ առձեռն հանձնվելու դեպքում՝ ստացման մասին հասցեատիրոջ ստորագրության նշումով ծանուցման մեկ օրինակը կամ պատճենը,

3) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումը պատվիրված նամակով ուղարկվելու դեպքում՝ տվյալ ծանուցման գծով ստացված հետպատասխան տեղեկացման կտրոնը,

4) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումը տվյալ անձի համար ինտերնետային կայքում ստեղծված համապատասխան բաժնում տեղադրելու դեպքում՝ ծանուցումն իրականացրած անձի սերվերի և (կամ) համակարգչի վրա ծանուցումը տեղադրելը, ընթերցելը և դրանց ժամկետները հավաստող լոգերը, իսկ սույն կանոնների 9-րդ կետի 4)-րդ ենթակետի «բ» պարբերությամբ նախատեսված դեպքերում՝ նաև հեռախոսային ձայնագրությունը,

5) ծանուցումը, տեղեկացումը և ցանկացած այլ հաղորդակցումը հեռախոսազանգով իրականացնելու դեպքում՝ տվյալ հեռախոսազանգի ամբողջական ձայնագրությունը: Սույն կանոններով նախատեսված ծանուցումների, տեղեկացումների և ցանկացած այլ հաղորդակցումների, ինչպես նաև ներկայացված փաստաթղթերի՝ սույն կանոններով նախատեսված ժամկետներում չպահպանելու բացասական հետևանքների ռիսկը կրում է տվյալ ծանուցումը, տեղեկացումը, ցանկացած այլ հաղորդակցումը և փաստաթուղթը պահպանելու պարտավորություն ունեցող անձը:

20. Սույն կանոններով նախատեսված այն դեպքերում, երբ ծանուցման պարտականություն ունեցող անձը համընկնում է ծանուցվող անձի հետ, այդ մասով ծանուցման պարտականությունը դադարում է:

21. Այն դեպքում, երբ սույն կանոնների համաձայն՝ Բյուրոյի կամ Ապահովագրողների կողմից ծանուցման ենթակա փաթեթում ներառված են լուսանկարներ և (կամ) տեսանյութեր, որոնք պարունակում են տվյալ գործընթացում ներգրավված անձանցից բացի այլ ֆիզիկական անձանց վերաբերյալ ակնհայտ գաղտնիք պարունակող պատկերներ, ապա տվյալ մասը պետք է տեխնիկական եղանակով անհասանելի դարձվի հասցեատերերի համար:

22. ԱՊՊԱ ոլորտում կիրառվում են սույն կանոնների **Հավելված 1**-ով սահմանված հետևյալ տիպային ձևերը՝

Ձև 1	Ձև 1.1՝ Վկայագրի ձևը
	Ձև 1.2՝ Ապահովագրավճարի հերթական մասի վճարման և դրա չվճարման հետևանքների վերաբերյալ հիշեցում - ծանուցում
	Ձև 1.3՝ ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման արդյունքում վերադարձվող (վճարման ենթակա) ապահովագրավճարի հաշվարկ – ծանուցում
	Ձև 1.4՝ ԱՊՊԱ վճարման կտրոնը
Ձև 2	Ձև 2.1՝ Գույքին պատճառված վնասների գծով ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում
	Ձև 2.2՝ Անձնական վնասների գծով ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում
	Ձև 2.3՝ Ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ ներկայացված դիմումին ընթացք չտալու վերաբերյալ դիմում
	Ձև 2.4՝ Ապահովագրական հատուցման գործընթացը դադարեցնելու վերաբերյալ ծանուցում
Ձև 3	Պատահարում կողմերի մեղավորության մասով նախնական նշումների վերաբերյալ համաձայնություն ստանալու վերաբերյալ հարցում
Ձև 4	Փորձաքննություն (նախնական զննություն) կատարելու վերաբերյալ պատվեր (<i>պատվիրատուից փորձագետին</i>)
Ձև 5	Ձև 5.1՝ Պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի եզրակացություն
	Ձև 5.2՝ Վնասների գնահատման փորձաքննություն իրականացնող փորձագետի եզրակացություն
	Ձև 5.3՝ Վնասված գույքի փորձաքննության համար նախնական զննության ակտ
Ձև 6	Փորձաքննության (նախնական զննության) արդյունքների (անհնարինության) ծանուցում (<i>փորձագետից պատվիրատուին</i>)
Ձև 7	Ձև 7.1՝ Վնասված գույքի փորձաքննության համար նախնական զննության ակտի ծանուցում (<i>ԴՄԱ-ից շահագրգիռ անձանց</i>)
	Ձև 7.2՝ Փորձաքննության արդյունքների և ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ ծանուցում-որոշում (<i>կիրառելի է Պարզեցված հատուցման գործընթացի դեպքում</i>)

	Ձև 7.3՝ Փորձաքննության արդյունքների և ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ ծանուցում-որոշում (կիրառելի է Ստանդարտ հատուցման հատուցման գործընթացի դեպքում)
Ձև 8	Ձև 8.1՝ Լրացուցիչ փորձաքննություն իրականացնելու պահանջի վերաբերյալ դիմում
	Ձև 8.2՝ Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնելու պահանջի վերաբերյալ Բյուրոյին ներկայացվող դիմում
Ձև 9	Ձև 9.1՝ Կրկնակի (լրացուցիչ) փորձաքննության նշանակման (մերժման) մասին ծանուցում
	Ձև 9.2՝ Կրկնակի փորձաքննության արդյունքների ծանուցում
Ձև 10	Ապահովագրական հատուցման վճարման վերաբերյալ ծանուցում ԴՍԱ-ից ՀՊԱ-ին (ՀՊԱ-ներին)
Ձև 11	Հայտարարություն տեղեկատվության ճշգրտման վերաբերյալ

(22-րդ կետը լրաց. է 21/07/2017թ. թիվ 39-Լ)

23. Սույն գլխով նախատեսված բոլոր տիպային ձևերում արտացոլված՝

1) տեղեկությունների տրամադրումը և (կամ) փաստաթղթերի կցումը համարվում է սույն կանոններով նախատեսված պարտադիր պահանջ համապատասխան փաստաթուղթը ներկայացնող (ծանուցող) անձի համար, եթե այլ բան սահմանված չէ տվյալ տիպային ձևում,

2) բոլոր դաշտերը ենթակա են պարտադիր լրացման, ընդ որում՝ եթե կոնկրետ տողը կամ դաշտը նախատեսված է միայն կոնկրետ դեպքերում լրացման համար, ապա այդ տողը կամ դաշտը փաստաթղթում փաստացի արտացոլվում և լրացվում է միայն համապատասխան դեպքերում,

3) տեքստը կազմվում է համակարգչի առնվազն 10 տառաչափով՝ բացառությամբ տիպային օրինակներով նախատեսված տողատակի նշումների, որոնք պետք է լինեն առնվազն 8 տառաչափով:

24. Բյուրոն և Ապահովագրողներն իրենց պաշտոնական ինտերնետային կայքերում մշտապես ապահովում են ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացում սույն կանոններով նախատեսված այն տիպային ձևերի հրապարակումը՝ յուրաքանչյուր իր մասով լրացված վավերապայմանների նշումով, որոնք ենթակա են լրացման և (կամ) ներկայացման Ապահովագրողների, Ապահովագրված անձանց և (կամ) տուժողների կողմից:

25. Սույն կանոններով նախատեսված՝ ծանուցվող անձանց գործողությունների և իրավունքների ուղեցույցը հաստատվում է Բյուրոյի գործադիր տնօրենի կողմից՝ հիմք ընդունելով Օրենքով, այլ իրավական ակտերով և Բյուրոյի կանոններով նախատեսված կարգավորումները: Սույն կետում նշված ուղեցույցը մշտապես հրապարակվում է Բյուրոյի և Ապահովագրողների պաշտոնական ինտերնետային կայքերում:

26. Բյուրոն, ՊԿԱ-ն, ԴՍԱ-ն և ՀՊԱ-ն ԱՊՊԱ ոլորտում իրավունք չունեն օգտագործել սույն գլխով նախատեսված տիպային ձևերից տարբերվող ցանկացած այլ փաստաթղթեր՝ անկախ դրանց օգտագործման նպատակից: Բյուրոյի, ԴՍԱ-ի կամ ՀՊԱ-ի կողմից ԱՊՊԱ ոլորտում ցանկացած նպատակով սույն գլխով չնախատեսված փաստաթղթերի օգտագործումը որևէ իրավական հետևանք չի առաջացնում:

ԳԼՈՒԽ 3. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՈՂՄԵՐԸ

27. ԱՊՊԱ պայմանագրի կողմեր են համարվում Վկայագրի համապատասխան դաշտերում նշված Ապահովագրողը և Ապահովադիրը: Սույն կանոնների և Վկայագրի դրույթներն ու պահանջները պարտադիր են պայմանագրի կողմերի համար: Այն դեպքում, երբ Ապահովադիրն Ավտոտրանսպորտային միջոցը վարման է հանձնում այլ անձի, ապա Ապահովադիրը պարտավոր է վերջիններին տեղեկացնել սույն կանոններով նախատեսված պարտավորությունների անվերապահ կատարման մասին: Նման պարտավորությունների չկատարման առնչությամբ ապահովագրական հատուցումների հետ կապված բացասական հետևանքների պատասխանատվությունը կրում է Ապահովադիրը՝ բացառությամբ Օրենքով նախատեսված դեպքերի:

ԳԼՈՒԽ 4. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԱՌԱՐԿԱՆ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏԸ

28. ԱՊՊԱ պայմանագրով ապահովագրության օբյեկտ են համարվում Ապահովադիր (Ապահովագրված անձի) այն գույքային շահերը, որոնք կապված են Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործումից բխող Ապահովադիր (Ապահովագրված անձի) քաղաքացիական պատասխանատվության հետ, որն առաջանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործումից տուժողին կամ նրա գույքին պատճառված Օրենքով և սույն կանոններով սահմանված վնասների գծով:

ԲԱԺԻՆ 2. ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՆՔՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ 5. ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՆՔՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ

29. ԱՊՊԱ պայմանագրերը կնքվում են անձի բանավոր կամ գրավոր դիմումի (պահանջի)՝ ներառյալ համապատասխան էլեկտրոնային միջավայրում կատարված հարցման համաձայն և Օրենքի և սույն կանոնների շրջանակներում նրա համար նախընտրելի պայմաններով, բացառությամբ ապահովագրավճարի վճարման կարգին և ժամկետին վերաբերող պայմանի, որը համաձայնեցվում է կողմերի միջև: Ապահովագրողները պարտավոր են անձի պահանջը և սույն կանոններով նախատեսված փաստաթղթերն ու տեղեկություններն ստանալուց անմիջապես հետո, բայց ոչ ուշ, քան՝ մինչև հինգ Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրության պայմանագրերի կնքման դեպքում՝ 1 օրվա ընթացքում, իսկ հինգ և ավելի Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրության պայմանագրերի կնքման դեպքում՝ 3 օրվա ընթացքում, վերջինիս հետ կնքել ԱՊՊԱ պայմանագիր կամ 2 օրվա ընթացքում գրավոր պատասխանել մերժման մասին՝ նշելով նաև մերժման հիմնավորումները: (29-րդ կետը լրաց. է 21/07/2017թ. թիվ 39-Լ)

29.1. Ապահովագրողները պարտավոր են Հայաստանի Հանրապետության և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տարածքում գրանցված՝ իրենց անունից ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական միջնորդային գործունեություն իրականացնելու իրավունք ունեցող առևտրային բանկերի և «Հայփոստ» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ ցանցային վաճառքներ կազմակերպող ապահովագրական գործակալներ) հետ ունենալ գրավոր համաձայնություն հետևյալի վերաբերյալ.

1) տվյալ ապահովագրական գործակալը պարտավոր է ցանկացած այլ Ապահովագրողի կողմից պահանջ ներկայացվելու դեպքում նրա հետ կնքել ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական միջնորդային գործունեության իրականացման պայմանագիր,

2) տվյալ ապահովագրական գործակալը պարտավոր է ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքել Ապահովագրի նախընտրած Ապահովագրողի անունից, եթե վերջինի հետ ունի ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական միջնորդային գործունեության իրականացման պայմանագիր: (29.1-րդ կետը լրաց. է 26/09/2017թ. թիվ 50-Լ)

29.2. Ապահովագրական գործակալի կողմից սույն կանոնների 29.1-րդ կետով սահմանված որևէ պահանջի խախտման դեպքում Ապահովագրողները պարտավոր են Բյուրոյի հետ համաձայնեցված կարգով դադարեցնել տվյալ ապահովագրական գործակալի հետ կնքված պայմանագիրը՝ ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական միջնորդային գործունեության իրականացման մասով: (29.2-րդ կետը լրաց. է 26/09/2017թ. թիվ 50-Լ)

30. Ապահովագրողներն ԱՊՊԱ պայմանագրերը կնքում են անձամբ կամ իրենց կողմից լիազորված անձանց (ներառյալ ապահովագրական գործակալների) միջոցով: ԱՊՊԱ պայմանագիրը սույն կանոններով նախատեսված կարգով և դեպքերում կարող է կնքվել նաև Ապահովագրի կողմից առցանց էլեկտրոնային ցանկացած եղանակով՝ ներառյալ ինտերնետային կայքի, վճարային համակարգերի, տերմինալների միջոցով և բջջային հավելվածներով (այսուհետ՝ առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքում): Ընդ որում՝ առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքվող պայմանագրերը համարվում են առանց ապահովագրական գործակալի միջնորդության կնքված պայմանագրեր: Ապահովագրական ընկերության կողմից պատշաճ լիազորված անձի՝ ներառյալ ապահովագրական գործակալի հետ կնքված, ինչպես նաև առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքված ԱՊՊԱ պայմանագիրն Ապահովագրի տեսանկյունից բոլոր դեպքերում համարվում է տվյալ ապահովագրական ընկերության հետ պատշաճ կնքված ԱՊՊԱ պայմանագիր, և ապահովագրական ընկերության լիազորված անձի կողմից իր լիազորությունների շրջանակն անցնելու, զեղծարարության, պայմանագիրը փաստացի չհաշվառվելու և նմանատիպ այլ հանգամանքների բացասական հետևանքների ռիսկը կրում է Ապահովագրողը, բացառությամբ սույն կանոնների 37-րդ կետի համաձայն Ապահովագրի վրա դրված ռիսկերի: (30-րդ կետը փոփ. է 26/09/2017թ. թիվ 50-Լ)

31. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար անձի կողմից ներկայացված կամ ՊԿԱ-ի կողմից այլ անձից օրինական եղանակով ինքնուրույնաբար ստացած փաստաթղթերը (դրանցում պարունակվող տվյալները) կամ տեղեկությունները կարող են օգտագործվել կամ փոխանցվել այլ Ապահովագրողներին կամ այլ անձանց այդ փաստաթղթերում կամ ԱՊՊԱ պայմանագրում արտացոլված տեղեկությունների ստուգման, որևէ ԱՊՊԱ պատահարում պատճառված վնասների հատուցման գործընթացը հավուր պատշաճի իրականացնելու, հատուցման վճարմամբ պայմանավորված հետադարձ պահանջի իրավունքի արդյունավետ իրականացման և ԱՊՊԱ ոլորտում անհրաժեշտ այլ գործողություններ իրականացնելու համար: Նշված տվյալները կարող են օգտագործվել ԱՊՊԱ պայմանագրի վերակնքման մասին Ապահովագրին տեղեկացնելու նպատակով միայն տվյալ պայմանագրով ՊԿԱ-ի կողմից:

32. Վկայագրի ձևը և հավելվածը, իսկ սույն կանոններով նախատեսված դեպքերում և կարգով կանխիկի ընդունման վճարային տերմինալների միջոցով ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային տարբերակով կնքվելու դեպքում՝ տրամադրվող ԱՊՊԱ վճարման կտրոնի ձևը սահմանված են սույն կանոնների **Հավելված 1-ով (Ձև 1.1՝ Վկայագրի ձևը և հավելվածը, Ձև 1.4՝ ԱՊՊԱ վճարման կտրոնը)**: Վկայագիրը կազմելու տեխնիկական պահանջները և Վկայագիրը լրացնելու հրահանգը, ԱՊՊԱ վճարման

կտրոնը լրացնելու հրահանգը, ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման ժամանակ պահանջվող փաստաթղթերի և տեղեկությունների ցանկը, ինչպես նաև ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ համաձայնագրի ձևը սահմանված են սույն կանոնների **Հավելված 2-ով (Հավելված 2.1'** Վկայագիրը կազմելու տեխնիկական պահանջները և Վկայագիրը լրացնելու հրահանգը, **Հավելված 2.1.1'** ԱՊՊԱ վճարման կտրոնը լրացնելու հրահանգը, **Հավելված 2.2'** ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար Ապահովագրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերի և տեղեկությունների ցանկը, **Հավելված 2.3'** ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ համաձայնագրի ձևը): Ապահովագրողին (ներառյալ իր լիազորված անձի կամ ապահովագրական գործակալի միջոցով) արգելվում է ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու համար իրեն դիմած անձից պահանջել **Հավելված 2.2-ով** չնախատեսված տեղեկություններ կամ փաստաթղթեր կամ այդպիսի տեղեկությունների (փաստաթղթերի) ներկայացումը համարել ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման նախապայման կամ այդպիսի տեղեկությունների (փաստաթղթերի) չներկայացման հիմնավորմամբ ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքել Ապահովագրի վիճակը վատթարացնող պայմաններով: (32-րդ կետը փոփ. է 21/07/2017թ. թիվ 39-Լ)

33. Վկայագրի դաշտերը լրացվում են սույն կանոններով նախատեսված՝ Ապահովագրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում ներառված և Ապահովագրի կողմից ներկայացված (հայտարարված) տեղեկությունների հիման վրա: ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար սույն կանոններով նախատեսված՝ Ապահովագրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում ներառված տեղեկությունները, ինչպես նաև ապահովագրավճարի հաշվարկման համար անհրաժեշտ այլ տեղեկատվությունը Ապահովագրողը կարող է նաև օրինական եղանակով ինքնուրույնաբար իրական ժամանակի ռեժիմում ստանալ ԱՊՊԱ միասնական տեղեկատվական համակարգից, եթե վերջինս ինտեգրված է այլ համապատասխան տեղեկատվական համակարգերի հետ, այդ համակարգերը ներառում են պահանջվող համապատասխան տեղեկատվությունը, և ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին առկա չեն տեխնիկական խոչընդոտներ նշված տվյալների ստացման համար: Ընդ որում, նման հնարավորության առկայության դեպքում Ապահովագրողը Վկայագրի կնքման համար պարտավոր է հիմք ընդունել ԱՊՊԱ միասնական տեղեկատվական համակարգից ստացված տվյալները՝ անկախ Ապահովագրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում արտացոլված տեղեկությունների հետ դրանց անհամապատասխանության հանգամանքից:

34. ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքվում է Ապահովագրի համար նախընտրելի՝ Օրենքով թույլատրված ժամկետով, բացառությամբ սույն կանոններով նախատեսված դեպքերում Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշի բացակայության հիմքով նույնացման (VIN) համարի կամ թափքի համարի հիման վրա կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերի, որոնք կնքվում են բացառապես տասն օր ժամկետով:

35. Վկայագրի՝ ՊԿԱ-ի օրինակին պարտադիր կցվում են Ապահովագրի կողմից ներկայացված և սույն կանոններով նախատեսված այն փաստաթղթերի պատճենները, որոնք հիմք են հանդիսացել Վկայագրի համապատասխան դաշտերի լրացման համար՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Վկայագրում տեղեկատվության լրացման համար հիմք են հանդիսացել սույն կանոններով սահմանված կարգով ԱՊՊԱ միասնական տեղեկատվական համակարգից ինքնաշխատ ստացված տվյալները, որոնց մասով փաստաթղթերի պատճենները Վկայագրին կցելը պարտադիր չէ:

36. ԱՊՊԱ պայմանագիրը կարող է կնքվել առցանց էլեկտրոնային եղանակով, եթե բավարարված են հետևյալ պայմանները միաժամանակ՝

1) ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքվում է անձամբ Ապահովադրի կողմից,

2) առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման հնարավորություններն Ապահովագրողի կողմից սահմանափակված չեն Օրենքով և սույն կանոններով նախատեսված Ապահովադիրների և ավտոտրանսպորտային միջոցների որևէ խմբի, ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործման նպատակի, պայմանագրի գործողության ժամկետի և ապահովադրի համար նախընտրելի ցանկացած այլ պայմանով կնքման համար՝ բացառությամբ ապահովագրավճարի վճարման կարգին և ժամկետին վերաբերող պայմանի,

3) Վկայագրում Ապահովադիրը չի նշում բանկային հաշվեհամար կամ նշում է նախկինում առցանց էլեկտրոնային եղանակից տարբերվող՝ սույն կանոններով նախատեսված այլ եղանակներով կնքված Վկայագրում նշված բանկային հաշվեհամարը:

37. ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքվելու դեպքում սույն կանոններով ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար նախատեսված փաստաթղթերը չեն ներկայացվում ՊԿԱ-ին, և դրանց տիրապետելու և այդ տվյալներն առցանց մուտքագրելու միջոցով Օրենքի համաձայն Ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու իրավասություն ունենալու համապատասխան հիմքերի առկայության, ինչպես նաև մուտքագրվող տվյալների՝ իրականությանը համապատասխանելու համար պատասխանատվությունը (բացասական հետևանքների ռիսկը) կրում է Ապահովադիրը: (37-րդ կետը փոփ. է 26/09/2017թ. թիվ 50-Լ)

38. ՊԿԱ-ն Վկայագրի էլեկտրոնային տարբերակը ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահից անմիջապես հետո, բայց ոչ ուշ, քան 10 րոպեի ընթացքում ուղարկում է Ապահովադրի պատշաճ էլեկտրոնային հասցեին, իսկ կանխիկի ընդունման վճարային տերմինալների միջոցով ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային տարբերակով կնքվելու դեպքում կնքման պահին անձին տերմինալի միջոցով տրամադրվում է նաև սույն կանոններով նախատեսված ԱՊՊԱ վճարման կտրոն: Ընդ որում՝ ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային տարբերակով կնքվելու դեպքում պայմանագրի կնքման պահ է համարվում համապատասխան էլեկտրոնային միջավայրում գործարքի հաստատման մասին հաղորդագրության արտացոլման պահը: (38-րդ կետը փոփ. է 21/07/2017թ. թիվ 39-Լ)

39. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումից հետո Վկայագրի հետ միասին Ապահովադիրին (նրա կողմից լիազորված անձին) տրվում է Բյուրոյի կայքում հրապարակված համաձայնեցված հայտարարագրի նմուշը: Առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու դեպքում Ապահովադիրը (նրա կողմից լիազորված անձը) պայմանագիրը կնքելուց հետո ցանկացած ժամանակ, կարող է համաձայնեցված հայտարարագրի նմուշն ստանալ ՊԿԱ-ի գլխամասային գրասենյակից կամ մասնաճյուղերից կամ նրա ցանկացած գործակալից, ինչպես նաև Բյուրոյի գրասենյակից: Բոլոր դեպքերում ցանկացած անձ համաձայնեցված հայտարարագրի նմուշը կարող է ներբեռնել Բյուրոյի պաշտոնական կայքից: Բյուրոն իր կայքում մշտապես ապահովում է համաձայնեցված հայտարարագրի նմուշի հրապարակումը և դրա լրացման հրահանգը:

40. ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխություններ և (կամ) լրացումներ կատարվում են ՊԿԱ-ի և Ապահովագրի միջև **Հավելված 2.3**-ով սահմանված ձևով համաձայնագիր կնքելու միջոցով, որի նկատմամբ, կիրառելիության դեպքում, տարածվում են ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման նկատմամբ սահմանված պահանջները, բացառությամբ առցանց էլեկտրոնային եղանակով կնքմանը վերաբերող դրույթների: Ընդ որում, կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխման ենթակա չէ Ապահովագրի և ՊԿԱ-ն:

ԳԼՈՒԽ 6. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՌԻՍԿԻ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

41. ԱՊՊԱ պայմանագրի համաձայն՝ ապահովագրական պատահար (ԱՊՊԱ պատահար) է համարվում Ապահովագրի և (կամ) Ավտոտրանսպորտային միջոցն (միջոցներն) օրինական հիմքերով տիրապետող այլ անձի (անձանց) կողմից տվյալ պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տարածքում Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման հետևանքով տուժող անձին (անձանց) հետևյալ վնասների պատճառով:

1) անձնական վնասներ, որոնք ներառում են տուժողի առողջությանը պատճառված վնասները և դրանց հետևանքով կորցրած աշխատավարձը (եկամուտները), ինչպես նաև տուժողի մահը,

2) գույքին պատճառված վնասներ, որոնք ներառում են տուժողի ավտոտրանսպորտային միջոցի վնասվածքը, ոչնչացումը կամ կորուստը, տուժողին պատկանող այլ գույքի վնասվածքը, ոչնչացումը կամ կորուստը, ինչպես նաև վնաս պատճառող Ավտոտրանսպորտային միջոցին կամ դրա կցորդին (կիսակցորդին) կցված կամ դրանց մեջ (վրա) գտնվող և սեփականության իրավունքով տուժողին պատկանող գույքին պատճառված վնասվածքը, ոչնչացումը կամ կորուստը:

42. ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ընթացքում Ապահովագրի պարտավոր է ՊԿԱ-ին ոչ ուշ, քան 10 օրվա ընթացքում, իսկ ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակի փոփոխման վերաբերյալ՝ նախապես, հայտնել ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքելիս սույն կանոններով նախատեսված՝ Ապահովագրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերում ներառված և (կամ) Ապահովագրի կողմից ներկայացված (հայտարարված) այն տեղեկություններում կատարված փոփոխությունների մասին, որոնք հիմք են ընդունվել ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար, եթե այդ փոփոխությունները կարող են որակապես ազդել ապահովագրական ռիսկի մեծացման վրա: Ընդ որում, սույն գլխի իմաստով՝ ապահովագրական ռիսկի մեծանալու վրա որակապես ազդող փոփոխություններ են համարվում այն փոփոխությունները, որոնց պայմաններում ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման դեպքում ենթակա կլինեին վճարման ավելի բարձր ապահովագրավճար: ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ընթացքում Ապահովագրի պարտավոր է ՊԿԱ-ին սույն կետում նախատեսված ժամկետում հայտնել նաև Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշի փոփոխության մասին և ՊԿԱ-ի հետ կնքել Վկայագրում փոփոխություն կատարելու վերաբերյալ համաձայնագիր:

43. Բոլոր դեպքերում ապահովագրական ռիսկի մեծանալու կամ նվազելու վրա որակապես ազդող փոփոխություն չի համարվում ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ընթացքում Ապահովագրի Բոնուս-Մալուս դասի փոփոխությունը:

44. Ապահովագրական ռիսկի փոփոխման վրա որակապես ազդող փոփոխության մասին տեղեկացված ՊԿԱ-ն կամ Ապահովադիրն իրավունք ունեն միմյանցից պահանջելու Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի, Օրենքի և սույն կանոնների շրջանակներում փոփոխել Վկայագրի պայմանները կամ ճշգրտել ապահովագրավճարի չափն ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության մնացած ժամանակահատվածի համար:

45. Ապահովադրի կողմից սույն գլխով սահմանված տեղեկացման պարտականությունը պատշաճ կերպով չկատարվելու դեպքում փոփոխված հանգամանքները համարվում են առկա ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքելու պահից, որոնց մասին սուտ տեղեկություններ հայտնաձևված Ապահովադիրը կրում է սույն կանոններով նախատեսված պատասխանատվությունը:

ԳԼՈՒԽ 7. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐ ՉՀԱՄԱՐՎՈՂ ԴԵՊՔԵՐԸ, ՉՀԱՏՈՒՑՎՈՂ ԳՈՒՄԱՐԻ ՉԱՓԸ

46. ԱՊՊԱ պատահար չեն համարվում և ԱՊՊԱ պայմանագրի շրջանակներում ենթակա չեն հատուցման Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման հետևանքով հետևյալ վնասների պատճառումը՝

1) անհաղթահարելի ուժի (ֆորս մաժոր) հետևանքով առաջացած պատահարի արդյունքում պատճառված վնասները,

2) ահաբեկչական, ռազմական գործողությունների, խռովությունների կամ զանգվածային անկարգությունների հետևանքով առաջացած պատահարի արդյունքում պատճառված վնասները,

3) վտանգավոր թափոնների տեղափոխման ժամանակ պատճառված վնասները, եթե դրանք կապված են բացառապես վտանգավոր թափոնների հետ,

4) տուժողի դիտավորության հետևանքով տվյալ տուժողին պատճառված վնասները,

5) պետական սեփականություն համարվող բուսական կամ կենդանական աշխարհին, օդին, մակերևութային կամ ստորգետնյա ջրերին, ընդերքին պատճառված վնասները,

6) արվեստի գործերին, թանկարժեք զարդերին, քարերին կամ մետաղներին պատճառված վնասները,

7) բեռների փոխադրման պայմանագրով փոխադրվող բեռներին պատճառված վնասները,

8) օրենքով նախատեսված այլ վնասներ:

47. Ապահովագրական պատահարի ժամանակ տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագրով տուժող չեն համարվում և դրա շրջանակներում ապահովագրական հատուցում ստանալու իրավունքից չեն օգտվում՝

1) Ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատերը և պատահարի պահին այն տիրապետող այլ անձը, ինչպես նաև Ապահովադիրը,

2) անձինք, ովքեր գտնվել են հափշտակված կամ առանց հափշտակության նպատակի ապօրինաբար տիրացած Ավտոտրանսպորտային միջոցի մեջ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ անձինք տեղյակ չեն եղել, որ Ավտոտրանսպորտային միջոցը հափշտակված կամ առանց հափշտակության

նպատակի ապօրինաբար տիրացած է եղել, կամ Ավտոտրանսպորտային միջոցի մեջ գտնվել են իրենց կամքին հակառակ.

3) Ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ կամ օրինական հիմքով այն տիրապետող այլ անձի ընտանիքի անդամները՝ գույքին պատճառված վնասների մասով:

48. ԱՊՊԱ ոլորտում չհատուցվող գումարի չափը 0 ՀՀ դրամ է:

ԳԼՈՒԽ 8. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐԸ

49. Ապահովագրական գումարը ապահովագրական պատահարի դեպքում Ապահովագրողի կողմից տուժողին կամ Օրենքով և (կամ) սույն կանոններով նախատեսված դեպքերում այլ անձանց վճարման ենթակա ապահովագրական հատուցման առավելագույն չափն է:

50. ԱՊՊԱ պայմանագրով մեկ Ավտոտրանսպորտային միջոցի հետ կապված ապահովագրական գումարը մեկ ապահովագրական պատահարի հետևանքով յուրաքանչյուր տուժողին պատճառված վնասների գծով կազմում է՝

1) անձնական վնասների համար՝ երեք միլիոն երեք հարյուր հազար ՀՀ դրամ,

2) գույքին պատճառված վնասների համար՝ մեկ միլիոն ութ հարյուր հազար ՀՀ դրամ:

51. ԱՊՊԱ պայմանագրով մեկ ապահովագրական պատահարի հետևանքով բոլոր տուժողներին պատճառված վնասների հանրագումարի գծով ապահովագրական գումարը կազմում է՝

1) անձնական վնասների համար՝ երեսուներեք միլիոն ՀՀ դրամ,

2) գույքին պատճառված վնասների համար՝ տասնութ միլիոն ՀՀ դրամ՝ բացառությամբ մեկ ապահովագրական պատահարի հետևանքով յուրաքանչյուր ավտոտրանսպորտային միջոցին և այդ ավտոտրանսպորտային միջոցին կամ դրա կցորդին (կիսակցորդին) կցված կամ դրանց մեջ (վրա) գտնվող՝ այլ անձանց պատկանող գույքին պատճառված վնասների, որոնց հանրագումարի գծով ապահովագրական գումարը մեկ ապահովագրական պատահարի հետևանքով կազմում է մեկ միլիոն ութ հարյուր հազար ՀՀ դրամ:

52. Պատահարի հետևանքով տուժողների վնասներն ապահովագրական գումարը գերազանցելու դեպքում հատուցվող գումարը տուժողների միջև բաշխվում է Օրենքով սահմանված կարգով:

53. Բյուրոյի կողմից իրականացվող հատուցումների գործընթացում ապահովագրական գումարը սահմանված է Օրենքով:

54. Ապահովագրական գումարը պայմանագրի գործողության ընթացքում ենթակա չէ նվազեցման՝ անկախ այդ ընթացքում ապահովագրական պատահարների դիմաց վճարված ապահովագրական հատուցումների ծավալից և քանակից:

ԳԼՈՒԽ 9. ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

55. ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրավճարների հաշվարկման մեթոդաբանությունը՝ ներառյալ հիմնական և բազային ապահովագրավճարների նվազագույն և առավելագույն սահմանաչափերը, ռիսկայնության գործակիցների թույլատրելի արժեքները, Բոնուս-Մալուս համակարգի կիրառման կարգը, Բոնուս-

Մալուս գործակիցների մեծությունները և Ապահովագրողների կողմից ապահովագրավճարի սահմանման և դրա կիրառման գործընթացի նկատմամբ նվազագույն պահանջները սահմանված են սույն կանոնների **Հավելված 3-ով**:

ԳԼՈՒԽ 10. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

56. Ապահովագրավճարը վճարվում է Վկայագրում նշված չափով և ժամկետներում:

57. Ապահովագրավճարի վճարման եղանակը՝ միանվագ կամ տարաժամկետ (վերջինի դեպքում՝ նաև վճարման նվազագույն պարբերականությունը և չափերը) որոշվում և Վկայագրում ամրագրվում են Ապահովադրի և ՊԿԱ-ի փոխադարձ համաձայնությամբ: Ընդ որում, ֆիզիկական անձ Ապահովադիրների հետ կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերով ապահովագրավճարն ամբողջությամբ պետք է փաստացի վճարվի ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին: (57-րդ կետը լրաց. է 21/07/2017թ. թիվ 39-Լ և փոփ. է 13/11/2017թ. թիվ 56-Լ)

58. Վկայագրով սահմանված ապահովագրավճարի վճարումը կարող է կատարվել՝

1) կանխիկ կերպով՝

ա. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին վճարվող ապահովագրավճարը (դրա առաջին մասը) ՊԿԱ-ի գրասենյակում համապատասխան աշխատակցին կամ ՊԿԱ ապահովագրական գործակալին անմիջապես վճարելու (գումարը նրան հանձնելու) միջոցով, ինչպես նաև առցանց էլեկտրոնային եղանակով՝ վճարային տերմինալների միջոցով վճարում կատարելու միջոցով,

բ. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումից հետո՝ Վկայագրով նախատեսված ժամկետներում, վճարվող ապահովագրավճարը (դրա առաջին կամ հետագա մասերը) Վկայագրում կամ ՊԿԱ-ի կողմից ներկայացված վճարման հաշվում նշված բանկային հաշվին վճարելու կամ ՊԿԱ-ի դրամարկղ վճարելու միջոցով,

2) անկանխիկ կերպով՝

ա. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին վճարվող ապահովագրավճարը (դրա առաջին մասը) առցանց եղանակով ինտերնետային կայքի, վճարային համակարգերի կամ բջջային հավելվածների միջոցով վճարումներ կատարելու միջոցով,

բ. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումից հետո՝ Վկայագրով նախատեսված ժամկետներում, վճարվող ապահովագրավճարը (դրա առաջին կամ հետագա մասերը) Վկայագրում կամ ՊԿԱ-ի կողմից ներկայացված վճարման հաշվում նշված բանկային հաշվին փոխանցում կատարելու միջոցով:

59. Սույն կանոնների 58-րդ կետի 1-ին ենթակետի «ա» և 2-րդ ենթակետի «ա» պարբերություններով նախատեսված դեպքերում ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման և դրանով նախատեսված ապահովագրավճարի (դրա առաջին մասի) վճարման գործընթացները համարվում են մեկ միասնական (անբաժանելի) ամբողջություն՝ արդյունքում ստեղծվող և Ապահովադիրն տրվող մեկ միասնական փաստաթղթով՝ կնքված Վկայագրով: Սույն կանոնների 58-րդ կետի 1-ին ենթակետի «բ» և 2-րդ ենթակետի «բ» պարբերություններով նախատեսված դեպքերում ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումը և դրանով նախատեսված ապահովագրավճարի (դրա առաջին կամ հետագա մասերի) վճարումը համարվում են սույն կանոններով նախատեսված առանձին գործընթացներ՝ յուրաքանչյուր գործընթացի արդյունքում ստեղծվող առանձին

փաստաթղթերով՝ համապատասխանաբար Վկայագրով և վճարման հիմքը հավաստող փաստաթղթով (անդորրագրով):

ԳԼՈՒԽ 11. ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԴԱԴԱՐՈՒՄԸ

60. ԱՊՊԱ պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում կնքման պահից, եթե Ապահովագրողը պայմանագրում, որպես գործողության ժամկետի սկիզբ չի նշում կնքման պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողության ժամկետի ավարտին հաջորդող պահը, կամ եթե Ապահովագրողը և Ապահովադիրը փոխադարձ համաձայնությամբ չեն սահմանում, որ այն ուժի մեջ է մտնում նշված ժամկետներից ավելի ուշ ժամկետում: Ամեն դեպքում՝

1) Հայաստանի Հանրապետության մաքսային սահմանով Հայաստանի Հանրապետության տարածք վարելու միջոցով մուտք գործող Ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագրերն ուժի մեջ են մտնում կնքման պահից,

2) այլ անձին սեփականության իրավունքի փոխանցման գործընթացում գտնվող Ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագրերն ուժի մեջ են մտնում կնքման պահից, բայց ոչ շուտ, քան Ավտոտրանսպորտային միջոցի նկատմամբ սեփականության իրավունքը իրավասու պետական մարմնի կողմից նոր սեփականատիրոջ անունով գրանցելը և Ավտոտրանսպորտային միջոցը հաշվառելը:

61. ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողությունը դադարում է Վկայագրի «Ապահովագրության ժամկետը» դաշտում նշված ավարտի ժամկետը լրանալու պահից:

62. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման հիմքերը, յուրաքանչյուր հիմքի դեպքում ԱՊՊԱ պայմանագրի դադարման պահը և ապահովագրավճարի համապատասխան մասի վերադարձման դեպքերը, ինչպես նաև վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարի հաշվարկման կարգն ու պայմանները սահմանված են **Հավելված 4-ով**: ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարն ԱՊՊԱ պայմանագրի դադարեցման ամսաթվին հաջորդող 2 օրերի ընթացքում փոխանցվում է Վկայագրում կամ ԱՊՊԱ պայմանագրի դադարեցման դիմումում նշված բանկային հաշվեհամարին, իսկ նման հաշվեհամարի բացակայության դեպքում՝ ՀՀ-ում գործող որևէ առևտրային բանկում ՊԿԱ-ի համապատասխան բանկային հաշվեհամարին՝ ստացողի անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալների նշումով և տվյալ բանկի ցանկացած մասնաճյուղից ստացողին վճարելու հանձնարարականով:

63. Այն դեպքում, երբ Վկայագրում նշված են մեկից ավելի Ավտոտրանսպորտային միջոցներ և **Հավելված 4-ով** սահմանված պայմանագրի դադարման հիմքերը վերաբերում են դրանցից ոչ բոլորին, ապա պայմանագիրը դադարեցվում է միայն տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) մասով, և **Հավելված 4-ով** սահմանված հաշվարկները կատարվում են միայն այդ Ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) մասով:

ԳԼՈՒԽ 12. ԿՈՂՄԵՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՎԿԱՅԱԳՐԻ ՎՆԱՍՄԱՆ (ԽՈՏԱՆՄԱՆ), ԿՈՐՍՏԻ, ՀԱՓՇՏԱԿՄԱՆ ԿԱՄ ՈՉՆՉԱՑՄԱՆ ԴԵՊՔԵՐՈՒՄ

64. Վկայագրի վնասման (խոտանման), կորստի, հափշտակման կամ ոչնչացման դեպքում այն ենթակա է փոխարինման կրկնօրինակով:

65. Վկայագրի կրկնօրինակ ստանալու նպատակով Ապահովադիրը կորստից հետո ցանկացած ժամկետում դիմում է տվյալ Վկայագրով ՊԿԱ-ին և վերջինի որևէ բանկային հաշվին վճարում է նրա կողմից «Կրկնօրինակ վկայագրի տրամադրման համար» սահմանված ծառայության վճարը (առկայության դեպքում), որը չի կարող 1.000 ՀՀ դրամից ավելի լինել:

66. Սույն կանոնների 65-րդ կետով սահմանված վճարումն ստանալուց հետո ՊԿԱ-ն Ապահովադիրին տրամադրում է Վկայագրի կրկնօրինակը՝ Վկայագրի վրա սահմանված կարգով կատարելով «ԿՐԿՆՕՐԻՆԱԿ» նշագրում՝ ՊԿԱ-ի գրասենյակ Ապահովադրի (նրա կողմից լիազորված անձի) ներկայանալուց և համապատասխան անդորրագիրը ներկայացնելուց անմիջապես հետո կամ Ապահովադրի համապատասխան պահանջից անմիջապես հետո, եթե ՊԿԱ-ն այդ ծառայության համար որևէ վճար չի սահմանել:

ԲԱԺԻՆ 3. ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄԸ

ԳԼՈՒԽ 13. ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐԻ ԽՄԲԵՐԸ

67. ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական պատահարների և հատուցման դիմումների կարգավորման գործընթացները տարանջատվում են երկու հիմնական խմբերի՝

1) Պարզեցված ընթացակարգով ապահովագրական պատահարների և հատուցումների կարգավորման գործընթաց (այսուհետ՝ Պարզեցված հատուցման գործընթաց),

2) Ստանդարտ ընթացակարգով ապահովագրական պատահարների և հատուցումների կարգավորման գործընթաց (այսուհետ՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց):

68. Պարզեցված հատուցման գործընթացը կիրառվում է այն դեպքերում, երբ առկա են հետևյալ պայմանները միաժամանակ՝

1) տեղի է ունեցել ապահովագրական պատահար,

2) ապահովագրական պատահարում ներգրավված է միայն երկու ավտոտրանսպորտային միջոց, որոնցից առնվազն մեկի վերաբերյալ ապահովագրական պատահարի պահին առկա է գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր,

3) ապահովագրական պատահարի արդյունքում վնաս է պատճառվել միայն այդ ավտոտրանսպորտային միջոցներին կամ դրանցից մեկին,

4) ապահովագրական պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցներից որևէ մեկի վարորդն ընդունում է, որ ապահովագրական պատահարի առաջացման մեջ միակ մեղավորն ինքն է, և դրա վերաբերյալ ավտոտրանսպորտային միջոցների վարորդների միջև առկա է փոխադարձ համաձայնություն,

5) տուժողի կամ նրա ավտոտրանսպորտային միջոցի վարորդի կողմից վնաս պատճառողից ակնկալվող վնասի հատուցման չափը չի գերազանցում Օրենքով նախատեսված ինքնուրույն կարգավորման միջոցով հատուցվող վնասի առավելագույն չափը, որը կազմում է 100.000 ՀՀ դրամ:

69. Ստանդարտ հատուցման գործընթացը կիրառվում է Պարզեցված հատուցման գործընթացի պայմաններին չբավարարող բոլոր այլ դեպքերում և կարգավորման տեսանկյունից իր հերթին բաժանվում է երկու ենթախմբի՝

1) ապահովագրական պատահարներ, որոնց գծով չի իրականացվել քրեական և (կամ) վարչական վարույթ, և չի հարուցվել քաղաքացիական գործ, այսուհետ՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1,

2) ապահովագրական պատահարներ, որոնց գծով իրականացվել է քրեական և (կամ) վարչական վարույթ, կամ հարուցվել է քաղաքացիական գործ, այսուհետ՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2:

70. Օրենքով նախատեսված համաձայնեցված հայտարարագրի միջոցով հատուցվող վնասի առավելագույն չափը և սույն կանոնների 68-րդ կետով սահմանված պայմաններին չբավարարող դեպքերի համար Օրենքով նախատեսված ինքնուրույն կարգավորման միջոցով հատուցվող վնասի առավելագույն չափը սույն կանոններով սահմանվում են 0 ՀՀ դրամ:

ԳԼՈՒԽ 14. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՑՈՒՄԸ ԵՎ ԿՈՂՄԵՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐԻՑ ՀԵՏՈ

71. Պարզեցված հատուցման գործընթացի դեպքում ապահովագրական պատահարի մասնակից վարորդներն ապահովագրական պատահարի վայրում պարտավոր են ձեռնարկել հետևյալ գործողությունները՝

1) որևէ կերպ՝ այդ թվում ցանկացած հեռախոսի միջոցով առնվազն երեք անգամ լուսանկարահանել կամ տեսանկարահանել ապահովագրական պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցները: Ընդ որում, լուսանկարահանումը (տեսանկարահանումը) պետք է կատարվի այնպես, որպեսզի լուսանկարները (տեսանյութը) առնվազն արտացոլեն երկու ավտոտրանսպորտային միջոցների հետվթարային փոխադարձ դիրքերը և ապահովագրական պատահարի հետևանքով դրանցից յուրաքանչյուրի ընդհանրական վնասվածքները,

2) լրացնել համաձայնեցված հայտարարագիրը և համատեղ ստորագրել այն: Համաձայնեցված հայտարարագիրը կարող է լրացվել ինչպես թղթային եղանակով, այնպես էլ բջջային հավելվածների միջոցով կամ այլ էլեկտրոնային եղանակներով՝ Բյուրոյի կողմից թույլատրված ծրագրերի միջոցով: Ընդ որում, վերջինի դեպքում մեղավորությունն ընդունած վարորդի կողմից էլեկտրոնային եղանակով համապատասխան հավելվածում կամ ծրագրում ներբեռնված տվյալների հաստատման կոճակի սեղմումը Ապահովագիրների և Ապահովագրողների կողմից ընդունվում և հավասարեցվում է տվյալ վարորդի ստորագրությանը, ինչի մասին ծրագիրը պետք է պարունակի համապատասխան նախազգուշացնող դրույթ,

3) ազատել ճանապարհի երթևեկելի մասը, եթե վթարի արդյունքում ավտոտրանսպորտային միջոցների հետվթարային դիրքերը խանգարում են ընդհանուր երթևեկությանը,

4) մեղավորությունն ընդունած վարորդը ճանապարհի երթևեկելի մասն ազատելուց հետո, բայց ոչ ուշ, քան ապահովագրական պատահարը տեղի ունենալուն հաջորդող 40 րոպեի ընթացքում, իր կողմից վարած ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ կնքված ԱՊԱ պայմանագրի Վկայագրի վրա նշված հեռախոսահամարով տեղեկացնում է համապատասխան ՊԿԱ-ին տեղի ունեցած ապահովագրական

պատահարի մասին՝ համապատասխան հարցադրումների առկայության դեպքում ՊԿԱ-ին պատասխանելով համաձայնեցված հայտարարագրում լրացված, ինչպես նաև պարզեցված հատուցման գործընթացի համար պայմանների համապատասխանության ստուգման համար անհրաժեշտ այլ տեղեկատվությունը: Ընդ որում ՊԿԱ-ն՝

ա. նախքան համաձայնեցված հայտարարագրում լրացված տեղեկատվության վերաբերյալ իր հարցադրումներն իրականացնելը պարտավոր է հավաստիանալ, որ վարորդները չեն խոչընդոտում բնականոն երթևեկությունը,

բ. իրավունք չունի սույն ենթակետում նշված տեղեկատվությունից ավելի տեղեկատվություն հարցնել հեռախոսով իրեն տեղեկացրած վարորդից:

72. Ամեն դեպքում, անձնական վնասներ չառաջացրած պատահարի մասին տեղեկացված ՊԿԱ-ն պարտավոր է հեռախոսային խոսակցության ընթացքում պատահարի մասին իրեն տեղեկացրած անձից պարզել սույն կանոնների 68-րդ կետով նախատեսված պայմանների առկայությունը և այդ պայմանների առկայության դեպքում հեռախոսով վերջինիս բացատրել համաձայնեցված հայտարարագիր լրացնելու հնարավորության, դրա իրականացման կարգի և հետևանքների մասին: Ընդ որում՝ նման դեպքերում և եղանակով վարորդների կողմից լրացված համաձայնեցված հայտարարագրով պատահարի գրանցումը և հատուցման հետագա գործընթացները նույնպես համարվում են սույն կանոնների 68-րդ կետով նախատեսված՝ Օրենքով նախատեսված ինքնուրույն կարգավորման միջոցով վնասի հատուցման գործընթաց:

73. Ստանդարտ հատուցման գործընթացի դեպքում Ապահովադիրը և (կամ) Ավտոտրանսպորտային միջոցն օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձն ապահովագրական պատահարի վայրում պարտավոր են ձեռնարկել հետևյալ գործողությունները՝

1) կատարել «Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով ճանապարհատրանսպորտային պատահարի դեպքում վարորդների համար նախատեսված գործողությունները և (կամ) ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմնի կողմից տրված օրինական ցուցումները, իսկ ապահովագրական պատահարը ճանապարհատրանսպորտային պատահար չլինելու դեպքում՝ դրա մասին անհապաղ հայտնել համապատասխան իրավասու պետական մարմնին և մինչև վերջինի ներկայացուցիչների ժամանումը չտեղաշարժել պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցները և պատահարի հետ կապ ունեցող այլ առարկաներն և գույքը,

2) ապահովագրական պատահարը տեղի ունենալուց հետո 40 րոպեի ընթացքում հայտնել տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով ՊԿԱ-ին՝ զանգահարելով Վկայագրի վրա նշված հեռախոսահամարով (հեռախոսահամարներից որևէ մեկով) և պատասխանելով ՊԿԱ-ի հեռախոսային հարցադրումներին:

74. Ապահովագրողները պարտավոր են պահպանել ապահովագրական պատահարի ծանուցման համար նախատեսված հեռախոսահամարների շուրջօրյա հասանելիությունը (ներառյալ ոչ աշխատանքային օրերին) և հեռախոսազրույցի ձայնագրումը և պահպանումն առնվազն երեք տարի՝ սկսած ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու ամսաթվից:

75. Վարորդի կողմից սույն գլխի 71-րդ և 73-րդ կետերով սահմանված կարգով պարտականությունների պատշաճ կատարումից հետո ապահովագրական պատահարի

վայրից հեռանալը ՊԿԱ-ի կողմից չի կարող գնահատվել իբրև ապահովագրական պատահարի վայրն առանց հիմնավոր պատճառի լքում և չի կարող նրա, Ապահովագրի կամ տուժողների համար առաջացնել որևէ բացասական հետևանք:

76. Պարզեցված հատուցման գործընթացի և Ստանդարտ հատուցման գործընթացի դեպքում Ապահովագիրը (Ապահովագրված անձը) սույն կանոնների համապատասխանաբար 71-րդ և 73-րդ կետերում նշված գործողությունները ձեռնարկելուց բացի պարտավոր է նաև՝

1) ողջամիտ և մատչելի միջոցներ ձեռնարկել ապահովագրական պատահարի հետևանքով հնարավոր վնասները նվազեցնելու համար: Հատուցման ենթակա վնասները նվազեցնելու նպատակով տուժողի (նրա ավտոտրանսպորտային միջոցն օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձի) կողմից կատարված ծախսերը, եթե այդպիսիք անհրաժեշտ են եղել կամ կատարվել են իր ՊԿԱ-ի կամ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցներից որևէ մեկի գծով ՊԿԱ-ի ներկայացուցչի ցուցումներին համապատասխան, հատուցվում են ՀՊԱ-ի կողմից նույնիսկ այն դեպքում, երբ համապատասխան միջոցներն արդյունավետ չեն եղել: Նման ծախսերը հատուցվում են անկախ այն բանից, որ դրանք այլ վնասների հատուցման հետ մեկտեղ կարող են գերազանցել ապահովագրական գումարը:

2) ապահովագրական պատահարից հետո սույն կանոններով նախատեսված կարգով պատահարում ներգրավված ցանկացած Ապահովագրողի և (կամ) Բյուրոյի ներկայացուցչին և (կամ) փորձագետին տրամադրել համապատասխան Ավտոտրանսպորտային միջոցի գնում անցկացնելու հնարավորություն՝ համապատասխան գրավոր կամ բանավոր պահանջն ստանալուց հետո երեք օրվա ընթացքում,

3) մինչև պատահարում ներգրավված Ավտոտրանսպորտային միջոցի կամ ապահովագրական պատահարի արդյունքում վնասված այլ գույքի գծով հատուցում վճարելու կամ հատուցման վճարումը մերժելու վերաբերյալ որոշումն ուժի մեջ մտնելը (ինչի մասին հավաստումն իրականացնում է ԴՍԱ-ն) չիրականացնել այդ Ավտոտրանսպորտային միջոցի կամ գույքի վերանորոգման կամ ապամոնտաժման աշխատանքներ՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք պայմանավորված են մարդկանց անվտանգության ապահովման անհրաժեշտությամբ կամ իրավասու պետական մարմինների ցուցումով: Նման դեպքերում Ապահովագիրը և (կամ) Ավտոտրանսպորտային միջոցը տիրապետող այլ անձը հնարավորության առկայության դեպքում պարտավոր են վերանորոգման կամ ապամոնտաժման աշխատանքներն սկսելուց առաջ տեղեկացնել այդ մասին ԴՍԱ-ին (վերջինիս ներկայացուցչին): Սույն ենթակետով նախատեսված արգելքը չի տարածվում այն Ավտոտրանսպորտային միջոցի և գույքի վրա, որոնց գծով սույն կանոններով սահմանված կարգով և դեպքերում իրականացվել է վնասված գույքի փորձաքննության համար նախնական զննություն, և դրա արդյունքում կազմված զննության ակտը համաձայնեցվել է բոլորի կողմից:

77. Ապահովագրողներն իրավունք ունեն պատահարի հետ կապված հավաքագրել սույն կանոններով սահմանված՝ փորձաքննության համար փորձագետներին ներկայացվող լրացուցիչ ելակետային տվյալներ:

ԳԼՈՒԽ 15. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼՈՒ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ

78. Ապահովագրական հատուցում ստանալու համար տուժողը ապահովագրական պատահարից հետո եռամսյա ժամկետում **Ձև 2.1-ով կամ Ձև 2.2-ով** սահմանված կարգի գրավոր դիմում ներկայացնելու եղանակով դիմում է հետևյալ Ապահովագրողին կամ Բյուրոյին՝

1) տեղի ունեցած պատահարի պահին Ապահովադիր հանդիսացող տուժողը՝ պատահարի պահին նրա հետ գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր ունեցող ՊԿԱ-ին (մեկից ավելի ՊԿԱ-ի դեպքում՝ այն ՊԿԱ-ին, որի հետ պայմանագրում նշված ավտոտրանսպորտային միջոցը ներգրավված է պատահարում, իսկ այդպիսի ավտոտրանսպորտային միջոցի բացակայության դեպքում՝ տուժողի նախընտրությամբ դրանցից ցանկացածին),

2) տեղի ունեցած պատահարի պահին Ապահովադիր չհանդիսացող՝ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցներից որևէ մեկի վարորդ-տուժողները՝ տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած Ապահովագրողին, վերջինի բացակայության դեպքում՝ տվյալ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած Ապահովագրողներից ցանկացածին՝ տուժողի նախընտրությամբ, իսկ վերջինների բացակայության դեպքում՝ Բյուրոյին,

3) տեղի ունեցած պատահարի պահին Ապահովադիր և վարորդ չհանդիսացող տուժողները՝ տվյալ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած Ապահովագրողներից ցանկացածին՝ տուժողի նախընտրությամբ, իսկ վերջինների բացակայության դեպքում՝ Բյուրոյին:

79. ԴՍԱ-ն պարտավոր է ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ընդունել ցանկացած անձից, ով ներկայանում է որպես սույն կանոնների 78-րդ կետի համաձայն իրեն դիմելու իրավունք ունեցող տուժող կամ վերջինի կողմից պատշաճ կարգով լիազորված անձ՝ անկախ դիմելու պահին իր կարգավիճակը հավաստող փաստաթղթեր ներկայացնելու հանգամանքից: Հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ստացած՝ ԴՍԱ չհանդիսացող Ապահովագրողը (Բյուրոն) պարտավոր է ԴՍԱ չլինելու փաստն իրեն հայտնի դառնալուց անմիջապես հետո դիմում ներկայացրած անձին ուղղորդել ԴՍԱ-ի մոտ:

80. Սույն կանոնների 78-րդ կետով տուժողի համար նախատեսված ԴՍԱ-ի ընտրության իրավունքը չի տարածվում այն դեպքերի վրա, երբ տվյալ տուժողը տվյալ պատահարի գծով արդեն իսկ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում է ներկայացրել համապատասխան Ապահովագրողներից որևէ մեկին, կամ երբ համապատասխան Ապահովագրողներից որևէ մեկն առանց ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումի ստացման, սույն կանոնների համաձայն, արդեն իսկ տվյալ տուժողի համար կատարել է Կանխավճարներ, որի դեպքում ԴՍԱ է համարվում հատուցման գործընթացը կարգավորող կամ Կանխավճարներ կատարած Ապահովագրողը:

81. Դիմումին կից ներկայացման ենթակա փաստաթղթերի ցանկը սահմանված է **Հավելված 5-ով**: Այն դեպքում, երբ տուժողը ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումին կից չի ներկայացնում բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերը, ապա ԴՍԱ-ն պարտավոր է դիմումի ստացման պահին տուժողին տրամադրել վերջինի կողմից

ներկայացման ենթակա, բայց դեռևս չներկայացված փաստաթղթերի ցանկը: Նշված փաստաթղթերը պետք է ԴՍԱ-ին ներկայացվեն դիմում ներկայացնելուց հետո՝ եռամսյա ժամկետում:

**ԳԼՈՒԽ 16.ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ԳՈՐԾՆԹԱՑԻ
ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԵՎ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳՆ ՈՒ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ**

82. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացը, դրանում մասնակցող անձինք և յուրաքանչյուրի համար նախատեսված գործողությունները (պարտականությունները)՝ ըստ առանձին հատուցման գործընթացների, սահմանված են **Հավելված 6-ով (Հավելված 6.1՝ Պարզեցված հատուցման գործընթաց, Հավելված 6.2՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1 և Հավելված 6.3՝ Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2)**:

83. Սույն կանոններով նախատեսված հատուցման գործընթացների համար ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումը համարվում է ստացված տվյալ տեսակի վնասի (գույքին պատճառված վնաս, առողջությանը պատճառված վնաս, առողջությանը պատճառված վնասի արդյունքում կորցրած աշխատավարձ (եկամուտներ), տուժողի հուղարկավորության հետ կապված ծախսեր, տուժողի մահվան հետևանքով կերակրողին կորցրած անձի կրած վնասներ) հատուցման համար ներկայացման ենթակա բոլոր փաստաթղթերն ամբողջական և պատշաճ կերպով ԴՍԱ-ի կողմից ստացվելու պահին, և վնասի տվյալ տեսակներից յուրաքանչյուրի գծով ապահովագրական հատուցման հետ կապված գործընթացներն իրականացվում և որոշումները կայացվում են միմյանցից առանձին՝ անկախ այն հանգամանքից, թե դրանց գծով պահանջները ներկայացվել են առանձին, թե՝ միավորվել են մեկ դիմումի մեջ:

84. Ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումների կարգավորման գործընթացում ԴՍԱ-ն հանդես է գալիս ՀՊԱ-ի անունից: Ընդ որում, եթե տուժողին վնասը պատճառվել է մի քանի անձանց կողմից, և հնարավոր չէ պարզել նրանցից յուրաքանչյուրի պատճառած վնասի չափը, ապա ԴՍԱ-ն վնասի գծով ողջ հատուցումն իրականացնում է բոլոր ՀՊԱ-ների՝ որպես տուժողի առջև համապարտ պատասխանատվություն կրող անձանց անունից, իսկ եթե հնարավոր է տուժողին պատճառված վնասը տարանջատել՝ ըստ այն պատճառած անձանց, ապա ԴՍԱ-ն յուրաքանչյուր վնասի գծով հատուցումն իրականացնում է համապատասխան ՀՊԱ-ի անունից: Սույն կետի երկրորդ նախադասությամբ նախատեսված դեպքերում ԴՍԱ-ն ապահովագրական գումարի վերաբերյալ դրույթները վնաս պատճառողներից յուրաքանչյուրի գծով կիրառում է առանձին:

85. Ստանդարտ հատուցման գործընթացում գործում է վնասված գույքի փորձաքննության համար նախնական զննության գործընթացը՝ համաձայն **Հավելված 6.4-ի**:

86. Սույն կանոնների 85-րդ կետով նախատեսված զննության գործընթացում կազմված և համաձայնեցված զննության ակտի հիման վրա՝ ԴՍԱ-ն իրավունք ունի իր հայեցողությամբ նախքան պատահարի մեջ սահմանված կարգով մեղավորության որոշումը և (կամ) ապահովագրական հատուցման գործընթացի վերջնական կարգավորումը կատարել համապատասխան գույքին պատճառված վնասների

հատուցման Կանխավճարներ՝ Կանխավճարի կատարումը ձևակերպելով տուժողի հետ կնքված գրավոր համաձայնագրով: Սույն կետով նախատեսված համաձայնագիրն առնվազն պետք է պարունակի Կանխավճարի վճարման կարգը և տվյալ դեպքով ապահովագրական հատուցման գործընթացի վերջնական կարգավորումից հետո կողմերի միջև փոխադարձ հաշվարկների իրականացման՝ սույն կանոններին չհակասող կարգն ու ժամկետները: Ընդ որում սույն կետով նախատեսված համաձայնագրում տուժողի պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը պետք է շարադրվի ընդգծված և սույն կանոններով ծանուցումների համար նախատեսված նվազագույն տառաչափերով:

87. Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ում անձնական վնասների մասով գործում է Կանխավճարների համակարգը՝ համաձայն **Հավելված 6.3.1-ի**: Օրենքի 23-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված հիմքերի առկայության դեպքում Կանխավճարների համակարգը համարվում է տուժողին տրամադրված բժշկական օգնության հետ կապված ծախսերի՝ այդ հոդվածի համաձայն վճարման համար ԴՍԱ-ի կողմից իսկզբանե համաձայնեցրած չափ և կարգ: Ընդ որում, սույն կանոնների ուժով նշված հոդվածով սահմանված պարտականությունը Բյուրոյի կողմից համարվում է պատվիրակված ԴՍԱ-ին:

88. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացում պատահարի առաջացման մեջ մեղավորությունը որոշվում է հետևյալ կարգով.

1) Պարզեցված հատուցման գործընթացի դեպքում պատահարի առաջացման մեջ ամբողջությամբ մեղավոր է համարվում համաձայնեցված հայտարարագրում որպես մեղավոր կողմ նշված անձը՝ առանց որևէ փորձաքննության (առաջնային, լրացուցիչ, կրկնակի) իրականացման,

2) Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1-ում ԱՊՊԱ պատահարում անձի մեղավորության աստիճանը որոշվում է պատճառների փորձագետի կողմից՝ համաձայն **Հավելված 7-ի**:

3) Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ի դեպքում ԱՊՊԱ պատահարում անձի մեղավորության աստիճանը որոշվում է գործն ըստ էության լուծող և օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով, իսկ այդպիսի գործ հարուցված չլինելու կամ այդպիսի գործն ըստ էության լուծող դատական ակտ չընդունվելու կամ այդպիսի ակտով մեղավորություն չհաստատվելու դեպքում՝ քրեական հետապնդում կամ վարչական վարույթ իրականացնող մարմնի կողմից: Այն դեպքում, երբ քրեական հետապնդում կամ վարչական վարույթ իրականացնող մարմինն իր որոշման մեջ չի անդրադառնում մեղավորության հարցին, կամ որոշման գծով սահմանված կարգով ներկայացվում է կրկնակի փորձաքննության պահանջ, ապա ԱՊՊԱ պատահարում անձի մեղավորության աստիճանը որոշվում է պատճառների փորձագետի կողմից՝ **Հավելված 7-ի** համաձայն:

89. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացում պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի չափը որոշվում է հետևյալ կարգով.

1) Պարզեցված հատուցման և Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1-ի դեպքում ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով պատճառված վնասների չափը գնահատվում է վնասների փորձագետի կողմից՝ համաձայն **Հավելված 8.1-ի**:

2) Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ի դեպքում ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով պատճառված վնասների չափը Օրենքով սահմանված հատուցման

ենթակա վնասների և Օրենքի 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ սույն կանոններով սահմանված սահմանաչափերի շրջանակներում գնահատվում է գործն ըստ էության լուծող և օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով, իսկ այդպիսի գործ հարուցված չլինելու կամ այդպիսի գործն ըստ էության լուծող դատական ակտ չընդունվելու դեպքում՝ գույքին պատճառված վնասների մասով՝ վնասների փորձագետի կողմից՝ համաձայն **Հավելված 8.1-ի**, իսկ անձնական վնասների մասով՝ համաձայն **Հավելված 8.2-ի**:

90. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացում կրկնակի և (կամ) լրացուցիչ փորձաքննության պահանջը ներկայացվում և իրականացվում է՝ **Հավելված 9-ի** համաձայն:

91. Հատուցում վճարելու վերաբերյալ որոշման մեջ նշված՝ տուժողին վճարման ենթակա հատուցման գումարը ԴՍԱ-ի կողմից սույն կանոններով սահմանված կարգով և ժամկետներում փոխանցվում է ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ հատուցման դիմումում նշված բանկային հաշվեհամարին, դրա բացակայության դեպքում՝ նրա հետ կնքված տվյալ Վկայագրում նշված բանկային հաշվեհամարին, իսկ վերջինի բացակայության կամ դրանում բանկային հաշվեհամար նշված չլինելու դեպքում՝ ՀՀ-ում գործող որևէ առևտրային բանկում բացված հաշվեհամարին՝ ստացող անձի անվան (անվանման) և անձը հաստատող փաստաթղթի (ՀՎՀՀ-ի) նշումով, որի ցանկացած մասնաճյուղ կարող է ներկայանալ հատուցում ստացող անձը և նույնականացման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ներակացմամբ ստանալ հատուցվող գումարը:

92. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացում տուժողի կողմից գույքին պատճառված վնասի վերականգնման տարբերակի ընտրության դեպքում վերականգնման գործընթացն իրականացվում է **Հավելված 10-ի** համաձայն: Ընդ որում, նման դեպքերում որպես ապահովագրական հատուցման չափ դիտարկվում է տուժողին ծանուցված և սույն կանոններով սահմանված կարգով ուժի մեջ մտած հատուցում վճարելու վերաբերյալ որոշման մեջ նշված հատուցման գումարի չափը, բայց ոչ ավելի, քան տվյալ վնասի վերականգնման համար ԴՍԱ-ի կողմից վերանորոգող կազմակերպությանը փաստացի վճարված գումարի չափը:

93. Ապահովագրական հատուցումների կարգավորման գործընթացի ցանկացած փուլում՝ մինչև ապահովագրական հատուցման վճարումը կամ տուժողի կողմից վերանորոգման տարբերակի ընտրության դեպքում՝ գույքի վերանորոգման գործընթացի փաստացի սկսվելը, տուժողն իրավունք ունի իր ցանկությամբ հրաժարվել ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ ներկայացված դիմումից՝ ԴՍԱ-ին Հավելված 1-ի **Ձև 2.3-ով** սահմանված ձևով գրավոր դիմում ներկայացնելու միջոցով: ԴՍԱ-ի կողմից սույն կետով սահմանված դիմումն ստանալու պահից համապատասխան հատուցման գործընթացը դադարեցվում է (ԴՍԱ-ի կողմից ընդունված ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ որոշումը համարվում է չեղարկված), որի մասին ԴՍԱ-ն Հավելված 1-ի **Ձև 2.4-ով** սահմանված ձևով ծանուցում է այն անձանց, ում սույն կանոնների համաձայն պարտավոր է ծանուցել ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ որոշումը:

ԳԼՈՒԽ 17. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ՄԵՐԺՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ

94. ԴՍԱ-ն մերժում կամ սույն գլխով նախատեսված դեպքերում համապատասխան չափով նվազեցնում է ապահովագրական հատուցման վճարումը, եթե՝

1) տուժողը տվյալ վնասի գծով արդեն իսկ հատուցում է ստացել այլ ԱՊՊԱ պայմանագրի հիման վրա կամ Բյուրոյից (անկախ հատուցման գումարը վճարված լինելու հանգամանքից) կամ վնասը պատճառած անձից և (կամ) վնասի համար պատասխանատու այլ անձից կամ նրանց անունից՝ բացառությամբ, եթե նշված անձանց միջև առկա է գրավոր ձևով կնքված և գործող համաձայնագիր կամ գրավոր հայտարարություններ, համաձայն որոնց՝ տուժողը ստանձնում է կողմերի միջև առկա այլ հարաբերություններով չպայմանավորված պարտավորություն ապահովելու նախապես իր կողմից ստացված և (կամ) նախապես իր համար վճարված գումարների վերադարձը վնաս պատճառած անձին և (կամ) վնասի համար պատասխանատու այլ անձին: Սույն ենթակետով նախատեսված դեպքերում ԴՍԱ-ի կողմից սույն կանոններով նախատեսված կարգով հատուցվող գումարից մասհանվում է տուժողի կողմից սույն ենթակետով նկարագրված կարգով ստացված գումարները (հատուցումները),

2) տուժողի կողմից խախտվել են սույն կանոններով սահմանված ապահովագրական հատուցում ստանալու համար ԴՍԱ-ին դիմելու ժամկետները և չի հիմնավորվել սույն կանոնների 16-րդ կետում նշված հանգամանքների առկայությունը,

3) տուժողը սույն կանոններով նախատեսված ներկայացման ենթակա փաստաթղթերի ցանկը ԴՍԱ-ի կողմից ստանալուց հետո սահմանված ժամկետում չի ներկայացրել սույն կանոններով պահանջվող բոլոր փաստաթղթերը, կամ ներկայացված փաստաթղթերում առկա են կեղծ տեղեկություններ և (կամ) փաստաթղթեր, որոնք վերացնում են տվյալ տուժողին ապահովագրական հատուցման վճարումը մերժելու կամ ավելի պակաս չափով հատուցելու՝ սույն կանոններով նախատեսված հիմքերը,

4) տուժողը պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատեր է կամ օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձ և համաձայն դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած ակտի կամ փորձաքննության արդյունքների՝ բացակայում է տվյալ պատահարում նրան վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) տիրապետողի (տիրապետողների) մեղավորությունը: Սույն ենթակետը չի տարածվում այն դեպքերի վրա, երբ վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) տիրապետողի (տիրապետողների) անմեղությունը պայմանավորված է վերջինի մահով կամ առողջական վիճակով կամ պատահարի առաջացման պատճառ (կամ պատճառներից մեկը) հանդիսացող այնպիսի գործոններով, որոնք, սույն կանոնների համաձայն, հաշվի չեն առնվում պատճառների փորձագետի կողմից վարորդի մեղավորության որոշման համար: Նշված դեպքերում համապատասխան հիմքով անմեղ ճանաչված ավտոտրանսպորտային միջոցի տիրապետողի կողմից բոլոր այլ անձանց պատճառված վնասի հատուցման պարտավորությունն առաջանում է առանց նրա մեղքի՝ որպես առավել վտանգի աղբյուրով տվյալ պայմաններում իրենցից այդպիսի վտանգ չներկայացնող օբյեկտներին և անձանց պատճառված վնասի համար պատասխանատվության արդյունք,

5) պատահարի առաջացման մեջ առկա է տուժողի կամ տուժողի ավտոտրանսպորտային միջոցը տիրապետող անձի ոչ դիտավորյալ մեղքը, որի դեպքում հատուցումը նվազեցվում է տվյալ տուժողի գույքին պատճառված վնասների՝

ա. 100%-ի չափով, եթե վերջինս տվյալ պատահարում միակ մեղավորն է,

- բ. 50%-ի չափով, եթե պատահարում առկա է նաև այլ անձանց մեղքը,
- 6) տուժողը խախտել է սույն կանոնների 76-րդ կետի 2)-րդ կամ 3)-րդ ենթակետի պահանջները,
- 7) Օրենքով կամ սույն կանոններով նախատեսված այլ դեպքերում:
95. Բյուրոյի կողմից հատուցման մերժման կամ նվազեցման հիմքերը սահմանված են Օրենքով:

ԳԼՈՒԽ 18. ՀԵՏԱԴԱՐՁ ՊԱՀԱՆՋԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ

96. Տուժողին վճարված ապահովագրական հատուցման չափով սույն գլխով նախատեսված կարգով և դեպքերում հետադարձ պահանջի (սուբրոգացիայի) իրավունք է ձեռքբերում ՀՊԱ-ն: Մի քանի ՀՊԱ-ի առկայության դեպքում յուրաքանչյուր ՀՊԱ հետադարձ պահանջի (սուբրոգացիայի) իրավունք է ձեռքբերում վճարված հատուցման գումարում օրենքով նախատեսված իր մասնաբաժնին համապատասխան:

97. Հետադարձ պահանջի իրավունքն առաջանում է հետևյալ դեպքերում՝

1) *վնաս պատճառած անձի նկատմամբ, եթե՝*

ա. նա ապահովագրական պատահարի ժամանակ ավտոտրանսպորտային միջոցը վարել է ավտոմեքենայի, թմրանյութերի կամ հոգեմետ նյութերի ազդեցության ներքո: Ընդ որում, սույն պարբերության իմաստով անձը համարվում է որպես ավտոմեքենայի ազդեցության ներքո գտնվող միայն ավտոմեքենայի այնպիսի ազդեցության դեպքում, որը, համաձայն Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի դրույթների, համարվում է ոչ սթափ վիճակ,

բ. նա առանց հիմնավոր պատճառի լքել է պատահարի վայրը կամ խուսափել է ավտոմեքենայի, թմրանյութերի կամ այլ հոգեմետ նյութերի օգտագործման փաստի վերաբերյալ քննություն անցնելուց: Ընդ որում, սույն պարբերության իմաստով անձը չի համարվում պատահարի վայրը լքած կամ համապատասխան քննություն անցնելուց խուսափած, եթե պատշաճ կերպով իրականացրել է սույն կանոնների 73-րդ կետով նախատեսված գործողությունները,

գ. նա ապահովագրական պատահարի պահին չի ունեցել ավտոտրանսպորտային միջոցը վարելու իրավունք կամ օրենքով սահմանված կարգով գրկված է եղել այդպիսի իրավունքից, բացառությամբ սույն կետի 2)-րդ ենթակետի «գ» պարբերությամբ նախատեսված դեպքի: Ընդ որում՝ սույն պարբերության և սույն կետի 2)-րդ ենթակետի «գ» պարբերությամբ նախատեսված դեպքերում ապահովագրական պատահարի պահին անձի վարորդական վկայականի գործողության ժամկետի ավարտված լինելը կամ վարորդական վկայականը վարորդի մոտ չգտնվելը ինքնին հիմք չէ սույն պարբերության կամ սույն կետի 2)-րդ ենթակետի «գ» պարբերության հիմքով հետադարձ պահանջի իրավունքի կիրառման համար: Սույն պարբերության և սույն կետի 2)-րդ ենթակետի «գ» պարբերության հիմքով հետադարձ պահանջի իրավունքը չի կիրառվում նաև այն դեպքերում, երբ վնասը պատճառվել է.

ա) վարորդական վկայական ստանալու համար քննություններին մասնակցելու շրջանակներում՝ քննության ընթացքում կամ

բ) վարել սովորեցնելու համար նախատեսված ավտոճանապարհին, ուսումնական նպատակով և վարել սովորեցնողի ուղեկցությամբ վարելու ընթացքում, եթե տվյալ

ավտոտրանսպորտային միջոցը պատահարի պահին սարքավորված է եղել հատուկ այդ նպատակով,

դ. սահմանված ժամկետում և կարգով Ապահովագրողը չի տեղեկացվել ապահովագրական պատահարի մասին,

2) *վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ (Ապահովադրի) նկատմամբ, եթե՝*

ա. ավտոտրանսպորտային միջոցը վնասի պատճառման պահի դրությամբ չի անցել տեխնիկական զննություն, և պատահարի առաջացման անմիջական պատճառ է դարձել ավտոտրանսպորտային միջոցի այնպիսի անսարքությունը, որը կարող էր բացահայտվել տեխնիկական զննություն անցնելու դեպքում,

բ. սահմանված ժամկետում և կարգով ՊԿԱ-ն չի տեղեկացվել ապահովագրական պատահարի մասին,

գ. ավտոտրանսպորտային միջոցի վարումը վստահել է այն վարելու իրավունք չունեցող անձին և գիտեր կամ կարող էր իմանալ, որ այդ անձը չունի վարելու իրավունք:

դ. պայմանագիրը կնքելիս ակնհայտ սուտ տեղեկություններ է հայտնել ՊԿԱ-ին ապահովագրության ռիսկայնության աստիճանը որոշելու համար էական նշանակություն ունեցող հանգամանքների վերաբերյալ, եթե այդ հանգամանքները հայտնի չեն եղել և չէին կարող հայտնի լինել ՊԿԱ-ին մինչև ապահովագրական պատահարը: Ընդ որում, սույն պարբերության իմաստով՝ էական նշանակություն ունեցող հանգամանքներ են համարվում Ապահովադրի կողմից ներկայացված՝ սույն կանոնների **Հավելված 2.2**-ով նախատեսված այն փաստաթղթերի և տեղեկությունների կեղծ լինելը, որոնք հիմք են ընդունվել ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար, և որոնց՝ իրականությանը համապատասխանող պայմաններով ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման դեպքում ենթակա կլինեին վճարման ավելի բարձր ապահովագրավճար: Բոլոր դեպքերում, Ապահովագրողի կողմից սույն պարբերության հիմքով հետադարձ պահանջ չի կարող կիրառվել ինքնին այն տվյալների սխալ լինելու համար, որոնք սույն կանոնների 33-րդ կետով նախատեսված դեպքերում և կարգով ստացվել են ԱՊՊԱ միասնական տեղեկատվական համակարգից, կամ որոնց հիման վրա պայմանագիրը կնքվել է այդ նույն կետով սահմանված դեպքերում և կարգով՝ ներկայացված փաստաթղթերում և ԱՊՊԱ միասնական տեղեկատվական համակարգում անհրաժեշտ տեղեկատվության բացակայության հիմքով համանման ավտոտրանսպորտային միջոցի համար կիրառելի համապատասխան տեղեկատվությունը հիմք ընդունելու արդյունքում:

98. Սույն կանոնների 97-րդ կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված հետադարձ պահանջի իրավունքի իրականացման հիմքերը բոլոր դեպքերում համարվում են առկա, եթե ապացուցվում է, որ վնաս պատճառած Ավտոտրանսպորտային միջոցը պատահարի պահին իրականում վարել է այլ անձ, քան նշվել է պատահարի վերաբերյալ կազմված փաստաթղթերում: Սույն կետով նախատեսված դեպքերում հետադարձ պահանջի իրավունքը ծագում է իրական վնաս պատճառած անձի նկատմամբ, ով համարվում է հետադարձ պահանջի հիմք հանդիսացող փաստերը թաքցրած:

99. Եթե սույն գլխի համաձայն՝ ՀՊԱ-ն հետադարձ պահանջի իրավունք է ձեռք բերում մի քանի անձի նկատմամբ, ապա այդ անձինք ՀՊԱ-ի նկատմամբ հանդես են գալիս որպես համապարտ պարտապաններ:

100. Այն դեպքում, երբ ՀՊԱ-ն մտադիր է օգտվել հետադարձ պահանջի իրականացման իր իրավունքից, ապա նման պահանջը նախ և առաջ պետք է ներկայացվի պարտապանին ծանուցում իրականացնելու միջոցով՝ սույն կանոններով նախատեսված ծանուցման եղանակներով և պարտավորության կատարման համար ողջամիտ ժամկետ տրամադրելով:

101. Բյուրոյի կողմից հատուցման վճարմամբ պայմանավորված հետադարձ պահանջի ներկայացման հիմքերը սահմանված են Օրենքով:

ԲԱԺԻՆ 4. ԱՅԼ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ 19. ՏՈՒՅԺԵՐ

102. Ապահովագրական հատուցման գործընթացի կարգավորման՝ ներառյալ փորձաքննությունների, նախնական զննության գործընթացի իրականացման, ապահովագրական հատուցման վճարման և ծանուցումների իրականացման համար սույն կանոններով նախատեսված ժամկետների խախտման դեպքում ապահովագրական հատուցում վճարելու վերաբերյալ դիմում ներկայացրած անձն իրավունք ունի ԴՍԱ-ից պահանջել յուրաքանչյուր կետանցված օրվա համար վճարել տույժ՝ Օրենքով սահմանված չափով, իսկ Օրենքով համապատասխան խախտման համար տույժ սահմանված չլինելու դեպքում՝ տուժողի կրած տվյալ տեսակի վնասի համար նախատեսված ապահովագրական գումարի 0,1 տոկոսի չափով, որը չի կարող պակաս լինել հիսուն հազար ՀՀ դրամից, եթե միևնույն հատուցման գործընթացում սույն կանոններով նախատեսված բոլոր գործողությունների համար սահմանված ժամկետների կետանցված օրերի քանակը 7 և ավելի է: Ընդ որում՝ միևնույն համադրելի ժամանակահատվածում ԴՍԱ-ի կողմից սույն կանոններով նախատեսված տարբեր գործընթացներ կետանցվելու դեպքում այդ ժամանակահատվածի համար տույժերը հաշվարկվում են մեկ անգամ: ԴՍԱ-ն պարտավոր է սույն կետով նախատեսված տույժը ապահովագրական հատուցում վճարելու վերաբերյալ դիմում ներկայացրած անձին վճարել վերջինի կողմից գրավոր դիմումը (պահանջը) ստանալուց հետո՝ երեք օրվա ընթացքում:

103. Փորձագետի կողմից փորձաքննությունների և նախնական զննության գործընթացի համար սույն կանոններով նախատեսված ժամկետների խախտման դեպքում փորձագետին պատվեր ներկայացրած ԴՍԱ-ն, իսկ սույն կանոններով նախատեսված ինքնաշխատ պատվերների դեպքում՝ Բյուրոն, իրավունք ունի փորձագետից պահանջել վճարել տույժ այն չափով, որ չափով համապատասխան ժամկետների խախտման համար տույժ վճարելու պահանջ ներկայացնելու սույն կանոններով նախատեսված իրավունք է ձեռք բերում ապահովագրական հատուցում վճարելու վերաբերյալ դիմում ներկայացրած անձը: Փորձագետը պարտավոր է սույն կետով նախատեսված տույժը վճարել ԴՍԱ-ին կամ Բյուրոյին՝ վերջինի կողմից գրավոր դիմումն (պահանջն) ստանալուց հետո՝ երեք օրվա ընթացքում, եթե վերջիններս միմյանց միջև կնքված պայմանագրով վճարման այլ կարգ և (կամ) եղանակ չեն սահմանել:

ԳԼՈՒԽ 20. ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԽԱՐԴԱԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐԸ

104. ԱՊՊԱ պայմանագրից բխող վեճերը կարգավորվում են կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ:

105. Տարաձայնությունների դեպքում վեճերը լուծվում են Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի կողմից՝ «Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն կամ դատական կարգով՝ ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

106. ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքմամբ Ապահովագրիչը հաստատում է իր տեղեկացվածությունն այն մասին, որ ապահովագրական խարդախությունների կատարումն առաջացնում է Օրենքով նախատեսված պատասխանատվության միջոցների կիրառում:

ԱՊՊԱ ՎԿԱՅԱԳՐԻ ԵՎ ՎԿԱՅԱԳՐԻ ՀԱՎԵԼՎԱԾԻ ՁԵՎԸ

Ապահովագրական ընկերության լոգոտիպը	ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴՐԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ	ՎԿԱՅԱԳՐԻ N S
Ապահովագրության դասը՝ Ցամաքային Ավտոտրանսպորտային միջոցների (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն		
1	Ապահովագրող	
2	Ապահովադիր	
3	Ավտոտրանսպորտային միջոցի (Ա/մ) հաշվառման համարանիշ, Ա/մ տեսակ, Ա/մ շարժիչի հզորություն, Ա/մ օգտագործման նպատակ Ա/մ քանակ	
4	Ապահովագրության ժամկետ	
5	Ապահովագրավճար	
6	Ապահովագրավճարի վճարման կարգ և ժամկետ	
7. Ապահովագրության պայմաններ Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության ընդհանուր պայմանները (սույն պայմանագրում, նաև՝ ԱՊՊԱ պայմաններ)՝ ներառյալ ապահովագրական գումարի չափը, պայմանագրի կնքման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի և տեղեկությունների ստացման ու օգտագործման պայմանները, ապահովագրական պատահարները (ռիսկերը) և սույն պայմանագրի շրջանակներում կամ դրանից դուրս ԱՊՊԱ ոլորտում իրականացվող ծանուցումների կատարման կարգն ու պայմանները, սահմանված են «Հայաստանի ավտոապահովագրողների բյուրո» ԻԱՄ-ի (այսուհետ՝ Բյուրո) իրավասու մարմնի կողմից հաստատված և Բյուրոյի՝ www.appa.am պաշտոնական ինտերնետային կայքի «Իրավական ակտեր» բաժնում հրապարակված ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններով, որոնք կիրառվում են անմիջականորեն: ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմանների առանձին դրույթներ կարող են փոփոխվել, վերացվել կամ լրացվել բացառապես այն ընդունած մարմնի կամ Կենտրոնական բանկի կողմից՝ օրենքով սահմանված կարգով, որի մասին Ապահովադիրը տեղեկանում է Բյուրոյի վերոհիշյալ ինտերնետային կայքից, որտեղ փոփոխությունները և (կամ) լրացումները հրապարակվում են գործողության մեջ մտնելու պահից առնվազն տասն օրացուցային օր առաջ:		
8. Պատահարի մասին Ապահովագրողին ծանուցման ժամկետ և կարգ Ապահովադիրը (Ավտոտրանսպորտային միջոցն օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձը) պարտավոր է ապահովագրական պատահարը տեղի ունենալուց հետո 40 րոպեի ընթացքում այդ մասին հայտնել Ապահովագրողին՝ զանգահարելով _____ հեռախոսահամարով (որևէ մեկով):		
9	9.1 ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂԻ ԱՆՈՒՆԻՑ	9.2 ԱՊԱՀՈՎԱԴՐԻ ԱՆՈՒՆԻՑ
	_____ ստորագրություն	_____ ստորագրություն
10	Պայմանագրի կնքման և Ապահովադիրն տրման ամսաթիվ՝	
11	Սույն պայմանագրից բխող պահանջները կարող են ներկայացվել Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին՝ «Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված դեպքերում և կարգով: Ապահովագրողը Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի որոշումները վիճարկելու իրավունքից հրաժարվելու վերաբերյալ համաձայնագիր _____:	
12	Նշումներ	

N	S										ՎԿԱՅԱԳՐԻ ՀԱՎԵԼՎԱԾ										
1	Ա/մ հաշվառման համարանիշ																				
	Ա/մ տեսակ																				
	Ա/մ շարժիչի հզորություն																				
	Ա/մ օգտագործման նպատակ																				
	Ա/մ ապահովագրավճար																				
2	Ա/մ հաշվառման համարանիշ																				
	Ա/մ տեսակ																				
	Ա/մ շարժիչի հզորություն																				
	Ա/մ օգտագործման նպատակ																				
	Ա/մ ապահովագրավճար																				
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂԻ ԱՆՈՒՆԻՑ											ԱՊԱՀՈՎԱԴՐԻ ԱՆՈՒՆԻՑ										
_____											_____										
_____ ստորագրություն											_____ ստորագրություն										
Նշումներ																					

Ծանուցման ամսաթիվը	օր	ամիս	տարի
Ծանուցումն իրականացնողը	(նշվում է Ապահովագրողի անվանումը)		
Ապահովադիրը	(նշվում են Ապահովադրի անվանումը/անուն, ազգանունները, ում հասցեագրված է ծանուցումը)		
ՀԻՇԵՑՈՒՄ-ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ՄԱՍԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԵՎ ԴՐԱ ԶՎՃԱՐՄԱՆ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ			
1. ԱՊՊԱ վկայագրի համարը և կնքման ամսաթիվը	համարը	օր	ամիս
2. Վճարման ենթակա ապահովագրավճարի (դրա առաջին կամ հերթական մասի) չափը			ՀՀ դրամ
3. Ապահովագրավճարի (դրա առաջին կամ հերթական մասի) վճարման համար պայմանագրով սահմանված վերջնաժամկետը	օր	ամիս	տարի
4. Սույն ծանուցում-հիշեցման 3-րդ կետում նշված վերջնաժամկետին ապահովագրավճարի (դրա առաջին կամ հերթական մասի) չվճարման դեպքում վերոհիշյալ ԱՊՊԱ պայմանագիրն ապահովագրավճարի չվճարման հիմքով կդադարեցվի տվյալ օրվանը հաջորդող օրն՝ առանց վճարման համար լրացուցիչ ժամկետի տրամադրման:			
Ծանուցումն իրականացնողի իրավասու անձը	(անունը և ազգանունը և պաշտոնը)		(ստորագրություն)

ՀԱՇՎԱՐԿ-ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՎԱՐԱԺԱՄԿԵՏ ԴԱԴԱՐԵՑՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ
ՎԵՐԱԴԱՐՁՎՈՂ/ՎՃԱՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ

1	Ապահովագրողի անվանումը		
2	Ապահովադրի անունը և ազգանունը (անվանումը), Ապահովադրի նույնականացնող տվյալները		
3	ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար դիմում ներկայացրած անձի անունը և ազգանունը (անվանումը), նույնականացնող տվյալները (կիրառելի է այն դեպքերում, երբ դիմում ներկայացնողը Ապահովադրի կողմից լիազորված անձն է)		
4	Վկայագրի համարը		
5	Պայմանագրի կնքման ամսաթիվը		
6	Պայմանագրի գործողության ժամկետը		
7	Պայմանագրի դադարեցման հիմքը		
8	Պայմանագրի դադարեցման ամսաթիվը		
9	Դադարեցման արդյունքում պայմանագրի չլրացված օրերի քանակը		
10	Պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարը		
11	Պայմանագրով Ապահովադրի կողմից չվճարված ապահովագրավճար		
12 ¹	Պայմանագրի դադարեցման արդյունքում Ապահովադրի կողմից լրավճարման ենթակա ապահովագրավճար		
	Պայմանագրի դադարեցման արդյունքում վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարը		
	Վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարի ստացման եղանակը		
	☐	Վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարը կփոխանցվի ԱՊՊԱ վկայագրում նշված բանկային հաշվեհամարին:	
12	☐	Վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարը կփոխանցվի Ապահովադրի (նրա կողմից լիազորված անձի) կողմից ներկայացված դիմում նշված _____ բանկային հաշվեհամարին:	
	☐	Վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարը ստացող անձի անվան (անվանման) և անձը հաստատող փաստաթղթի (ՀՎՀՀ-ի) նշումով կփոխանցվի _____ բանկում բացված հաշվեհամարին: Ապահովադիրը (նրա կողմից լիազորված անձը) Պայմանագրի դադարեցման ամսաթվին հաջորդող երկրորդ օրվանից սկսած կարող է նույնականացման համար անհրաժեշտ փաստաթղթով ներկայանալ նշված բանկի ցանկացած մասնաճյուղ և ստանալ վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարը:	
13	Ապահովագրողի անունից հաշվարկը կազմեց՝ (պաշտոն, անուն ազգանուն, ստորագրություն)		

¹ Լրացվում է 12-րդ կետերից անհրաժեշտը:

Հավելված 1
«ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններ» կանոնների

Ձև 1.4

(Ձև 1.4-ը լրաց. է 21/07/2017թ. թիվ 39-Լ)

ԱՊՊԱ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿՏՐՈՆ	
Ապահովագրողը	
ԱՊՊԱ վկայագրի սերիան և համարը	
Ապահովադիրը	
Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեն	
Ապահովադրի հեռախոսահամարը	
Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշը	
Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակը	
ԱՊՊԱ վկայագրի գծով վճարված ապահովագրավճարը	
Ապահովագրավճարի վճարման ամսաթիվը, ժամը	
ԱՊՊԱ վկայագիրն ուղարկված է սույն կտրոնում նշված էլեկտրոնային հասցեով: Հարցերի կամ խնդիրների առկայության դեպքում խնդրում ենք զանգահարել _____ հեռախոսահամարով:	
Տեխնիկական տվյալների արտացոլման մաս:	

Բյուրոյի և համապատասխան վճարային տերմինալն սպասարկող (տերմինալի միջոցով ծառայություն մատուցող) անձի փոխադարձ համաձայնությամբ ԱՊՊԱ վճարման կտրոնի սույն Ձևով նախատեսված ձևը և (կամ) դրանում պարունակվող տեղեկատվությունը կարող է փոփոխվել կամ լրացվել՝

- 1) կտրոնում առկա տեղեկատվության հաջորդականության փոփոխմամբ,
- 2) կտրոնում արտացոլված տեղեկատվության տառատեսակի և (կամ) տառաչափի փոփոխմամբ,
- 3) կտրոնում լրացուցիչ տեղեկությունների և (կամ) ծանուցումների ներառմամբ:

ԳՈՒՅՔԻՆ ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԴԻՄՈՒՄ

Դիմումի հասցեատերը			
		(Նշվում է Ապահովագրողի անվանումը կամ Բյուրո)	
1. ՏՈՒԺՈՂԻ (ԸՐԱ ԻՐԱՎԱՀԱՋՈՂԻ) ՏՎՅԱԼՆԵՐ			
1.1.	Անուն, ազգանուն, հայրանուն (անվանում)		
1.2.	Անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալներ (ՀՎՀՀ)		
1.3.	Բանկային հաշվեհամար (լրացվում է ըստ ցանկության և միայն այն դեպքում, եթե չի լրացվում 5-րդ կետը)		
	Հաշվետիրոջ անուն, ազգանուն (անվանում), անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալներ (ՀՎՀՀ)		
	Բանկի անվանում		
	Հաշվեհամար		
2. ՏԵՐԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ			
2.1	Պատահարի տեղի ունենալու ամսաթիվը		
2.2.	Պատահարի գծով քաղաքացիական, քրեական կամ դատական կարգով վարչական վարույթ	☐	իրականացվել է և առկա է օրինական ուժի մեջ մտած ակտ
		☐	իրականացվել է, սակայն դեռևս առկա չէ օրինական ուժի մեջ մտած ակտ
		☐	չի իրականացվել
3. ԴԻՄՈՒՄՈՎ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋԸ			
3.1 Ուսումնասիրել սույն դիմումով ներկայացված պատահարը և կատարել ապահովագրական հատուցում:			
☐	3.2 Իրականացնել վնասված գույքի նախնական զննություն (լրացվում է ըստ դիմողի ցանկության՝ ի լրումն 3.1 կետով ներկայացված պահանջի):		
4. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՍՏԱՑՄԱՆ ՁԵՎԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ			
Խնդրում եմ ինձ հասանելիք հատուցումն իրականացնել ստորև նշված եղանակով, եթե հատուցման փաթեթի ծանուցումից հետո սահմանված ժամկետում իմ կողմից այլ տարբերակի ընտրություն չներկայացնեմ:			
☐	վնասի վերականգնման (գույքի վերանորոգման) միջոցով՝ հետևյալ վերանորոգող կազմակերպությունում		
	☐	(նշվում է վերանորոգող կազմակերպության անվանումը)	
	☐	(նշվում է վերանորոգող կազմակերպության անվանումը)	
	...	(նշվում է վերանորոգող կազմակերպության անվանումը)	
☐	գումարի ստացման միջոցով		
5. ՏԵՐԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՍՏԱՑՈՂ ԱՆՁԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ			
(լրացվում է, երբ ապահովագրական հատուցում ստացող անձը տարբերվում է տուժողից)			
5.1.	Անուն, ազգանուն, հայրանուն (անվանում)		
5.2.	Անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալներ (ՀՎՀՀ)		
5.3.	Բանկային հաշվեհամար (լրացվում է ըստ ցանկության)		
	Բանկի անվանում		
	Հաշվեհամար		
6. ՏԵՐԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎՆԱՍՎԱԾ ԳՈՒՅՔԻ ՑԱՆԿԻ, ԳՏՆՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԻ ԵՎ ՎՆԱՍԻ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԵԾՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ			
h/h	Վնասված գույքը նույնականացնող տվյալներ	Վնասված (ոչնչացված) գույքի փաստացի գտնվելու հասցեն	
1			
2			
...			
7. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՄԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ			
7.1.	Նամակագրության հասցե (լրացվում է, եթե տուժողը էլեկտրոնային հասցեի նշմամբ որևէ ԱՊՊԱ պայմանագրով ապահովադիր չէ (չի եղել) կամ ցանկանում է նշել ԱՊՊԱ վկայագրում նշվածից տարբերվող էլեկտրոնային հասցե)		
7.2	Հեռախոսահամար (լրացվում է, եթե տուժողը որևէ ԱՊՊԱ պայմանագրով ապահովադիր չէ (չի եղել) կամ ցանկանում է նշել ԱՊՊԱ վկայագրում նշվածից տարբերվող		
8. ԴԻՄՈՒՄԻՆ ԿՑՎՈՂ ՓԱՏՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ			
h/h	Փաստաթղթի անվանումը	Էջերի քանակը	
1			
2			
...			
9. ՀԱՎԱՏՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
9.1. Սույն դիմումը ստորագրելով՝			
9.1.1.	հավաստում եմ, որ սույն դիմումով ներկայացված տվյալները ճիշտ են, համապատասխանում են իրականությանը և գիտակցում եմ, որ կեղծ տեղեկություններ կամ փաստաթղթեր ներկայացնելու դեպքում օրենքով սահմանված կարգով կարող եմ ենթարկվել քրեական պատասխանատվության, իսկ սույն դիմումը կարող է մեղժվել:		
9.1.2.	հավաստում եմ, որ ստացել եմ սույն դիմումի պատճենը, գիտակցում եմ, որ ապահովագրական ընկերությունը/Բյուրոն կարող է պահանջել պատահարի արդյունքում պատճառված վնասները հիմնավորող այլ փաստաթղթեր:		
9.1.3.	թույլատրում եմ ապահովագրական ընկերությանը/Բյուրոյին հրապարակել իմ վերաբերյալ ապահովագրական կամ այլ գաղտնիք կազմող տեղեկությունները այնքանով, որքանով, որ դրանք ապահովագրական ընկերության/Բյուրոյի գնահատմամբ անհրաժեշտ են ապահովագրական ընկերության/Բյուրոյի կողմից հատուցման գործընթացը հավուր պատշաճի իրականացնելու, ինչպես նաև դրա հետ կապված որոշակի ստուգումներ իրականացնելու և հատուցման վճարմամբ պայմանավորված հետադարձ պահանջի իրավունքն արդյունավետ իրականացնելու համար.		
9.1.4.	պարտավորվում եմ 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում վերադարձնել սույն դիմումի հիման վրա վճարված կամ ավել վճարված հատուցման գումարը, եթե դրա վճարումից հետո պարզվի, որ ՀՀ օրենքով և Բյուրոյի կանոններով սահմանված դեպքերում և հիմքերով համապատասխանաբար հատուցում ինձ ենթակա չէր վճարման կամ պետք է վճարվեր վճարվածից պակաս հատուցում.		
9.1.5.	հնարավորություն եմ տալիս փորձագետին և ապահովագրողին գույքի փաստացի գտնվելու հասցեում երեք աշխատանքային օրվա (համաձայնեցված հայտարարագրով գործընթացի դեպքում՝ մեկ աշխատանքային օրվա) ընթացքում զննելու վնասված գույքը, անհրաժեշտության դեպքում նաև թույլատրում եմ փորձագետին վնասված գույքի և (կամ) դրա առանձին դետալների ապամոնտաժումը՝ պատճառված վնասի չափը հստակ ճշտելու նպատակով:		

9.1.6.	տեղեկացված եմ, որ հնարավորություն ունեմ հետագայում փոփոխել սույն դիմումում իմ կողմից նշված հատուցման ստացման ձևը:		
9.1.7.	վնասի վերականգնման (գույքի վերանորոգման) տարբերակն ընտրելու պարագայում պարտավորվում եմ Բյուրոյի կանոններով նախատեսված դեպքերում և չափով լրավճարելու վնասի վերականգնման համար:		
9.1.8.	սույն դիմումով ներկայացված պատահարի գծով վնաս պատճառած անձից և (կամ) վնասի համար պատասխանատու այլ անձի կողմից կամ նրանց անունից՝		
	☐ պատճառված վնասի դիմաց փոխհատուցում չեմ ստացել ☐ պատճառված վնասի դիմաց ստացել եմ փոխհատուցում նշված գումարի չափով		<< դրամ
10	Այլ նշումներ		
11	Դիմումատու	(անունը և ազգանունը, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները)	(ստորագրությունը) Կ.Տ
12	Դիմում ընդունող	(զբաղեցրած պաշտոնը)	(անունը և ազգանունը) (ստորագրությունը)
13	Դիմումի լրացման ամսաթիվը	օր	ամիս տարի

Սույն դիմումը համարել ներկայացված Բյուրոյին կամ այն ապահովագրական ընկերությանը (ընկերություններին), որն օրենքի և Բյուրոյի կանոնների համաձայն պարտավոր է հատուցում տրամադրել:

Հավելված
Ձև 2.1-ի

ՎՆԱՍՎԱԾ ԳՈՒՅՔԻ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԶՆՆՈՒԹՅՈՒՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԴԻՄՈՒՄ

(կիրառելի է, երբ նախնական զննության պահանջը ներկայացվում է հատուցում ստանալու դիմումի ներկայացումից հետո)

1.Դիմումի հասցեատերը	(նշվում է Ապահովագրողի անվանումը կամ Բյուրո)		
2. Վնասված գույքի առնչությամբ հատուցում ստանալու վերաբերյալ գրավոր դիմումի ներկայացման ամսաթիվը	օր	ամիս	տարի
3. ՆԵՐՎԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁԸ			
Ի լրումն վնասված գույքի առնչությամբ հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումի՝ խնդրում եմ իրականացնել վնասված գույքի նախնական զննություն:			
Դիմումատու	(անունը և ազգանունը, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները)	(ստորագրությունը) Կ.Տ	
Դիմումի լրացման ամսաթիվը	օր	ամիս	տարի

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՎՆԱՍՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԴԻՄՈՒՄ

Դիմումի հասցեատերը		(նշվում է Ապահովագրողի անվանումը կամ Բյուրո)	
1. ՏՈՒԺՈՂԻ (ՆՐԱ ԻՐԱՎԱՀԱՁՈՐԴԻ) ՏՎՅԱԼՆԵՐ			
1.1.	Անուն, ազգանուն, հայրանուն		
1.2.	Անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալներ		
1.3.	Բանկային հաշվեհամար (լրացվում է ըստ ցանկության և միայն այն դեպքում, եթե չի լրացվում 4-րդ կետը)		
	Հաշվետիրոջ անուն, ազգանուն (անվանում), անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալներ (<ՎՀՀ)		
	Բանկի անվանում		
	Հաշվեհամար		
2. ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ			
2.1	Պատահարի տեղի ունենալու ամսաթիվը		
2.2	Պատահարի տեղի ունենալու վայրը		
2.3.	Պատահարին մասնակից ավտոտրանսպորտային միջոցների մականիշները և հաշվառման համարանիշերը	1	մականիշը հաշվառման համարանիշը
		2	մականիշը հաշվառման համարանիշը
			մականիշը հաշվառման համարանիշը
2.4.	Տուժողի առնչությունը պատահարի հետ	☐	ուղևոր
		☐	վարորդ
		☐	ինտիմոտն կամ այլ անձ
3. ԴԻՄՈՒՄՈՎ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁԸ			
Ուսումնասիրել սույն դիմումով ներկայացված պատահարը և կատարել ապահովագրական հատուցում:			
4. ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՍՏԱՑՈՂ ԱՆՁԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ			
4.1.	Անուն, ազգանուն, հայրանուն (անվանում)		
4.2.	Անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալներ (<ՎՀՀ)		
4.3.	Բանկային հաշվեհամար (լրացվում է ըստ ցանկության)		
	Բանկի անվանում		
	Հաշվեհամար		
5. ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎՆԱՍԻ ՏԵՍԱԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ			
5.1. Պատահարի հետևանքով պատճառված վնասները			
5.1.1.	☐	առողջությանը պատճառված վնասներ	
5.1.2.	☐	կորցրած աշխատավարձ (եկամուտ)	
5.1.3.	☐	մահվան հետևանքով վնասներ	
5.2. Կորցրած աշխատավարձի (եկամտի) վերաբերյալ տվյալներ			
5.2.1.	☐	աշխատել եմ	
5.2.2.	☐	չեմ աշխատել և համաձայն եմ, որ հատուցման հաշվարկում հիմք ընդունվի Բյուրոյի կանոններով սահմանված գումարի չափը	
5.3. Տուժողի մահվան կապակցությամբ վնասների հատուցում ստանալու հիմքը			
5.3.1.	☐	հուղարկավորության ծախսերը կատարած անձ եմ	
5.3.2.	☐	կերակրողին կորցրած անձ եմ	
6. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՄԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ			
6.1.	Նամակագրության հասցե (լրացվում է, եթե տուժողը էլեկտրոնային հասցեի նշմամբ որևէ ԱՊՊԱ պայմանագրով ապահովադիր չէ (չի եղել) կամ ցանկանում է նշել ԱՊՊԱ վկայագրում նշվածից տարբերվող էլեկտրոնային հասցե)		
6.2	Հեռախոսահամար (լրացվում է, եթե տուժողը որևէ ԱՊՊԱ պայմանագրով ապահովադիր չէ (չի եղել) կամ ցանկանում է նշել ԱՊՊԱ վկայագրում նշվածից տարբերվող հեռախոսահամար)		
7. ԴԻՄՈՒՄԻՆ ԿՑՎՈՂ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ			
h/h	Փաստաթղթի անվանումը		Էջերի քանակը
1			
2			
...			
8. ՀԱՎԱՍՏՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
8.1. Հավաստում եմ, որ՝			
8.1.1.	սույն դիմումով ներկայացված տվյալները ճիշտ են, համապատասխանում են իրականությանը և գիտակցում եմ, որ կեղծ տեղեկություններ կամ փաստաթղթեր ներկայացնելու դեպքում օրենքով սահմանված կարգով կարող եմ ենթարկվել քրեական պատասխանատվության, իսկ սույն դիմումը կարող է մերժվել.		

8.1.2.	ստացել են սույն դիմումի պատճենը, գիտակցում են, որ ապահովագրական ընկերությունը/Բյուրոն կարող է պահանջել պատահարի արդյունքում պատճառված վնասները հիմնավորող այլ փաստաթղթեր.		
8.1.3.	պարտավորություն են ստանձնում առ այն, որ այլ անձանց կողմից «Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության մասին» ՀՀ օրենքով և Բյուրոյի կանոններով սահմանված պահանջներին համապատասխան Ապահովագրական ընկերությանը/Բյուրոյին տուժողի հուղարկավորության հետ կապված ծախսերի հատուցման դիմում ներկայացնելու դեպքում տուժողի հուղարկավորության հետ կապված ծախսերի կապակցությամբ իմ ստացած գումարը կբաշխեմ նրանց միջև՝ հուղարկավորության հետ կապված ընդհանուր ծախսերում (ներառյալ՝ իմ կողմից կատարվածը) նրանց կատարած անհրաժեշտ ծախսերի մասնաբաժնին համամասնորեն.		
8.1.4.	թույլատրում են ապահովագրական ընկերությանը/Բյուրոյին հրապարակել իմ վերաբերյալ ապահովագրական կամ այլ գաղտնիք կազմող տեղեկությունները այնքանով, որքանով, որ դրանք ապահովագրական ընկերության/Բյուրոյի գնահատմամբ անհրաժեշտ են ապահովագրական ընկերության/Բյուրոյի կողմից հատուցման գործընթացը հավուր պատշաճի իրականացնելու, ինչպես նաև դրա հետ կապված որոշակի ստուգումներ իրականացնելու և հատուցման վճարմամբ պայմանավորված հետադարձ պահանջի իրավունքն արդյունավետ իրականացնելու համար.		
8.1.5.	պարտավորվում են 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում վերադարձնել սույն դիմումի հիման վրա վճարված կամ ավել վճարված գումարը, եթե դրա վճարումից հետո պարզվի, որ ՀՀ օրենքով և Բյուրոյի կանոններով սահմանված դեպքերում և հիմքերով համապատասխանաբար ինձ հատուցում ենթակա չէր վճարման կամ պետք է վճարվեր վճարվածից պակաս հատուցում.		
8.1.6.	Սույն դիմումով ներկայացված պատահարի գծով վնաս պատճառած անձից և (կամ) վնասի համար պատասխանատու այլ անձի կողմից կամ նրանց անունից՝		
	☐ պատճառված վնասի դիմաց չեմ ստացել փոխհատուցում		
	☐ պատճառված վնասի դիմաց ստացել եմ փոխհատուցում նշված գումարի չափով		ՀՀ դրամ
9	Այլ նշումներ		
10	Դիմումատու		
		(անունը և ազգանունը, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները)	(ստորագրությունը) Կ.Տ
11	Դիմում ընդունող		
		(զբաղեցրած պաշտոնը)	(անունը և ազգանունը) (ստորագրությունը)
12	Դիմումի լրացման ամսաթիվը		
		օր	ամիս տարի
Սույն դիմումը համարել ներկայացված Բյուրոյին կամ այն ապահովագրական ընկերությանը (ընկերություններին), որն օրենքի և Բյուրոյի կանոնների համաձայն պարտավոր է հատուցում տրամադրել:			

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ԴԻՄՈՒՄԻՆ ԸՆԹԱՑՔ ՉՏԱԼՈՒ

1. Ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումի ներկայացման ամսաթիվը		օր	ամիս	տարի
2. Դիմումի հասցեատերը		(նշվում է Ապահովագրողի անվանումը կամ Բյուրո)		
2. ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋԸ				
Խնդրում եմ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումին ընթացք չտալ և դադարեցնել դրա գծով իրականացվող հատուցման գործընթացը:				
3. Մեկնաբանություններ (լրացվում է ըստ զանկության)				
Դիմումատու				
	(անունը և ազգանունը)		(ստորագրությունը) Կ.Տ	
Դիմումի լրացման ամսաթիվը		օր	ամիս	տարի

**ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԸ ԴԱԴԱՐԵՑՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

Ամսաթիվը և հերթական համարը	համարը	օր	ամիս	տարի
Ծանուցում իրականացնողը	(նշվում է ծանուցումն իրականացնողի անվանումը)			
Ծանուցվող անձինք	(նշվում են անձանց անվանումները/անուն, ազգանունները, ում հասցեագրված է ծանուցումը)			
Հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումի (Հատուցման դիմում)	օր	ամիս	տարի	
Հատուցում ստանալու վերաբերյալ ներկայացված դիմումին ընթացք չտալու վերաբերյալ դիմումի ամսաթիվը	օր	ամիս	տարի	
1. Տեղեկացնում ենք, որ տուժողի կողմից ներկայացված դիմումի համաձայն՝ Հատուցման դիմումի հիման վրա սկսված ապահովագրական հատուցման գործընթացը Բյուրոյի կանոններով սահմանված կարգով դադարեցվել է:				
Ապահովագրողի կամ Բյուրոյի իրավասու անձի (անձանց) տվյալները և ստորագրությունը	(անունը, ազգանունը և պաշտոնը)			(ստորագրություն)

ՀԱՐՑՈՒՄ ՊԱՏԱՀԱՐՈՒՄ ԿՈՂՄԵՐԻ ՄԵՐԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍՈՎ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ			
Հարցման ամսաթիվը			
	օր	ամիս	տարի
Հարցման հերթական համարը			
	(նշվում է տվյալ պատահարի միասնական նույնականացուցիչը)		
Հարցում իրականացնող Ապահովագրողը			
	(նշվում է հարցում իրականացնողի Ապահովագրողի անվանումը)		
Հարցվող Ապահովագրողը (ները)			
	(նշվում են հարցվող Ապահովագրողների անվանումները)		
1. Հարցմանը կցված Ելակետ 1-ի համարը և այն կազմելու ամսաթիվը, որում նշված մեղավորության վերաբերյալ կատարվում է սույն հարցումը			
2. Խնդրում եմ սույն հարցման մեջ նշված մեղավորության վերաբերյալ նախնական նշումներին համաձայն չլինելու դեպքում 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում Ձեր նախաձեռնությամբ նշանակել պատահարի պատճառների փորձաքննություն և Բյուրոյի կանոններով սահմանված ժամկետում ապահովել դրանց արդյունքների տրամադրումը: Հակառակ դեպքում Բյուրոյի կանոնների ուժով հաստատված կհամարվեն այդ նշումները՝ առանց Ձեր կողմից դրանց հետագա բողոքարկման հնարավորության:			
Հարցումն իրականացնողի իրավասու անձը			
	(անունը և ազգանունը, պաշտոնը)		(ստորագրություն)
Սույն հարցումը կարող է չիրականացվել, եթե Բյուրոյի կողմից ստեղծված միասնական էլեկտրոնային հարթակի միջոցով Ապահովագրողը ստանում է հարցումը:			

Պատվերի ամսաթիվը		օր	ամիս	տարի
Պատվերի հերթական համարը				
Փորձագետ		(անունը և ազգանունը կամ անվանումը)		
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ (ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԶՆՆՈՒԹՅՈՒՆ) ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՊԱՏՎԵՐ (ՊԱՏՎԻՐԱՏՈՒՅ ՓՈՐՁԱԳԵՏԻՆ)				
1. Ընդհանուր տվյալներ				
1.1	Պատվիրատու	(նշվում է պատվիրատուի անվանումը)		
1.2	Վնասված գույքի փաստացի գտնվելու վայրը, որտեղ հնարավոր է կատարել վնասված գույքի զննություն	մարզ	քաղաք/գյուղ	փողոց
1.3	Անձի անուն ազգանուն և հեռախոսահամարը, ում հետ կարելի է կապ հաստատել վնասված գույքի զննություն իրականացնելու համար			
(1.2 և 1.3 դաշտերը կիրառելի է միայն վնասի փորձաքննության, նախնական զննության, ինչպես նաև 3.2.3 դաշտով նախատեսված հարցմամբ պատվերների դեպքերում)				
2. Պատվերի տեսակը (նշվում է անհրաժեշտը)				
Տեսակը		Գույքին պատճառված վնասների մասով		Պատահարի առաջացման պատճառների մասով
		Պարզեցված հատուցման գործընթացով	Ստանդարտ հատուցման գործընթացով	
Փորձաքննություն	առաջնային	☐	☐	☐
	լրացուցիչ	☐	☐	☐
	կրկնակի	☐	☐	☐
	ստուգիչ	☐	☐	☐
Նախնական զննություն		☐		
3. Փորձագետին առաջադրվող հարցեր				
3.1. Գույքին պատճառված վնասների մասով փորձաքննությունների (նախնական զննության) պատվերի դեպքում՝				
☐	Իրականացնել կցված փաստաթղթերում նշված ՃՏՊ-ի հետևանքով համապատասխան ավտոտրանսպորտային միջոցին (գույքին) պատճառված վնասի գնահատում			
☐	Իրականացնել վնասված գույքի փորձաքննության համար նախնական զննություն և տրամադրել կցված փաստաթղթերում նշված ՃՏՊ-ի հետևանքով համապատասխան ավտոտրանսպորտային միջոցին (գույքին) պատճառված վնասների գծով զննության ակտ			
☐	Իրականացնել լրացուցիչ փորձաքննություն՝ ուշադրություն դարձնելով հետևյալ հանգամանքների վրա՝ (լրացվում է միայն լրացուցիչ փորձաքննության պատվերի դեպքում՝ արտացոլելով լրացուցիչ փորձաքննության իրականացման պահանջի վերաբերյալ դիմումում նշված նկատառումները)			
3.2. Պատահարի առաջացման պատճառների մասով փորձաքննությունների դեպքում՝				
3.2.1 Պարզել, թե ո՞ւմ գործողություններով (անգործությամբ) է պայմանավորված տվյալ պատահարի առաջացումը				
☐	3.2.2 Պարզել պատվերին կից ներկայացված ելակետային տվյալների համապատասխանությունը վթարի մեխանիզմին			
☐	3.2.3 Պարզել SU-ների վրա առկա հետքերի համադրելիությունը ներկայացված վթարի հետ (կատարել հետքաբանական և (կամ) նյութագիտական հետազոտություն)			
4. Փորձաքննության կատարման համար ներկայացվող փաստաթղթերը և նյութերը				
Փաստաթղթի (նյութի) անվանումը				Էջերը կամ քանակը
1				
2				
...				
5. Պատվիրատու (իրավասու անձ)		(անունը և ազգանունը, անվանումը)		(ստորագրություն)

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՊԱՏԱՀԱՐԻ ԱՌԱՋԱՑՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԻ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ
ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՎՅԱԼՆԵՐ					
1.1.	Ելակետ 1-ի համարը				
1.2.	Փորձագիտական եզրակացության համարը և եզրակացությունը կազմելու ամսաթիվը	համար	օր	ամիս	տարի
1.3.	Փորձաքննության պատվիրատուն	☐ _____ (նշվում է ԱՊ ընկերության անվանումը)			☐ Բյուրո
1.4.	Պատվերի համարը և ստացման ամսաթիվը	համար	օր	ամիս	տարի
1.5.	Պատվերի տեսակը	☐ առաջնային փորձաքննություն ☐ կրկնակի փորձաքննություն		☐ լրացուցիչ փորձաքննություն ☐ ստուգիչ փորձաքննություն	
1.6.	Պատահարին առնչություն ունեցող ավտոտրանսպորտային միջոցները (SU)	N	Մականիշը	Հաշվառման համարանիշը կամ նույնացման (թափքի) համարը (h/h)	
		SU1			
		SU2			
		SU3			
		...			
1.7.	Պատահարի հետևանքով SU-ներից բացի վնասված այլ գույքի մասին տեղեկատվություն (լրացվում է առկայության դեպքում)				
1.8.	Փորձաքննության գործընթացի սկիզբը	Սկզբի օր		ամիս	տարի
	Փորձաքննության գործընթացի ավարտը	Ավարտի օր		ամիս	տարի
1.9.	Փորձագետին փորձաքննության համար առաջադրված հարցերը	1	☒	Կատարել պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննություն և տալ վերջնական եզրակացություն, թե ո՞ւմ գործողություններով (անգործությամբ) է պայմանավորված տվյալ պատահարի առաջացումը	
2		☐	Պարզել պատվերին կից ներկայացված ելակետային տվյալների համապատասխանությունը վթարի մեխանիզմին		
3		☐	Պարզել SU-ների վրա առկա հետքերի համատեղելիությունը ներկայացված վթարի հետ (կատարել հետքաբանական և (կամ) նյութագիտական հետազոտություն)		

2. ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
2.1.	Փորձագետի կողմից կատարված պատահարի հանգամանքների ուսումնասիրությունները					
2.2.	Դեպքի վայրի և/կամ ՏՄ-ի մասով կատարված լրացուցիչ զննությունները, դրանց ամսաթվերը (կատարվում է փորձագիտական անհրաժեշտության և/կամ համապատասխան պատվերի դեպքում՝ շարադրելով անհրաժեշտության հիմնավորումը)					
2.3.	Փորձաքննության ընթացքում կիրառված մեթոդաբանությունը և/կամ կիրառված համակարգչային ծրագրերը					
2.4.	Հետազոտության ընթացքում հայտնաբերված հակասությունները (առկայության դեպքում)					
3. ՀԵՏԵՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
3.1.	Կատարված հետազոտությունների արդյունքում փորձագետի կողմից վերականգնված պատահարի նկարագրությունը					
3.2.	Փորձագետի եզրահանգումները պատահարի առաջացման պատճառների վերաբերյալ (այդ թվում՝ վարորդի և այլ անձանց կողմից թույլ տրված խախտումների վերաբերյալ)					
3.3.	Փորձագետի եզրահանգումները (հաստատումները) պատահարի հետևանքով վնասված գույքացանկի մասին					
3.4.	Փորձագետի հետևությունները պատահարում մեղավոր անձանց վերաբերյալ		☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ
		ՏՄ ՎԱՐՈՐԴ 1 (անուն, ազգանուն)	☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ
			☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ
		ՏՄ ՎԱՐՈՐԴ 2 (անուն, ազգանուն)	☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ
			☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ
		... Այլ անձինք	☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ
			☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ
			☐	Մեղավոր է	☐	Մեղավոր չէ
	Տեղի է ունեցել «պատահարի ձևացում»	☐				
3.5.	Փորձագետի հետևությունները վթարի մեխանիզմին ելակետային տվյալների համապատասխանության վերաբերյալ (պարտադիր լրացվում է միայն պատվերի 1.9 կետի 2-րդ հարցադրումը ներկայացված լինելու դեպքում)	☐	Պատվերին կից ներկայացված ելակետային տվյալները համապատասխանում են վթարի մեխանիզմին			
		☐	Պատվերին կից ներկայացված ելակետային տվյալները չեն			

			համապատասխանում վթարի մեխանիզմին
3.6.	Փորձագետի հետևությունները SU-ների վրա առկա հետքերի՝ վթարի հետ համատեղելիության վերաբերյալ (պարտադիր լրացվում է միայն պատվերի 1.9 կետի 3-րդ հարցադրումը ներկայացված լինելու դեպքում)	☐	SU-ների վրա առկա հետքերը համատեղելի են պատվերին կից ներկայացված վթարի հետ
		☐	SU-ների վրա առկա հետքերը համատեղելի չեն պատվերին կից ներկայացված վթարի հետ
4. ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ ՎԱՎԵՐԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ, ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԸ			
4.1.	Փորձագիտական կազմակերպության անվանումը		
4.2.	Հասցեն, հեռախոսը, էլեկտրոնային հասցեն		
4.3.	Փորձագիտական կազմակերպության ղեկավար		
		(անուն, ազգանուն)	(ստորագրություն) Կ.Տ
4.4.	Կատարող փորձագետ		
		(անուն, ազգանուն)	(ստորագրություն)

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ N ____							
ՎՆԱՄՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ							
1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՎՅԱԼՆԵՐ							
1.1.	Փորձագիտական եզրակացությանը ուղեկցող գրության տվյալները	☐ համար	☐ օր	☐ ամիս	☐ տարի		
1.2.	Փորձաքննության պատվիրատուն	☐ _____ (նշվում է ԱՊ ընկերության անվանումը)				☐ Բյուրո	
1.3.	Պատվերի համարը և ստացման ամսաթիվը	☐ համար	☐ օր	☐ ամիս	☐ տարի		
1.4.	Պատվերի տեսակը	☐ առաջնային փորձաքննություն ☐ կրկնակի փորձաքննություն		☐ լրացուցիչ փորձաքննություն ☐ ստուգիչ փորձաքննություն			
1.5.	Փորձաքննության օբյեկտի մասին տվյալները						
1.5.1.	☐ Տրանսպորտային միջոցի (ՏՄ) տվյալները	Մակնիշը					
		Հաշվառման համարանիշը (h/h)					
		Արտադրության տարեթիվը					
		Վազքը					
1.5.2.	☐ Այլ գույքի տվյալները	Նույնականացման համարը					
		Գույքի տեսակը					
1.6.	Փորձաքննության գործընթացի սկիզբը, ավարտը	Սկզբի օր		ամիս		տարի	
		Ավարտի օր		ամիս		տարի	
1.7.	Գույքի զննության վայրը, օրը և ժամը	մարզ		քաղաք/գյուղ		փողոց	
		օր		ամիս		տարի	
						Ժամը	
2. ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԿԻՐԱՌՎԱԾ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ							
☐ Ծախսային/համեմատական մեթոդ				☐ Մնացորդային մեթոդ			
3. ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ ՎՆԱՍԻ ՀԱԹՎԱՐԿԸ							
(Կիրառելի է և լրացվում է 2-րդ բաժնի ծախսային/համեմատական մեթոդի կիրառման դեպքում)							
3.1 Վնասված դետալները							
N	Վնասված փոխարինման ենթակա դետալների անվանումը	Դետալի մինչվթարային վիճակը (վնասված, վերանորոգված, ոչ գործարանային)	Փոխարինող դետալի տեսակը (նոր գործարանային, ոչ գործարանային, օգտագործված)	Կիրառվող մաշվածության մասհանումը (տոկոս)	Քանակը	Միավորի գինը (<< դրամ)	Ընդհանուր գինը (<< դրամ)
1							
2							
...							
Ընդամենը՝							
3.2. Վերանորոգման համար անհրաժեշտ նյութերը							
N	Անվանումը	Տեսակը	Քանակը	Միավորի գինը (<< դրամ)	Ընդհանուր գինը (<< դրամ)		
1							
2							
...							
Ընդամենը՝							
3.3. Վերանորոգման և տեղադրման աշխատանքները							
N	Վերանորոգման և տեղադրման աշխատանքների նկարագրությունը	Քանակը	Միավորի գինը (<< դրամ)	Ընդհանուր գինը (<< դրամ)			
1							
2							
...							
Ընդամենը՝							
Չնախատեսված ծախսերի արժեքը							
3. ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ ՎՆԱՍԻ ՀԱԹՎԱՐԿԸ							
(Կիրառելի է և լրացվում է 2-րդ բաժնի մնացորդային մեթոդի կիրառման դեպքում)							
3.1.	Մինչվնասվածքային ապրանքային վիճակը	☐ Վատ ☐ Բավարար	☐ Լավ ☐ Գերազանց				
3.2.	Գույքի մինչվնասվածքային շուկայական արժեքը գնահատումն իրականացնելու ամսաթվի դրությամբ						
3.3.	Գույքի մնացորդային արժեքի հաշվարկը						
N	Հանգույցի, ազդեցատի անվանումը	Առավելագույն (%)	Կիրառվող (%)				
1	Սրահ	18					
1.1	Ղեկանիվ (անվտանգության բարձիկով) և ցուցիչ սարքերի վահանակ լրակազմ (անվտանգության բարձիկով)	8					
1.2	Սրահի այլ դետալներ և հանգույցներ	10					

2	Թափքի կմախք (հատակի շեմ, կանգնակներ, տանիք, դիմապակի, հետնապակի)	13	
3	Առջևի ծախ անվաթն, անվաթնի ցայտապաշտպան, լանժերոն, առջևի ծախ երկայնահեծան, արտաքին լուսավորության՝ առջևի ծախ սարքավորումներ	3	
4	Առջևի աջ անվաթն, անվաթնի ցայտապաշտպան, լանժերոն, առջևի աջ երկայնահեծան, արտաքին լուսավորության՝ առջևի աջ սարքավորումներ	3	
5	Շարժիչի ծածկոց, ջերմափոխանակիչի շրջանակ, ջերմափոխանակիչի շրջանակի կախովի տարրեր, դիմացի թափարգել	2.5	
6	Ետևի ծախ անվաթն (կողամաս), Ետևի ծախ անվակամար, լուսավորության՝ Ետևի ծախ սարքավորումներ	2 (2.5)	
7	Ետևի աջ անվաթն (կողամաս), Ետևի աջ անվակամար (արկա), լուսավորության՝ Ետևի աջ սարքավորումներ	2 (2.5)	
8	Բեռնախցիկի ծածկոց (Ետևի դուռ), Բեռնախցիկի հատակ՝ իր երկայնահեծաններով, Ետևի լայնական վահանակ՝ իր կախովի դետալներով, Բեռնախցիկի պաստառներ, Ետևի թափարգել	2.5	
9	Դռներ (իրենց լրակազմ դետալներով)	4 (2)	
10	Շարժիչ (իր կցորդիչով և կախովի սարքավորումներով)	16	
10.1	Շարժիչ (իր կցորդիչով՝ առանց կախովի սարքավորումների)	10	
11	Մեխանիկական (ավտոմատ) փոխանցման տուփ	7 (8)	
12	Առջևի կախոց՝ իր լրակազմ դետալներով (կայունարար, ձգածողեր, արգելակման համակարգ, անվահեծեր, անվադողեր, լայնակահեծան) (կիրառելի չէ լիաքարշակ ավտոտրանսպորտային	10 (8)	
13	Ղեկային կառավարման մեխանիզմ	2	
14	Ետևի կախոց՝ իր լրակազմ դետալներով (կայունարար, ձգածողեր, արգելակման համակարգ, անվահեծեր, անվադողեր, լայնակահեծան, Ետևի կամրջակ) (կիրառելի չէ լիաքարշակ ավտոտրանսպորտային միջոցների համար)	8 (10)	
14.1	Կախոց՝ իր լրակազմ դետալներով լիաքարշակ ավտոտրանսպորտային միջոցների համար (կայունարար, ձգածողեր, արգելակման համակարգ, անվահեծեր, անվադողեր, լայնակահեծան, Ետևի կամրջակ) (կիրառելի չէ ոչ լիաքարշակ ավտոտրանսպորտային միջոցների համար)	18 (9+9)	
15	Բաժանարար փոխանցման տուփ	2	
16	Ջերմափոխանակիչներ (ջրի, յուղի, օդորակչի և այլն), վառելիքի, ջրի բաքեր, գազերի արտանետման համակարգ	2	
17	1-17-րդ կետերում չնշված այլ մասեր (դետալ, հանգույց, ագրեգատ)	3	
Պիտանի մասերի շուկայական արժեքի տեսակարար կշիռը			
Կարգավորիչ գործակից			0.35
Գույքի մնացորդային արժեքը (<< դրամ)			
4. ՀԵՏԵՎՈՒԹՅՈՒՆ			
4.1	Ծախսային/համեմատական մեթոդաբանությամբ գնահատման արդյունքում ստացված գույքին պատճառված վնասի չափը (<< դրամ)		
4.2	Մնացորդային մեթոդաբանությամբ գնահատման արդյունքում ստացված գույքին պատճառված վնասի չափը (<< դրամ)		
5. ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ ՎԱՎԵՐԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ, ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԸ			
Փորձագետի (փորձագիտական կազմակերպության ղեկավարի) ստորագրություններ			
1	Կատարող փորձագետ		
	(անուն, ազգանուն)		(ստորագրություն)
2	Փորձագիտական կազմակերպության ղեկավար (զննությունը փորձագիտական կազմակերպությանը ներկայացնելու դեպքում)		
	(անուն, ազգանուն)		(ստորագրություն)
6. ԿՑՎԱՆԸ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ			

ՎՆԱՍՎԱԾ ԳՈՒՅՔԻ ԶՆՆՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏ					
1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՎՅԱԼՆԵՐ					
1.1.	Զննության ակտի հերթական համարը և կազմելու ամսաթիվը	համար	օր	ամիս	տարի
1.2.	Նախնական զննության պատվիրատուն	☐ _____ (նշվում է ԱԴ ընկերության անվանումը)			☐ Բյուրո
1.3.	Պատվերի համարը և ստացման ամսաթիվը	համար	օր	ամիս	տարի
1.4.	Պատվերի տեսակը	Նախնական զննություն			
1.5.	Նախնական զննության տրամադրված օբյեկտի մասին տվյալները				
1.5.1.	☐ Տրանսպորտային միջոցի (SU) տվյալները	Մակնիշը			
		Հաշվառման համարանիշը (h/h)			
		Արտադրության տարեթիվը			
		Վազքը			
		Նույնականացման համարը			
1.5.2.	☐ Այլ գույքի տվյալները	Գույքի տեսակը			
		Գույքը նույնականացնող տվյալները			
1.6.	Նախնական զննության գործընթացի սկիզբը, ավարտը	սկզբի օր		ամիս	տարի
		ավարտի օր		ամիս	տարի
1.7.	Նախնական զննության վայրը, օրը և ժամը	մարզ		քաղաք/գյուղ	փողոց
		օր	ամիս	տարի	ժամը
2. ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ ՎՆԱՄՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ					
2.1 Վնասված բաղադրիչները					
N	Վնասված բաղադրիչների անվանումը	Բաղադրիչի մինչվթարային վիճակը (վնասված, վերանորոգված, ոչ գործարանային)	Փոխարինող բաղադրիչի տեսակը (նոր գործարանային, ոչ գործարանային, օգտագործված)	Բաղադրիչի արտադրության տարեթիվը	Քանակը
1					
2					
...					
2.2 Վնասված բաղադրիչների բնութագիրը					
N	Վնասված բաղադրիչների անվանումը	Վնասված դետալի (ագրեգատի) բնութագիրը			
		դեֆորմացված	քերծված	կոտրված	նշումներ
1		☐	☐	☐	
2		☐	☐	☐	
...		☐	☐	☐	
3. ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ ՎԱՎԵՐԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ, ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԸ					
Փորձագետի (փորձագիտական կազմակերպության ղեկավարի) ստորագրություններ					
1	Կատարող փորձագետ	(անուն, ազգանուն)			(ստորագրություն)
2	Փորձագիտական կազմակերպության ղեկավար (զննությունը փորձագիտական կազմակերպությանը ներկայացնելու դեպքում)	(անուն, ազգանուն)			(ստորագրություն)
4. ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ					
Վնասված գույքի ընդհանուր համակողմանի գունավոր լուսանկարները:					

ԶՆՆՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԻ ԱՌՆՉՈՒԹՅԱՄԲ ԵԱՀԱԳՐԳԻՈՒ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍ				
Շահագրգիռ անձանց համաձայնությունը և նկատառումները	1.		☐	Համաձայն եմ
		(անունը, ազգանունը կամ անվանումը)	☐	Համաձայն չեմ
		Նկատառումներ (ստորագրություն)		
	2.		☐	Համաձայն եմ
		(անունը, ազգանունը կամ անվանումը)	☐	Համաձայն չեմ
		Նկատառումներ		

(նկատարողները նշվում են անհամաձայնության դեպքում)		(ստորագրություն)		
	...		☐	Համաձայն եմ
		(անունը, ազգանունը կամ անվանումը)	☐	Համաձայն չեմ
		Նկատարողներ		
		(ստորագրություն)		

Ամսաթիվը			
Հերթական համարը	օր	ամիս	տարի
Ծանուցում իրականացնողը			
Ծանուցում ստացողը (Պատվիրատու)	(նշվում է փորձագետի անունը կամ անվանումը)		
Պատվիրված փորձաքննությունը (նախնական զննությունը)	Պատրաստված առաջադրանքների	☐	առաջնային փորձաքննություն
		☐	լրացուցիչ փորձաքննություն
		☐	կրկնակի փորձաքննություն
	Գույքին պատկանող վնասների վերաբերյալ	☐	առաջնային փորձաքննություն
		☐	լրացուցիչ փորձաքննություն
		☐	կրկնակի փորձաքննություն
☐ նախնական զննություն			
ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ (ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԶՆՆՈՒԹՅԱՆ) ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ (ԱՆՀՆԱՐԻՆՈՒԹՅԱՆ) <i>(ՓՈՐՁԱԳԵՏԻՑ ՊԱՏՎԻՐԱՏՈՒՆ)</i>			
1. Սույն ծանուցմամբ տեղեկացնում ենք, որ՝			
☐	Պատվիրված փորձաքննությունը (նախնական զննությունը) հնարավոր չէ իրականացնել (անհրաժեշտ չեմ համարում իրականացնել լրացուցիչ փորձաքննություն և խնդրում եմ հիմք ընդունել առաջնային փորձաքննության արդյունքները)՝ հետևյալ հիմնավորմամբ՝		
☐	Իրականացվել է պատվիրված փորձաքննությունը (նախնական զննությունը) և համապատասխանաբար սույն ծանուցմանը կցված են փորձաքննության եզրակացության (նախնական զննության ակտի) էլեկտրոնային տարբերակը հետևյալ տվյալներով՝ Եզրակացության (զննության ակտի) հերթական համարը Եզրակացության (զննության ակտի) էջերի քանակը		
Ընդ որում՝ սույն ծանուցմանը կցված փորձաքննության եզրակացության (նախնական զննության ակտի) էլեկտրոնային տարբերակը սույն ծանուցումը ստորագրած լինելու ուժով խնդրում ենք համարել ինքնաշխատ ստորագրված սույն ծանուցումը ստորագրող անձի (անձանց) կողմից:			
2. Փորձագետի (փորձագիտական կազմակերպության ղեկավարի) ստորագրություններ			
2.1	Փորձագիտական կազմակերպության ղեկավարը (ֆիզ. անձ փորձագետը)	(անունը և ազգանունը և պաշտոնը)	(ստորագրություն)
2.2	Կատարող փորձագետը (լրացվում է փորձագիտական կազմակերպության ղեկավարի)	(անունը և ազգանունը և պաշտոնը)	(ստորագրություն)

**ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
ՎԼԱՍՎԱԾ ԳՈՒՅՔԻ ԶՆՆՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

Ամսաթիվը					
	օր	ամիս		տարի	
Հերթական համարը					
Ծանուցումն իրականացնողը	(նշվում է ծանուցումն իրականացնողի անվանումը)				
Ծանուցվող անձինք	(նշվում են անձանց անվանումները/անուն, ազգանունները, ում հասցեագրված է ծանուցումը)				
Տեղեկացնում ենք, որ՝					
☐	պատվիրված նախնական զննությունը չի իրականացվել հետևյալ հիմնավորմամբ՝				
☐	նախնական զննությունը պատշաճ իրականացվել է և սույն ծանուցմանը կցված է հետևյալ տվյալներով զննության ակտը՝				
	1. Զննության ակտի հերթական համարը, ամսաթիվը	համարը	օր	ամիս	տարի
	2. Զննության ակտի էջերի քանակը				էջ
	Ծանուցվող անձինք իրավունք ունեն սույն ծանուցումն ստանալու պահից հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում, սույն ծանուցմանը կից զննության ակտի վերաբերյալ ներկայացնել դիտողություններ:				
	Նշված ժամանակահատվածում զննության ակտի վերաբերյալ դիտողություններ չներկայացվելու դեպքում նախնական զննության ակտը համարվում է համաձայնեցված, և հետագայում տվյալ գույքին պատճառված վնասների գնահատումն իրականացվելու է թաքստապես այդ ակտում արտացոլված տվյալների վրա:				
Ծանուցումն իրականացնողի իրավասու անձը			(անունը և ազգանունը և պաշտոնը)		(ստորագրություն)

ՈՐՈՇՈՒՄ-ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ ՎՃԱՐԵԼՈՒ (ՄԵՐԺԵԼՈՒ) ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ
(Կիրառելի է պարզեցված հապուցման գործընթացի դեպքում)

Ամսաթիվը և հերթական համարը		համարը	օր	ամիս	տարի
Ծանուցում իրականացնողը		(նշվում է ծանուցման իրականացնողի անվանումը)			
Ծանուցվող անձինք		(նշվում են անձանց անվանումները/անուն, ազգանունները, ում հասցեագրված է ծանուցումը)			
Հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումի ներկայացման ամսաթիվը, որին վերաբերում է սույն որոշում-ծանուցումը		օր	ամիս		տարի
Պատահարի միասնական նույնականացուցիչը, որին վերաբերում է սույն որոշում-ծանուցումը					
1. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ ՎՃԱՐԵԼՈՒ (ՄԵՐԺԵԼՈՒ) ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆԵՐԸ					
☐	Հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումը բավարարվում է հետևյալ չափով և կարգով՝				
	Տուժողը, ում համար վճարվում է հատուցումը	(նշվում է անուն, ազգանուն/անվանում)			
	Հատուցման ենթակա գումարի չափը (<< դրամ)				
	Անձը, ում ենթակա է վճարման հատուցման գումարը	(նշվում է անուն, ազգանուն/անվանում)			
	Հատուցման վճարման ժամկետը	☐	Սույն ծանուցումն ստանալուց հետո հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում կցված ուղեցույցով սահմանված բողոքարկումների և անհամաձայնությունների բացակայության և հատուցման այլ ձև		
		☐	վերջնական հատուցման ենթակա գումարն այդ ժամկետի վերջին օրվանից հետո 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում (ամսական վճարումները՝ մինչև յուրաքանչյուր ամսվա հինգերորդ աշխատանքային օրը) կվճարվի սույն ծանուցման մեջ նշված կարգով:		
	Գումարի փոխանցման մանրամասները (կիրառելի է միայն գումարի վճարման ձևով հապուցման դեպքում)	☐	վնասված գույքի վերանորոգումը կհանձնարարավի հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումում նշված _____ վերանորոգող կազմակերպությանը		
		☐	Վճարման ենթակա գումարը կփոխանցվի ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ հատուցման դիմումում կամ դրանից հետո՝ __/__/20__թ ներկայացված դիմումում նշված բանկային հաշվեհամարին:		
		☐	Վճարման ենթակա գումարը կփոխանցվի տուժողի հետ կնքված տվյալ ԱՊՊԱ վկայագրում նշված բանկային հաշվեհամարին: Վճարման ենթակա գումարը, ստացող անձի անվան (անվանման) և անձը հաստատող փաստաթղթի (<ՎՀՀ-ի) նշումով, կփոխանցվի _____ բանկային հաշվեհամարին: Հատուցում ստացող անձը կարող է սույն ծանուցման մեջ նշված փոխանցման ամսաթվից հետո նույնականացման համար անհրաժեշտ փաստաթղթով ներկայանալ նշված բանկի գանկազած մասնաճյուղ և ստանալ հատուցվող գումարը:		
	☐	Հատուցում ստանալու վերաբերյալ ներկայացված դիմումը մերժվում է հետևյալ հիմնավորմամբ՝			
Սույն որոշումն ուժի մեջ մտնելու ժամկետը	Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն ծանուցելուց հետո՝ հինգերորդ աշխատանքային օրը, եթե այդ ընթացքում կցված ուղեցույցով սահմանված կարգով չստացվեն բողոքարկումներ կամ անհամաձայնություններ:				
2. ԾԱՆՈՒՑՎՈՂ ՓԱԹԵԹԻ ԿԱԶՄԸ					Էջերի քանակը
2.1. Համաձայնեցված հայտարարագրի լուսապատճենը					
2.2. Գույքին պատճառված վնասների գնահատման հաշվետվության (եզրակացության) էլեկտրոնային տարբերակը	☐	առաջնային փորձաքննություն			
	☐	լրացուցիչ փորձաքննություն			
	☐	կրկնակի փորձաքննություն			
2.3. Վերանորոգող կազմակերպությունների ցանկը (ցանկը ներառում է տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի համար կիրառելի առնվազն 3 կազմակերպության անվանում) (կիրառելի է ապահովագրական հատուցումը մերժվելու դեպքում)					
2.4. Ծանուցվող անձանց գործողությունների և իրավունքների ուղեցույցի էլեկտրոնային տարբերակը					
Ընդհանուր էջերի քանակը					0
Որոշումը հաստատող Ապահովագրողի իրավասու անձի (անձանց) տվյալները և ստորագրությունը					
		(անունը, ազգանունը և պաշտոնը)		(ստորագրություն)	

ՈՐՈՇՈՒՄ-ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ ՎՃԱՐԵԼՈՒ (ՄԵՐԺԵԼՈՒ) ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ
(Կիրառելի է ստանդարտ հատուցման գործընթացի դեպքում)

Ամսաթիվը և հերթական համարը	համարը	օր	ամիս	տարի		
Ծանուցում իրականացնողը	(նշվում է ծանուցումն իրականացնողի անվանումը)					
Ծանուցվող անձինք	(նշվում են անձանց անվանումները/անուն, ազգանունները, ում հասցեագրված է ծանուցումը)					
Հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումի ներկայացման ամսաթիվը, որին վերաբերում է սույն որոշում-ծանուցումը	օր	ամիս	տարի			
Պատահարի միասնական նույնականացուցիչը, որին վերաբերում է սույն որոշում-ծանուցումը						
1. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ ՎՃԱՐԵԼՈՒ (ՄԵՐԺԵԼՈՒ) ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆԵՐԸ						
☐	Հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումը բավարարվում է հետևյալ չափով և կարգով՝					
	Տուժողը, ում համար վճարվում է հատուցումը					
	(նշվում է անուն, ազգանուն/անվանում)					
	Հատուցվող վնասի տեսակը և հատուցման ենթակա գումարի չափը	Հատուցվող վնասի տեսակը	Գույքին պատճառված վնասներ	Անձնական վնասներ		
				☐	☐	☐
			Տուժողի առողջությանը պատճառված վնասների հետևանքով առաջացած ծախսեր	Կորցրած աշխատավարձ (եկամուտ)	Հուղարկավորության հետ կապված ծախսեր	Կերակրողին կորցրած անձանց պատճառված վնասներ
	Հատուցման ենթակա գումարի չափը (ՀՀ դրամ)					
	Կատարված կանխավճարները (առկայության դեպքում)	Կատարված կանխավճարի չափը (ՀՀ դրամ)				
		Կատարված կանխավճարի ամսաթիվը		օր	ամիս	տարի
		Կանխավճար ստացած անձը		(նշվում է կանխավճար ստացած անձի անվանումը)		
	Ենթակա է վերջնական հատուցման՝ մասհանած կանխավճարները (ՀՀ դրամ)					
	Հատուցման վճարման ժամկետը	☐	Սույն ծանուցումն ստանալուց հետո հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում կցված ուղեցույցով սահմանված բողոքարկումների և անհամաձայնությունների բացակայության և հատուցման այլ ձև չընտրվելու դեպքում			
		☐	Վերջնական հատուցման ենթակա գումարն այդ ժամկետի վերջին օրվանից հետո 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում (ամսական վճարումները՝ մինչև յուրաքանչյուր ամսվա հինգերորդ աշխատանքային օրը) կվճարվի սույն ծանուցման մեջ նշված կարգով:			
		☐	վնասված գույքի վերանորոգումը կհանձնարարավի հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումում նշված վերանորոգող կազմակերպությանը			
	Հատուցման վճարման կարգը (կիրառելի է միայն գումարի վճարման ձևով հատուցման դեպքում)	☐	Միանվագ	☐	Ամսական	
Գումարի փոխանցման մանրամասները (կիրառելի է միայն գումարի վճարման ձևով հատուցման դեպքում)	☐	Վճարման ենթակա գումարը կփոխանցվի ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ հատուցման դիմումում կամ դրանից հետո՝ __/__/20__թ. ներկայացված դիմումում նշված բանկային հաշվեհամարին:				
	☐	Վճարման ենթակա գումարը կփոխանցվի տուժողի հետ կնքված տվյալ ԱՊՊԱ վկայագրում նշված բանկային հաշվեհամարին:				
	☐	Վճարման ենթակա գումարը, ստացող անձի անվան (անվանման) և անձը հաստատող փաստաթղթի (ՀՎՀՀ-ի) նշումով, կփոխանցվի _____ բանկային հաշվեհամարին: Հատուցում ստացող անձը կարող է սույն ծանուցման մեջ նշված փոխանցման ամսաթվից հետո նույնականացման համար անհրաժեշտ փաստաթղթով ներկայանալ նշված բանկի ցանկացած մասնաճյուղ և ստանալ հատուցվող գումարը:				
	☐	Վճարման ենթակա գումարը կփոխանցվի տուժողի համար համապատասխան ծառայություններ մատուցած հետևյալ կազմակերպությանը՝ _____:				
☐	Հատուցում ստանալու վերաբերյալ ներկայացված դիմումը մերժվում է հետևյալ հիմնավորմամբ՝					
Սույն որոշումն ուժի մեջ մտնելու ժամկետը		Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն ծանուցելուց հետո՝ հինգերորդ աշխատանքային օրը, եթե այդ ընթացքում կցված ուղեցույցով սահմանված կարգով չստացվեն բողոքարկումներ կամ անհամաձայնություններ:				
2. ԾԱՆՈՒՑՎՈՂ ՓԱԹԵԹԻ ԿԱԶՄԸ				Էջերի քանակը		
3.1. Օրոշման ստացման և մասնաճյուղի մասնաճյուղի	Պատահարի առաջացման	☐	առաջնային փորձաքննություն			
		☐	յրացուցիչ փորձաքննություն			

2.1. Գույքի պատճառված վնասների գնահատման հաշվետվության (եզրակացության) էլեկտրոնային տարբերակը	պատճառների վերաբերյալ	☐	կրկնակի փորձաքննություն		
	Գույքին պատճառված վնասների վերաբերյալ (կիրառելի չէ անձնական վնասների դեպքում)	☐	առաջնային փորձաքննություն		
		☐	լրացուցիչ փորձաքննություն		
		☐	կրկնակի փորձաքննություն		
2.2. Պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննության համար հիմք հանդիսացած ելակետային տվյալների էլեկտրոնային տարբերակը՝ ներառյալ Ելակետ 1 և Ելակետ 2-ը (կիրառելի է միայն Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1-ի դեպքում)					
2.3. Տուժողին պատճառված անձնական վնասները և դրանց չափը հավաստող փաստաթղթերի լուսապատճենները (կիրառելի է միայն անձնական վնասների գծով հատուցուցում վճարելու վերաբերյալ որոշման համար և ուղարկվում է միայն համապատասխան տուժողին և ՊԿԱ-ներին)					
2.4. Վերանորոգող վազմավերությունների ցանկը (ցանկը ներառում է տվյալ գույքի համար վիրառելի առնվազն 3 վազմավերության անվանում) (կիրառելի չէ վնասի գնահատումը մնացորդային արժեքի մեթոդով իրականացված լինելու կամ ապահովագրական հատուցումը մերժվելու թեառեռում)					
2.5. Ծանուցվող անձանց գործողությունների և իրավունքների ուղեցույցի էլեկտրոնային տարբերակը					
Ընդհանուր էջերի քանակը					
Որոշումը հաստատող Ապահովագրողի կամ Բյուրոյի իրավասու անձի (անձանց) տվյալները և ստորագրությունը					
		(անունը, ազգանունը և պաշտոնը)		(ստորագրություն)	

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆԵԼՈՒ ՊԱՀԱՆՋԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԴԻՄՈՒՄԻ (ԴԻՄՈՒՄ) ՄԱՍ				
1. Պահանջ ներկայացնողը				
1.1.	Լրացուցիչ փորձաքննության պահանջ ներկայացնող	(անունը և ազգանունը կամ անվանումը, անձը հաստատող փաստաթուղթ կամ ՀՎՀՀ)		
1.2.	Բողոքարկողի իրավական կարգավիճակը	☐	տուժող	☐
	համապատասխան պատահարում	☐	ապահովադիր	☐
2. Բողոքարկվող փորձաքննությունը				
Բողոքարկվող փորձաքննության տեսակը		Պատահարի առաջացման պատճառների վերաբերյալ		Գույքին պատճառված վնասների վերաբերյալ
Առաջնային փորձագիտական եզրակացություն (հաշվետվություն)		☐		☐
3. Փորձաքննություն իրականացնելու անհրաժեշտության վերաբերյալ լրացուցիչ փորձաքննություն պահանջող անձի նկատառումները				
1				
2				
...				
4. Պահանջին կցվող փաստաթղթերը				
Փաստաթղթի անվանումը			Թերթերի քանակը	
1				
2				
...				
5. Լրացուցիչ փորձաքննության արդյունքների ծանուցման եղանակը և այլ հաստատումներ				
5.1.	Խնդրում եմ լրացուցիչ փորձաքննության արդյունքները ծանուցել նշված եղանակով և ուղարկման պահից, իսկ առձեռն ծանուցման դեպքում՝ ստորագրման պահից համարել փորձաքննության արդյունքները պատշաճ ծանուցած			
☐	առձեռն՝ Դիմումի լրացման տարածքում (ծանուցման այս ձևը կիրառելի է միայն Ապահովագրող և Ապահովադիր չհանդիսացող դիմում ներկայացնողների նկատմամբ)			
☐	էլեկտրոնային փոստով՝ նշված ծանուցման հասցեով՝ (ծանուցման այս դաշտը կիրառելի է բոլոր դիմողների համար, իսկ Ապահովադիր հանդիսացող դիմողների համար լրացվում է միայն այն դեպքում, եթե վերջինս ցանկանում է լրացուցիչ փորձաքննության արդյունքների մասին ծանուցվել ԱՊՊԱ վկայագրում նշված էլեկտրոնային հասցեից տարբերվող էլեկտրոնային հասցեով)		(նշվում է ծանուցման էլեկտրոնային հասցեն)	
☐	պատվիրված նամակով՝ նշված ծանուցման հասցեով՝ (ծանուցման այս ձևը կիրառելի է միայն Ապահովագրող և Ապահովադիր չհանդիսացող դիմում ներկայացնողների նկատմամբ)		(նշվում է ծանուցման փոստային հասցեն)	
☐	ինտերնետային կայքում ստեղծված համապատասխան բաժնում ծանուցման տեղադրման միջոցով (ծանուցման այս ձևը կիրառելի է միայն Ապահովագրող և Ապահովադիր չհանդիսացող դիմողների նկատմամբ, եթե դիմողը դիմում ընդունողից ստացել է համապատասխան ուղեգրագ (ծանուցում) ռոանից օգտվելու պայմանների վերաբերյալ)			
5.2.	Ծանոթացել եմ Բյուրոյի համապատասխան կանոններին և Բյուրոյի կայքում հրապարակված՝ լրացուցիչ փորձաքննության անցկացման պայմաններին և համաձայն եմ դրանց, Տեղեկացված եմ և համաձայն եմ, որ լրացուցիչ փորձաքննություն իրականացվի և արդյունքների կամ մերժման մասին ինձ ծանուցվի սույն դիմումն ստանալուց հետո՝ 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:			
6 Դիմողի տվյալները				
Դիմողի (դիմողի անունից ներկայացված անձի) անունը ազգանունը		Դիմողի (դիմողի անունից ներկայացված անձի) ստորագրությունը (Կ.Տ.)		
Դիմումի լրացման ամսաթիվը		օր	ամիս	տարի

ԿՐԿՆԱԿԻ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆԵԼՈՒ ՊԱՀԱՆՋԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԴԻՄՈՒՄ

1. Պահանջ ներկայացնողը					
1.1	Կրկնակի փորձաքննության պահանջ ներկայացնող	(անունը և ազգանունը կամ անվանումը, անձը հաստատող փաստաթուղթ կամ ՀՎՀՀ)			
1.2	Բողոքարկողի իրավական կարգավիճակը համապատասխան պատահարում	☐	տուժող	☐	ապահովագրված անձ
		☐	ապահովադիր	☐	ապահովագրող
2. Բողոքարկվող փորձաքննությունը					
Բողոքարկվող փորձաքննության տեսակը		Պատահարի առաջացման պատճառների վերաբերյալ		Գույքին պատճառված վնասների վերաբերյալ	
Առաջնային փորձագիտական եզրակացություն		☐		☐	
Լրացուցիչ փորձագիտական եզրակացություն		☐		☐	
3. Փորձագետին առաջադրվող հարցեր					
3.1. Գույքին պատճառված վնասների մասով փորձաքննությունների պատվերի դեպքում՝					
Իրականացնել կցված փաստաթղթերում նշված ՃՏՊ-ի հետևանքով համապատասխան ավտոտրանսպորտային միջոցին (գույքին) պատճառված վնասի գնահատում					
3.2. Պատահարի առաջացման պատճառների մասով փորձաքննությունների դեպքում՝					
3.2.1 Կատարել պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննություն և տալ վերջնական եզրակացություն, թե ում գործողություններով (անգործությամբ) է պայմանավորված տվյալ պատահարի առաջացումը					
☐	3.2.2. Պարզել պատվերին կից ներկայացված ելակետային տվյալների համապատասխանությունը վթարի մեխանիզմին				
☐	3.2.3. Պարզել, թե ՏՄ-ների վրա առկա հետքերի համատեղելիությունը ներկայացված վթարի հետ (կատարել հետքաբանական հետազոտություն)				
4. Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնելու անհրաժեշտության վերաբերյալ կրկնակի փորձաքննություն պահանջող անձի նկատառումները (առկայության դեպքում)՝					
1					
2					
...					
5. Պահանջին կցվող փաստաթղթերը					
Փաստաթղթի անվանումը				Թերթերի քանակը	
1					
2					
..					
6. Այլ տեղեկություններ					
6.1	Վնասված գույքի փաստացի գտնվելու վայրը, որտեղ				
		մարզ	քաղաք/գյուղ	փողոց	այլ կողմնորոշիչ

	հնարավոր է կատարել վնասված գույքի զննություն				
6.2	Անձի անունը, ազգանունը և հեռախոսահամարը, ում հետ կարելի է կապ հաստատել վնասված գույքի զննություն իրականացնելու համար				
7. Կրկնակի փորձաքննության արդյունքների ծանուցման եղանակը և այլ հաստատումներ					
7.1. Խնդրում եմ կրկնակի փորձաքննության արդյունքները ծանուցել նշված եղանակով և ուղարկման պահից, իսկ առձեռն ծանուցման դեպքում՝ ստորագրման պահից համարել փորձաքննության արդյունքները պատշաճ ծանուցած (Ապահովագրող և Ապահովադիր հանդիսացող դիմողների համար կիրառելի է միայն ծանուցման էլեկտրոնային տարբերակները)					
☐	առձեռն՝ Բյուրոյի տարածքում (ծանուցման այս ձևը կիրառելի է միայն Ապահովագրող և Ապահովադիր չհանդիսացող դիմողների նկատմամբ)				
☐	էլեկտրոնային փոստով՝ նշված ծանուցման հասցեով՝ (ծանուցման այս դաշտը կիրառելի է բոլոր դիմողների համար, իսկ Ապահովադիր հանդիսացող դիմողների համար լրացվում է միայն այն դեպքում, եթե վերջինս ցանկանում է կրկնակի փորձաքննության արդյունքների մասին ծանուցվել ԱՊՊԱ վկայագրում նշված էլեկտրոնային հասցեից տարբերվող էլեկտրոնային հասցեով)				
			(նշվում է ծանուցման էլեկտրոնային հասցեն)		
☐	պատվիրված նամակով՝ նշված ծանուցման հասցեով՝ (ծանուցման այս ձևը կիրառելի է միայն Ապահովագրող և Ապահովադիր չհանդիսացող դիմողների նկատմամբ)				
			(նշվում է ծանուցման փոստային հասցեն)		
☐	ինտերնետային կայքում ստեղծված համապատասխան բաժնում ծանուցման տեղադրման միջոցով (ծանուցման այս ձևը կիրառելի է, եթե դիմողը դիմում ընդունողից ստացել է համապատասխան ուղեցույց (ծանուցում) դրանից օգտվելու պայմանների վերաբերյալ)				
7.2.	Կրկնակի փորձաքննություն նշանակելու հիմքերի առկայության դեպքում լիազորում եմ Բյուրոյին համապատասխան փորձագետի հետ Բյուրոյի կնքած պայմանագրի շրջանակներում կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ ներկայացրած անձի անունից և հաշվին պատվիրել Դիմումով պահանջվող կրկնակի փորձաքննության անցկացումը և ստանալ փորձաքննության արդյունքները:				
7.3.	Խնդրում եմ կրկնակի փորձաքննության արդյունքները սույն դիմումով սահմանված եղանակով ինձ ծանուցելու պահից համապատասխան փորձագետի ծառայությունները համարել կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ ներկայացրած անձին մատուցված և դրա հետ կապված դուրս գրված հաշիվ ապրանքագիրն նրա կողմից ինքնաշխատ ստորագրված (հաստատված):				
7.4.	Տեղեկացված եմ, որ կրկնակի փորձաքննությունն անց է կացվում պահանջ ներկայացրած անձի միջոցների հաշվին և կրկնակի փորձաքննություն անցկացնելու համար պահանջվող գումարը սահմանված ժամկետում չվճարելու դեպքում Բյուրոն կմերժի կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջը (կիրառելի չէ Ապահովագրողի նկատմամբ),				
7.5.	Ծանոթացել եմ Բյուրոյի համապատասխան կանոններին և Բյուրոյի կայքում հրապարակված՝ կրկնակի փորձաքննության անցկացման պայմաններին, ժամկետներին, վճարի չափին և համաձայն եմ դրանց,				
7.6.	Կրկնակի փորձաքննության պահանջը մերժվելու կամ այլ հիմքով փորձաքննություն չիրականացվելու դեպքում խնդրում եմ կրկնակի փորձաքննության համար վճարված գումարը				

	փոխանցել _____ բանկային հաշվին: (Տեղեկացված են, որ սույն դիմումում բանկային հաշիվ չնշելու դեպքում Բյուրոն պահանջի մերժման մասին գրության մեջ կնշի համապատասխան բանկային հաշիվը, որից կարող են ստանալ գումարը)		
8	Դիմողի տվյալները		
Դիմողի (դիմողի անունից ներկայացված անձի) անունը ազգանունը		Դիմողի (դիմողի անունից ներկայացված անձի) ստորագրությունը (Կ.Տ.)	
Դիմումի լրացման ամսաթիվը			
	օր	ամիս	տարի

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
ԿՐԿՆԱԿԻ (ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ) ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՆՇԱՆԱԿՄԱՆ (ՄԵՐԺՄԱՆ) ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Ծանուցման ամսաթիվը				
		օր	ամիս	տարի
Ծանուցման հերթական համարը				
Ծանուցումն իրականացնողը				
(նշվում է ծանուցումն իրականացնողի անվանումը)				
Ծանուցումը ստացող անձինք				
(նշվում են ծանուցումը ստացող անձանց անվանումները)				
1. Ծանուցմանը կցված Ելակետ 1-ի համարը				
2. Ծանուցմանը կցված Ելակետ 1-ի կազմելու ամսաթիվը		օր	ամիս	տարի
3. Վնասված գույքը նույնականացնող տվյալները (լրացվում է գույքին պատճառված վնասների փորձաքննության)				
4. Փորձաքննության նշանակման ամսաթիվը		օր	ամիս	տարի
5. Տեղեկացնում ենք, որ				
☐	Պատվիրված փորձաքննությունը	Պատահարի առաջացման պատճառների վերաբերյալ	☐	առաջնային փորձաքննություն
			☐	լրացուցիչ փորձաքննություն
			☐	կրկնակի փորձաքննություն
		Գույքին պատճառված վնասների վերաբերյալ	☐	առաջնային փորձաքննություն
			☐	լրացուցիչ փորձաքննություն
			☐	կրկնակի փորձաքննություն
☐	պատվիրված փորձաքննությունը չի իրականացվել հետևյալ հիմնավորմամբ՝			
	1			
	2			
	...			
Ծանուցումն իրականացնողի իրավասու անձը				
		(անունը և ազգանունը, պաշտոնը)		(ստորագրություն)

Ծանուցման հերթական համարը և ամսաթիվը				
	համարը	օր	ամիս	տարի
Կրկնակի փորձաքննություն իրականացնելու պահանջի վերաբերյալ դիմումի հերթական համարը և մուտքագրման ամսաթիվը				
	համարը	օր	ամիս	տարի
Ծանուցումն իրականացնողը	«Հայաստանի ավտոապահովագրողների բյուրո» ԻԱՄ (Բյուրո)			
Ծանուցում ստացողը				
ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ				
ԲՅՈՒՐՈՅԻ ԿՈՂՄԻՑ ԿՐԿՆԱԿԻ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ				
Սույն ծանուցմամբ տեղեկացնում ենք, որ՝				
1. Բյուրոյի կողմից նշանակված կրկնակի փորձաքննությունն իրականացվել է և համապատասխանաբար սույն ծանուցմանը կցված են փորձաքննության եզրակացության հետևյալ տվյալներով էլեկտրոնային տարբերակը՝				
Եզրակացության հերթական համարը				
Էջերի քանակը				
2. Համաձայն «Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության մասին» ՀՀ օրենքի 22-րդ հոդվածի 3-4-րդ մասերի դրույթների՝ կրկնակի փորձաքննության նշանակումից հետո լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննություն նշանակվել չի կարող: Կրկնակի փորձաքննության արդյունքները կարող են բողոքարկվել միայն դատական կարգով:				
Բյուրոյի իրավասու անձը				
	(անունը և ազգանունը, պաշտոնը)		(ստորագրություն)	

**ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ԴՍԱ-ԻՑ ՀՊԱ-ԻՆ (ՀՊԱ-ՆԵՐԻՆ)
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

Ծանուցման ամսաթիվը			
	օր	ամիս	տարի
Ծանուցումն իրականացնողը՝			
	(նշվում է ծանուցումն իրականացնողի ԴՍԱ-ի անվանումը)		
Ծանուցումն ստացողը			
	(նշվում են ծանուցումն ստացող ՀՊԱ-ի (ների) անվանումները)		
1. Պատահարի միասնական նույնականացուցիչը, որին վերաբերում է սույն ծանուցման մեջ նշված հատուցումը			
2. Ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ որոշում-ծանուցման ամսաթիվը և համարը, որին վերաբերում է սույն ծանուցման մեջ նշված հատուցումը			
3. Տուժողի անունը ազգանունը (անվանումը), տուժողի նույնականացման տվյալները			
4. Ապահովագրական հատուցումը վճարելու ամսաթիվը	օր	ամիս	տարի
5. Վճարված ապահովագրական հատուցման չափը			<< դրամ
6. Վճարված ապահովագրական հատուցման գծով կատարված փորձաքննությունների համար վճարված ծախսերի չափը			<< դրամ
Ծանուցումն իրականացնողի իրավասու անձը			
	(անունը և ազգանունը, պաշտոնը)		

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԾՇԳՐՏՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ			
1	Ամսաթիվը	օր	ամիս տարի
2	Հայտարարատու	(անունը և ազգանունը կամ անվանումը)	
3	Ապահովագրական ընկերությունը (Բյուրոն), որին ուղղված է սույն հայտարարությունը		
4	Փաստաթուղթը, որին առնչվում է սույն հայտարարությունը (այսուհետ Փաստաթուղթ)		
5	Փաստաթղթում առկա՝ հայտարարատուին վերաբերող տեղեկատվությունը, որն, ըստ հայտարարատուի, հավաստի չէ		
6	Այն տեղեկատվությունը, որը, ըստ հայտարարատուի, պետք է հավաստի ճանաչվի		
7	Սույնով հաստատում եմ, որ՝ . սույն հայտարարության 5-րդ կետով նախատեսված տեղեկատվության փոխարեն հավաստի է 6-րդ կետում նշված տեղեկատվությունը, . տեղեկացված եմ, որ սույն հայտարարության 6-րդ կետում նշված տեղեկատվությունը և դրա հետևանքները կիրառելի են միայն իմ և սույն հայտարարությունն ընդունած և դրան համաձայնություն տված Ապահովագրողի կամ Բյուրոյի միջև հարաբերություններում և չեն կարող դրվել այլ անձանց շահերին առնչվող գործընթացների հիմքում, . տեղեկացված եմ, որ կեղծ տեղեկություններ ներկայացնելու դեպքում օրենքով սահմանված կարգով կարող եմ ենթարկվել քրեական պատասխանատվության, ինչպես նաև գիտակցում եմ հիշյալ տեղեկատվության փոխարինման հետևանքներն իմ նկատմամբ:		
8	Հայտարարատուի անունից հանդես եկող անձ	(անունը, ազգանունը)	(ստորագրություն)

Հավելված 2
«ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններ» կանոնների
 (Հավելված 2.1-ը փոփ. է 21/07/2017թ. թիվ 39-Լ)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2.1. ԱՊՊԱ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ ԵՎ ԱՊՊԱ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ ԼՐԱՑՆԵԼՈՒ ՀՐԱՀԱՆԳԸ

1. ԱՊՊԱ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ	
1.	Վկայագիրը, ինչպես նաև սույն հրահանգով նախատեսված դեպքում Վկայագրի հավելվածը կազմվում (ստորագրվում) են երկու օրինակից, որոնցից մեկ օրինակը, տրվում է Ապահովադիրին (Ապահովադրի ներկայացուցչին), իսկ մյուս օրինակը պահվում է Ապահովագրողի (Ապահովագրողի լիազորված անձի կամ ապահովագրական գործակալի) մոտ: Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքում Ապահովադիրին նույնականացնող տվյալները համապատասխան էլեկտրոնային համակարգում մուտքագրվելու և դրան ի պատասխան Ապահովագրողի էլեկտրոնային փոստի հասցեից Ապահովադրի էլեկտրոնային փոստի հասցեին Վկայագրի (հավելվածի) էլեկտրոնային տարբերակի ստացման ուժով համարվում է, որ տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքվել է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով նախատեսված էլեկտրոնային հաղորդակցությունն ապահովող կապի միջոցով, որը հնարավորություն է տալիս հաստատելու դրա իսկությունը և ճշգրիտ որոշելու, որ այն ելնում է պայմանագրի կողմից, և որի դեպքում էլեկտրոնային թվային ստորագրությամբ չպաշտպանված Վկայագիրն ունի նույն իրավական նշանակությունը, ինչ կողմերի կողմից ձեռագիր ստորագրված փաստաթուղթը:
2.	Վկայագիրը լրացվում է հայերենով, բացառությամբ փաստաթղթերի ոչ հայատառ սերիաների և Ավտոտրանսպորտային միջոցի համարանիշերի:
3.	Վկայագրի տվյալները լրացվում են մեկ էջի վրա:
4.	Մեկ պայմանագրով մեկից ավելի Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվություն ապահովագրելու դեպքերում Վկայագրին կցվում է Վկայագրի հավելվածը:
5.	Վկայագիրը և դրա հավելվածները լրացվում են համակարգչի կամ այլ էլեկտրոնային համակարգի կիրառման միջոցով և տպվում են սպիտակ թղթի վրա՝ սև գույնով (բացառությամբ ընկերության լոգոտիպի և մինչև «1. Ապահովադիր» դաշտը (չներառելով այդ հորիզոնականը) լրացվող տեղեկատվության գույնի, որի ընտրությունը կատարվում է տվյալ ընկերության կողմից) և առնվազն համակարգչի 7 տառաչափով (բացառությամբ Վկայագրի տողատակի նշումների, որոնք կարող են տպվել ավելի փոքր տառաչափով), «Գրապալատ» տառատեսակով (համակարգչային անվանումը՝ «ՂԷԱ Գրապալատ» (GHEA Grapalat))՝ «Յունիկոդ» (Unicode) կոդավորման համակարգով: Վկայագրի ձևի խախտում չեն համարվում Վկայագիրը պարունակող թղթի վրա կատարված դիզայնի և գրաքանդակի ձևավորումները, որոնք չպետք է խոչընդոտեն Վկայագրի տեքստի լիարժեք ընթերցելիությանը:
6.	Վկայագրերը կազմվում են այնպես, որպեսզի պահպանվեն արտացոլման ենթակա բոլոր տվյալները՝ ըստ սույն կանոններով հաստատված Վկայագրի ձևի բաժինների և յուրաքանչյուր բաժնի ներսում լրացման ենթակա տվյալների հաջորդականության: Վկայագրի բոլոր համարակալված բաժինները և դրանց ներքո գտնվող դաշտերը

(աղյուսակները) պետք է միմյանցից սահմանազատվեն հստակ տեսանելի սահմանագծերով: Վկայագրի 3-րդ կետի չլրացվող դաշտը, ինչպես նաև Վկայագրի 12-րդ կետի անհրաժեշտության բացակայության դեպքում՝ Վկայագրի այդ դաշտը չեն տպագրվում:	
2. ԱՊՊԱ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ ԼՐԱՑՆԵԼՈՒ ՀՐԱՀԱՆԳԸ	
Վկայագրի դաշտի անվանումը կամ համարը	Լրացման ենթակա դաշտերում լրացվող տեղեկատվության բովանդակությունը (բոլոր տեղեկությունները Վկայագրում ենթակա են պարտադիր լրացման)
«Ապահովագրական ընկերության լոգոտիպը»	Ապահովագրողի լոգոտիպը:
«Վկայագիր N»	Վկայագրի սերիան և հերթական համարը՝ յուրաքանչյուր վանդակում մեկ նիշ՝ սույն հավելվածի ենթահավելվածով սահմանված պահանջներին համապատասխան:
1.	Ապահովագրողի՝ 1) անվանումը, 2) գտնվելու վայրի հասցեն, 3) հեռախոսահամարները, 4) էլեկտրոնային փոստի հասցեն, 5) ինտերնետային կայքը, 6) Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում գրանցման համարը, 7) լիցենզիայի համարը, ՀՎՀՀ-ն, բանկային հաշվեհամարը:
	Ապահովադրի՝
	Ֆիզիկական անձի դեպքում՝ 1) Անունը և ազգանունը, 2) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ անձը հաստատող փաստաթղթերից որևէ մեկի սերիան և համարը, 3) հանրային ծառայությունների համարանիշը կամ հանրային ծառայությունների համարանիշ չստանալու վերաբերյալ տեղեկանքի համարը (չի լրացվում այն անձանց համար, ում, օրենքի համաձայն, հանրային ծառայությունների համարանիշ չի հատկացվում), 4) հաշվառման հասցեն, հեռախոսահամար(ներ)ը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն, 5) Ապահովադրին պատկանող բանկային հաշվեհամարը (ներկայացվելու դեպքում), 6) Բոնուս-Մալուս դասը և դասի վերջին փոփոխման ամսաթիվը:
	Խրավաբանական անձի դեպքում 1) լրիվ անվանումը, 2) ՀՎՀՀ-ն, 3) գտնվելու վայրի հասցեն, հեռախոսահամար(ներ)ը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն,

		4) Բոնուս-Մալուս դասը և դասի վերջին փոփոխման ամսաթիվը
	Հայաստանի Հանրապետության դեպքում	1) պետության անունից հանդես եկող մարմնի անվանումը, 2) պետության անունից հանդես եկող մարմնի հասցեն, 3) Ապահովագրին պատկանող բանկային հաշվեհամարը (ներկայացվելու դեպքում), 4) Բոնուս-Մալուս դասը և դասի վերջին փոփոխման ամսաթիվը
	Օտարերկրյա պետության դեպքում՝	1) երկիրը, 2) օտարերկրյա պետության անունից հանդես եկող մարմնի անվանումը (դեսպանատուն, հյուպատոսարան, այլ), 3) օտարերկրյա պետության անունից հանդես եկող մարմնի հասցեն, հեռախոսահամար(ներ)ը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն, 4) Ապահովագրին պատկանող բանկային հաշվեհամարը (ներկայացվելու դեպքում), 5) Բոնուս-Մալուս դասը և դասի վերջին փոփոխման ամսաթիվը
	Համայնքի դեպքում՝	1) համայնքի անվանումը 2) համայնքի անունից հանդես եկող մարմնի անվանումը, 3) համայնքի անունից հանդես եկող մարմնի հասցեն, հեռախոսահամար(ներ)ը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն, 4) Ապահովագրին պատկանող բանկային հաշվեհամարը (ներկայացվելու դեպքում), 5) Բոնուս-Մալուս դասը և դասի վերջին փոփոխման ամսաթիվը
	Միջազգային կազմակերպության դեպքում՝	1) միջազգային կազմակերպության անվանումը, 2) հասցեն, հեռախոսահամար(ներ)ը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն, 3) Ապահովագրին պատկանող բանկային հաշվեհամարը (ներկայացվելու դեպքում), 4) Բոնուս-Մալուս դասը և դասի վերջին փոփոխման ամսաթիվը
3.		Վկայագրով մեկ Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործումից բխող պատասխանատվություն ապահովագրվելու դեպքում լրացվում են Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշը (ներմուծվող և (կամ) նոր արտադրության Ավտոտրանսպորտային միջոցների համար հաշվառման համարանիշի բացակայության դեպքում դրա փոխարեն լրացվում է Ավտոտրանսպորտային միջոցի նույնացման (VIN) համարը, իսկ վերջինի բացակայության դեպքում՝ թափքի համարը), Ավտոտրանսպորտային միջոցի տեսակը, շարժիչի հզորությունը և դրա օգտագործման նպատակը: Համապատասխան ծրագրային լուծմամբ կարող է նախատեսվել, որ այն Ավտոտրանսպորտային

միջոցների տեսակների գծով, որոնց օգտագործման բոլոր նպատակների համար ԱՊՊԱ ապահովագրավճարի հաշվարկում կիրառվում է միևնույն գործակիցը, Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակը չի լրացվում (ավտոմատ կերպով դրվում է գծիկ նշան): Վկայագրով մեկից ավելի Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործումից թխող պատասխանատվություն ապահովագրվելու դեպքում լրացվում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների քանակը, իսկ յուրաքանչյուր Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշը (ներմուծվող և (կամ) նոր արտադրության Ավտոտրանսպորտային միջոցների համար հաշվառման համարանիշի բացակայության դեպքում դրա փոխարեն լրացվում է Ավտոտրանսպորտային միջոցի նույնացման (VIN) համարը, իսկ վերջինի բացակայության դեպքում՝ թափքի համարը), տեսակը, շարժիչի հզորությունը և օգտագործման նպատակը (սույն կետով նախատեսված դեպքերում՝ գծիկ նշանը) լրացվում են Վկայագրի հավելվածում, ընդ որում՝ Վկայագրի հավելվածի տողերն ավելացվում են Ավտոտրանսպորտային միջոցների քանակին համապատասխան: Որպես Ավտոտրանսպորտային միջոցի տեսակ ավտոբուս (ներառյալ միկրոավտոբուս) կամ տրոլեյբուս նշվելու դեպքում լրացվում է նաև դրա՝ առանց վարորդի նստատեղի հաշվարկված նստատեղերի քանակի մասին տեղեկատվությունը՝ համապատասխանաբար հետևյալ եղանակներից մեկով՝ 1) առանց վարորդի նստատեղի՝ մինչև 17 (ներառյալ) նստատեղ ունեցող կամ 2) առանց վարորդի նստատեղի՝ 17-ից ավելի նստատեղ ունեցող: Ընդ որում, տրոլեյբուսի դեպքում նստատեղերի քանակի մասին տեղեկատվությունը մշտապես լրացվում է 2-րդ եղանակով: Որպես Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակ հիմք է ընդունվում հետևյալ նպատակներից որևէ մեկը (մի քանի նպատակով օգտագործվելու դեպքում նշվում է այն նպատակը, որի համար ԱՊՊԱ ապահովագրավճարի հաշվարկում կիրառվում է ավելի բարձր գործակից)՝	
Պայմանագրի գործողության ընթացքում Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակ	Նպատակի նկարագրություն
1. Անձնական	Ֆիզիկական անձանց պատկանող Ավտոտրանսպորտային միջոցներ, որոնք չեն օգտագործվելու սույն մասի 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ և 6-րդ կետերում նշված նպատակներով

	2. Ծառայողական	Ֆիզիկական անձանցից բացի ցանկացած այլ անձին պատկանող Ավտոտրանսպորտային միջոցներ, որոնք չեն օգտագործվելու սույն մասի 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ և 6-րդ կետերում նշված նպատակներով
	3. Առևտրային	Ավտոտրանսպորտային միջոցն օգտագործվելու է նաև ապրանքների փոխադրման ծառայությունների մատուցման նպատակով
	4. Հանրային տրանսպորտ	Ավտոտրանսպորտային միջոցն օգտագործվելու է նաև կանոնավոր ուղևորափոխադրումներ կատարելու նպատակով
	5. Տաքսի	Ավտոտրանսպորտային միջոցն օգտագործվելու է նաև որպես տաքսի:
	6. Վարձակալություն	Ավտոտրանսպորտային միջոցը կարող է տրվել նաև վարձակալությամբ:
4.	պայմանագրի գործողության ժամկետի սկիզբը և ավարտը՝ համապատասխանաբար օր/ամիս/տարի/ժամ և օր/ամիս/տարի ֆորմատներով և հաջորդականությամբ:	
5. (5-րդ պողոտ փոփ. է 26/09/2017թ. թիվ 50-Լ)	«Ապահովագրավճար առանց ԲՄ դասի» բառերը, որը սույն կանոնների համաձայն հաշվարկված տվյալ պայմանագրի ապահովագրավճարի մեծությունն է՝ առանց ԲՄ դասը հաշվի առնելու և առանց կլորացման, Առանց ԲՄ դասի ապահովագրավճարի չափը՝ «գծիկ, թվերով արտահայտված գումար, գծիկ, ՀՀ դրամ»՝ առանց բացատների ֆորմատով, «Բոնուս» կամ «Մալուս» բառը՝ կախված այն հանգամանքից, թե ապահովադրին տրվում է բոնուս, թե՞ մալուս, Ապահովադրի Բոնուս-Մալուս դասի գործակցի կիրառման արդյունքում ապահովագրավճարի չափին ավելացման կամ նվազեցման ենթակա գումարի մեծությունը՝ «գծիկ, թվերով արտահայտված գումար, գծիկ, ՀՀ դրամ»՝ առանց բացատների ֆորմատով, «Վճարման ենթակա ապահովագրավճար» բառերը և Ապահովադրի կողմից տվյալ պայմանագրով վճարման ենթակա ապահովագրավճարի մեծությունը՝ գծիկ, թվերով արտահայտված գումար, գծիկ, ՀՀ դրամ՝ առանց բացատների ֆորմատով (օրինակ՝ Ապահովագրավճար առանց ԲՄ դասի՝ -45708-ՀՀ դրամ, Բոնուս՝ -	

		2742-ՀՀ դրամ, վճարման ենթակա ապահովագրավճար՝ -43000-ՀՀ դրամ): Այն դեպքում, երբ պայմանագրով ապահովագրվում է մեկից ավելի Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվությունը, այս մասում նշվում են բոլոր Ավտոտրանսպորտային միջոցների համար հաշվարկված առանց ԲՄ դասի ապահովագրավճարների հանրագումարը, տրամադրվող բռնուսի կամ մալուսի չափը և վճարման ենթակա ապահովագրավճարների հանրագումարը, իսկ յուրաքանչյուր Ավտոտրանսպորտային միջոցի համար համապատասխան տեղեկատվությունը նշվում է Վկայագրին կցվող հավելվածի համապատասխան դաշտում:	
6.		ապահովագրավճարի վճարման կարգը, մասնավորապես նշվում է հետևյալ տարբերակներից որևէ մեկը՝ 1) միանվագ կամ տարաժամկետ վճարում, ընդ որում՝ սույն կանոններով նախատեսված դեպքերում ապահովագրավճարը ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին չվճարվելու և տարաժամկետ վճարման տարբերակ ընտրելու դեպքերում Վկայագրում նշվում է նաև ապահովագրավճարի կամ դրա տարաժամկետվող մասի վճարման կարգն ու ժամկետները, 2) կանխիկ կամ անկանխիկ, ընդ որում ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման պահին ապահովագրավճարը (դրա մի մասը) սույն կանոններով նախատեսված կարգով «Կանխիկ» վճարման տարբերակով կնքելու դեպքում Վկայագրում նշվում է նաև տվյալ պահին փաստացի սույն կանոններով սահմանված եղանակներով կանխիկ վճարված ապահովագրավճարի չափը:	
8.		ապահովագրողի՝ շուրջօրյա հասանելի, առնվազն երեք միաժամանակյա զանգի սպասարկման հնարավորություն ապահովող առնվազն մեկ հեռախոսահամար, որով Ապահովադիրը (Ավտոտրանսպորտային միջոցն օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձը) կարող է զանգահարել Ապահովագրողին՝ ապահովագրական պատահարի մասին հայտնելու համար:	
9.	9.1	Ապահովագրողի անունից հանդես եկող անձի տեսակը	Ապահովագրողի անունից հանդես եկող անձի վերաբերյալ տվյալները
		1) Ապահովագրողի գործադիր մարմնի ղեկավար	Գործադիր մարմնի ղեկավարի անունը, ազգանունը, ստորագրությունը և Ապահովագրողի կնիքն՝ առկայության դեպքում: Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում՝ միայն

			գործադիր մարմնի ղեկավարի անունը և ազգանունը: Ընդ որում, Ապահովագրողների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքերում «ստորագրություն» դաշտը չի արտացոլվում
		2) Ապահովագրողի գործադիր մարմնի ղեկավար չհանդիսացող այլ լիազորված ֆիզիկական անձ (կիրառելի չէ Ապահովագրողների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքերում)	Տվյալ լիազորված ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, ստորագրությունը, անձնագրային տվյալները, լիազորագրի համարը և տրման ամսաթիվը, և Ապահովագրողի հայեցողությամբ կարող է դրվել Ապահովագրողի կնիքը: Վկայագրի՝ Ապահովագրի էլեկտրոնային հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում ստորագրություն չի դրվում
		3) Ֆիզիկական անձ ապահովագրական գործակալ (կիրառելի չէ Ապահովագրողների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքերում)	Անունը, ազգանունը, որպես գործակալ հաշվառման վկայականի համարը (տրվելու դեպքում), ստորագրությունը, և Ապահովագրողի հայեցողությամբ կարող է դրվել Ապահովագրողի կնիքը: Վկայագրի՝ Ապահովագրի էլեկտրոնային հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում ստորագրություն չի դրվում

		4) Իրավաբանական անձ ապահովագրական գործակալ (կիրառելի չէ Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքերում)	Անվանումը, իրավասություն ունեցող անձի անունը, ազգանունը և ստորագրությունը (կնիքն՝ առկայության դեպքում), և Ապահովագրողի հայեցողությամբ կարող է դրվել Ապահովագրողի կնիքը: Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում կնիք և ստորագրություն չեն դրվում
	9.2	Ապահովադրի անունից հանդես եկող անձի տեսակը	Ապահովադրի անունից հանդես եկող անձի վերաբերյալ տվյալները
		1) Ֆիզիկական անձ ապահովադիր	անունը, ազգանունը և ստորագրությունը: Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում ստորագրություն չի դրվում: Ընդ որում, Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքերում համաձայնության վերաբերյալ դրույթը և ստորագրությունը պարունակող դաշտերը չեն արտացոլվում
		2) Իրավաբանական անձ ապահովադիր	անունը և ազգանունը, ստորագրությունը և կազմակերպության կնիքն՝ առկայության դեպքում: Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում ստորագրություն և կնիք չեն դրվում: Ընդ որում, Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ

			պայմանագիր կնքվելու դեպքերում համաձայնության վերաբերյալ դրույթը և ստորագրությունը պարունակող դաշտերը չեն արտացոլվում
		3) Ապահովադրի ներկայացուցիչ	անունը, ազգանունը, անձնագրային տվյալները, լիազորագրի համարը և (կամ) տրման ամսաթիվը և ներկայացուցչի ստորագրությունը: Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում ստորագրություն չի դրվում:
10.	Ապահովադրին Վկայագիրը տալու ամսաթիվը՝ օր/ամիս/տարի ֆորմատով և հաջորդականությամբ:		
11.	«է կնքել» կամ «չի կնքել» բառերը՝ կախված այն հանգամանքից, թե այդ տարբերակներից որն է կիրառելի Ապահովագրողի նկատմամբ:		
12.	1) «Կրկնօրինակ» բառը, երբ սույն կանոնների համաձայն Ապահովադրին տրվում է Վկայագրի կրկնօրինակը, 2) «Սույն պայմանագիրը կնքվել է կողմերի միջև էլեկտրոնային հաղորդակցությունն ապահովող կապի միջոցով և համապատասխան էլեկտրոնային նամակի հետ միասին ունի նույն իրավական նշանակությունը, ինչ կողմերի կողմից ձեռագիր ստորագրված փաստաթուղթը» բառերը՝ Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքում Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային փոստի հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում, 3) «Սույն վկայագիրը թղթային եղանակով ստորագրված վկայագրի էլեկտրոնային տարբերակն է» բառերը՝ Ապահովադիրների կողմից առցանց էլեկտրոնային եղանակից տարբերվող ցանկացած եղանակով ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքում Վկայագրի՝ Ապահովադրի էլեկտրոնային փոստի հասցեին ուղարկվող էլեկտրոնային տարբերակում:		
Վկայագրի հավելվածը, ինչպես նաև ԱՊՊԱ պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ համաձայնագիրը լրացվում են սույն հրահանգով Վկայագրի համապատասխան կետերով նախատեսված դաշտերի լրացման համար սահմանված կանոններին համապատասխան:			

1. Սույն ենթահավելվածով սահմանվում է ԱՊՊԱ պայմանագրերի հաշվառման կարգը:

2. Վկայագիրն ունի ծածկագիր, որը բաղկացած է սերիայից և համարից, ընդ որում՝ սկզբից նշվում է սերիան, այնուհետև՝ համարը: Սերիան պարունակում է 2 նիշ, իսկ համարը՝ 6 նիշ՝ սկսած 000001-ից: Վկայագրի ծածկագրերը չեն կրկնվում, անգամ եթե տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագիրն այլևս ուժի մեջ չէ:

3. Սերիայի նիշերը մեծատառ են և լատինատառ: Սերիայի առաջին նիշը սահմանվում է «S», իսկ սույն կանոնների համաձայն կանխիկի ընդունման վճարային տերմինալների միջոցով ԱՊՊԱ պայմանագիրն առցանց էլեկտրոնային տարբերակով կնքվելու դեպքում՝ «K»: Երկրորդ նիշը փոփոխվում է ըստ այբբենական հերթականության (SA, SB, SC ... SZ և համապատասխանաբար KA, KB, KC ... KZ):

4. Վկայագրի սերիաները տրամադրվում են Ապահովագրողներին Բյուրոյի կողմից: Ընդ որում, յուրաքանչյուր Ապահովագրողի տրամադրվում է սերիա՝ հերթական համարի բոլոր հնարավոր համակցություններով:

5. Ապահովագրողի կողմից լրացուցիչ սերիայի հայտ ներկայացնելու դեպքում վերջինին տրամադրվում է հերթական չօգտագործված սերիան՝ ըստ դիմումի ընդունման ամսաթվի՝ հաշվի առնելով հերթականության սկզբունքը, ընդ որում Ապահովագրողը կարող է դիմել Բյուրոյին լրացուցիչ սերիա ստանալու համար, երբ իր Վկայագրերի չօգտագործված ծածկագրերի քանակը փոքր է կամ հավասար հիսուն հազարից: Բյուրոն կարող է առանձին նպատակներով կամ խմբերով ԱՊՊԱ վկայագրերի համար առանձնացնել և Ապահովագրողներին տրամադրել Վկայագրերի առանձին սերիաների խմբաքանակներ:

6. Ապահովագրողները վարում են իրենց կողմից կնքված Վկայագրերի, ինչպես նաև վնասված, խոտանված, կորած, հափշտակված և ոչնչացված Վկայագրերի ներքին հաշվառում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2.1.1 ԱՊՊԱ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿՏՐՈՆԸ ԼՐԱՑՆԵԼՈՒ ՀՐԱՀԱՆԳԸ

ԱՊՊԱ վճարման կտրոնի դաշտի անվանումը	Լրացման ենթակա դաշտերում լրացվող տեղեկատվության բովանդակությունը (բոլոր տեղեկությունները ենթակա են պարտադիր լրացման)
Ապահովագրողը	Ապահովագրողի անվանումը
ԱՊՊԱ վկայագրի սերիան և համարը	Վկայագրի սերիան և հերթական համարը, որի գծով տրամադրվում է կտրոնը
Ապահովադիրը	Ֆիզիկական անձի դեպքում՝ 1) անունը և ազգանունը, 2) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ անձը հաստատող փաստաթղթերից որևէ մեկի սերիան և համարը, Իրավաբանական անձի դեպքում՝ 1) լրիվ անվանումը, 2) ՀՎՀՀ-ն, Հայաստանի Հանրապետության դեպքում՝ 1) պետության անունից հանդես եկող մարմնի անվանումը, Օտարերկրյա պետության դեպքում՝ 1) երկիրը, 2) օտարերկրյա պետության անունից հանդես եկող մարմնի անվանումը (դեսպանատուն, հյուպատոսարան, այլ), Համայնքի դեպքում՝ 1) համայնքի անվանումը, 2) համայնքի անունից հանդես եկող մարմնի անվանումը, Միջազգային կազմակերպության դեպքում՝ 1) միջազգային կազմակերպության անվանումը:
Ապահովադրի էլեկտրոնային հասցեն	Ապահովադրի պատշաճ էլեկտրոնային հասցեն
Ապահովադրի հեռախոսահամարը	Ապահովադրի հեռախոսահամարը
Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշը	Վկայագրում կամ դրա հավելվածում սույն կանոնների համաձայն նշված Ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) հաշվառման համարանիշը (համարանիշերը), նույնացման (VIN) կամ թափքի համարը (համարները)

Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակը	Վկայագրում կամ դրա հավելվածում սույն կանոնների համաձայն՝ նշված Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակը կամ գծիկ նշանը
ԱՊՊԱ վկայագրի գծով վճարված ապահովագրավճարը	Վկայագրի գծով վճարային տերմինալի միջոցով փաստացի տվյալ պահին վճարված ապահովագրավճարի մեծությունը՝ գծիկ, թվերով արտահայտված գումար, գծիկ, ՀՀ դրամ՝ առանց բացատների ձևաչափով (օրինակ՝ -31500-ՀՀ դրամ)
Ապահովագրավճարի վճարման ամսաթիվը, ժամը	ԱՊՊԱ վճարման կտրոնի արտահանման ամսաթիվը և ժամը՝ օր/ամիս/տարի/ժամ ձևաչափով և հաջորդականությամբ
ԱՊՊԱ վկայագիրն ուղարկված է սույն կտրոնում նշված էլեկտրոնային հասցեով: Հարցերի կամ խնդիրների առկայության դեպքում խնդրում ենք զանգահարել _____ հեռախոսահամարով:	Ապահովագրողի՝ շուրջօրյա հասանելի հեռախոսահամար, որով Ապահովադիրը կարող է զանգահարել Ապահովագրողին
Տեխնիկական տվյալների արտացոլման մաս:	Տվյալ վճարային տերմինալն սպասարկող (տերմինալի միջոցով ծառայություն մատուցող) անձի նախատեսած տեխնիկական տվյալները

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2.2. ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՆՔՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԴՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ԵՎ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ

		N	Ապահովադրի կողմից ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկը	Ապահովադրի կողմից ներկայացվող (հայտարարվող) տեղեկությունների ցանկը
Ապահովադրի վերաբերյալ	Ֆիզիկական անձանց համար	1	Անձը հաստատող փաստաթուղթ	1. Ապահովադրի էլեկտրոնային փոստի հասցե, 2. Ապահովադրի փոստային հասցե, 3. Ապահովադրի հեռախոսահամար, 4. Ավտոբուս (ներառյալ միկրոավտոբուս) տեսակի Ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքվելու դեպքում՝ Ավտոտրանսպորտային միջոցի՝ առանց վարորդի նստատեղի հաշվարկված նստատեղերի քանակ՝ տեխնիկական տվյալների համաձայն, 5. Ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման նպատակ, 6. ապահովագրության ժամկետ, 7. ապահովագրավճարի վճարման նախընտրելի կարգ և ժամկետ:
		2	ՀՀ քաղաքացիների դեպքում, եթե ներկայացված անձը հաստատող փաստաթուղթը չի պարունակում հանրային ծառայությունների համարանիշ, ապա այդ համարանիշը պարունակող փաստաթուղթ (սոցիալական ապահովության քարտ կամ համապատասխան տեղեկանք) կամ հանրային ծառայությունների համարանիշ չստանալու վերաբերյալ տեղեկանք	
	Իրավաբանական անձաց համար	1	Հարկ վճարողի հաշվառման համարը պարունակող փաստաթուղթ	
	Այլ սուբյեկտների համար			
Ավտոտրանսպորտային միջոցի (միջոցների) վերաբերյալ		1	Հաշվառման (գրանցման) վկայագիր կամ այլ համարժեք փաստաթուղթ կամ մաքսային հայտարարագիր և Օրենքի 5-րդ հոդվածի 2-րդ կամ 3-րդ մասով սահմանված անձ համարվելու փաստը հավաստող փաստաթղթեր (սեփականության իրավունքի պետական գրանցման վկայական, լիզինգի պայմանագիր և այլն), եթե հաշվառման (գրանցման) վկայագրով	

		կամ այլ համարժեք փաստաթղթով կամ մաքսային հայտարարագրով ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքելու իրավասությունը չի հաստատվում: Այլ անձին սեփականության իրավունքի փոխանցման գործընթացում գտնվող Ավտոտրանսպորտային միջոցների գծով ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման համար հաշվառման (գրանցման) վկայագրի փոխարեն ներկայացվում է իրավասու պետական մարմնի կողմից տվյալ Ավտոտրանսպորտային միջոցին հատկացված հաշվառման համարանիշը
	2	Օրենքի 5-րդ հոդվածի 2-րդ կամ 3-րդ մասով սահմանված անձ համարվելու փաստը հավաստող փաստաթղթեր (սեփականության իրավունքի պետական գրանցման վկայական, լիզինգի պայմանագիր և այլն)
Ներկայա- ցուցչի վերաբերյալ	1	Անձը հաստատող փաստաթուղթ
	2	Ապահովադրի կողմից տրված հասարակ, գրավոր ձևով կազմված լիազորագիր

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2.3. ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ
ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԻ ՁԵՎԸ

ԱՎՏՈՏՐԱՆԱԴՐՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԹԻՎ S_ _____ ՎԿԱՅԱԳՐՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ
ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԻ ԹԻՎ -----

Ապահովագրական ընկերության լոգոտիպը		Ապահովագրության դասը՝ Ցամաքային Ավտոտրանսպորտային միջոցների (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	
Ապահովագրող			
Ապահովադիր			
Սույն համաձայնագրով Ապահովագրողը և Ապահովադիրը համաձայնում են ՕՕ/ԱԱ/ՏՏՏՏ կնքած ԹԻՎ S_ _____ վկայագրում կատարել հետևյալ փոփոխությունները՝			Ապահովագրավճարի փոփոխություն
		Ավելացում	Նվազեցում
1.	Վկայագրի (վկայագրի թիվ _____ հավելվածի) դաշտը _____-ը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ (լրացնել հետևյալ դաշտով)		
2.	Վկայագրի (վկայագրի թիվ _____ հավելվածի) դաշտ _____-ը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ (լրացնել հետևյալ դաշտով)		
...	Վկայագրի (վկայագրի թիվ _____ հավելվածի) դաշտ _____-ը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ (լրացնել հետևյալ դաշտով)		
		Ընդամենը	
Ապահովագրավճարի վճարման/վերադարձման պայմանները և ժամկետները (առկայության դեպքում)			
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂԻ ԱՆՈՒՆԻՑ		ԱՊԱՀՈՎԱԴՐԻ ԱՆՈՒՆԻՑ	
_____		_____	
_____		_____	
ստորագրություն		ստորագրություն	
Սույն համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ՝			
Սույն համաձայնագրի կնքման և Ապահովադիրին տրման ամսաթիվ՝			

ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԳԼՈՒԽ 1. ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ

1. Սույն հավելվածով սահմանվում են՝
 - 1) ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրավճարների հաշվարկման մեթոդաբանությունը,
 - 2) սակագնի կառուցվածքում բեռնվածության չափը, գործակալական միջնորդավճարի առավելագույն չափը, հիմնական և բազային ապահովագրավճարների նվազագույն և առավելագույն սահմանաչափերը,
 - 3) ռիսկայնության գործակիցների թույլատրելի արժեքները,
 - 4) Բոնուս-Մալուս (այսուհետ՝ ԲՄ) համակարգի կիրառման կարգը, ԲՄ գործակիցների մեծությունները,
 - 5) Ապահովագրողների կողմից ապահովագրավճարների սահմանման և դրա կիրառման գործընթացի նկատմամբ նվազագույն պահանջները:

ԳԼՈՒԽ 2. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

2. ԱՊՊԱ պայմանագրում նշված յուրաքանչյուր ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով ապահովագրավճարի հաշվարկման բանաձևն է՝

$$Ա = ԲԱ * ԲՄ * ԺԳ$$

որտեղ կատարված են հետևյալ նշանակումները՝

Աղյուսակ 1

Ա	Ավտոտրանսպորտային միջոցի գծով ԱՊՊԱ պայմանագրի ապահովագրավճարն է		
ԲԱ	Բազային ապահովագրավճարն է, որի հաշվարկման բանաձևն է՝		
	ԲԱ = ՀԱ * ՌԳ որտեղ կատարված են հետևյալ նշանակումները՝		
	ՀԱ	Հիմնական ապահովագրավճար	
	ՌԳ	Սույն հավելվածով սահմանված ռիսկայնության գործակիցների թույլատրելի արժեքների արտադրյալն է	
ԲՄ	Սույն հավելվածի համաձայն հաշվարկված ապահովադրի ԲՄ գործակիցն է		
ԺԳ	ԱՊՊԱ պայմանագրի ժամկետից կախված կարգավորիչ գործակցի մեծությունն է		

3. ԱՊՊԱ պայմանագրի համար հաշվարկված վերջնական ապահովագրավճարը (բոլոր ռիսկային և կարգավորիչ գործակիցների, ԲՄ դասի կիրառումից հետո ստացված) կլորացվում է մինչև հինգ հարյուր դրամ՝ կլորացման նիշ ընդունելով 500-ից մեծ կամ փոքր մեծությունը: Ընդ որում, մեկ ԱՊՊԱ պայմանագրով մեկից ավելի Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվություն ապահովագրելու դեպքերում սույն կետով նախատեսված կլորացումը կիրառվում է յուրաքանչյուր Ավտոտրանսպորտային միջոցի համար հաշվարկված ապահովագրավճարի նկատմամբ առանձին, որոնց հանրագումարը տվյալ ԱՊՊԱ պայմանագրի համար հաշվարկված վերջնական ապահովագրավճարն է: (3-րդ կետը փոփ. է 21/07/2017թ. թիվ 39-Լ)

4. ԺԳ կարգավորող գործակցի մեծություններն են՝

ԱՊՊԱ պայմանագրերի կարգավորիչ գործակիցները <i>(կիրառվում են տարեկան ապահովագրավճարի նկատմամբ)</i>	
Ապահովագրության ժամկետ	Կարգավորիչ գործակիցը
11 ամսից մինչև 1 տարի	1
10 ամսից մինչև 11 ամիս ներառյալ	0.95
9 ամսից մինչև 10 ամիս ներառյալ	0.85
8 ամսից մինչև 9 ամիս ներառյալ	0.77
7 ամսից մինչև 8 ամիս ներառյալ	0.7
6 ամսից մինչև 7 ամիս ներառյալ	0.65
5 ամսից մինչև 6 ամիս ներառյալ	0.6
4 ամսից մինչև 5 ամիս ներառյալ	0.5
3 ամսից մինչև 4 ամիս ներառյալ	0.4
2 ամսից մինչև 3 ամիս ներառյալ	0.33
1 ամսից մինչև 2 ամիս ներառյալ	0.25
16 օրից մինչև 1 ամիս ներառյալ	0.2
11 օրից մինչև 15 օր ներառյալ	0.15
10 օր	0.1

**ԳԼՈՒԽ 3. ՍԱԿԱԳՆԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՈՒՄ ԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ
ԳՈՐԾԱԿԱԼԱԿԱՆ ՄԻՋՆՈՐԴԱՎՃԱՐԻ ԵՎ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒ ԲԱԶԱՅԻՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ԵՎ ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ՍԱՀՄԱՆԱԶԱՓԵՐԸ**

Ցուցանիշի անվանումը	Նվազագույնը	Առավելագույնը
ԱՊՊԱ սակագնի կառուցվածքում բեռնվածության չափը	22%	25%
ԱՊՊԱ ոլորտում գործակալական միջնորդավճարի չափն առցանց էլեկտրոնային ցանկացած եղանակով կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրերի գծով	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ապահովագրա- վճարի 0%	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավ- ճարի 0%
ԱՊՊԱ ոլորտում գործակալական միջնորդավճարի չափն առցանց էլեկտրոնային տարբերակներից տարբերվող ցանկացած այլ եղանակով (բացառությամբ ՀՀ-ում կամ ԼՂՀ-ում գրանցված առևտրային բանկ հանդիսացող կամ «Հայփոստ»	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ապահովա- գրավճարի 0%	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ապահովագրա- վճարի 5%

փակ բաժնետիրական ընկերություն ապահովագրական գործակալների միջնորդությամբ) կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրերի գծով (հաշվարկի մեջ հաշվի են առնվում տվյալ ապահովագրական գործակալին (գործակալներին) ցանկացած ձևով տրվող այն հատուցումները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն կապված են վերջինի (վերջինների) կողմից ԱՊՊԱ պայմանագրերի կնքմանը միջնորդելու գործընթացի հետ)		(ներառյալ հարկերը)
ԱՊՊԱ ոլորտում գործակալական միջնորդավճարի չափը ՀՀ-ում կամ ԼՂՀ-ում գրանցված առևտրային բանկ հանդիսացող ապահովագրական գործակալների կամ «Հայփոստ» փակ բաժնետիրական ընկերություն ապահովագրական գործակալի միջնորդությամբ կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրերի գծով (հաշվարկի մեջ հաշվի են առնվում տվյալ ապահովագրական գործակալին (գործակալներին) ցանկացած ձևով տրվող այն հատուցումները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն կապված են վերջինի (վերջինների) կողմից ԱՊՊԱ պայմանագրերի կնքմանը միջնորդելու գործընթացի հետ)	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ապահովա- գրավճարի 3%	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ապահովագրա- վճարի 3% (ներառյալ հարկերը)
ԱՊՊԱ ոլորտում կիրառվող հիմնական ապահովագրավճարների տարեկան սահմանաչափը	31,848 ՀՀ դրամ	33,122 ՀՀ դրամ
ԱՊՊԱ ոլորտում կիրառվող բազային ապահովագրավճարների տարեկան սահմանաչափը	18,790 ՀՀ դրամ	97,776 ՀՀ դրամ

ԳԼՈՒԽ 4. ՌԻՍԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐԻ ԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ

Աղյուսակ 4

ՌԻՍԿԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲ	ՌԻՍԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ		ՌԻՍԿԱՅՆՈՒ- ԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐ
Ավտոտրանսպորտային միջոց՝ ՏՄ	ՏՄ տիպ/տեսակ	Մոտոտրանսպորտ (ներառյալ մոտոցիկլ, տրիցիկլ, քվադրիցիկլ)	0.59
		Թեթև մարդատար	1
		Բեռնատար (ներառյալ ուղևորաբեռնատար)	1.185
		Ավտոբուս (ներառյալ միկրոավտոբուս), տրոլեյբուս	1.44
		առանց վարորդի նստատեղի մինչև 17-ը ներառյալ նստատեղ ունեցող	1.133
		առանց վարորդի նստատեղի 17-ից ավելի նստատեղ ունեցող	1.133
		Վերոհիշյալ խմբերում չներառված այլ՝ ներառյալ հատուկ	0.59
	ՏՄ օգտագործման նպատակ	Թեթև մարդատարից տարբերվող այլ ՏՄ-ների համար	1

		Թեթև մարդատար SU-ների համար	Վարձակալություն	1
			Անձնական	
			Հանրային տրանսպորտ	
			Տաքսի	1.8
			Վարձակալություն	
			Ծառայողական, առևտրային	1.03
	SU հզորություն/2 արժիչի ծավալ/քաշ	Թեթև մարդատար SU-ների համար	Մինչև 80 ձիաուժը ներառյալ	0.8
			81-ից 140 ձիաուժը ներառյալ	1
			141 ից 230 ձիաուժը ներառյալ	1.38
			230-ից ավելի ձիաուժ	1.64
		Բեռնատար SU- ների համար	Մինչև 80 ձիաուժը ներառյալ	0.8
			81-ից 140 ձիաուժը ներառյալ	1
			141-ից 230 ձիաուժը ներառյալ	1.09
			230-ից ավելի ձիաուժ	1.1
		Այլ SU-ների համար	Ցանկացած ձիաուժ	1
		SU շահագործման տարեկան ինտենսիվություն		
	SU շահագործման հիմնական վայր (շրջան)			1

ԳԼՈՒԽ 5. ԲՄ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ԲՄ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ

5. ԲՄ համակարգը կիրառվում է ԱՊՊԱ պայմանագրում սահմանված ապահովադրի նկատմամբ: Ընդ որում, Հայաստանի Հանրապետության, համայնքի և օտարերկրյա պետության անունից կնքված պայմանագրերի գծով որպես ապահովադիր սույն հավելվածի իմաստով դիտարկվում է նրանց անունից ԱՊՊԱ պայմանագիրը կնքած մարմինը:

6. Առաջին անգամ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու դեպքում ապահովադրին տրվում է ԲՄ բազիսային դասը: Առաջին ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքումից հետո (անկախ հետագայում ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքման հանգամանքից) ապահովադրի ԲՄ դասը սույն հավելվածի աղյուսակ 5-ով նախատեսված $ԲՄ_{փոփ}$ հաշվարկման համար պայմաններից որևէ մեկի առկայության դեպքում պայմանի առաջացման ամսաթվին վերահաշվարկվում է հետևյալ բանաձևի հիման վրա (մնացած ժամանակահատվածում ապահովադրի ԲՄ դաս է համարվում վերջին անգամ վերահաշվարկված ԲՄ դասը)՝

$$ԲՄ = ԲՄ_{նախ} \pm ԲՄ_{փոփ}$$

որտեղ կատարված են հետևյալ նշանակումները՝

Աղյուսակ 5

ԲՄ	Ապահովադրի ԲՄ դասն է	
$ԲՄ_{նախ}$	Ապահովադրի՝ վերջին անգամ վերահաշվարկված ԲՄ դասն է	
$ԲՄ_{փոփ}$	ԲՄ դասի փոփոխությունն է, որը հաշվարկվում է հետևյալ եղանակով՝	
	$ԲՄ_{փոփ} =$	(+ Մ), եթե $J \geq 0,412$ (0), եթե Ապահովադրի ԲՄ դասի վերջին վերահաշվարկի ամսաթվից հետո անցել է 365 պայմանագրային օր և այդ օրը $0,103 < J < 0,412$

	(-1), եթե Ապահովագրի ԲՄ դասի վերջին վերահաշվարկի ամսաթվից հետո անցել է 365 պայմանագրային օր և այդ օրը $J \leq 0,103$,
որտեղ կատարված են հետևյալ նշանակումները՝	
Մ	մալուսային դասերի քանակն է և հավասար է J կարգավորող գործակցին՝ դրա կոտորակային մասը մինչև ամբողջական թիվ կլորացված (0.412-ից փոքր նիշերը կլորացվում են դեպի ներքև, իսկ մեծ կամ հավասար նիշերը՝ դեպի վերև)
J	կարգավորող գործակիցն է և հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևի հիման վրա
$J = (4 * (1/C_1 + \dots + 1/C_n))$	
որտեղ կատարված են հետևյալ նշանակումները՝	
C_n	Ապահովագրի ԲՄ դասի վերջին վերահաշվարկից հետո տեղի ունեցած n-րդ ԲՄ դեպքի հիմք հանդիսացող պատահարի պահին Ապահովագրի անունից կնքված և գործող ԱՊՊԱ պայմանագրերում նշված ՏՄ-ների քանակն է: Ընդ որում՝ ԲՄ դեպք է համարվում ԱՊՊԱ ոլորտում ապահովագրական ընկերության կողմից ապահովագրական հատուցում վճարելու որոշման կայացումը, որը պայմանավորված է տվյալ ապահովագրի կողմից կնքված պայմանագրում նշված որևէ ավտոտրանսպորտային միջոցով 2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ից հետո պատճառած վնասի հատուցման հետ: Միևնույն ԱՊՊԱ պատահարի համար տվյալ ապահովագրի գծով հատուցում վճարելու վերաբերյալ մեկից ավելի որոշում կայացվելու դեպքում հիմք է ընդունվում միայն այդ որոշումներից առաջինը:
Պայմանագրային օր	2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ից հետո ընկած օրերի քանակ, որոնց ընթացքում առկա է եղել Ապահովագրի կողմից կնքված ԱՊՊԱ պայմանագիր (պայմանագրեր):

7. Միջին կամ բարձր ռիսկային դասում գտնվող և վերջին 1460 պայմանագրային օրվա ընթացքում անընդմեջ ընդհանուր առմամբ (-4) դաս ստացած Ապահովագիրը վերջին բոնուսային դասի ստացման ամսաթվից ստանում է ԲՄ բազիսային դասը:

8. ԲՄ դասի հաշվարկն իրականացվում է ապահովագիրների վերաբերյալ Տեղեկատվական համակարգում առկա տեղեկատվության հիման վրա:

9. ԲՄ դասին համապատասխանող գործակիցների մեծություններն են՝

Աղյուսակ 6

ԲՄ ԽՈՒՄԲԸ	ԲՄ ԴԱՍԸ	ԲՄ ԳՈՐԾԱԿՑԻ ՄԵԾՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԲԱՐՁՐ ՌԻՍԿԱՅԻՆ	դաս 22	250%
	դաս 21	250%
	դաս 20	250%
	դաս 19	200%

ՄԻՋԻՆ ՌԻՍԿԱՅԻՆ	դաս 18	144%
	դաս 17	140%
	դաս 16	132%
	դաս 15	124%
	դաս 14	116%
	դաս 13	112%
	դաս 12	108%
	դաս 11	104%
ԲԱԶԻՍԱՅԻՆ	դաս 10	100%
ՑԱԾՐ ՌԻՍԿԱՅԻՆ	դաս 9	97%
	դաս 8	94%
	դաս 7	91%
	դաս 6	88%
	դաս 5	85%
	դաս 4	82%
	դաս 3	75%
	դաս 2	65%
	դաս 1	50%

10. Ապահովադրի ԲՄ դասի հաշվարկման ժամանակ սույն գլխով սահմանված հանգամանքները հիմք են ընդունվում՝ անկախ ավտոտրանսպորտային միջոցի կամ ապահովագրական ընկերության փոփոխման հանգամանքից:

ԳԼՈՒԽ 6. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՄԱՆ ԵՎ ԴՐԱ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

11. Ապահովագրողները սույն կանոններով հաստատված սահմանաչափի նվազագույն և առավելագույն միջակայքում ինքնուրույն են ընտրում ԱՊՊԱ ոլորտում կիրառվող հիմնական ապահովագրավճարի չափը՝ դրա գործողության մեջ մտնելուց առնվազն 10 օր առաջ այդ մասին գրավոր տեղեկացնելով Բյուրոյին: Ընդ որում, Ապահովագրողները բոլոր ԱՊՊԱ պայմանագրերի գծով պետք է կիրառեն միևնույն հիմնական ապահովագրավճարի չափը, բացառությամբ առցանց էլեկտրոնային ցանկացած եղանակով կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերի, որոնց համար պետք է կիրառվի տվյալ Ապահովագրողի կողմից ընտրված հիմնական ապահովագրավճարի չափից հինգ տոկոս ցածր չափ՝ անկախ նրանից, թե նման նվազեցման արդյունքում հիմնական և (կամ) բազային ապահովագրավճարը պակաս կլինի սույն կանոններով նախատեսված նվազագույն սահմանաչափից, թե՛ ոչ:

12. Ապահովագրողներն անձամբ կամ իրենց ներկայացուցիչների՝ ներառյալ ապահովագրական գործակալների միջոցով իրավունք չունեն ԱՊՊԱ պայմանագրի համար սույն կանոնների համաձայն հաշվարկված վերջնական ապահովագրավճարների նկատմամբ կիրառել որևէ ուղղակի և անուղղակի զեղչեր՝ ներառյալ տրամադրել ԱՊՊԱ պայմանագրի կնքմանը ուղեկցող ցանկացած անհատույց կամ զեղչված գնով ծառայություններ կամ նվերներ:

13. Ապահովագրողներն սույն կանոններով նախատեսված պայմանների շրջանակներում ինքնուրույն են որոշում և սահմանում ապահովագրավճարների տարաժամկետ վճարման հնարավորությունները և կարգը:

14. Ապահովագրողներն իրենց պաշտոնական ինտերնետային կայքում մշտապես հրապարակում են տվյալ պահի դրությամբ իրենց կողմից կիրառվող՝

1) հիմնական և բազային ԱՊՊԱ ապահովագրավճարների չափերը,

2) ԱՊՊԱ ապահովագրավճարի տարաժամկետ վճարման հնարավորությունները,

3) ԱՊՊԱ ապահովագրավճարի էլեկտրոնային հաշվիչը, որով ցանկացած անձ կկարողանա սույն հավելվածով նախատեսված՝ ապահովագրավճարի մեծության վրա ազդող պայմանների մուտքագրմամբ հաշվարկել տվյալ Ապահովագրողից ձեռքբերվող ԱՊՊԱ պայմանագրի ապահովագրավճարի չափը:

ԳԼՈՒԽ 7. ԱՆՑՈՒՄ ԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

15. Ապահովադրի՝ սույն հավելվածին համապատասխան ԲՄ դասի հաշվարկման ժամանակ նրա՝ մինչև 2016 թվականի սեպտեմբերի 1-ը ձևավորված ապահովագրական պատմությունը հաշվի է առնվում հետևյալ կանոններին համապատասխան.

1) 2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ից հետո ուժի մեջ մտած որևէ ԱՊՊԱ պայմանագրում որպես լիազորված տիրապետող (ներառյալ՝ վարելու իրավունք ունեցող ապահովադիր) չնշված անձանց համար մինչև սույն հավելվածն ուժի մեջ մտնելը ձևավորված ողջ ապահովագրական պատմության նկատմամբ կիրառվում են սույն հավելվածի դրույթները,

2) 2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ից հետո ուժի մեջ մտած որևէ ԱՊՊԱ պայմանագրում որպես լիազորված տիրապետող (ներառյալ՝ վարելու իրավունք ունեցող ապահովադիր) նշված անձանց համար որպես լիազորված տիրապետող հաշվարկված ԲՄ դասը մինչև 2016 թվականի սեպտեմբերի 1-ը վերջին անգամ փոխվելու կամ ԲՄ դաս ստանալու օրը համարվում է իբրև սույն հավելվածով նախատեսված՝ ապահովադրի դասի վերջին վերահաշվարկման օր, իսկ որպես լիազորված տիրապետող ստացած ԲՄ դասը՝ իբրև ապահովադրի վերջին անգամ վերահաշվարկված ԲՄ դաս՝ այդ օրվանից հետո ընկած ժամանակահատվածի նկատմամբ կիրառելով սույն հավելվածի դրույթները,

3) սույն կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված անձանց համար սույն հավելվածի 7-րդ կետով նախատեսված օրերի քանակի մեջ հաշվարկվում են այդ անձանց՝ մինչև 2016 թվականի սեպտեմբերի 1-ը վերջին անգամ մալուս ստանալու օրվան հաջորդող օրվանից հետո ընկած պայմանագրային օրերը:

16. Ապահովադիրների որոշակի խմբի համար, ի լրումն սույն հավելվածով սահմանված կարգով հաշվարկված ԲՄ դասի, տրամադրվում է մեկանգամյա արտոնություն՝ համաձայն ենթահավելված 3.1-ի:

Ենթահավելված 3.1
«ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններ» կանոնների

1. 2016 թվականի դեկտեմբերի 12-ի դրությամբ սույն կանոնների հավելված 3-ի համաձայն հաշվարկված ԲՄ դասերը 2016 թվականի դեկտեմբերի 12-ին սույն կանոնների ուժով հետևյալ պահանջներին բավարարող ապահովագրիչների համար նվազեցվում են 4 դասով, բայց ոչ պակաս, քան բազիսային ԲՄ դասը.

1) տվյալ ապահովագրիչն 2016 թվականի օգոստոսի 31-ի դրությամբ ունի (ունեցել է) կնքված և գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր, որում որպես օգտագործման նպատակ նշված է «հանրային տրանսպորտ» կամ «տաքսի»,

2) տվյալ ապահովագրիչի կողմից կնքված և 2016 թվականի օգոստոսի 31-ին գործողության մեջ եղած ԱՊՊԱ պայմանագրով (պայմանագրերով) ապահովագրված է եղել մեկից ավելի ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվությունը:

2. Բյուրոն Ապահովագրողներին տրամադրում է սույն ենթահավելվածի 1-ին կետով սահմանված պահանջներին բավարարող ապահովագրիչների ցանկը (այսուհետ՝ Ցանկ), ինչպես նաև դրանցում կատարված փոփոխությունները և լրացումները:

3. Մինչև սույն ենթահավելվածի 1-ին կետով նախատեսված նվազեցումն ավտոմատ իրականացնող տեխնիկածրագրային փոփոխությունների ներդրումը Ցանկում ներառված ապահովագրիչների համար սույն կանոններով նախատեսված արտոնություններն Ապահովագրողները հաշվարկում են ինքնուրույն՝ Տեղեկատվական համակարգից ստացված ԲՄ դասը նվազեցնելով 4 դասով, բայց ոչ պակաս, քան բազիսային ԲՄ դասը և նվազեցված դասերն արտացոլելով վերջինների հետ կնքվող ԱՊՊԱ պայմանագրերում: Սույն ենթահավելվածի 1-ին կետով նախատեսված նվազեցումն ավտոմատ իրականացնող տեխնիկածրագրային փոփոխությունների ներդրման պահից (ինչի մասին Բյուրոյի գործադիր տնօրենը գրավոր իրազեկում է Ապահովագրողներին) ԱՊՊԱ պայմանագրում պետք է արտացոլվեն ԱՊՊԱ տեղեկատվական համակարգից ստացված ԲՄ դասերն՝ առանց որևէ ինքնուրույն նվազեցումների իրականացման:

4. Մինչև սույն ենթահավելվածի 1-ին կետով նախատեսված նվազեցումն ավտոմատ իրականացնող տեխնիկածրագրային փոփոխությունների ներդրումը Ապահովագրողների կողմից Ցանկում ներառված անձանց հետ ԱՊՊԱ պայմանագրեր կնքելիս սույն գլխով նախատեսված կարգով և արտոնության չափով Տեղեկատվական համակարգից ստացված ԲՄ դասի ինքնուրույնաբար նվազեցումը և դրա ԱՊՊԱ պայմանագրում արտացոլումը չի դիտարկվում որպես սույն կանոնների խախտում:

ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՎԱՂԱԺԱՄԿԵՏ ԴԱԴԱՐԵՑՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ, ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՀԻՄՔԻ ԴԵՊՔՈՒՄ ԱՊՊԱ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԴԱԴԱՐՄԱՆ ՊԱՀԸ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԱՍԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁՄԱՆ ԴԵՊՔԵՐԸ, ՎԵՐԱԴԱՐՁՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

N	ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման հիմքը	ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարման պահը	ՊԿԱ-ին ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկը	ԱՊՊԱ պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարի համապատասխան մասի վերադարձման և դրա հաշվարկման կարգն ու պայմանները
1.	Հայաստանի Հանրապետության իրավասու պետական մարմնի կողմից Ավտոտրանսպորտային միջոցի նկատմամբ սեփականության իրավունքը գրանցվել է Ապահովագրից տարբերվող այլ անձի անունով՝ բացառությամբ Եթե Ապահովագիրը ֆինանսական վարձակալության (լիզինգի) պայմանագրով տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի վարձակալն է: Եթե Ապահովագիրը Ավտոտրանսպորտային միջոցի ֆինանսական վարձակալության (լիզինգի) պայմանագրով վարձակալն է, ապա ԱՊՊԱ պայմանագրի գործողությունը վաղաժամկետ դադարում է այն	Համապատասխան հիմքն ի հայտ գալու պահին	1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում, 2. Դադարեցման համապատասխան հիմքը	Վերադարձվում է պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրավճարը՝ (պայմանագրով նախատեսված

	դեպքում, եթե դադարել է ֆինանսական վարձակալության (լիզինգի) պայմանագիրը, և Ավտոտրանսպորտային միջոցի նկատմամբ սեփականության իրավունքը չի գրանցվել Ապահովագրի անունով կամ գրանցվելուց հետո օտարվել է այլ անձի		հավաստող փաստաթուղթը, եթե դրան ՊԿԱ-ն չի տիրապետում 3. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը	ապահովագրավճար * պայմանագրի չլրացած ժամկետի օրեր / պայմանագրի գործողության օրեր) – պայմանագրի գծով չվճարված ապահովագրավճար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է համապատասխան գրավոր դիմում ՊԿԱ-ին ներկայացնելու օրվանից սկսած, սակայն համապատասխան հիմքն ի հայտ գալու օրվանից ոչ շուտ
2.	Ավտոտրանսպորտային միջոցը հանվել է (ներառյալ՝ ժամանակավոր) հաշվառումից	Ավտոտրանսպորտային միջոցը հաշվառումից հանելու օրվան հաջորդող օրը՝ բացառությամբ խոտանման հիմքով հաշվառումից հանվելու, հաշվառումից ժամանակավոր հանվելու, ինչպես նաև հաշվառումից հանվելու այնպիսի դեպքերի, երբ նույն պահին ավտոտրանսպորտային միջոցը հաշվառվում է այլ անձի անվամբ (անվանմամբ), որոնց դեպքում պայմանագիրը		

		վաղաժամկետ դադարում է ավտոտրանսպորտայ ին միջոցը հաշվառումից հանվելու պահին		
3.	ՊԿԱ-ն լուծարվել է, և Ապահովագիրը չի ցանկանում պայմանագիրը շարունակել այն ապահովագրական ընկերության հետ, որին ՊԿԱ-ն փոխանցում է ապահովագրական պորտֆելը	Համապատասխան հիմքն ի հայտ գալու պահին	1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում, 2. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը	
4.	Օրենքով նախատեսված դեպքերում ՊԿԱ-ն իր ապահովագրական պորտֆելը փոխանցում է այլ ապահովագրական ընկերության, և Ապահովագիրը չի ցանկանում պայմանագիրը շարունակել այդ ապահովագրական ընկերության հետ			
5.	Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց հետո վերացել է ԱՊՊԱ պատահարի վրա հասնելու հնարավորությունը, և ապահովագրական ռիսկի գոյությունը դադարել է ԱՊՊԱ պատահարից տարբեր այլ հանգամանքների բերումով		1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում 2. ԱՊՊԱ պատահարի վրա հասնելու հնարավորության կամ ապահովագրական ռիսկի գոյության վերացումը	

			հիմնավորող փաստաթղթեր, եթե դրանց ՊԿԱ-ն չի տիրապետում, 3. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը	
6.	Ապահովադրի պահանջով	Ապահովադրի կամ նրա ներկայացուցչի դիմումի մեջ նշված օրը, բայց ոչ շուտ, քան դիմումի ներկայացման ամսաթվին հաջորդող օրը	1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում, 2. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը	Վերադարձվում է պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրա- վճարը՝ հաշվարկման ժամանակ որպես հիմք ընդունելով պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարի 80%-ը՝ (պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար * 80 % / պայմանագրի գործողության օրեր) * պայմանագրի չլրացած օրեր – պայմանագրի գծով չվճարված ապահովագրավճար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է պայմանագրի գործողության դադարեցման օրվանից սկսած: ՊԿԱ-ն իրավունք ունի իր հայեցողությամբ սույն հաշվարկում 80%-ի փոխարեն հիմք ընդունել

				ապահովագրավճարի 80-ից ավելի բարձր՝ մինչև 100%-ը ներառյալ:
7.	ՊԿԱ-ի պահանջով, եթե Ապահովագիրը թույլ է տվել սույն կանոնների էական խախտում: Ընդ որում, ՊԿԱ-ն իրավունք չունի պահանջելու վաղաժամկետ լուծել պայմանագիրը, եթե Ապահովագիրը խախտել է սույն կանոնների 35-րդ կետով սահմանված պահանջը, սակայն արդեն վերացել են ապահովագրական ռիսկի մեծացման վրա որակապես ազդող փոփոխությունները, ինչպես նաև եթե Ապահովագրի կողմից պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունների խախտումը կատարվել է ոչ իր մեղքով	ՊԿԱ-ի կողմից խախտումը հայտնաբերելու պահից եռամսյա ժամկետում՝ նրա պահանջը ներկայացվելուց անմիջապես հետո	-	Վերադարձվում է պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրավճարի և այդ պայմանագրով ՊԿԱ-ի կողմից վճարված ապահովագրական հատուցումների դրական տարբերությունը՝ (պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար * պայմանագրի չլրացած ժամկետի օրեր / պայմանագրի գործողության օրեր) – պայմանագրի գծով չվճարված ապահովագրավճար - տվյալ պայմանագրով կատարված հատուցումների գումար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է պայմանագրի գործողության դադարեցման օրվանից սկսած
8.	Ապահովագրի պահանջով, եթե ՊԿԱ-ն թույլ է տվել պայմանագրի պայմանների էական խախտում	Ապահովագրի կողմից նման խախտումը հայտնաբերելու պահից եռամսյա ժամկետում՝ նրա պահանջը ներկայացվելուց անմիջապես հետո	1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում՝ հիմնավորելով ՊԿԱ-ի կողմից կատարված խախտումները, 2. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը	Վերադարձվում է հետևյալ մեծություններից առավելագույնը՝ 1. վճարված ապահովագրավճարներ և այդ պայմանագրով ՊԿԱ-ի կողմից վճարված ապահովագրական հատուցումների դրական տարբերությունը, կամ

			ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը	2. պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրավճարը՝ (պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար * պայմանագրի չլրացած ժամկետի օրեր / պայմանագրի գործողության օրեր) – Ապահովագրի կողմից չվճարված ապահովագրավճար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է պայմանագրի գործողության դադարեցման օրվանից սկսած: Այն դեպքում, երբ պայմանագրի լուծման հիմք հանդիսացած խախտումը պայմանագրով վճարման ենթակա հատուցման ոչ լրիվ կատարումն է (այն է՝ սույն կանոնների խախտմամբ՝ սահմանված ժամկետում վճարման ենթակա գումարի չվճարումը կամ ոչ ամբողջական վճարումը), ապա Ապահովագիին իրավունք ունի հետ ստանալու վճարված
--	--	--	--	---

				ապահովագրավճարներն ամբողջությամբ:
9.	ՊԿԱ-ի պահանջով, եթե պայմանագիրը կնքելուց հետո պարզ է դարձել, որ Ապահովադիրը պայմանագիրը կնքելիս ՊԿԱ-ին (լիազորված անձին կամ ապահովագրական գործակալին) ներկայացրել է ակնհայտ սխալ, ապակողմնորոշիչ, կեղծ կամ ոչ ամբողջական տեղեկություններ պատահարի տեղի ունենալու և դրա արդյունքում հնարավոր վնասի չափը որոշելու համար էական նշանակություն ունեցող հանգամանքների երևան գալու՝ իրեն հայտնի հավանականության վերաբերյալ: Ընդ որում, ՊԿԱ-ն չի կարող օգտվել նշված իր իրավունքից, եթե պայմանագրի կնքման պահին նա գիտեր կամ կարող էր իմանալ, որ Ապահովադրի կողմից ներկայացվել են ապակողմնորոշիչ, կեղծ կամ ոչ ամբողջական տեղեկություններ, կամ պայմանագիրը կնքվել է Վկայագրի համապատասխան մասերում տեղեկատվության բացակայության պայմաններում, ինչպես նաև	ՊԿԱ-ի պահանջով՝ անմիջապես	-	Ապահովագրավճարները վերադարձման ենթակա չեն

	Օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում			
10.	Ապահովադրի պահանջով, եթե ՊԿԱ-ն սահմանված կարգով ծանուցել է սույն կանոնների դրույթների փոփոխման մասին և Ապահովադիրը համաձայն չէ կատարված փոփոխություններին	Ապահովադրի պահանջով՝ անմիջապես	1. ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման վերաբերյալ գրավոր դիմում, 2. Ներկայացուցչի միջոցով դիմումը ներկայացնելիս՝ նաև ներկայացուցչի պատշաճ լիազորված լինելը հավաստող փաստաթղթերը	Վերադարձվում է պայմանագրի գործողության չլրացած ժամկետի համար վճարված ապահովագրավճարը՝ (պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճար * պայմանագրի չլրացած ժամկետի օրեր / պայմանագրի գործողության օրեր) – պայմանագրի գծով չվճարված ապահովագրավճար: Ընդ որում՝ գործողության չլրացած ժամկետը հաշվարկվում է պայմանագրի գործողության դադարեցման օրվանից սկսած
11.	Վկայագրով նախատեսված ապահովագրավճարի (ապահովագրավճարի առաջին կամ հերթական մասի) վճարումն Ապահովադրի կողմից կետանցվել է, և ՊԿԱ-ն ապահովագրավճարի առաջին կամ հերթական մասի վճարման վերջնաժամկետից առնվազն երեք օր առաջ Ապահովադրին ուղարկել է հիշեցում-ծանուցում (համաձայն սույն կանոնների ձև 1.2-ի)՝ ապահովագրավճարի հերթական մասը վճարելու անհրաժեշտության և չվճարելու դեպքում, որպես հետևանք ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման մասին: Սույն կետով	Ապահովագրավճարի (ապահովագրավճարի հերթական մասի) չվճարման (կետանցման) օրվան հաջորդող օրվանից	-	

	նախատեսված դեպքերում Ապահովագրողի կողմից ապահովագրավճարի վճարման համար լրացուցիչ ժամկետ չի տրամադրվում:			
12.	Օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում և կարգով			
Ապահովագրավճարի վերադարձման կարգն ու ժամկետները				
ՊԿԱ-ն սույն հավելվածով նախատեսված դեպքերում ապահովագրավճարի համապատասխան մասի վերադարձման պարտավորության ծագման դեպքում պարտավոր է վաղաժամկետ դադարեցման դիմումի (առկայության դեպքում) ստացման և ԱՊՊԱ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման ամսաթվերից ավելի ուշ ամսաթվից սկսած 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում վերադարձնել ապահովագրավճարի համապատասխան մասը և Ապահովադրին ծանուցել (տրամադրել) վաղաժամկետ դադարեցման արդյունքում վերադարձվող ապահովագրավճարի հաշվարկը-ծանուցումը, որը պետք է առնվազն պարունակի սույն կանոնների Ձև 1.3-ով նախատեսված տեղեկատվությունը:				

ԱՊՐԱՆՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԴԻՄՈՒՄԻՆ ԿՑՎՈՂ ՓԱՏՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿԸ

Պարզեցված հարցումների գործընթացի դեպքում

ԴՊԱ-ին ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկը
Տուժողի անձը հաստատող փաստաթղթի բնօրինակը
Ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականության իրավունքը հավաստող փաստաթղթի բնօրինակը
Իրավահաջորդությունը հիմնավորող օրենսդրությամբ սահմանված փաստաթղթերի բնօրինակը կամ դրա՝ նոտարապես հաստատված պատճենը, եթե ԴՊԱ-ին դիմել է տուժողի իրավահաջորդը
Ներկայացուցչի միջոցով գրավոր դիմում ներկայացվելու դեպքում՝ լիազորված անձ լինելու փաստը հավաստող փաստաթղթի բնօրինակը կամ դրա՝ նոտարապես հաստատված պատճենը և լիազորված անձի անձը հաստատող փաստաթղթի բնօրինակը
Լրացման հրահանգին համապատասխան լրացված համաձայնեցված հայտարարագրի բնօրինակը, բացառությամբ եթե համաձայնեցված հայտարարագիրը լրացվել է համապատասխան էլեկտրոնային ծրագրի միջոցով (ընդ որում՝ եթե որևէ փաստաթղթի բացակայության հիմքով համաձայնեցված հայտարարագրի համապատասխան տրոհում գծիկ է դրված, ապա տույն կանոնների համաձայն այն համարվում է պատշաճ լրացված)
Ապահովագրական պատահարի վայրում իրականացված լուսանկարները և (կամ) տեսանյութերը
Սույն կանոններով սահմանված ժամկետում դիմելու և (կամ) փաստաթղթեր ներկայացնելու անհնարինության կամ տեղյակ չլինելու հանգամանքները հիմնավորող փաստաթղթերի կամ այլ ապացույցների բնօրինակները կամ պատճենները

Արանդարը հարցուման գործընթաց 1-ի դեպքում

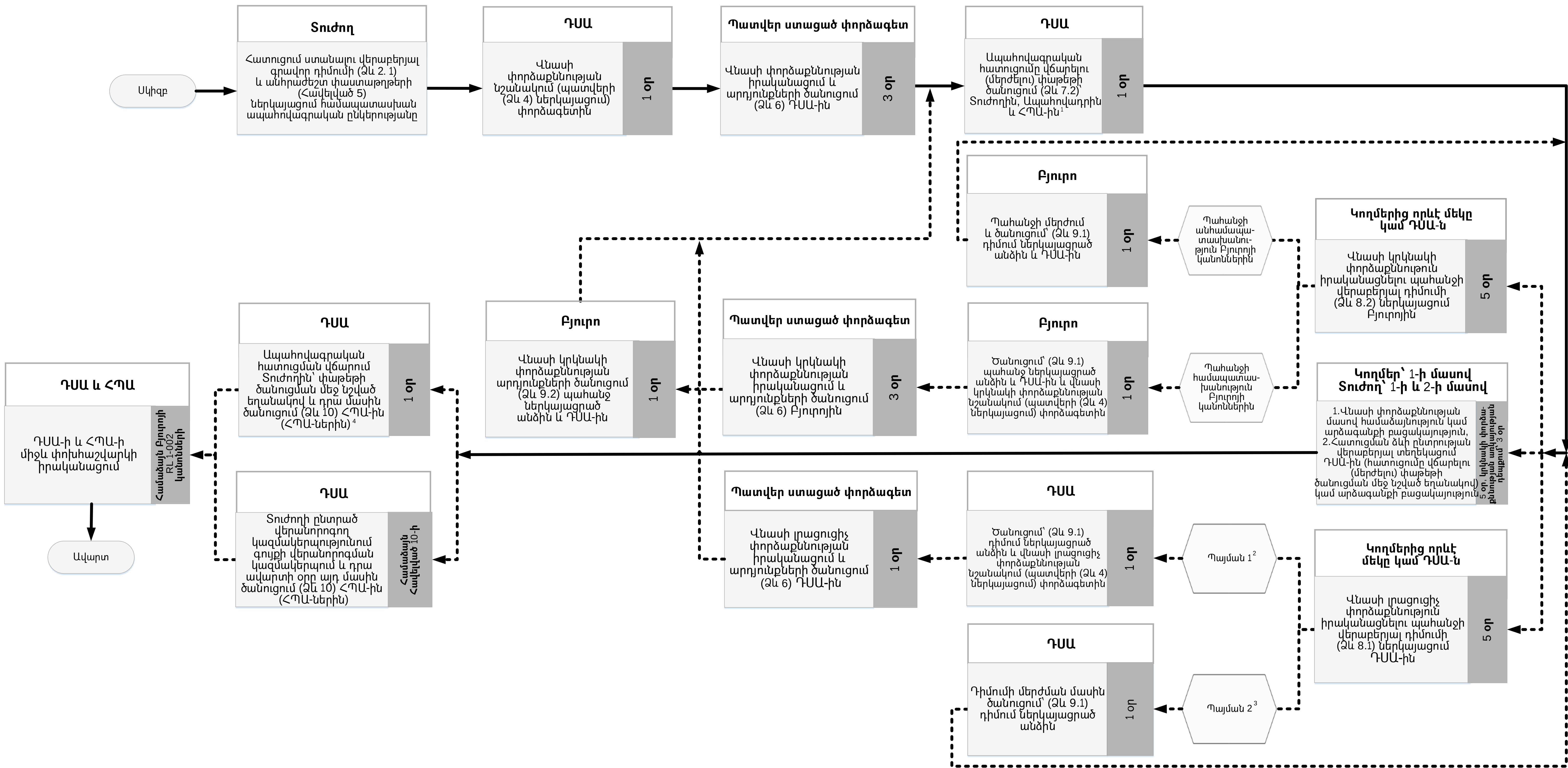
ԴՊԱ-ին ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկը
Տուժողի անձը հաստատող փաստաթղթի բնօրինակը
Ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականության իրավունքը հավաստող փաստաթղթի բնօրինակը
Իրավահաջորդությունը հիմնավորող օրենսդրությամբ սահմանված փաստաթղթերի բնօրինակը կամ դրա՝ նոտարապես հաստատված պատճեն, եթե ԴՊԱ-ին դիմել է տուժողի իրավահաջորդը
Ներկայացուցչի միջոցով գրավոր դիմում ներկայացվելու դեպքում՝ լիազորված անձ լինելու փաստը հավաստող փաստաթղթի բնօրինակը կամ դրա՝ նոտարապես հաստատված պատճեն և լիազորված անձի անձը հաստատող փաստաթղթի բնօրինակը
Ապահովագրական պատահարի վայրում իրականացված լուսանկարները և (կամ) տեսանյութերը (առկայության դեպքում)
Ելակետ 1-ի և Ելակետ 2-ի պատճենները (լուսապատճենները)
Ավտոտրանսպորտային միջոցի բացի այլ գույքին պատճառված վնասի հատուցման գծով՝ այդ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունքը հավաստող փաստաթղթերի, իսկ գույքը կորած լինելու դեպքում՝ նաև կորած լինելը հավաստող փաստաթղթերի և (կամ) նյութերի բնօրինակները կամ դրանց՝ նոտարապես հաստատված պատճենները
Սույն կանոններով սահմանված կարգով եռամսյա ժամկետում դիմելու և (կամ) փաստաթղթեր ներկայացնելու անհնարինության կամ տեղյակ չլինելու հանգամանքները հիմնավորող փաստաթղթերի կամ այլ ապացույցների բնօրինակները կամ պատճենները

Արանդարը հարցուման գործընթաց 2-ի դեպքում

ԴՊԱ-ին ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկը
Տուժողի անձը հաստատող փաստաթղթի բնօրինակը
Ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականության իրավունքը հավաստող փաստաթղթի բնօրինակը
Իրավահաջորդությունը հիմնավորող օրենսդրությամբ սահմանված փաստաթղթերի բնօրինակը կամ դրա՝ նոտարապես հաստատված պատճեն, եթե ԴՊԱ-ին դիմել է տուժողի իրավահաջորդը
Ներկայացուցչի միջոցով գրավոր դիմում ներկայացվելու դեպքում՝ լիազորված անձ լինելու փաստը հավաստող փաստաթղթի բնօրինակը կամ դրա՝ նոտարապես հաստատված պատճենը և լիազորված անձի անձը հաստատող փաստաթղթի բնօրինակը
Ապահովագրական պատահարի գծով հարուցված գործով օրինական ուժի մեջ մտած գործն ըստ Լույսյան լուծող դատական ակտի բնօրինակը կամ պատճենը, իսկ վերջինի բացակայության դեպքում՝ պատահարի գծով կազմված հետևյալ փաստաթղթերից որևէ մեկի և (առկայության դեպքում) դրա հիմքում ընկած փաստաթղթերի (դեպքի վայրի փննա, բացատրություններ, փորձագիտական եզրակացություն) բնօրինակները կամ պատճենները՝ քրեական գործի հարուցումը մերժելու կամ քրեական գործը կարճելու և քրեական հետապնդումը դադարեցնելու կամ Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 31-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին (հայտնի չէ՝ անձը, որը գործով պետք է ներգրավվի որպես մեղադրյալ) կամ 2-րդ (մեղադրյալը թաքնվել է բնությունից կամ դատից, կամ նրա գտնվելու վայրն այլ պատճառներով պարզված չէ) կետով սահմանված հիմքով քրեական գործով վարույթը կասեցնելու մասին որոշում կամ վարչական վարույթ իրականացնող մարմնի կողմից ընդունված եզրակացության կամ որոշում
Ավտոտրանսպորտային միջոցի բացի այլ գույքին պատճառված վնասի հատուցման գծով՝ այդ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունքը հավաստող փաստաթղթերի, իսկ գույքը կորած լինելու դեպքում՝ նաև կորած լինելը հավաստող փաստաթղթերի և (կամ) նյութերի բնօրինակները կամ դրանց՝ նոտարապես հաստատված պատճենները
Տուժողի առողջությանը պատճառված վնասների հատուցման համար՝
1) տուժողի կողմից ստացված վնասվածքների վերաբերյալ եզրահանգումը պարունակող դատաբժշկական (բժշկական) փորձաքննության ակտի (եզրակացության) բնօրինակը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ քրեական հետապնդում իրականացնող մարմնի եզրակացությունը կամ գործն ըստ Լույսյան լուծող և օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտը վնասվածքի դատաբժշկական փորձաքննության (եզրակացության) արդյունքները, 2.1) ամբուլատոր բժշկական օգնության դեպքում՝ ամբուլատոր քարտից քաղվածքի և (կամ) բժշկական տեղեկանքի և (կամ) կոնսուլտացիոն թերթիկի և (կամ) բժշկի եզրակացության բնօրինակը, 2.2) ստացիոնար բժշկական օգնության դեպքում՝ ստացիոնար քարտից քաղվածքի (էպիկրիզի) բնօրինակը և հիվանդանոցային բժշկական օգնության և ապաստարանի ծավալների հաշվառման ձևի (ձև 0001) բնօրինակները 3) միասնական էլեկտրոնային համակարգով պատշաճ կերպով դուրս գրված հաշիվ կամ բուժհաստատության ղեկավարի և գլխավոր հաշվապահի կողմից ստորագրված 1-ին մասի 1-ին (հայտնի չէ՝ անձը, որը գործով պետք է արտացոլված լինեն նաև բժշկական ծառայություն ստացած անձի անունը, ազգանունը և մատուցված բժշկական ծառայության տեսակը, իսկ առողջությանը պատճառված վնասների գծով տուժողի կամ նրորդ անձի կողմից արդեն իսկ վճարում կատարված լինելու դեպքերում՝ ա) վնասման հաշվի (հաշիվ-ապրանքագրի) բնօրինակը և հետևյալ փաստաթղթերից որևէ մեկի բնօրինակը՝ դրամարկրային ֆինակային կտրոն կամ դրամարկրի մուտքի օրդեր (կանխիկ վճարման դեպքում) կամ բանկային փոխանցման անդորրագիր (անկանխիկ վճարման դեպքում) կամ վնասման փաստը հավաստող այլ փաստաթուղթ՝ ներառյալ ծառայությունը մատուցած կամ ապրանքը վաճառած հաստատության կողմից տրված համապատասխան տեղեկանք, բ) կամ դրամարկրային ֆինակային կտրոն կամ դրամարկրի մուտքի օրդեր (կանխիկ վճարման դեպքում), որոնցում հստակ արտացոլված է մատուցված ծառայությունների կամ ծնոթքերված ապրանքների վերաբերյալ տեղեկատվություն, 4) տուժողի առողջությանը պատճառված վնասների հետևանքով աշխատավարձի (եկամուտների) կորստի դեպքում՝ կորցրած աշխատավարձի (եկամուտների) չափը հաստատող փաստաթղթերի բնօրինակները 5) Տուժողի առողջությանը պատճառված վնասների հետևանքով աշխատունակության կորստի աստիճանը հիմնավորող փաստաթղթերի բնօրինակները:
Տուժողի մահվան հետ կապված հատուցում ստանալու համար՝ 1) Օրենքի համաձայն տուժողի մահվան հետևանքով վնասների հատուցման իրավունք ունեցող անձ համարվելու փաստը հավաստող փաստաթղթերի բնօրինակները (եթե պահանջվում է հատուցել կերակրողին կորցնելու հետ կապված ծախսերը), 2) դատաբժշկական (բժշկական) փորձաքննության ակտի (եզրակացության) բնօրինակը կամ պատճենը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ քրեական հետապնդում իրականացնող մարմնի եզրակացությունը կամ գործն ըստ Լույսյան լուծող և օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտը վնասվածքի դատաբժշկական փորձաքննության (եզրակացության) արդյունքները, 3) մահվան վկայականի բնօրինակը, 4) կերակրողին կորցնելու հետ կապված վնասի հատուցման չափը հավաստող փաստաթղթերի բնօրինակները (եթե պահանջվում է հատուցել կերակրողին կորցնելու հետ կապված ծախսերը)
Սույն կանոններով սահմանված ժամկետում դիմելու և (կամ) փաստաթղթեր ներկայացնելու անհնարինության կամ տեղյակ չլինելու հանգամանքները հիմնավորող փաստաթղթերի կամ այլ ապացույցների բնօրինակներ կամ պատճեններ

- Հատուցում ստանալու գրավոր դիմումը ստորագրվում է երկրպագների՝ դիմումատուի և դիմումն ընդունողի կողմից, այնուհետև ներկայացված դիմումը դիմումն ընդունած ապահովագրական ընկերության ներկայացուցչի կողմից պատճենահանվում է, և պատճենը տրվում է դիմումատուին:
- Ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումը և այլ փաստաթղթերը Բյուրոյին կարող են ներկայացվել ցանկացած ապահովագրական ընկերության միջոցով, որի դեպքում դիմումը և (կամ) այլ փաստաթղթերն ընդունած ապահովագրական ընկերությունը դիմումի ստորագրված տարբերակը և կից ներկայացված փաստաթղթերը սրանաղորդում է և Նոյն օրվա ընթացքում ուղարկում է Բյուրոյի պաշտոնական էլեկտրոնային հասցեով՝ պատճենների վրա ստորագրությամբ հավաստելով դրանք բնօրինակին համապատասխանելու փաստը:

Հավելված 6.1. Պարզեցված հատուցման գործընթացի գործողությունների հաջորդականություն

Հավելված 6.1-ին վերաբերող նշումներ և այլ պահանջներ

Հասկացություններ

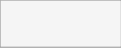
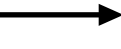
Կողմեր՝ Տուժող, Ապահովագրիչ և Ապահովագրված անձ:

Հոսքագրից հղումներ (աղյուսակի առաջին սյունյակում նշված են հղումների համարները)

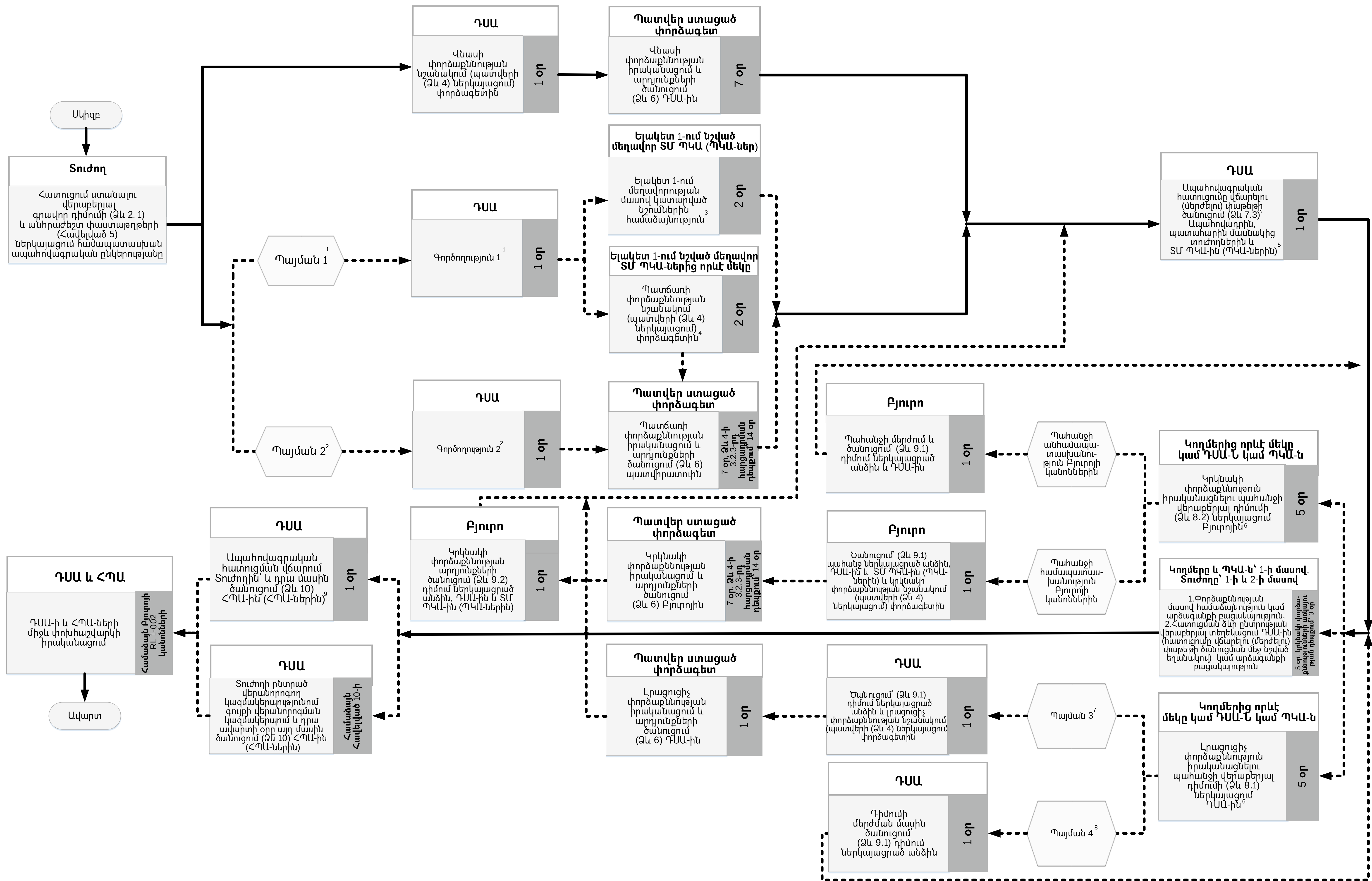
1	Ապահովագրական հատուցումը մերժելու փաթեթ ծանուցելու դեպքում տվյալ դեպքով հատուցման գործընթացն ավարտվում է, եթե իրավասու անձանց կողմից սույն կանոններով սահմանված կարգով կրկնակի փորձաքննության պահանջ չի ներկայացվում:	
2	Պայման 1	ԴՍԱ-ի և Օրենքով նախատեսված այլ անձանց համաձայնությունը լրացուցիչ փորձաքննության անցկացմանը համարվում է ինքնաշխատ տրված, եթե լրացուցիչ փորձաքննության նշանակման դիմումը ներկայացվել է ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցմանը հաջորդող 2 օրվա ընթացքում:
3	Պայման 2	ԴՍԱ-ն մերժում է լրացուցիչ փորձաքննության նշանակման դիմումը, եթե վերջինս չի ներկայացվել ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցմանը հաջորդող 2 օրվա ընթացքում:
4	Գույքին պատճառված վնասների գծով ապահովագրական հատուցումն իրականացվում է համապատասխան գումար վճարելով կամ վնասը վերականգնելով՝ ըստ տուժողի կողմից հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցումից հետո կատարած ընտրության, իսկ սահմանված ժամկետում ընտրություն չկատարելու դեպքում՝ ըստ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումում կատարած ընտրության: Այն դեպքերում, երբ սույն կանոններով նախատեսված որևէ հիմքով համապատասխան գույքին պատճառված վնասների վերականգնումը գնահատվել է որպես ոչ ողջամիտ, ապահովագրական հատուցումն իրականացվում է համապատասխան գումար վճարելով:	

Գործընթացի վերաբերյալ ընդհանուր պահանջներ

1	Լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննությունների դիմումի մերժման դեպքում հետագա գործընթացների համար նախատեսված ժամկետների հաշվարկը չի վերսկսվում և շարունակվում է հաշվարկվել ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցման հաջորդող օրվանից սկսված:
----------	--

2	Լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ ներկայացնելու համար սահմանված ժամկետի սկիզբ է համարվում առաջնային (առկայության դեպքում՝ լրացուցիչ) փորձաքննության (փորձաքննությունների) արդյունքների մասին ծանուցում ստանալու օրը, իսկ ԴՍԱ-ի համար՝ շահագրգիռ անձանց (շահագրգիռ անձանցից վերջինին) առաջնային (կամ լրացուցիչ (եթե արդեն իրականացվել է)) փորձաքննության (փորձաքննությունների) արդյունքների մասին սույն կանոններով սահմանված կարգով ծանուցելու օրը, բայց ոչ ուշ քան փորձաքննության արդյունքների մասին շահագրգիռ անձանց ծանուցման համար սույն կանոններով սահմանված ժամկետի վերջին օրը:
3	Կրկնակի փորձաքննություն իրականացվելուց հետո չի կարող նշանակվել լրացուցիչ փորձաքննություն:
4	Կրկնակի փորձաքննություն և լրացուցիչ փորձաքննություն կարող է նշանակվել առավելագույնը մեկական անգամ:
Հոսքագրի տեխնիկական մասի բացատրություններ	
	Գործողություն
	Ժամկետ (գործողության համար նախատեսված առավելագույն աշխատանքային օրեր)
	Պատասխանատու
	Պայման
	Պարտադիր գործողություն
	Պարտադիր է զուգահեռ գործողություններից որևէ մեկը
Հոսքագրում յուրաքանչյուր փուլի գործընթացն սկսվում է նախորդ գործընթացից հետո:	
Գործընթացների հաջորդականությունն իրականացվում է սլաքների ուղղությամբ:	

Հավելված 6.2. Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1-ի գործողությունների հաջորդականություն

Հավելված 6.2-ին վերաբերող նշումներ և այլ պահանջներ

Հասկացություններ

Կողմեր՝ տվյալ պատահարում ներգրավված Տուժողներ, Ապահովադիրներ և Ապահովագրված անձինք:

Հոսքագրից հղումներ (աղյուսակի առաջին սյունակում նշված են հղումների համարները)

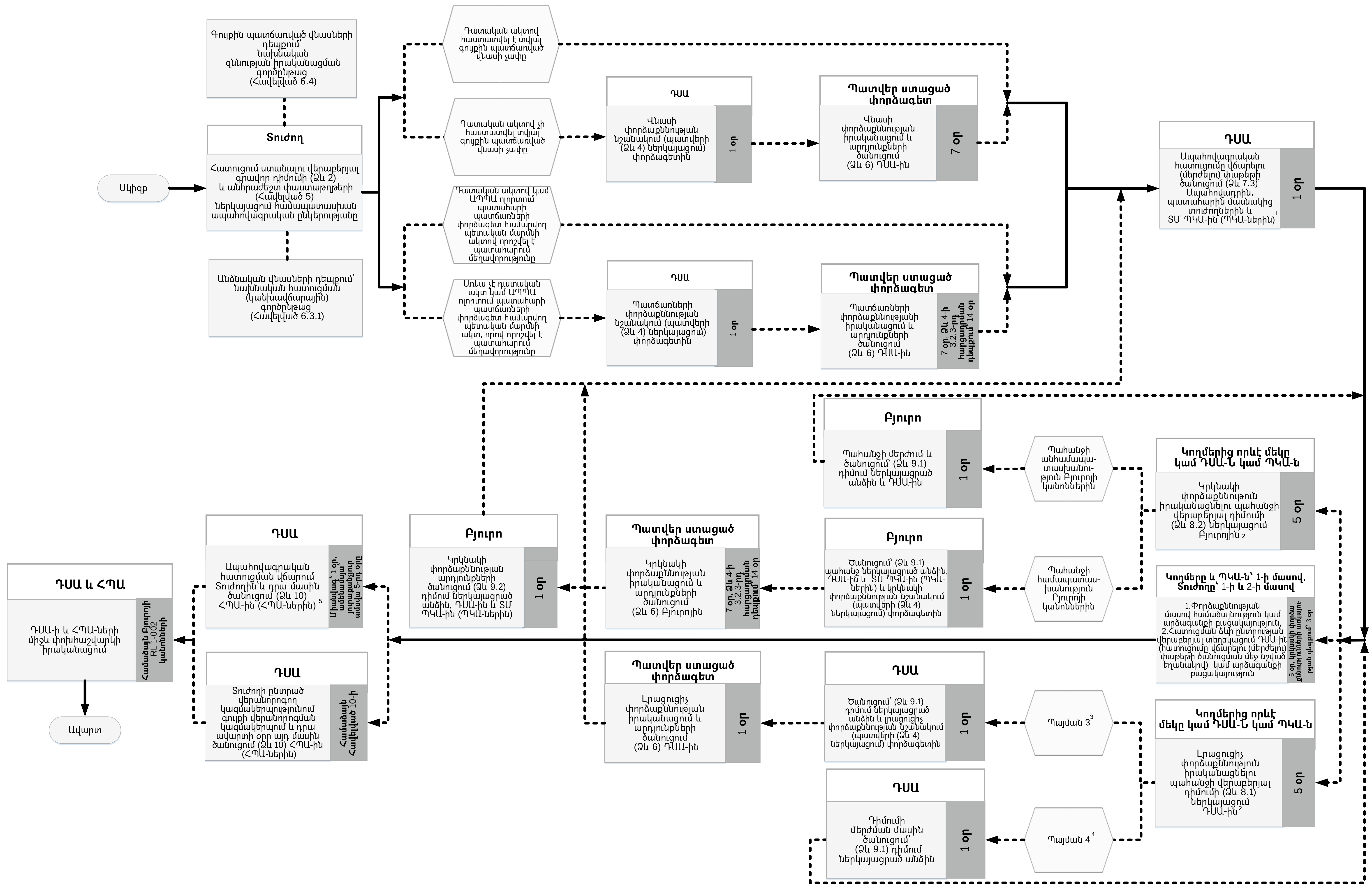
1	Պայման 1	1. Ելակետ 1-ում հետևյալ նշումներից որևէ մեկի առկայություն՝ 1) պատահարին մասնակից վարորդներից միայն մեկի կողմից «Մեղավոր եմ ամբողջությամբ» նշման առկայություն, մյուսի (մյուսների) կողմից՝ «Մեղավոր չեմ ամբողջությամբ» նշման (նշումների) առկայություն, կամ 2) պատահարին մասնակից առնվազն 2 վարորդների կողմից «Մեղավոր եմ մասամբ» նշման առկայություն, մյուսների (առկայության դեպքում) կողմից՝ «Մեղավոր չեմ ամբողջությամբ» նշումների առկայություն, և 2. Ելակետ 1-ում կատարված նշումներին ԴՍԱ-ի համաձայնություն:
	Գործողություն 1	Ելակետ 1-ում կատարված նշումներին համաձայնության մասին հարցում (Ձև 3) Ելակետ 1-ում նշված մեղավոր վարորդի (վարորդների) վարած ՏՄ վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր ունեցող ՊԿԱ-ին (ՊԿԱ-ներին):
2	Պայման 2	Պայման 1-ի պահանջների կամ դրանցից որևէ մեկի բացակայություն:
	Գործողություն 2	Պատճառի փորձաքննության նշանակում (պատվերի (Ձև 4) ներկայացում) փորձագետին և այդ մասին ծանուցում (Ձև 9.1) պատահարին մասնակից ՏՄ-ների վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած ՊԿԱ-ին (ՊԿԱ-ներին):
3		Ելակետ 1-ում նախնական մեղավորության վերաբերյալ նշումներին նշումների համաձայն մեղավոր վարորդի (վարորդների) վարած ՏՄ վերաբերյալ պատահարի պահին գործող ԱՊՊԱ պայմանագիր ունեցող ՊԿԱ-ի (ՊԿԱ-ների) կողմից համաձայնության տրամադրման պահից պատահարի պատճառների առաջնային փորձաքննությունը համարվում է նշանակված և ստացված, և որպես փորձագետի եզրակացություն ընդունվում է Ելակետ 1-ը, որով հաստատված են համարվում մեղավորության մասին նախնական նշումները: Սույն կետով նախատեսված համաձայնության տրամադրումն իրականացվում է սույն կանոններով սահմանված ժամկետում պատահարի

	պատճառների փորձաքննություն չնշանակելու միջոցով: Սույն կետով նախատեսված դեպքերում ԴՍԱ-ն և ՊԿԱ-ն (ՊԿԱ-ները), համաձայնության տրամադրմամբ հրաժարվում են հետագայում տվյալ պատահարի գծով պատահարի պատճառների կրկնակի փորձաքննության իրականացման պահանջ ներկայացնելու իրենց իրավունքից:	
4	Ելակետ 1-ում կատարված նշումներին համաձայնության մասին հարցում ստացած և սույն կանոնների համաձայն պատահարի պատճառների փորձաքննություն նշանակած ՊԿԱ-ի կողմից հարցումն ստանալու օրվան հաջորդող 7 օրվա ընթացքում փորձաքննության արդյունքների ստացումը և Բյուրոյի կողմից ստեղծված միասնական էլեկտրոնային հարթակում տեղադրումը չապահովելու դեպքում որպես փորձագետի եզրակացություն ընդունվում է Ելակետ 1-ը, որով հաստատված են համարվում մեղավորության մասին նախնական նշումները: Սույն կետով նախատեսված դեպքում 7-օրյա ժամկետին հաջորդող օրվանից առկա են համարվում սույն աղյուսակի 3-րդ կետով նախատեսված պայմանները՝ այդ կետով սահմանված հետևանքներով, և դրանից հետո ստացված փորձաքննության արդյունքները համարվում են չեղյալ ու ենթակա չեն տեղադրման էլեկտրոնային հարթակում:	
5	Ապահովագրական հատուցումը մերժելու փաթեթ ծանուցելու դեպքում տվյալ դեպքով հատուցման գործընթացն ավարտվում է, եթե իրավասու անձանց կողմից սույն կանոններով սահմանված կարգով կրկնակի փորձաքննություն իրականացնելու վերաբերյալ դիմում չի ներկայացվում:	
6	ՊԿԱ-ի (ՊԿԱ-ների) անունից պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի կրկնակի կամ լրացուցիչ փորձաքննություն իրականացնելու պահանջ ներկայացնելու և լրացուցիչ փորձաքննության իրականացմանը համաձայնություն տրամադրելու նպատակահարմարությունը որոշում և Օրենքով և սույն հավելվածով նախատեսված իրավունքն իրականացնում է ԴՍԱ-ն:	
7	Պայման 3	ԴՍԱ-ի և Օրենքով նախատեսված այլ անձանց համաձայնությունը լրացուցիչ փորձաքննության անցկացմանը համարվում է ինքնաշխատ տրված, եթե լրացուցիչ փորձաքննության նշանակման դիմումը ներկայացվել է ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցմանը հաջորդող 2 օրվա ընթացքում
8	Պայման 4	ԴՍԱ-ն մերժում է լրացուցիչ փորձաքննության նշանակման դիմումը, եթե վերջինս չի ներկայացվել ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցմանը հաջորդող 2 օրվա ընթացքում:
9	Գույքին պատճառված վնասների գծով ապահովագրական հատուցումն իրականացվում է համապատասխան գումար վճարելով կամ վնասը վերականգնելով՝ ըստ տուժողի կողմից հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցումից	

	հետո կատարած ընտրության, իսկ սահմանված ժամկետում ընտրություն չկատարելու դեպքում՝ ըստ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումում կատարած ընտրության: Այն դեպքերում, երբ գույքին պատճառված վնասի ընդհանուր չափը մինչև ապահովագրական պատահար տեղի ունենալը գույքի շուկայական արժեքի 80 տոկոսը գերազանցելու կամ սույն կանոններով նախատեսված այլ հիմքով այդ գույքին պատճառված վնասների վերականգնումը գնահատվել է որպես ոչ ողջամիտ, ապահովագրական հատուցումն իրականացվում է համապատասխան գումար վճարելով:
Գործընթացի վերաբերյալ ընդհանուր պահանջներ	
1	Միևնույն պատահարի գծով ԱՊՊԱ համակարգում պատճառների առաջնային փորձաքննություն կարող է նշանակվել և իրականացվել մեկ անգամ, որի արդյունքները հիմք են ընդունվում, որպես առաջնային փորձաքննության արդյունքներ տվյալ պատահարի գծով իրականացվող բոլոր հատուցման գործընթացներում: Համապատասխանաբար՝ 1. պատահարի պատճառների առաջնային փորձաքննության պատվեր ներկայացված լինելու վերաբերյալ սույն կանոններով սահմանված կարգով ծանուցում ստացած Ապահովագրողները տվյալ պատահարի գծով պատճառների առաջնային փորձաքննության առանձին պատվեր չեն ներկայացնում և արդեն իսկ նշանակված փորձաքննությունն Օրենքի իմաստով համարվում է նշանակված նաև իրենց կողմից, 2. տվյալ պատահարով հատուցման հետագա բոլոր գործընթացների նկատմամբ կիրառելի չեն (շրջանցվում են) պատահարի պատճառների առաջնային փորձաքննության հետ կապված սույն հավելվածով սահմանված գործողությունները:
2	Լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննությունների դիմումի մերժման դեպքում հետագա գործընթացների համար նախատեսված ժամկետների հաշվարկը չի վերսկսվում և շարունակվում է հաշվարկվել ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցման հաջորդող օրվանից սկսված:
3	Լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ ներկայացնելու համար սահմանված ժամկետի սկիզբ է համարվում առաջնային (առկայության դեպքում՝ լրացուցիչ) փորձաքննության (փորձաքննությունների) արդյունքների մասին ծանուցում ստանալու օրը, իսկ ԴՍԱ-ի համար՝ շահագրգիռ անձանց (շահագրգիռ անձանցից վերջինին) առաջնային (կամ լրացուցիչ (եթե արդեն իրականացվել է)) փորձաքննության (փորձաքննությունների) արդյունքների մասին սույն կանոններով սահմանված կարգով ծանուցելու օրը, բայց ոչ ուշ քան փորձաքննության արդյունքների մասին շահագրգիռ անձանց ծանուցման համար սույն կանոններով սահմանված ժամկետի վերջին օրը:

4	Պատահարի պատճառների կամ գույքին պատճառված վնասների կրկնակի փորձաքննություն իրականացվելուց հետո համապատասխանաբար միևնույն պատահարի գծով պատահարի պատճառների կամ տվյալ գույքին պատճառված վնասների լրացուցիչ փորձաքննություն չի կարող նշանակվել :
5	Միևնույն պատահարի գծով պատահարի պատճառների, ինչպես նաև տվյալ գույքին պատճառված վնասների կրկնակի և լրացուցիչ փորձաքննություն կարող է նշանակվել առավելագույնը մեկական անգամ:
6	Կրկնակի փորձաքննության արդյունքները հիմք են ընդունվում տվյալ պատահարի գծով իրականացվող բոլոր հատուցման գործընթացներում որպես կրկնակի փորձաքննության արդյունքներ: Համապատասխանաբար, պատահարի պատճառների կրկնակի փորձաքննության արդյունքների առկայության դեպքում տվյալ պատահարով հատուցման հետագա բոլոր գործընթացների նկատմամբ կիրառելի չեն (շրջանցվում են) պատահարի պատճառների կրկնակի փորձաքննության հետ կապված՝ սույն հավելվածով սահմանված գործողությունները:
Հոսքագրի տեխնիկական մասի բացատրություններ	
	Գործողություն
	Ժամկետ (գործողության համար նախատեսված առավելագույն աշխատանքային օրեր)
	Պատասխանատու
	Պայման
	Պարտադիր գործողություն
	Պարտադիր է զուգահեռ գործողություններից որևէ մեկը
Հոսքագրում յուրաքանչյուր փուլի գործընթացն սկսվում է նախորդ գործընթացից հետո:	
Գործընթացների հաջորդականությունն իրականացվում է սլաքների ուղղությամբ:	
Հոսքագրում զուգահեռ գործողությունները տարբեր ժամկետներ ունենալու դեպքում հիմք է ընդունվում առավելագույն ժամկետ ունեցող գործողության ժամկետը:	

Հավելված 6.3. Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ի գործողությունների հաջորդականություն

Հավելված 6.3-ին վերաբերող նշումներ և այլ պահանջներ

Հասկացություններ

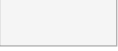
Կողմեր՝ տվյալ պատահարում ներգրավված Տուժողներ, Ապահովադիրներ և Ապահովագրված անձինք:

Հոսքագրից հղումներ (աղյուսակի առաջին սյունակում նշված են հղումների համարները)

1	Ապահովագրական հատուցումը մերժելու փաթեթ ծանուցելու դեպքում տվյալ դեպքով հատուցման գործընթացն ավարտվում է, եթե իրավասու անձանց կողմից սույն կանոններով սահմանված կարգով կրկնակի փորձաքննություն իրականացնելու վերաբերյալ դիմում չի ներկայացվում:	
2	ՊԿԱ-ի (ՊԿԱ-ների) անունից պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի կրկնակի կամ լրացուցիչ փորձաքննություն իրականացնելու պահանջ ներկայացնելու և լրացուցիչ փորձաքննության իրականացմանը համաձայնություն տրամադրելու նպատակահարմարությունը որոշում և Օրենքով նախատեսված իրավունքն իրականացնում է ԴՍԱ-ն:	
3	Պայման 3	ԴՍԱ-ի և Օրենքով նախատեսված այլ անձանց համաձայնությունը լրացուցիչ փորձաքննության անցկացմանը համարվում է ինքնաշխատ տրված, եթե լրացուցիչ փորձաքննության նշանակման դիմումը ներկայացվել է ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցմանը հաջորդող 2 օրվա ընթացքում
4	Պայման 4	ԴՍԱ-ն մերժում է լրացուցիչ փորձաքննության նշանակման դիմումը, եթե վերջինս չի ներկայացվել ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցմանը հաջորդող 2 օրվա ընթացքում:
5	Գույքին պատճառված վնասների գծով ապահովագրական հատուցումն իրականացվում է համապատասխան գումար վճարելով կամ վնասը վերականգնելով՝ ըստ տուժողի կողմից հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցումից հետո կատարած ընտրության, իսկ սահմանված ժամկետում ընտրություն չկատարելու դեպքում՝ ըստ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումում կատարած ընտրության: Այն դեպքերում, երբ գույքին պատճառված վնասի ընդհանուր չափը մինչև ապահովագրական պատահար տեղի ունենալը գույքի շուկայական արժեքի 80 տոկոսը գերազանցելու կամ սույն կանոններով նախատեսված այլ հիմքով այդ գույքին պատճառված	

	վնասների վերականգնումը գնահատվել է որպես ոչ ողջամիտ, ապահովագրական հատուցումն իրականացվում է համապատասխան գումար վճարելով:
Գործընթացի վերաբերյալ ընդհանուր պահանջներ	
1	Միևնույն պատահարի գծով ԱՊՊԱ համակարգում պատճառների առաջնային փորձաքննություն կարող է նշանակվել և իրականացվել մեկ անգամ, որի արդյունքները հիմք են ընդունվում, որպես առաջնային փորձաքննության արդյունքներ տվյալ պատահարի գծով իրականացվող բոլոր հատուցման գործընթացներում: Համապատասխանաբար՝ 1. պատահարի պատճառների առաջնային փորձաքննության պատվեր ներկայացված լինելու վերաբերյալ սույն կանոններով սահմանված կարգով ծանուցում ստացած Ապահովագրողները տվյալ պատահարի գծով պատճառների առաջնային փորձաքննության առանձին պատվեր ներկայացնում, և արդեն իսկ նշանակված փորձաքննությունն Օրենքի իմաստով համարվում է նշանակված նաև իրենց կողմից, 2. տվյալ պատահարով հատուցման հետագա բոլոր գործընթացների նկատմամբ կիրառելի չեն (շրջանցվում են) պատահարի պատճառների առաջնային փորձաքննության հետ կապված սույն հավելվածով սահմանված գործողությունները:
2	Լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննությունների դիմումի մերժման դեպքում հետագա գործընթացների համար նախատեսված ժամկետների հաշվարկը չի վերսկսվում և շարունակվում է հաշվարկվել ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) փաթեթի ծանուցման հաջորդող օրվանից սկսված:
3	Լրացուցիչ կամ կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ ներկայացնելու համար սահմանված ժամկետի սկիզբ է համարվում առաջնային (առկայության դեպքում՝ լրացուցիչ) փորձաքննության (փորձաքննությունների) արդյունքների մասին ծանուցում ստանալու օրը, իսկ ԴՍԱ-ի համար՝ շահագրգիռ անձանց (շահագրգիռ անձանցից վերջինին) առաջնային (կամ լրացուցիչ (եթե արդեն իրականացվել է)) փորձաքննության (փորձաքննությունների) արդյունքների մասին սույն կանոններով սահմանված կարգով ծանուցելու օրը, բայց ոչ ուշ քան փորձաքննության արդյունքների մասին շահագրգիռ անձանց ծանուցման համար սույն կանոններով սահմանված ժամկետի վերջին օրը:
4	Պատահարի պատճառների կամ գույքին պատճառված վնասների կրկնակի փորձաքննություն իրականացվելուց հետո համապատասխանաբար միևնույն պատահարի գծով պատահարի պատճառների կամ տվյալ գույքին պատճառված վնասների լրացուցիչ փորձաքննություն չի կարող նշանակվել :

5	Միևնույն պատահարի գծով պատահարի պատճառների, ինչպես նաև տվյալ գույքին պատճառված վնասների կրկնակի և լրացուցիչ փորձաքննություն կարող է նշանակվել առավելագույնը մեկական անգամ:
6	Կրկնակի փորձաքննության արդյունքները հիմք են ընդունվում տվյալ պատահարի գծով իրականացվող բոլոր հատուցման գործընթացներում որպես կրկնակի փորձաքննության արդյունքներ: Համապատասխանաբար, պատահարի պատճառների կրկնակի փորձաքննության արդյունքների առկայության դեպքում տվյալ պատահարով հատուցման հետագա բոլոր գործընթացների նկատմամբ կիրառելի չեն (շրջանցվում են) պատահարի պատճառների կրկնակի փորձաքննության հետ կապված սույն հավելվածով սահմանված գործողությունները:
7	Անձնական վնասների հատուցման գործընթացում կիրառելի չեն (շրջանցվում են) գույքին պատճառված վնասների փորձաքննության և հատուցման ձևի ընտրության հետ կապված սույն հավելվածով սահմանված գործողությունները:
8	Մեկ ավտոտրանսպորտային միջոցի մասնակցությամբ ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով տուժողին պատճառված անձնական վնասների հատուցման գործընթացում կիրառելի չեն (շրջանցվում են) պատահարի պատճառների փորձաքննության հետ կապված սույն հավելվածով սահմանված գործողությունները:
9	Եթե առկա է քաղաքացիական, քրեական կամ դատական կարգով հարուցված վարչական գործ, և ապահովագրական հատուցման վճարումը կախված է այդ գործի ելքից, ապա փորձաքննություն նշանակելու, ապահովագրական հատուցումը վճարելու կամ ապահովագրական հատուցման վճարումը մերժելու մասին որոշում ընդունելու կամ փորձաքննության անցկացման, ինչպես նաև այդ որոշումների և փորձաքննության արդյունքների մասին ծանուցելու՝ Օրենքով և սույն կանոններով սահմանված ժամկետները կասեցվում են մինչև տվյալ գործով գործն ըստ էության լուծող դատական ակտի օրինական ուժի մեջ մտնելու օրը: Ընդ որում, ապահովագրական պատահարի հիման վրա հարուցված քրեական գործով վարույթը Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 31-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին (հայտնի չէ անձը, որը գործով պետք է ներգրավվի որպես մեղադրյալ) կամ 2-րդ (մեղադրյալը թաքնվել է քննությունից կամ դատից, կամ նրա գտնվելու վայրն այլ պատճառներով պարզված չէ) կետով սահմանված հիմքով կասեցվելը դիտվում է որպես հարուցված գործն ըստ էության լուծող դատական ակտի չընդունում, որի դեպքում Օրենքի 21-րդ հոդվածի ուժով պատճառված վնասների չափը գնահատվում է, և դրանում անձի մեղավորության աստիճանը որոշվում է փորձագետի (բժշկական կամ այլ հաստատության կամ մասնագետի) կողմից:
10	Ապահովագրական հատուցում վճարելու մասին որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո տուժողի կողմից տվյալ ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով առաջացած անձնական վնասի չափի վրա ազդող լրացուցիչ փաստաթղթեր ԴՍԱ-ին ներկայացնելը Օրենքի և սույն կանոնների իմաստով չի դիտվում որպես ապահովագրական հատուցում ստանալու

	վերաբերյալ նոր դիմում, և ԴՍԱ-ն, ստանալով համապատասխան փաստաթղթերը, պարտավոր է վերաբացել նախկինում սկսված հատուցման գործընթացը և երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում որոշում կայացնել նշանակված ապահովագրական հատուցման չափը մեծացնելու (լրացուցիչ ապահովագրական հատուցում վճարելու), նվազեցնելու կամ ապահովագրական հատուցման վճարումը դադարեցնելու մասին՝ ընդունված որոշման հետ կապված հետագա գործընթացները կազմակերպելով Հավելված 6.3-ով սահմանված ընդհանուր կարգով:
Հոսքագրի տեխնիկական մասի բացատրություններ	
	Գործողություն
	Ժամկետ (գործողության համար նախատեսված առավելագույն աշխատանքային օրեր)
	Պատասխանատու
	Պայման
	Պարտադիր գործողություն
	Պարտադիր է զուգահեռ գործողություններից որևէ մեկը
Հոսքագրում յուրաքանչյուր փուլի գործընթացն սկսվում է նախորդ գործընթացից հետո:	
Գործընթացների հաջորդականությունն իրականացվում է սլաքների ուղղությամբ:	
Հոսքագրում զուգահեռ գործողությունները տարբեր ժամկետներ ունենալու դեպքում հիմք է ընդունվում առավելագույն ժամկետ ունեցող գործողության ժամկետը:	

Հավելված 6.3.1

«ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններ» RL 1-001 կանոնների

ԱՊՊԱ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ ՏՈՒԺՈՂՆԵՐԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆԸ ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԿԱՆԽԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

1. ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով տուժողների առողջությանը պատճառված վնասների հետ կապված կանխավճարների համակարգում կանխավճարների կատարման պարտավորություն ունեցող անձը ԴՍԱ-ն է:

2. Կանխավճարները կատարվում են ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով տուժողներին ամբուլատոր-առաջնային և հիվանդանոցային բժշկական օգնություն ցուցաբերելու և առողջությունը վերականգնելու հետ կապված ծախսերի գծով:

3. Կանխավճարները կատարվում են նախքան պատահարի մեջ սահմանված կարգով մեղավորության որոշումը կամ անհայտ Ավտոտրանսպորտային միջոցով անձնական վնասի պատճառման հանգամանքի հաստատումը և (կամ) նման որոշումները պարունակող փաստաթղթի՝ ԴՍԱ-ի կողմից ստացումը:

4. Կանխավճարները կատարվում են յուրաքանչյուր տուժողին մինչև հինգ հարյուր հազար ՀՀ դրամի, իսկ ԴՍԱ-ի հայեցողությամբ՝ ավելի մեծ գումարի (բայց ոչ ավելի, քան մեկ տուժողի գծով՝ ըստ յուրաքանչյուր տուժողի անձնական վնասների համար սահմանված ապահովագրական գումարը, և մեկ պատահարի գծով՝ ըստ յուրաքանչյուր ապահովագրական պատահարի անձնական վնասների համար սահմանված ապահովագրական գումարը) չափով:

5. Կանխավճարների գործընթացն սկսելու համար հիմք է հանդիսանում որևէ շահագրգիռ անձի կողմից գրավոր՝ ներառյալ էլեկտրոնային եղանակով, կամ բանավոր՝ ԴՍԱ-ի շուրջօրյա գործող հեռախոսահամարով ստացված զանգով պատահարի մասին ԴՍԱ-ի տեղեկացումը: Նման տեղեկացումից հետո ԴՍԱ-ն պետք է անմիջապես կապ հաստատի տուժողին ամբուլատոր-առաջնային և (կամ) հիվանդանոցային բժշկական օգնության և (կամ) առողջության վերականգնման ուղղությամբ ծառայություններ մատուցող կամ մատուցած բժշկական հաստատության հետ և միջոցներ ձեռնարկի սույն հավելվածով սահմանված կարգով համապատասխան ծառայությունների գծով կանխավճարներ կատարելու ուղղությամբ:

6. Կանխավճարները վճարվում են սույն կանոնների Հավելված 8.2-ի Ենթահավելված 8.2.1-ով սահմանված պահանջներին համապատասխան:

7. Կանխավճարները վճարվում են ԴՍԱ-ին՝ ներառյալ նրա անունից ապահովագրական հատուցումների կարգավորման իրավասությամբ օժտված

աշխատակցին (ներկայացուցչին) ներկայացված հետևյալ փաստաթղթերի հիման վրա՝

1) քաղվածք հիվանդության պատմությունից (էպիկրիզ) և (կամ) ամբուլատոր քարտից՝ հաստատված բուժող բժշկի ստորագրությամբ և բժշկական հաստատության կնիքով (առկայության դեպքում),

2) միասնական էլեկտրոնային համակարգով պատշաճ կերպով դուրս գրված հաշիվ կամ բուժհաստատության ղեկավարի և գլխավոր հաշվապահի կողմից ստորագրված և կնքված (կնիքի առկայության դեպքում) թղթային հաշիվ, որոնցում պետք է արտացոլված լինեն նաև բժշկական ծառայություն ստացած անձի անունը, ազգանունը և մատուցված բժշկական ծառայության տեսակը,

3) բժշկական օգնություն կամ առողջության վերականգնման հետ կապված ծառայություն ստացած (ստացող) անձի անձը հաստատող փաստաթղթի պատճենը,

4) բժշկական օգնություն կամ առողջության վերականգնման հետ կապված ծառայություն ստացած (ստացող) անձից կամ նրա օրինական ներկայացուցչից վերցված՝ համապատասխան Կանխավճարի վճարման պարտավորություն ունեցող անձին ուղղված ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում՝ համաձայն սույն կանոնների 1-ին հավելվածի Ձև 2.2-ի, կամ տուժողի կողմից այդպիսի դիմում ներկայացնելու անհնարինության (մահվան, անգիտակից վիճակում գտնվելու կամ այլ հիմքով) վերաբերյալ գրավոր հիմնավորում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նշված անհնարինությունն ակնհայտ բխում է սույն կետի համաձայն ներկայացված այլ փաստաթղթերից: Ընդ որում, սույն ենթակետով նախատեսված դիմումը կարող է ներկայացվել ինչպես անմիջապես համապատասխան Ապահովագրողի ներկայացուցչին, այնպես էլ բժշկական հաստատության միջոցով:

8. ԴՍԱ-ն պարտավոր է հաշիվը սույն կանոնների համաձայն իրեն ներկայացվելու ամսաթվից հետո՝ 5 օրվա ընթացքում, կանխավճարի կատարման համար սույն կանոններով նախատեսված բոլոր փաստաթղթերի առկայության դեպքում՝ կատարել վճարում, իսկ որևէ փաստաթղթի բացակայության դեպքում՝ բժշկական հաստատությանը գրավոր ներկայացնել սույն կանոններով նախատեսված այն փաստաթղթերի ցանկը, որոնք դեռևս իրեն չեն ներկայացվել: Նման դեպքերում ԴՍԱ-ն կանխավճարների կատարումն իրականացնում է վերջին փաստաթուղթն ստանալուց հետո՝ 5 օրվա ընթացքում:

9. Առանց ապահովագրական հատուցում ստանալու մասին դիմումի կանխավճարներ կատարող ԴՍԱ-ն պետք է միջոցներ ձեռնարկի, որպեսզի համապատասխան տուժողը կամ նրա իրավահաջորդը անձամբ կամ ներկայացուցչի միջոցով առաջին իսկ հնարավորության դեպքում ներկայացնեն այդ դիմումը: Եթե պատահարից հետո՝ երեք ամսվա ընթացքում, ԴՍԱ-ն հնարավորություն չի ունենում

ձեռնարկել սույն կետով նախատեսված գործողությունները կամ չնայած ձեռնարկած ողջամիտ միջոցներին՝ համապատասխան տուժողը կամ նրա իրավահաջորդը սահմանված ձևի ապահովագրական հատուցում ստանալու մասին դիմում չի ներկայացնում կամ հրաժարվում է այդպիսի դիմում ներկայացնելուց, ապա ԴՍԱ-ն իրավունք ունի դադարեցնել տվյալ տուժողի գծով կանխավճարների հետագա կատարումը և (կամ) հետադարձ պահանջի իրավունքով դիմել նրան կամ նրա իրավահաջորդին՝ արդեն վճարված կանխավճարների գումարները հետ ստանալու պահանջով:

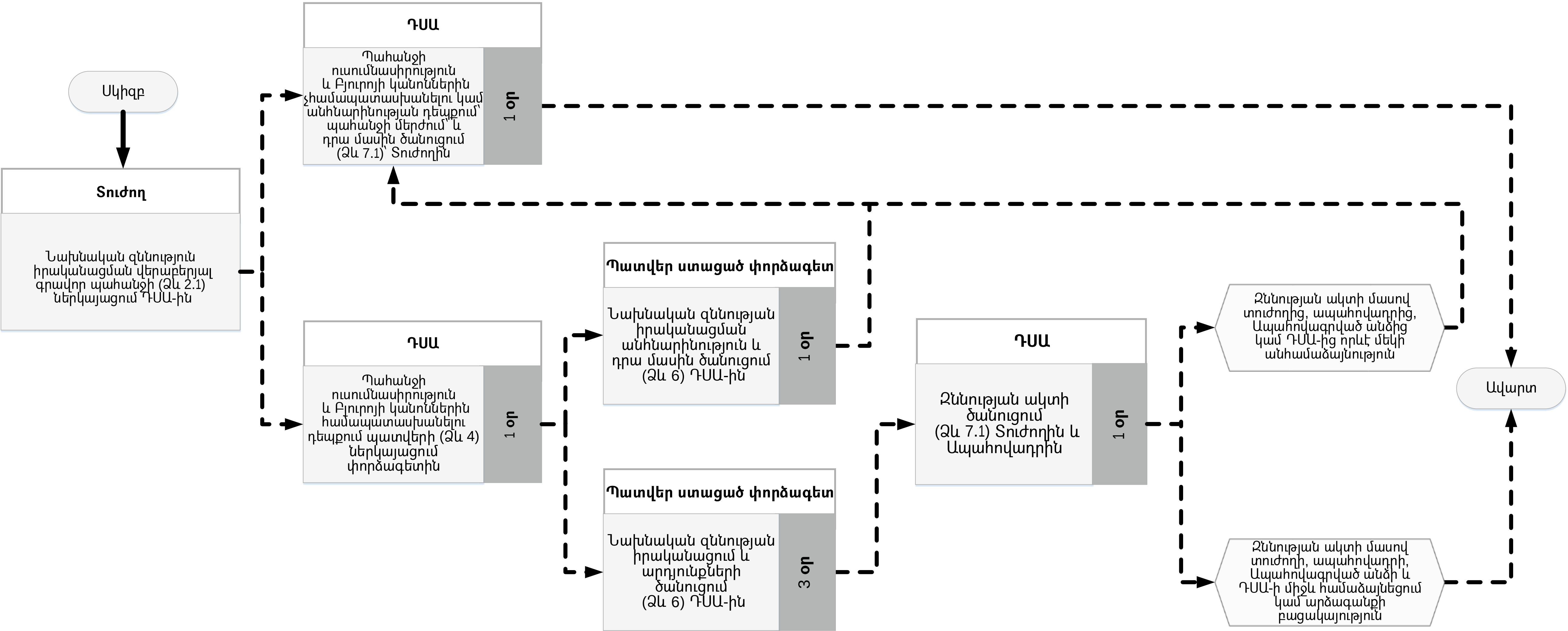
10. Սույն կանոններով սահմանված կարգով ԴՍԱ-ի կողմից հատուցում վճարելու վերաբերյալ որոշում կայացվելու դեպքում վճարված կանխավճարների գումարները համարվում են համապատասխան տուժողին (նրա իրավահաջորդին) կատարվող ապահովագրական հատուցման կանխավճարներ և նվազեցվում են նրան վճարվող հատուցման գումարից: Տուժողին հատուցման վճարումը մերժելու մասին որոշում կայացվելու դեպքում ԴՍԱ-ն միջոցներ է ձեռնարկում համապատասխան տուժողի համար որպես կանխավճարներ վճարված գումարները նրանից կամ նրա իրավահաջորդից հետ ստանալու ուղղությամբ, բացառությամբ եթե Բյուրոն հատուցման վճարումը մերժում է Օրենքի 49-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով նախատեսված հիմքով, որի դեպքում վերջինի կատարած կանխավճարները համարվում են տվյալ տուժողին կամ նրա իրավահաջորդին ապահովագրական հատուցում վճարելու մասին որոշում կայացրած ԴՍԱ-ի կողմից կատարվող ապահովագրական հատուցման կանխավճարներ և նվազեցվում նրան վճարվող հատուցման գումարից:

11. Սույն հավելվածով սահմանված համակարգը չի գործում՝

1) այն անձանց նկատմամբ, ովքեր Օրենքի 26-րդ հոդվածի համաձայն՝ ապահովագրական հատուցում ստանալու իրավունքից չեն օգտվում,

2) Օրենքի 25-րդ հոդվածով սահմանված վնասների մասով:

Նախնական զննության գործընթացի գործողությունների հաջորդականություն

- Գործողություն
- Ժամկետ (գործողության համար նախատեսված առավելագույն աշխատանքային օրեր)
- Պատասխանատու
- Պարտադիր գործողություն
- Պարտադիր է զուգահեռ գործողություններից որևէ մեկը

- Հոսքագրում յուրաքանչյուր փուլի գործընթացն սկսվում է նախորդ գործընթացից հետո,
- Գործընթացների հաջորդականությունն իրականացվում է սլաքների ուղղությամբ:

**ՎՆԱՍՎԱԾ ԳՈՒՅՔԻ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՆԱԽՆԱԿԱՆ
ԶՆՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ**

1. Վնասված գույքի փորձաքննության համար նախնական զննության (այսուհետ՝ նախնական զննություն) համակարգի կիրառման անհրաժեշտ պայմաններն են՝

1) տվյալ դեպքով տվյալ տուժողի կողմից ԴՍԱ-ին ներկայացված ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումում նշում է կատարվել նախնական զննության պահանջի մասին կամ տուժողի կողմից ԴՍԱ-ին նախնական զննության պահանջի մասին դիմում է ներկայացվել Ձև 2.1-ի հավելվածի համաձայն,

2) տվյալ դեպքը պարզեցված հատուցման գործընթաց չէ,

3) զննության ենթակա գույքը զննության պահի դրությամբ ամբողջությամբ կամ մասամբ վերանորոգված կամ ապամոնտաժված չէ:

2. Նախնական զննության իրականացման պահանջի մերժման հիմքերն են՝

1) Խախտված են սույն հավելվածի 1-ին կետով նախատեսված պայմաններից որևէ մեկը,

2) վնասված գույքի նախնական զննության իրականացման պահանջ ներկայացնելուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, դիմողը չի ապահովում զննության ենթակա գույքի փաստացի զննություն իրականացնելու հնարավորությունը:

3. Պահանջի մերժման հիմքերի վերացման դեպքում տուժողը (նրա իրավահաջորդը) կարող է վնասված գույքի փորձաքննության համար նախնական զննության պահանջով կրկին դիմել ապահովագրական ընկերությանը:

4. Նախնական զննության գործընթացը սահմանված է համաձայն սույն հավելվածին կից հոսքագրով:

5. Նախնական զննության նկատմամբ կիրառելիության դեպքում տարածվում են Հավելված 8.1-ով սահմանված դրույթները, եթե սույն հավելվածով այլ կարգավորումներ նախատեսված չեն: Նախնական զննության պատվերին կցվում են այդ հավելվածով նախատեսված փաստաթղթերը, բացառությամբ պատահարի գծով հարուցված գործով համապատասխան պետական մարմնի կողմից կայացված ակտի պատճենի (լուսապատճենի):

6. Սույն հավելվածի 4-րդ կետով սահմանված հոսքագրի համաձայն՝ նախնական զննության ակտի ծանուցումից հետո համապատասխան անձանց կողմից դրա վերաբերյալ դիտողություններ չներկայացվելու կամ համաձայնություն տրամադրելու դեպքում նախնական զննության ակտը համարվում է համաձայնեցված: Ներկայացված դիտողությունների հիման վրա նախնական զննության ակտը համապատասխան անձանց միջև չհամաձայնեցվելու դեպքում նախնական զննության իրականացումը համարվում է մերժված:

**ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԻ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ**

ԳԼՈՒԽ 1. ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ

1. Սույն հավելվածով սահմանվում են՝

1) ԱՊՊԱ ոլորտում պատահարի պատճառների փորձաքննության գործընթացի կազմակերպման կարգն ու ընդհանուր սկզբունքները,

2) ԱՊՊԱ ոլորտում պատահարի պատճառների փորձաքննության մեթոդաբանությունը:

2. Սույն հավելվածով չեն կարգավորվում քրեական հետապնդում և վարչական վարույթ իրականացնող մարմինների գործողությունները: Սույն կետով նախատեսված մարմինների կողմից պատահարի պատճառների փորձագիտական եզրակացությունը տրամադրվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ պատահարի գծով համապատասխան ակտ (արձանագրություն, որոշում, եզրակացություն կամ այլ նմանատիպ փաստաթուղթ) կազմելու միջոցով: Ընդ որում՝ Ելակետ 1-ը և Ելակետ 2-ը համարվում են պատահարի պատճառների փորձագիտական եզրակացություն՝ Հավելված 6.2-ով նախատեսված դեպքերում:

**ԳԼՈՒԽ 2. ՀԱՎԵԼՎԱԾՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ
ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

3. Սույն հավելվածում օգտագործվող լրացուցիչ հասկացությունները սույն հավելվածում ունեն հետևյալ իմաստը.

1) **փորձագետ**՝ ԱՊՊԱ պատահարի պատճառների փորձագետ,

2) **փորձաքննություն**՝ ԱՊՊԱ պատահարի պատճառների առաջնային և (կամ) լրացուցիչ և (կամ) կրկնակի փորձաքննություն,

3) **ինքնաշխատ պատվեր**՝ Բյուրոյի կանոններով սահմանված դեպքերում և կարգով՝ միասնական էլեկտրոնային հարթակից փորձագետին ինքնաշխատ եղանակով և հերթականության սկզբունքով տրվող առաջնային փորձաքննության պատվեր,

4) **Պատվիրատու**՝ սույն կանոնների համաձայն՝ փորձագետին փորձաքննության պատվեր ներկայացրած Ապահովագրող կամ Բյուրո:

**ԳԼՈՒԽ 3. ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ
ԿԱՐԳՆ ՈՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ**

4. Սույն կանոններով նախատեսված կարգով և դեպքերում ապահովագրական պատահարի պատճառների փորձաքննությունը կարող է հանձնարարվել (պատվիրվել) միայն Բյուրոյի կանոնների համաձայն համապատասխան որակավորում ունեցող փորձագետներին: Կրկնակի փորձաքննությունը չի կարող իրականացվել տվյալ պատահարի հետ կապված առաջնային և (կամ) լրացուցիչ փորձաքննություն իրականացրած փորձագետի կողմից:

5. Սույն կանոններով սահմանված կարգով պատվիրված և ստացված փորձաքննության արդյունքները կիրառելի են բոլոր Ապահովագրողների (Բյուրոյի) համար:

6. Փորձաքննություն իրականացնելու պատվեր փորձագետները կարող են ստանալ բացառապես Հավելված 6-ով նախատեսված Ապահովագրողից կամ Բյուրոյից, ինչպես նաև ինքնաշխատ պատվերի ձևով

7. Պատվիրատուն ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքննությունը նշանակում է Ձև 4-ով սահմանված պատվերը ներկայացնելու միջոցով: Ընդ որում, Ձև 4-ի 3.2.1-րդ դաշտով նախատեսված հարցադրումը պարտադիր է և մշտապես ներկայացվում է փորձագետին, իսկ Ձև 4-ի 3.2.1-րդ և (կամ) 3.2.3-րդ դաշտերով նախատեսված հարցադրումները ներկայացվում են Պատվիրատուի հայեցողությամբ՝ ի լրումն Ձև 4-ի 3.2.1-րդ դաշտով նախատեսված հարցադրման: Ձև 4-ում նշված հարցադրումներից տարբերվող հարցադրումներ պատվերում չեն կարող ներառվել, իսկ ներառվելու դեպքում՝ փորձագետի կողմից հաշվի չեն առնվում փորձաքննություն իրականացնելիս:

8. Ինքնաշխատ պատվերը համարվում է տրված փորձաքննության արդյունքներով տուժող ճանաչված անձի (անձանց) համար ԴՍԱ համարվող Ապահովագրողի (Ապահովագրողների, Բյուրոյի) կողմից, որն (որոնք) էլ հանդիսանում է (են) տվյալ փորձաքննության համար վճարման պարտավորություն կրող անձ:

9. Փորձաքննության պատվերին կցվում են համապատասխան պատահարի խմբի համար նախատեսված հետևյալ ելակետային տվյալները (փաստաթղթերն ու նյութերը)՝

Պատահարի խումբը	Փաստաթղթերի (նյութերի) ցանկը
Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1	Պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների հաշվառման (գրանցման) վկայագրերի կամ մաքսային հայտարարագրերի կամ նմանատիպ այլ փաստաթղթերի պատճենները (լուսապատճենները)
	Ավտոտրանսպորտային միջոցից տարբերվող գույք վնասված լինելու դեպքում՝ վերջինիս նույնականացման տվյալները պարունակող փաստաթղթի (փաստաթղթերի) պատճենները (լուսապատճենները)
	Ելակետ 1-ի պատճենը (լուսապատճենը) և Ելակետ 2-ի պատճենը (լուսապատճենը) կամ էլեկտրոնային տարբերակը
	Առկայության դեպքում՝ ցանկացած եղանակով ստացված՝ պատահարի վայրում իրականացված լուսանկարների և (կամ) տեսագրության և (կամ) պատահարի տեսաձայնագրության էլեկտրոնային կրիչը (ֆայլերը)
	Պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների հաշվառման (գրանցման) վկայագրերի կամ

Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2	մաքսային հայտարարագրերի կամ նմանատիպ այլ փաստաթղթերի պատճենները (լուսապատճենները)
	Ավտոտրանսպորտային միջոցից տարբերվող գույք վնասված լինելու դեպքում՝ վերջինիս նույնականացման տվյալները պարունակող փաստաթղթի (փաստաթղթերի) պատճենները (լուսապատճենները)
	Տվյալ պատահարի գծով հարուցված գործով օրինական ուժի մեջ մտած գործն ըստ էության լուծող դատական ակտի կամ քրեական հետապնդման մարմնի կողմից ընդունված քրեական գործի հարուցումը մերժելու կամ քրեական գործի վարույթը կարճելու և քրեական հետապնդումը դադարեցնելու կամ քրեական գործով վարույթը կասեցնելու մասին որոշման կամ վարչական վարույթ իրականացնող մարմնի կողմից ընդունված եզրակացության և (կամ) որոշման և այդ որոշման (եզրակացության) հիմքում ընկած փաստաթղթերի (դեպքի վայրի սխեմա, բացատրություններ, փորձագիտական եզրակացություն) պատճենները (լուսապատճենները)
	Առկայության դեպքում՝ ցանկացած եղանակով ստացված՝ պատահարի վայրում իրականացված լուսանկարների և (կամ) տեսագրության և (կամ) պատահարի տեսաձայնագրության էլեկտրոնային կրիչը (ֆայլերը)

10. Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1-ի և Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2-ի դեպքում փորձաքննության պատվերին կից Պատվիրատուի կողմից կարող են ներկայացվել նաև հետևյալ փաստաթղթերը և (կամ) նյութերը՝

1) Բյուրոյի որակավորման հանձնաժողովի կողմից թույլատրված համակարգչային ծրագրերով ստացված պատահարի վայրի սխեման՝ հիմնված բացառապես լուսանկարների և տեսաձայնագրությունների վրա,

2) պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա առկա՝ ելակետային տվյալները պահպանող մոդուլային համակարգերից (գործարանային նախատեսված՝ պատահարները արձանագրող տվյալների կրիչներից) ստացված ելակետային տվյալները:

11. Պատվիրատուն իրավունք չունի փորձաքննության հետ կապված փորձաքննության պատվերից բացի այլ գրավոր կամ բանավոր ցուցումներ, ուղղորդումներ և (կամ) հանձնարարություններ տալ փորձագետին, իսկ ներկայացվելու դեպքում՝ դրանք փորձագետի կողմից հիմք չեն ընդունվում փորձաքննության ժամանակ:

12. Փորձաքննության իրականացման համար սույն հավելվածով նախատեսված փաստաթղթերից բացի այլ փաստաթղթերի և (կամ) նյութերի ներկայացումն արգելվում է, իսկ ներկայացվելու դեպքում՝ դրանք փորձագետի կողմից հիմք չեն ընդունվում փորձաքննության ժամանակ:

13. Պատվիրատուն պարտավոր է մինչև տվյալ պատահարի գծով փորձաքննություն նշանակելը ստուգել ելակետային տվյալների ամբողջական լրացված լինելը: Այն դեպքում, երբ որևէ ելակետային տվյալում առկա են չլրացված տեղեկություններ կամ ակնհայտ սխալներ կամ օբյեկտիվ հիմնավորումներ առ այն, որ լրացված որևէ տեղեկատվություն չի համապատասխանում իրականությանը, որոնք կարող են ազդել հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումի կարգավորման գործընթացի վրա, Պատվիրատուն պարտավոր է ոչ ուշ, քան ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումն ստանալուց և միասնական հարթակում ելակետային տվյալները մուտքագրվելուց հետո՝ մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում (երկու ամսաթվերից ամենաուշ ամսաթվից սկսած), Բյուրոյի կողմից սահմանված կարգով դիմել Բյուրոյին՝ ելակետային տվյալներում ուղղման կատարումն ապահովելու նպատակով: Բյուրոյի կողմից ելակետային տվյալներն ուղղված լինելու կամ նման ուղղման անհրաժեշտությունը բացակայելու վերաբերյալ պատասխան ուղարկվելու դեպքում ելակետային տվյալները համարվում են ամբողջական, և Պատվիրատուն պարտավոր է սահմանված կարգով և ժամկետներում նշանակել փորձաքննություն: Պատվիրատուն պատասխանատվություն է կրում փորձաքննության պատվերին կից՝ սույն կանոններով նախատեսված և իր տրամադրության տակ առկա ելակետային տվյալների ոչ ամբողջական կամ թերի ներկայացման հետևանքով առաջացած վնասների հատուցման համար: Բյուրոյի կողմից սույն կետով նախատեսված պատասխանի տրամադրումը չի զրկում շահագրգիռ անձանց օրենսդրությամբ սահմանված կարգով այդ ելակետային տվյալները բողոքարկելու կամ այլ կերպ իրավասու պետական մարմինների կողմից կամ դատական կարգով այլ փաստեր հաստատելու իրավունքից:

14. Փորձագետը պարտավոր է Պատվիրատուից համապատասխան պատվերն ստանալուց հետո՝ Հավելված 6-ով նախատեսված օրերի ընթացքում, իրականացնել փորձաքննություն և Պատվիրատուին տրամադրել փորձագիտական եզրակացություն կամ 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում տրամադրել փորձագիտական եզրակացություն տալու անհնարինության մասին գրավոր պատասխան: Ընդ որում՝ սույն հավելվածի համաձայն, որպես փորձաքննության անհնարինությունն առաջացնող հիմք կարող են դիտարկվել միայն ներկայացված ելակետային տվյալների անբավարարությունը և (կամ) անհամապատասխանությունը սույն կանոններով սահմանված պահանջներին:

15. Փորձագետի կողմից տրվող եզրակացությունը պետք է բավարարի Ձև 5.1-ով սահմանված ձևին և բովանդակությանը, իսկ փորձաքննության արդյունքները փորձագետի կողմից Պատվիրատուին պետք է տրամադրվեն Ձև 6-ով սահմանված ուղեկցող ծանուցմամբ:

16. Փորձագիտական եզրակացության հետևություններ բաժնում բոլոր դեպքերում պետք է ներկայացվեն փորձագետի հետևությունները պատահարի մեջ վարորդների մեղավորության վերաբերյալ՝ «մեղավոր է» կամ «մեղավոր չէ» հստակ ձևակերպմամբ՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փորձաքննության արդյունքում պարզվում է, որ նման պատահար իրականում տեղի ունենալ չէր կարող, որի դեպքում փորձագետի կողմից կատարվում է «ՃՏՊ ձևացում» նշումը: Պատվեր ներկայացնողի կողմից պատվերում Ձև 4-ի 3.2.2-րդ և (կամ) 3.2.3-րդ դաշտերով նախատեսված հարցադրումները ներկայացվելու դեպքում փորձագետը փորձագիտական եզրակացության

հետևություններ բաժնում պետք է պարտադիր անդրադառնա նաև այդ հարցադրումներին: Ընդ որում, եթե պատվերին կից ներկայացված տվյալների և հանգամանքների կամ ավտոտրանսպորտային միջոցների հետքերի ուսումնասիրությունից փորձագետի կողմից պարզվել է, որ նման ելակետային տվյալներով պատահարը տեղի ունենալ չէր կարող, կամ այդպիսի պատահարի հետևանքով նման հետքեր չէին կարող առաջանալ, ապա փորձագետը, անկախ պատվերում նման պահանջ նախատեսված լինելու հանգամանքից, պետք է նաև նշի իրական վթարի մեխանիզմի պայմաններում մեղավորության բաշխվածության վերաբերյալ իր հստակ հետևությունը կամ կատարի «ՃՏՊ ձևացում» նշումը, եթե փորձաքննության արդյունքում պարզվում է, որ նման պատահար իրականում տեղի ունենալ չէր կարող:

17. Այն դեպքում, երբ պատահարում ներգրավված են երկուսից ավելի ավտոտրանսպորտային միջոցներ և փորձագետի կարծիքով տվյալ պատահարի արդյունքում առաջացած տարբեր բախումներում առկա են վարորդների մեղավորության տարբեր բաշխվածություններ, ապա փորձագիտական եզրակացության հետևություններ բաժինը, նույն կառուցվածքի պահպանմամբ, լրացվում է լրացուցիչ հավելվածով, որտեղ նշումներ են կատարվում վարորդներից յուրաքանչյուրի մեղավորության կամ անմեղության մասին՝ ըստ ավտոտրանսպորտային միջոցներին և (կամ) այլ գույքին պատճառված առանձին վնասների:

18. Փորձագիտական եզրակացություն տալու անհնարինության մասին գրավոր պատասխանը պետք է տրվի՝ համաձայն Ձև 6-ի՝ նշելով փորձաքննության անհնարինություն առաջացնող հիմքերը:

19. Պատվիրատուն պարտավոր է Ելակետ 1-ի և Ելակետ 2-ի հիման վրա իր կողմից նշանակված փորձաքննությունների դեպքում Բյուրոյի կողմից ստեղծված միասնական էլեկտրոնային հարթակում մուտքագրել հետևյալ տեղեկատվությունը հետևյալ ժամկետներում՝

1) տեղեկատվություն տվյալ դեպքով ԱՊՊԱ պատահարի պատճառների փորձաքննություն նշանակված լինելու մասին՝ փորձագետին փորձաքննության պատվեր տալու օրը,

2) ստացված փորձաքննության արդյունքները՝ դրանք ստանալուց հետո՝ մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

ԳԼՈՒԽ 4. ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

20. Փորձագետը փորձաքննություն իրականացնում է բացառապես հետևյալ ելակետային տվյալների հիման վրա՝

1) Պատվիրատուի կողմից սույն կանոնների համաձայն ներկայացված ելակետային տվյալները,

2) փորձագետի նախաձեռնությամբ կատարված՝ պատահարում ներգրավված ավտոտրանսպորտային միջոցների հետազոտության արդյունքում ստացված՝ ավտոտրանսպորտային միջոցի վրա առկա ելակետային տվյալները պահպանող մոդուլային համակարգերից (գործարանային նախատեսված՝ պատահարները արձանագրող տվյալների կրիչներից) ստացված ելակետային տվյալները: Ընդ որում՝ նման նախաձեռնության դեպքում փորձագետն ավտոտրանսպորտային միջոցի

զննությունն իրականացնում է իր հաշվին՝ կազմակերպելով իր ներկայացուցչի այցելությունն ավտոտրանսպորտային միջոցի՝ պատվերում նշված գտնվելու վայրը: Փորձագետի կողմից՝ իր հաշվին զննությունը կազմակերպելու՝ սույն ենթակետով նախատեսված պահանջը գործում է, եթե ավտոտրանսպորտային միջոցը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում:

21. Փորձագետը փորձաքննության համար իրեն տրամադրված փաստաթղթերում (նյութերում) արտացոլված տեղեկությունների միջև հակասություն հայտնաբերելու դեպքում պետք է առաջնություն տա պատահարի վայրում կատարված տեսագրությունում կամ լուսանկարներում արտացոլված ելակետային տվյալներին (առկայության դեպքում), իսկ դրանց բացակայության դեպքում՝ ավտոտրանսպորտային միջոցի վրա առկա ելակետային տվյալները պահպանող մոդուլային համակարգերից (գործարանային նախատեսված՝ պատահարները արձանագրող տվյալների կրիչներից) ստացված ելակետային տվյալներին (դրանց առկայության կամ դրանց ստացման հետ կապված տեխնիկական հնարավորության դեպքում):

22. ԱՊՊԱ ոլորտում փորձաքննության իրականացման և համապատասխան եզրահանգումներ կատարելու առումով մեղավորություն է համարվում սույն հավելվածի 23-րդ կետով նախատեսված խախտումը: Ընդ որում՝ նման որոշումը հիմնվում է՝

1) սույն կանոններով նախատեսված ելակետային տվյալների (փաստաթղթերի և նյութերի) հետազոտությունների վրա,

2) ճանապարհային երթևեկության կանոնները և անվտանգության նորմերը կարգավորող միջազգային պայմանագրերի, Հայաստանի Հանրապետության օրենքների և այլ ենթաօրենսդրական ակտերի՝ մասնավորապես ճանապարհային երթևեկության կանոնների վրա՝ սույն կանոններով նախատեսված բացառություններով (վերապահումներով):

23. Փորձագետի եզրակացությամբ մեղավոր է ճանաչվում այն անձը, ով, ըստ սույն գլխում առկա ելակետային տվյալների հետազոտության արդյունքների, խախտել է սույն գլխում նշված իրավական ակտերից որևէ մեկով սահմանված որևէ պահանջ, և ում խախտումն ուղիղ պատճառահետևանքային կապի մեջ է գտնվում պատահարի առաջացման հետ: Ընդ որում, վարորդի մեղավորության որոշման համար հաշվի են առնվում բացառապես նրա կողմից փաստացի կատարված գործողությունները, որի արդյունքում վնաս է պատճառվել մեկ այլ ավտոտրանսպորտային միջոցի և (կամ) գույքի և (կամ) անձի, և որպես մեղավորությունը բացառող կամ դրա չափը նվազեցնող հիմք հաշվի չեն առնվում պատահարին ուղեկցող և (կամ) պատահարի առաջացման պատճառ (կամ պատճառներից մեկը) հանդիսացող հետևյալ գործոնները՝

1) ավտոտրանսպորտային միջոցի տեխնիկական վիճակը,

2) պատահարի պահին եղանակային և ճանապարհային պայմանները, տեսանելիությունը,

3) երրորդ անձանց կամ կենդանիների գործողությունները,

4) վարորդների առողջական, ֆիզիոլոգիական և (կամ) հոգեբանական վիճակը,

5) վարորդի կողմից պատահարը կանխելու տեխնիկական հնարավորությունը, եթե առկա չեն պատահարն առաջացրած՝ սույն կանոններով նախատեսված այլ խախտումներ: Ընդ որում՝ երկուսից ավել ավտոտրանսպորտային միջոցների մասնակցությամբ պատահարների դեպքում սույն ենթակետի պայմանը կիրառվում է յուրաքանչյուր երկու բախված ավտոտրանսպորտային միջոցների նկատմամբ առանձին:

24. Փորձաքննության ժամանակ պատահարում ներգրավված որևէ ավտոտրանսպորտային միջոցի արագությունը օբյեկտիվ չափման տվյալներով (ծրագրերով) հայտնի չլինելու և (կամ) չպարզվելու դեպքում փորձագետի կողմից ընդունվում է, որ նախքան վտանգը հայտնաբերելը համապատասխան վարորդն երթևեկել է տվյալ իրավիճակում թույլատրելի առավելագույն արագությամբ:

25. Այն դեպքում, երբ ըստ փորձագետի սույն հավելվածով փորձաքննության համար նախատեսված ելակետային տվյալներից բխում է երկու հավասարազոր հավանականություն ունեցող վթարի մեխանիզմ, ապա փորձագետն իր եզրակացությամբ մեղավոր է ճանաչում բոլոր այն անձանց, ովքեր հավասարազոր մեխանիզմներից թեկուզ մեկով համարվել է մեղավոր:

26. Այն դեպքում, երբ փորձագետի կողմից տրվում է սույն հավելվածի 18-րդ կետով նախատեսված անհնարինության մասին գրավոր պատասխան, ապա համարվում է, որ փորձագիտական եզրակացությամբ պատահարի առաջացման մեջ մեղավորությունը բաշխվել է հետևյալ կերպ.

1) առաջնային փորձաքննության դեպքում՝

ա. հաստատվել են Ելակետ 1-ում կատարված՝ մեղավորության մասին պատահարի կողմերի նախնական նշումները, եթե Ելակետ 1-ում առկա է հետևյալ նշումներից որևէ մեկը.

ա) պատահարին մասնակից վարորդներից միայն մեկի կողմից «Մեղավոր եմ ամբողջությամբ» նշման առկայություն, մյուսի (մյուսների) կողմից՝ «Մեղավոր չեմ ամբողջությամբ» նշման (նշումների) առկայություն, կամ

բ) պատահարին մասնակից առնվազն 2 վարորդների կողմից «Մեղավոր եմ մասամբ» նշման առկայություն, մյուսների (առկայության դեպքում) կողմից՝ «Մեղավոր չեմ ամբողջությամբ» նշումների առկայություն,

բ. պատահարում ներգրավված բոլոր վարորդները պատահարի առաջացման մեջ ճանաչվել են մեղավոր, եթե առկա չէ սույն ենթակետի «ա» պարբերությամբ նախատեսված պայմանները:

2) կրկնակի փորձաքննության դեպքում՝ հաստատվել են առաջնային փորձաքննության արդյունքները:

Հավելված 8.1
«ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններ» կանոնների

**ԱՊՊԱ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ ԳՈՒՅՔԻՆ
ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵՎ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳՆ ՈՒ
ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ**

ԳԼՈՒԽ 1. ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ

1. Սույն հավելվածով սահմանվում են՝

- 1) ԱՊՊԱ ոլորտում տուժողի գույքին պատճառված վնասների գնահատման գործընթացի կազմակերպման կարգն ու ընդհանուր սկզբունքները,
- 2) ԱՊՊԱ ոլորտում տուժողի գույքին պատճառված վնասների գնահատման մեթոդաբանությունը:

ԳԼՈՒԽ 2. ՀԱՎԵԼՎԱԾՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

2. Սույն հավելվածում օգտագործվող լրացուցիչ հասկացությունները սույն հավելվածում ունեն հետևյալ իմաստը.

- 1) **փորձագետ**՝ վնասների փորձագետ,
- 2) **փորձաքնություն**՝ ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով գույքին պատճառված վնասների առաջնային և (կամ) լրացուցիչ և (կամ) կրկնակի փորձաքնություն,
- 3) **գործարանային արտադրության բաղադրիչ**՝ տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի արտադրության ընթացքում տեղադրվող բաղադրիչ կամ արտադրող կազմակերպության կողմից առաջարկվող համապատասխան դետալ կամ հանգույց,
- 4) **բաղադրիչ**՝ գույքի մաս, դետալ, հանգույց և այլ բաղկացուցիչ մաս, որի առանձնացված առաջարկն առկա է շուկայում:

**ԳԼՈՒԽ 3. ՎՆԱՍՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԿԱՐԳՆ ՈՒ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍԿԶՐՈՒՆՔՆԵՐԸ**

3. Ապահովագրողը սույն կանոններով նախատեսված դեպքերում փորձաքնություն նշանակելիս այն կարող է հանձնարարել (պատվիրել) միայն Բյուրոյի կանոնների համաձայն համապատասխան որակավորում ունեցող փորձագետներին: Կրկնակի փորձաքնությունը չի կարող իրականացվել տվյալ պատահարի հետ կապված առաջնային և (կամ) լրացուցիչ փորձաքնություն իրականացրած փորձագետի կողմից:

4. Փորձաքնություն իրականացնելու պատվեր փորձագետները կարող են ստանալ ԴՍԱ-ից, իսկ կրկնակի փորձաքնության պատվերը՝ Բյուրոյից:

5. ԴՍԱ-ն ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների փորձաքնությունը նշանակում է Ձև 4-ով սահմանված պատվերը ներկայացնելու միջոցով: Ձև 4-ում նշված հարցադրումներից տարբերվող հարցադրումներ պատվերում չեն կարող ներառվել, իսկ ներառվելու դեպքում՝ փորձագետի կողմից հաշվի չեն առնվում փորձաքնություն իրականացնելիս:

6. Փորձաքննության պատվերին կցվում են համապատասխան պատահարի խմբի համար նախատեսված հետևյալ ելակետային տվյալները (փաստաթղթերն ու նյութերը)՝

Պատահարի խումբը	Փաստաթղթերի (նյութերի) ցանկը
Պարզեցված	Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման (գրանցման) վկայագրի կամ մաքսային հայտարարագրի կամ նմանատիպ այլ փաստաթղթի պատճենը (լուսապատճենը)
	Համաձայնեցված հայտարարագրի լուսապատճենը
	Պատահարի վայրում իրականացված լուսանկարների և (կամ) տեսագրության էլեկտրոնային կրիչը (ֆայլերը)
Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 1	Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման (գրանցման) վկայագրի կամ մաքսային հայտարարագրի կամ նմանատիպ այլ փաստաթղթի, իսկ վնասված գույքը ավտոտրանսպորտային միջոցից տարբերվելու դեպքում՝ վերջինի նույնականացման տվյալները պարունակող փաստաթղթի (փաստաթղթերի) լուսապատճենը
	Ելակետ 1-ի պատճենը (լուսապատճենը)
	Առկայության դեպքում՝ ցանկացած եղանակով ստացված՝ պատահարի վայրում իրականացված լուսանկարների և (կամ) տեսագրության և (կամ) պատահարի տեսաձայնագրության էլեկտրոնային կրիչը (ֆայլերը)
Ստանդարտ հատուցման գործընթաց 2	Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման (գրանցման) վկայագրի կամ մաքսային հայտարարագրի կամ նմանատիպ այլ փաստաթղթի, իսկ վնասված գույքը ավտոտրանսպորտային միջոցից տարբերվելու դեպքում՝ վերջինի նույնականացման տվյալները պարունակող փաստաթղթի (փաստաթղթերի) լուսապատճենը
	Տվյալ պատահարի գծով հարուցված գործով օրինական ուժի մեջ մտած գործն ըստ էության լուծող դատական ակտի կամ քրեական հետապնդման մարմնի կողմից ընդունված քրեական գործի հարուցումը մերժելու կամ քրեական գործի վարույթը կարճելու և քրեական հետապնդումը դադարեցնելու կամ քրեական գործով վարույթը կասեցնելու մասին որոշման կամ վարչական վարույթ իրականացնող մարմնի կողմից ընդունված եզրակացության և (կամ) որոշման պատճենը (լուսապատճենը)
	Առկայության դեպքում՝ ցանկացած եղանակով ստացված՝ պատահարի վայրում իրականացված լուսանկարների և (կամ) տեսագրության և (կամ) պատահարի տեսաձայնագրության էլեկտրոնային կրիչը (ֆայլերը)

7. ԴՍԱ-ն իրավունք չունի փորձաքննության հետ կապված փորձաքննության պատվերից բացի այլ գրավոր կամ բանավոր ցուցումներ, ուղղորդումներ և (կամ) հանձնարարություններ տալ փորձագետին, իսկ ներկայացվելու դեպքում՝ դրանք փորձագետի կողմից հիմք չեն ընդունվում փորձաքննության ժամանակ:

8. Փորձաքննության իրականացման համար սույն հավելվածով նախատեսված փաստաթղթերից բացի այլ փաստաթղթերի և (կամ) նյութերի ներկայացումն արգելվում է, իսկ ներկայացվելու դեպքում՝ դրանք փորձագետի կողմից հիմք չեն ընդունվում փորձաքննության ժամանակ:

9. Փորձագետը պարտավոր է ապահովագրողից համապատասխան պատվերն ստանալուց հետո՝ Հավելված 6-ով նախատեսված օրերի ընթացքում, իրականացնել փորձաքննություն և պատվիրատուին տրամադրել փորձագիտական եզրակացություն կամ 3 (համաձայնեցված հայտարարագրով գործընթացի դեպքում՝ 1) աշխատանքային օրվա ընթացքում, պատվիրատուին տրամադրել փորձագիտական եզրակացություն տալու անհնարինության մասին գրավոր բացատրություն՝ նշելով փորձաքննության անհնարինություն առաջացնող հիմքերը:

10. Փորձագիտական եզրակացությունը և վնասված գույքի փորձաքննության համար նախնական զննության ակտը և դրանց ուղեկցող գրությունները տրամադրվում են համապատասխանաբար Ձև 5.2-ի և Ձև 5.3-ի համաձայն: Փորձագիտական եզրակացությունը և նախնական զննության ակտը փաստացի չեն ստորագրվում, սակայն համարվում են ստորագրված ֆիզիկական անձ փորձագետի կամ փորձագիտական կազմակերպությունների դեպքում՝ փորձագիտական կազմակերպության անունից հանդես գալու իրավունք ունեցող անձի և եզրակացությունը (ակտը) կազմած փորձագետի կողմից՝ վերջինների կողմից ուղեկցող գրությունը ստորագրվելու և եզրակացության (ակտի) հերթական համարին հղում կատարելու միջոցով:

11. Փորձագիտական եզրակացությունում փորձագետը պարտավոր է հղում կատարել ապրանքի և ծառայության ձեռքբերման առնվազն երկու աղբյուրի, որոնց կողմից առաջարկվող գներից օգտվել է փորձաքննություն իրականացնելիս:

12. Փորձագիտական եզրակացությունում և վնասված գույքի փորձաքննության համար նախնական զննության ակտում փորձագետը պարտավոր է ապահովել վնասված գույքի ամբողջական պատկերը և դրա վնասված բոլոր բաղադրիչները պարունակող (բոլոր վնասվածքները հստակորեն արտացոլող) գունավոր լուսանկարներ, որոնք պետք է բավարարեն առնվազն հետևյալ տեխնիկական չափանիշներին՝

1) պարունակում է 5 մեգապիքսել թույլտվություն,

2) ունի լուսավորության բավարար մակարդակ,

3) հստակ է և պարզ (ոչ աղավաղված),

4) որևէ ծրագրային փոփոխության չի ենթարկվել, մասնավորապես՝ չի կատարվել գույնի ձևափոխում, հայելային արտապատկերում և այլն, ինչպես նաև չեն փոփոխվել լուսանկարների EXIF տվյալները,

5) կատարված է .jpg կամ .png ձևաչափով:

ԳԼՈՒԽ 4. ՎՆԱՍՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

13. Փորձագետի կողմից ավտոտրանսպորտային միջոցին պատճառված վնասների գնահատումը և նախնական զննությունն իրականացվում են հետևյալ սկզբունքներով և մեթոդաբանությամբ.

1) Վնասի հաշվարկում և նախնական զննության ակտում հաշվի են առնվում գույքին պատճառված միայն այն վնասվածքները, որոնք ուղղակի պատճառահետևանքային կապի մեջ են գտնվում համապատասխան պատահարի հետ:

2) Փորձաքննության համար նախնական զննություն իրականացված լինելու դեպքում փորձաքննություն իրականացնելիս փորձագետը հիմնվում է բացառապես սույն կանոններով սահմանված կարգով կազմված վնասված գույքի նախնական զննության ակտի վրա:

3) Վնասված գույքի և դրանց առանձին բաղադրիչների, վերանորոգման համար անհրաժեշտ նյութերի և կատարման ենթակա աշխատանքների արժեքը որոշելիս հիմք են ընդունում փորձագիտական եզրակացությունը կազմելու օրվա դրությամբ սույն հավելվածով նախատեսված գները՝ բացառությամբ ստուգիչ փորձաքննության և նախնական զննության ակտի հիման վրա կատարվող փորձաքննությունների, որոնց դեպքում հիմք են ընդունվում համապատասխանաբար ստուգվող փորձագիտական եզրակացությունը և զննության ակտը կազմելու օրվա դրությամբ սույն հավելվածով նախատեսված գները:

4) Եթե տեխնիկապես հնարավոր է (վնասված բաղադրիչի վերականգնումը հնարավոր է դրա նպատակային նշանակությունը և արտաքին տեսքը պահպանելով) և տնտեսապես հիմնավորված (վերանորոգման ծախսերը չեն գերազանցում տվյալ բաղադրիչի՝ սույն հավելվածով նախատեսված գնի 80 տոկոսը) վնասված բաղադրիչի վերականգնումը, ապա պատճառված վնասի չափի մեջ փորձագետը հաշվարկում է այդ բաղադրիչի՝ սույն հավելվածով սահմանված մեթոդաբանությամբ հաշվարկված վերանորոգման հետ կապված աշխատանքների արժեքը: Նշված պայմաններից որևէ մեկի բացակայության դեպքում պատճառված վնասի չափի մեջ հաշվարկվում է համանման բաղադրիչի՝ սույն հավելվածով սահմանված մեթոդաբանությամբ հաշվարկված ձեռքբերման արժեքը,

5) այն դեպքում, երբ գույքին պատճառված վնասի ընդհանուր չափը գերազանցում է մինչև ապահովագրական պատահար տեղի ունենալը գույքի շուկայական արժեքի 80 տոկոսը, ապա գնահատումն իրականացվում է մնացորդային արժեքի մեթոդով՝ սույն հավելվածի 5-րդ գլխով սահմանված մեթոդաբանությամբ,

6) ավտոտրանսպորտային միջոցին պատճառված վնասի հաշվարկում վնասված բաղադրիչի ձեռքբերման արժեքը որոշվում է հետևյալ մեթոդաբանությամբ՝

Աղյուսակ 1

Ավտոտրանսպորտային միջոցի արտադրության մայր երկիրը	Ավտոտրանսպորտային միջոցի տարիքը և վազքը	Ավտոտրանսպորտային միջոցի վնասված բաղադրիչի ձեռքբերման արժեքի որոշման մեթոդաբանությունը
ԱՊՀ երկրներ	երեքից ոչ ավելի	Հիմք է ընդունվում գործարանային

	տարվա արտադրության և 60.000 կիլոմետրից ոչ ավելի վազք ունեցող	արտադրության համանման բաղադրիչի արժեքը
ԱՊՀ երկրներից բացի այլ երկրներ	վեցից ոչ ավելի տարվա և 120.000 կիլոմետրից ոչ ավելի վազք ունեցող	

ԱՊՀ կամ նախկին խորհրդային միության երկրներ	երեք տարուց ավելի կամ 60.000 կիլոմետրից ավելի վազք ունեցող	Հիմք է ընդունվում Հայաստանի Հանրապետությունում ձևավորված օգտագործված պահեստամասերի շուկայում առկա հնարավորին նույն տարիքի և մաշվածության գործարանային արտադրության բաղադրիչի արժեքը, դրա բացակայության դեպքում՝ գործարանային արտադրության համանման նոր բաղադրիչի արժեքը՝ մասհանելով համապատասխանաբար Աղյուսակ 2-ում կամ 3-ում նշված մաշվածության տոկոսները, իսկ նախորդ երկուսի բացակայության դեպքում՝ ոչ գործարանային արտադրության համանման նոր բաղադրիչի արժեքը
ԱՊՀ և նախկին խորհրդային միության երկրներից բացի այլ երկրներ	վեց տարուց ավելի կամ 120.000 կիլոմետրից ավելի վազք ունեցող	

**ԱՊՀ և նախկին խորհրդային միության երկրներում արտադրված
ավտոտրանսպորտային միջոցների վնասված բաղադրիչների արժեքի հաշվարկման
համար կիրառվող մաշվածության տոկոսները**

Աղյուսակ 2

Վազքը (Հազ.կմ)	Ավտոտրանսպորտային միջոցի տարիքը (տարի)				
	0-ից 3	4-ից 10	11-ից 15	16-ից 20	21 և ավելի
0-60	2ի կիրառվում	6	11	13	16
61-100	5	8	12	14	20
101-150	6	9	13	15	23
151-200	9	11	13	16	25
201-300	10	12	14	17	27
300-ից ավելի	12	13	15	18	30

**ԱՊՀ և նախկին խորհրդային միության երկրներից բացի այլ երկրներում
արտադրված ավտոտրանսպորտային միջոցների վնասված բաղադրիչների արժեքի
հաշվարկման համար կիրառվող մաշվածության տոկոսները**

Աղյուսակ 3

Վազքը (Հազ.կմ)	Ավտոտրանսպորտային միջոցի տարիքը (տարի)					
	0-ից 2	3-ից 4	5-ից 6	7-ից 8	9-ից 10	11 և ավելի
0-40	Չի կիրառվում			17	21	24
41-80				20	23	27
81-120				24	28	30
121-140	18	22	24	27	29	31
141-160	20	23	26	28	29	32
161-180	22	26	27	30	31	33
181-200	24	27	29	31	32	33
201-250	25	28	30	32	33	35
251-350	32	33	36	38	38	40
350-ից ավելի	40	42	44	46	46	47

Ընդ որում՝

ա. եթե ապացուցվում է, որ վնասված բաղադրիչը եղել է համապատասխան ավտոտրանսպորտային միջոցից տարբերվող հնության (ավելի նոր կամ ավելի հին), ապա դրա ձեռքբերման արժեքի հաշվարկման համար կիրառվում է տվյալ բաղադրիչի տարիքին համարժեք տարիքի ավտոտրանսպորտային միջոցի բաղադրիչի գնահատման համար նախատեսված մեթոդաբանությունը, բ. եթե ապացուցվում է, որ վնասված բաղադրիչը եղել է ոչ գործարանային արտադրության, ապա դրա ձեռքբերման արժեքի հաշվարկման համար հիմք է ընդունվում ոչ գործարանային արտադրության համանման բաղադրիչի արժեքը՝ առանց որևէ մաշվածություն մասհանելու,

գ. որպես ավտոտրանսպորտային միջոցի տարիք ընդունվում է փորձաքննության իրականացման տարեթվի (ընդ որում՝ մինչև յուրաքանչյուր տարվա 5-րդ աշխատանքային օրը կատարվող կրկնակի փորձաքննություններում ավտոտրանսպորտային միջոցի տարիքի հաշվարկման համար, որպես տարեթիվ ընտրվում է նախորդ տարին) և տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի արտադրության տարեթվի տարբերությունը:

դ. եթե ավտոտրանսպորտային միջոցի վազքի ցուցիչի հիման վրա տեխնիկապես հնարավոր չէ (չգործելու, վնասված լինելու կամ այլ նմանատիպ պատճառով) վերծանել ավտոտրանսպորտային միջոցի վազքը, կամ ավտոտրանսպորտային միջոցի վազքի ցուցիչը պարունակում է հինգ կամ պակաս նիշ, ինչի պատճառով հնարավոր չէ ստույգ որոշել ավտոտրանսպորտային միջոցի իրական վազքը, ապա այլ ապացույցների բացակայության դեպքում սույն կետով նախատեսված կանոնների կիրառման նպատակով

համարվում է, որ տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի վազքը արտադրման ամսաթվից մինչև փորձագիտական եզրակացության կազմման օրը յուրաքանչյուր տարվա համար որպես տաքսի կամ երթուղային տաքսի շահագործվող ավտոտրանսպորտային միջոցներից բացի բոլոր ավտոտրանսպորտային միջոցների համար կազմել է 20 հազար կիլոմետր, իսկ որպես տաքսի կամ երթուղային տաքսի շահագործվող ավտոտրանսպորտային միջոցների համար 40 հազար կիլոմետր (ոչ ամբողջական տարվա համար տարեկան վազքը նվազեցվում է չլրացած օրերի քանակին համամասնորեն):

7) Գույքին պատճառված վնասի չափի հաշվարկում բաղադրիչի վերանորոգման հետ կապված աշխատանքների արժեքը պետք է համապատասխանի տվյալ շուկայում ձևավորված համանման վերանորոգման աշխատանքների պատշաճ որակով կատարման համար սովորաբար գանձվող գնին: Կատարվող աշխատանքների գների ստացման համար որպես հիմք են ընդունվում տվյալ գույքի մասնագիտացված վերանորոգում կամ երաշխիքային սպասարկում իրականացնող իրավաբանական անձի կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ կողմից առաջարկվող վերանորոգման աշխատանքների գները,

8) Գույքին պատճառված վնասի չափի հաշվարկում բաղադրիչի ձեռքբերման արժեքի, ինչպես նաև վերանորոգման հետ կապված աշխատանքների արժեքի որոշման համար կիրառվում է միջին թվաբանականի մեթոդը՝ որպես հիմք վերցնելով տվյալ բաղադրիչի և կատարման ենթակա աշխատանքի համար առաջարկվող և փորձագետին հայտնի նվազագույն և առավելագույն գները:

9) Եթե ապացուցվում է, որ պատահարի արդյունքում վնասված բաղադրիչը մինչև ապահովագրական պատահար տեղի ունենալը նույնպես վնասված է եղել, ապա փորձագետը սույն հավելվածի համաձայն հաշվարկված՝ բաղադրիչի ձեռքբերման կամ վերանորոգման արժեքից նվազեցնում է նախքան պատահարն առկա վնասի՝ սույն հավելվածով նախատեսված օրվա դրությամբ վերականգման արժեքը:

10) Եթե ապացուցվում է, որ պատահարի արդյունքում վնասված բաղադրիչը մինչև ապահովագրական պատահար տեղի ունենալը վերանորոգված է եղել, ապա փորձագետը որպես բաղադրիչի ձեռքբերման արժեք հիմք է ընդունում տվյալ համանման վերանորոգված գործարանային արտադրության բաղադրիչի արժեքը, իսկ դրա բացակայության դեպքում՝ գործարանային արտադրության նոր բաղադրիչի արժեքից կատարում է մասհանում այն չափով, որով, ըստ փորձագետի, նվազել է բաղադրիչի արժեքը վերանորոգման արդյունքում: Ընդ որում, սույն ենթակետով նախատեսված մասհանումը չի կարող գերազանցել տվյալ համանման նոր բաղադրիչի արժեքի 30 տոկոսը:

11) Հաշվի առնելով առանձին դեպքերում փորձաքննության բարդությունը, ինչպես նաև այն դեպքերում, երբ փորձագետի կարծիքով վնասված գույքի ապամոնտաժման դեպքում հավանական է թաքնված վնասների առկայություն, փորձագետի հայեցողությամբ հաշվարկվող վնասի չափը կարող է ավելացվել չնախատեսված կամ թաքնված այլ ծախսերի չափով, որոնք չեն կարող գերազանցել տվյալ գույքին պատճառված՝ սույն հավելվածով (առանց սույն ենթակետով նախատեսված պայմանի կիրառման) հաշվարկված վնասի չափի 5%-ը:

14. Ավտոտրանսպորտային միջոցից տարբերվող այլ գույքին պատճառված վնասը հաշվարկվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ համապատասխան գույքի գնահատման համար սահմանված պահանջներին համապատասխան, իսկ նման կարգավորման բացակայության դեպքում՝ սույն գլխով սահմանված այն սկզբունքներին և մեթոդաբանությանը համաձայն, որոնք կիրառելի են տվյալ տեսակի գույքի համար:

ԳԼՈՒԽ 5. ԳՈՒՅՔԻՆ ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ ՎՆԱՍԻ ՄՆԱԳՈՐԴԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔՈՎ ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

15. Գույքին պատճառված վնասը մնացորդային արժեքով որոշվում է գույքի՝ նախքան պատահարն առկա վիճակի շուկայական արժեքը գույքի մնացորդային արժեքով նվազեցնելու միջոցով:

16. Ավտոտրանսպորտային միջոցի մնացորդային արժեքի հաշվարկը կատարվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$U_v = (1 - q_w) \times U_w \times \sum_{i=1}^{17} \Delta_i$$

որտեղ՝

Ամ՝	գույքի մնացորդային արժեքն է՝ ՀՀ դրամով
Գա՝	գործակից է, որն արտացոլում է գույքի բաղադրիչների ապամոնտաժման, փորձարկման, պահպանման և վաճառքի հետ կապված ծախսերի մեծությունը (Գա=0.65)
Մա՝	մինչև վնասվելը գույքի շուկայական արժեքն է՝ ՀՀ դրամով
Հi՝	գույքի պիտանի բաղադրիչների շուկայական արժեքի տեսակարար կշիռն է մինչև վնասվելը գույքի շուկայական արժեքի նկատմամբ, որոնց հստակ չափերը աղյուսակ 4-ում նշված առավելագույն շեմի շրջանակներում վնասվածության աստիճանից ելնելով ինքնուրույնաբար որոշում է փորձագետը
i	գույքի բաղադրիչներն են, որոնց տեսակները սույն աղյուսակի համար սահմանված են աղյուսակ 4-ով

17. Գույքի մնացորդային արժեքի հաշվարկման համար պիտանի է համարվում այն բաղադրիչը, որը՝

- 1) տեխնիկապես հնարավոր է անվնաս առանձնացնել գույքից,
- 2) տվյալ բաղադրիչի վաճառքի երկրորդային շուկայում ունի պահանջարկ,
- 3) չունի այնպիսի վնասվածք, որը կազդի դրա ամբողջականության և ապրանքային տեսքի վրա,
- 4) շահագործման ենթակա է,
- 5) կառուցվածքով, ամբողջականությամբ և չափերով չի փոխվել արտադրողի կողմից նախատեսված վիճակից,
- 6) նախկինում չի վերանորոգվել,

7)գտնվում է տեխնիկական շահագործման կանոններով թույլատրելի մաշվածությունը չգերազանցող վիճակում:

18. Սույն հավելվածի 16-րդ կետով սահմանված մեթոդաբանության արդյունքում ստացված մնացորդային արժեքը (դրա հաշվարկում մասնակցած բաղադրիչի արժեքը) կարող է փոխարինվել ավելի բարձր գնով, որով վնասված գույքը կամ դրա համապատասխան բաղադրիչը տուժողի գրավոր համաձայնությամբ ձեռք է բերվել երրորդ անձի կողմից:

Մինչև վթարվելը ավտոտրանսպորտային միջոցի բաղադրիչների արժեքի առավելագույն տեսակարար կշիռը ավտոտրանսպորտային միջոցի արժեքի նկատմամբ

Աղյուսակ 4

N	Բաղադրիչի անվանումը	Հi (%)
1	Սրահ	18
1.1	Ղեկանիվ (անվտանգության բարձիկով) և ցուցիչ սարքերի վահանակ լրակազմ (անվտանգության բարձիկով)	8
1.2	Սրահի այլ դետալներ և հանգույցներ	10
2	Թափքի կմախք (հատակի շեմ, կանգնակներ, տանիք, դիմապակի, հետնապակի)	13
3	Առջևի ձախ անվաթև, անվաթևի ցայտապաշտպան, լանժերոն, առջևի ձախ երկայնահեծան, արտաքին լուսավորության՝ առջևի ձախ սարքավորումներ	3
4	Առջևի աջ անվաթև, անվաթևի ցայտապաշտպան, լանժերոն, առջևի աջ երկայնահեծան, արտաքին լուսավորության՝ առջևի աջ սարքավորումներ	3
5	Շարժիչի ծածկոց, ջերմափոխանակիչի շրջանակ, ջերմափոխանակիչի շրջանակի կախովի տարրեր, դիմացի թափարգել	2.5
6	Ետևի ձախ անվաթև (կողամաս), ետևի ձախ անվակամար, լուսավորության՝ ետևի ձախ սարքավորումներ	2 (2.5)*
7	Ետևի աջ անվաթև (կողամաս), ետևի աջ անվակամար (арка), լուսավորության՝ ետևի աջ սարքավորումներ	2 (2.5)*
8	Բեռնախցիկի ծածկոց (ետևի դուռ), բեռնախցիկի հատակ՝ իր երկայնահեծաններով, ետևի լայնական վահանակ՝ իր կախովի դետալներով, բեռնախցիկի պաստառներ, ետևի թափարգել	2.5
9	Դռներ (իրենց լրակազմ դետալներով)	4 (2)*
10	Շարժիչ (իր կցորդիչով և կախովի սարքավորումներով)	16
10.1	Շարժիչ (իր կցորդիչով՝ առանց կախովի սարքավորումների)	10
11	Մեխանիկական (ավտոմատ) փոխանցման տուփ	7 (8)
12	Առջևի կախոց՝ իր լրակազմ դետալներով (կայունարար, ձգաձողեր, արգելակման համակարգ, անվախեծեր, անվադողեր, լայնակահեծան) (կիրառելի չէ լիաքարշակ ավտոտրանսպորտային միջոցների համար)	10 (8)**
13	Ղեկային կառավարման մեխանիզմ	2
14	Ետևի կախոց՝ իր լրակազմ դետալներով (կայունարար, ձգաձողեր, արգելակման համակարգ, անվախեծեր, անվադողեր, լայնակահեծան, ետևի կամրջակ) (կիրառելի չէ լիաքարշակ ավտոտրանսպորտային միջոցների համար)	8 (10)**

14.1	Կախոց՝ իր լրակազմ դետալներով լիաքարշակ ավտոտրանսպորտային միջոցների համար (կայունարար, ձգաձողեր, արգելակման համակարգ, անվահեծեր, անվադողեր, լայնակահեծան, ետևի կամրջակ) (կիրառելի չէ ոչ լիաքարշակ ավտոտրանսպորտային միջոցների համար)	18 (9+9)**
15	Բաժանարար փոխանցման տուփ	2
16	Ջերմափոխանակիչներ (ջրի, յուղի, օդորակչի և այլն), վառելիքի, ջրի բաքեր, գազերի արտանետման համակարգ	2
17	1-16-րդ կետերում չնշված այլ բաղադրիչներ	3
*- երկդռնանի ավտոտրանսպորտային միջոցների համար, ** - ետևի քարշակ ավտոտրանսպորտային միջոցների համար, *** - լիաքարշակ ավտոտրանսպորտային միջոցների համար 12-րդ և 14-րդ կետերի փոխարեն կիրառվում է միայն 14.1-րդ կետը, իսկ ոչ լիաքարշակ ավտոտրանսպորտային միջոցների համար կիրառվում են համապատասխանաբար 12-րդ և 14-րդ կետերը՝ 15-րդ կետը ընդունելով 0 %:		

19. Ավտոտրանսպորտային միջոցից տարբերվող գույքի մնացորդային արժեքը հաշվարկվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ համապատասխան գույքի մնացորդային արժեքի գնահատման համար սահմանված պահանջներին համապատասխան, իսկ նման կարգավորման բացակայության դեպքում՝ սույն գլխով սահմանված այն սկզբունքներին և մեթոդաբանությանը համաձայն, որոնք կիրառելի են տվյալ տեսակի գույքի համար:

**ԱՊՊԱ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ ՏՈՒԺՈՂՆԵՐԻՆ ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ
ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՎՆԱՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՈՒ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ**

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն հավելվածով սահմանվում են՝

1) ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով տուժողի առողջությանը վնաս պատճառվելու և տուժողի մահվան դեպքերում հատուցման ենթակա վնասների տեսակները,

2) տուժողի առողջությանը պատճառված վնասների հետևանքով առաջացած և հատուցման ենթակա ծախսերը և այդ ծախսերի անհրաժեշտության, հիմնավորվածության և փաստացի ապացուցվածության չափանիշները՝ ներառյալ առանձին ծախսատեսակների հատուցման սահմանաչափերը, ինչպես նաև հատուցման վճարման կարգը,

3) Օրենքի 12-րդ հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված առողջությանը պատճառված վնասների և ՀՀ տարածքից դուրս գտնվող բժշկական հաստատությունների ցանկը և այդ ցանկում տուժողին պատճառված վնասն ընդգրկելու կարգը,

4) տուժողի առողջությանը պատճառված վնասի հետևանքով կորցրած աշխատավարձի (եկամուտների) և տուժողի մահվան հետևանքով վնասների հատուցման իրավունք ունեցող անձանց կրած վնասի հատուցման չափի հաշվարկման մեթոդաբանությունը և հատուցման վճարման կարգը,

5) անձնական վնասների գծով հատուցումների իրականացման հերթերը:

2. Սույն հավելվածը չի տարածվում այն հատուցման գործընթացների վրա, որոնցում ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով պատճառված համապատասխան անձնական վնասի չափը հաստատվել է գործն ըստ էության լուծող և օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով: Նման հատուցման գործընթացներում հաշվի են առնվում միայն Օրենքի 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ սույն հավելվածով սահմանված հատուցման սահմանաչափերը, ինչպես նաև Հանձնաժողովի կողմից հաստատված ցանկերը:

ԳԼՈՒԽ 2. ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՎՆԱՍՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

Հ/հ	Տուժողի առողջությանը վնաս պատճառվելու դեպքում	Տուժողի մահվան դեպքում
1.	Տուժողի առողջությանը պատճառված վնասների հետևանքով առաջացած ծախսեր	Հուղարկավորության հետ կապված ծախսեր
2.	Կորցրած աշխատավարձ (եկամուտ)	Կերակրողին կորցրած անձանց պատճառված վնասներ

**ԳԼՈՒԽ 3. ՏՈՒԺՈՂԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆԸ ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ
ԱՌԱՋԱՑԱԾ ԾԱԽՍԵՐԻ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՉԱՓԻ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ
ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ**

3. Տուժողի առողջությանը պատճառված վնասների հետևանքով առաջացած և հատուցման ենթակա ծախսերը և այդ ծախսերի անհրաժեշտության, հիմնավորվածության և փաստացի ապացուցվածության չափանիշները՝ ներառյալ առանձին ծախսատեսակների հատուցման սահմանաչափերը, ինչպես նաև հատուցման վճարման կարգը սահմանվում են Ենթահավելված 8.2.1-ով:

4. Ենթահավելված 8.2.1-ին կցված Աղյուսակ 8.1.2.3-ը հաստատված է Հանձնաժողովի կողմից, որով սահմանված են տուժողների առողջությանը պատճառված այն վնասների ցանկը, որոնց դեպքում նրանց բժշկական օգնությունը կամ առողջության վերականգնումը ՀՀ տարածքում հնարավոր չէ արդյունավետ իրականացնել, ինչպես նաև ՀՀ տարածքից դուրս գործող բժշկական այն հաստատությունների ցանկը, որոնց կողմից տուժողի առողջությանը պատճառված այդպիսի վնասների դեպքում բժշկական օգնություն ցուցաբերելու կամ նրա առողջությունը վերականգնելու դիմաց տուժողն իրավունք ունի ստանալու Օրենքով նախատեսված ապահովագրական հատուցում: Յուրաքանչյուր տարվա համար Հանձնաժողովի կողմից հաստատված ցանկերն արտացոլվում են նշված աղյուսակում՝ առանց Բյուրոյի խորհրդի կողմից լրացուցիչ որոշման ընդունման:

5. Հանձնաժողովը սույն հավելվածի 4-րդ կետով նախատեսված ցանկերը վերահաստատելու կամ դրանցում փոփոխություններ կատարելու անհրաժեշտությունը քննարկում է Օրենքով սահմանված ժամկետներում, ինչպես նաև տուժողի, Բյուրոյի գործադիր տնօրենի կամ Ապահովագրողի կողմից ներկայացրած դիմումի հիման վրա՝ նման դիմումն ստանալուց հետո՝ 30 օրվա ընթացքում: Տուժողի կողմից ստացված նման դիմումը ԴՍԱ-ն փոխանցում է Բյուրոյին՝ այն ստանալուց հետո 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Ընդ որում, քննարկման ենթակա է տուժողի կողմից ներկայացված միայն այն դիմումը, որին կցված են՝

1) քաղվածք ԱՊՊԱ պատահարի հետևանքով տուժողին պատճառված վնասի գծով կազմված ստացիոնար քարտից (էպիկրիզ),

2) ՀՀ տարածքում գործող նեղ մասնագիտական բուժօգնություն ցուցաբերող բժշկական հաստատության եզրակացությունն այն մասին, որ տուժողի բժշկական օգնությունը կամ առողջության վերականգնումը ՀՀ տարածքում հնարավոր չէ արդյունավետ իրականացնել:

6. Հանձնաժողովի կողմից տուժողի դիմումի հիման վրա ընդունված որոշումը Բյուրոյի կողմից ծանուցվում է դիմողին որոշումն ընդունվելու օրվան հաջորդող 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

**ԳԼՈՒԽ 4. ՏՈՒԺՈՂԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆԸ ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ ՎՆԱՍԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ
ԿՈՐՑՐԱԾ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁԻ (ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ) ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ
ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ**

7. Տուժողի կորցրած աշխատավարձի (եկամուտի) հատուցման ենթակա չափը որոշվում է միջին աշխատավարձից (եկամտից) տոկոսներով, որը նա ստացել է մինչև հաշմոթյունը կամ առողջության այլ վնասվածքը կամ աշխատունակության կորուստը: Այդ տոկոսները որոշվում են տուժողի կողմից մասնագիտական աշխատունակության կորստի, իսկ մասնագիտական աշխատունակության բացակայության դեպքում՝ ընդհանուր աշխատունակության կորստի աստիճանին համապատասխան:

8. Տուժողի աշխատունակության կորստի աստիճանը հաշվարկվում է՝ համաձայն հետևյալ աղյուսակի.

Հ/ հ	Աշխատունա- կության կորստի դեպքը	Աշխատունակության կորստի ժամանակահատվածը	Աշխատունակության կորստի աստիճանը (տոկոսային արտահայտությամբ)		Հիմնավորող փաստաթուղթը
1.	Անձը գտնվում է ժամանակավոր անաշխատունա- կության մեջ	Ըստ անաշխատունակության թերթիկի (հաշվարկի մեջ չի ներառվում պատահարի օրը), բայց ոչ ավելի, քան պատահարի օրվան հաջորդող երեք ամիսը, իսկ իրավասու պետական մարմնի (այսուհետ՝ ԲՄՓՀ) կողմից իրականացված բժշկասոցիալական փորձաքննության դեպքում՝ ոչ ավելի, քան պատահարի օրվան հաջորդող վեց ամիսը	100		բժշկական հաստատությունների կողմից Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տուժողին տրված ժամանակավոր անաշխատունակության թերթիկ
		Ստացիոնար բուժման, ինչպես նաև ամբուլատոր-անկողնային ժամանակահատվածում (հաշվարկի մեջ չի ներառվում պատահարի օրը), բայց ոչ ավելի, քան պատահարի օրվան հաջորդող երեք ամիսը			Քաղվածք ստացիոնար քարտից (էպիկրիզ) և (կամ) քաղվածք ամբուլատոր քարտից
2.	Անձը ճանաչվել է հաշմանդամ	Ըստ ԲՄՓՀ-ի կողմից տրված տեղեկանքի	1-ին խմբի հաշմանդամություն	90	ԲՄՓՀ-ի կողմից Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տուժողին տրված հաշմանդամության վերաբերյալ տեղեկանք
			2-րդ խմբի հաշմանդամություն	75	
			3-րդ խմբի հաշմանդամություն	60	

9. Մասնակիորեն աշխատունակությունը կորցրած տուժողի վնասի հատուցման չափը ենթակա է համապատասխան մեծացման, եթե տուժողի աշխատունակությունը հետագայում նվազել է՝ կապված առողջությանը պատճառված վնասի հետ, համեմատած այն աշխատունակության հետ, որ նրա մոտ մնացել էր իրեն վնասի հատուցման մասին որոշում կայացվելու պահին:

10. Աշխատունակությունը կորցրած տուժողի վնասի հատուցման չափը ենթակա է համապատասխան նվազեցման, եթե տուժողի աշխատունակությունը վնասի հատուցման մասին որոշում կայացվելու պահի համեմատ աճել է:

11. Սույն հավելվածի 7-րդ կետով նախատեսված միջին աշխատավարձը ամսական կտրվածքով հաշվարկվում է հետևյալ կարգով, սակայն ամեն դեպքում չի կարող պակաս լինել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նվազագույն ամսական աշխատավարձի չափից, բացառությամբ այն տուժողների, որոնց համար աղյուսակով նախատեսված է 0 ՀՀ դրամ.

Հ/հ	Պատահարի պահին տուժողի աշխատանքի առկայությունը	Հատուցում ստանալու պահին տուժողի տարիքը		
		Մինչև 14 տարեկան	14-18 տարեկան	18 տարեկանից բարձր
1.	Չի աշխատել	Համարվում է հավասար 0-ի:	Համարվում է հավասար ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նվազագույն ամսական աշխատավարձի չափին:	Տուժողի ընտրությամբ՝ հիմք է ընդունվում՝ 1) մինչև աշխատանքից ազատվելու ամսական աշխատավարձի չափը, կամ 2) տվյալ վայրում նրա որակավորմամբ աշխատողի վարձատրության սովորական չափը, իսկ դրա որոշման անհնարինության դեպքում՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նվազագույն ամսական աշխատավարձի չափը:
2.		Պատահարին	նախորդած	տասներկու ամսվա

	Աշխատել է	աշխատավարձը (եկամուտը) բաժանվում է տասներկու մասի, իսկ պատահարի օրվա դրությամբ տասներկու ամսից պակաս աշխատած լինելու դեպքում՝ փաստացի աշխատած ամիսների աշխատավարձի (եկամտի) ընդհանուր գումարը բաժանվում է այդ ամիսների թվի վրա: Տուժողի ցանկությամբ ոչ լրիվ աշխատած ամիսները փոխարինվում են լրիվ աշխատած նախորդ ամիսներով, իսկ դրանց փոխարինման անհնարինության դեպքում՝ հանվում են հաշվարկից: Եթե մինչև պատահարը տուժողի աշխատավարձում (եկամտում) կատարվել են նրա գույքային դրությունը բարելավող կայուն փոփոխություններ (բարձրացել է զբաղեցրած պաշտոնի աշխատավարձը, տուժողը փոխադրվել է ավելի բարձր վարձատրվող աշխատանքի կամ ցերեկային ուսուցմամբ ուսումնական հաստատությունն ավարտելուց հետո ընդունվել է աշխատանքի և այլ դեպքերում, երբ ապացուցվել է տուժողի աշխատանքի վարձատրության կայուն փոփոխությունը կամ փոփոխության հնարավորությունը), հաշվի է առնվում միայն այն աշխատավարձը (եկամուտը), որը նա ստացել է կամ կարող էր ստանալ համապատասխան փոփոխությունից հետո:
--	-----------	--

12. Սույն հավելվածի 11-րդ կետի աղյուսակով նախատեսված աշխատավարձի (եկամտի) կազմում ներառվում են տուժողի ինչպես հիմնական, այնպես էլ համատեղությամբ կատարված աշխատանքի՝ եկամտային հարկով հարկվող աշխատանքային և քաղաքացիական իրավական պայմանագրերով վարձատրության բոլոր վճարները: Հաշվի չեն առնվում միանվագ բնույթի վճարները, մասնավորապես, չօգտագործված արձակուրդի փոխհատուցումը և արձակման նպաստը: Ժամանակավոր անաշխատունակության կամ հղիության և ծննդաբերության համար արձակուրդի ժամանակաշրջանի համար հաշվի է առնվում վճարված նպաստը: Ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված եկամուտները, ինչպես նաև հեղինակային հոնորարը ներառվում են կորցրած աշխատավարձի կազմում, ընդ որում ձեռնարկատիրական գործունեությունից եկամուտները ներառվում են հարկային մարմինների տվյալների հիման վրա: Աշխատավարձի (եկամտի) բոլոր տեսակները հաշվի են առնվում մինչև հարկային պահումները եղած չափով:

13. Կորցրած աշխատավարձը (եկամուտը) սահմանելիս տուժողի առողջությանը պատճառված վնասի հետ կապված նշանակված հաշմանդամության կենսաթոշակը, ինչպես նաև այլ կենսաթոշակներն ու նպաստները և այլ նմանօրինակ վճարները, որոնք նշանակվել են առողջության քայքայումից առաջ կամ հետո, հաշվի չեն առնվում ու չեն

հանգեցնում վնասի հատուցման չափի նվազեցման (հաշվի չեն առնվում ի հաշիվ վնասի հատուցման): Վնասը հատուցելիս հաշվի չի առնվում նաև տուժողի կողմից առողջության քայքայումից հետո ստացած աշխատավարձը (եկամուտը):

14. Անչափահասը, որի առողջությանը նախկինում վնաս է պատճառվել, աշխատանքային գործունեությունն սկսելուց հետո իրավունք ունի, ելնելով իր ստացած աշխատավարձից, պահանջել վնասի հատուցման չափի մեծացում, սակայն իր զբաղեցրած պաշտոնի համար սահմանված վարձատրությունից կամ իր աշխատատեղի նույն որակավորման աշխատողի աշխատավարձից ոչ ավելի չափով:

15. Տուժողի առողջությանը պատճառված վնասի հետևանքով կորցրած աշխատավարձի (եկամուտի) հատուցման ենթակա գումարը կյանքի թանկացման դեպքում, օրենքով սահմանված կարգով, ինդեքսավորվում է, իսկ նվազագույն աշխատավարձի չափը բարձրանալու դեպքում մեծանում է աշխատավարձի նվազագույն չափի բարձրացմանը համամասնորեն:

16. Կորցրած աշխատավարձի (եկամուտի) հատուցումը կատարվում է ամենամսյա վճարումներով, բացառությամբ հատուցման վերաբերյալ որոշում ընդունելու օրվան նախորդող ամիսներին կորցրած աշխատավարձի (եկամուտի), որը հատուցվում է միանվագ կերպով:

ԳԼՈՒԽ 5. ՏՈՒԺՈՂԻ ՄԱՀՎԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

17. Տուժողի մահվան դեպքում իրականացվում են հետևյալ հատուցումները.

Հ/հ	Վնասի տեսակը	Հատուցման իրավունք ունեցող անձինք	Հատուցման չափը (հաշվի չի առնվում հատուցման իրավունք ունեցող անձի կողմից ստացվող ցանկացած եկամուտ՝ ներառյալ այն կենսաթոշակը և թոշակի այլ տեսակները, որոնք նա ստանում է՝ կապված տուժողի մահվան հետ)	Հատուցման կարգը
1.	Հուղարկավորության հետ կապված ծախսեր	Ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմում ներկայացրած այն անձը, ով առաջին անգամ ներկայացրել է տուժողի մահվան վկայականի բնօրինակը	1.000.000 ՀՀ դրամ, բայց ոչ ավելի, քան սույն կանոններով ըստ յուրաքանչյուր տուժողի համար սահմանված ապահովագրական գումարի և տվյալ տուժողի առողջությանը պատճառված վնասների (ներառյալ՝ կորցրած եկամուտների) գծով արդեն կատարված հատուցման չափի տարբերությունը	Միանվագ
2.	Կերակրողին կորցրած անձանց պատճառված վնասներ	1) տուժողի խնամքի ներքո գտնվող կամ նրա մահվան օրը նրանից խնամք ստանալու իրավունք ունեցող անաշխատունակ անձինք, 2) տուժողի մահվանից հետո ծնված նրա երեխան, 3) տուժողի ծնողներից մեկը, ամուսինը կամ ընտանիքի անդամը՝ անկախ նրա	Տուժողի՝ սույն հավելվածի 4-րդ գլխով սահմանված կարգով հաշվարկված աշխատավարձի (եկամտի) (ներառյալ՝ կենսաթոշակի և այլ նմանօրինակ վճարների) այն մասի չափով, որը վերջինի կենդանության օրոք կերակրողին կորցրած անձն ստանում էր կամ ստանալու իրավունք ուներ իր ապրուստի համար: Ընդ որում, այն դեպքում, երբ հնարավոր չէ որոշել, թե կերակրողին կորցրած անձինք կամ նրանց մի մասը մահացածի աշխատավարձի (եկամտի) որ չափն էին ստանում կամ ստանալու իրավունք	Ամենամսյա վճարումների տեսքով՝ մինչև տվյալ տուժողի անձնական վնասների գծով կատարված բոլոր հատուցումների համար ապահովագրական գումարի սպառումը, բայց ոչ ավելի, քան հետևյալ ժամկետները՝ 1) անչափահասներին՝ մինչև 18 տարեկան դառնալը, 2) 18 տարեկանից բարձր

		աշխատունակությունից, որը չի աշխատում և զբաղված է տուժողի խնամքի ներքո գտնվող նրա 14 տարեկան չդարձած կամ թեկուզև նշված տարիքին հասած, սակայն բժշկական մարմինների եզրակացությամբ իր առողջական վիճակով կողմնակի խնամքի կարիք ունեցող երեխաների, թոռների, եղբայրների և քույրերի խնամքով, 4) տուժողի խնամքի ներքո գտնվող և նրա մահվանից հետո՝ 5 տարվա ընթացքում, անաշխատունակ դարձած անձինք:	ունեին, համարվում է, որ մահացածի աշխատավարձը (եկամուտը) (դրա չբաշխված մասը, եթե կերակրողին կորցրած անձանց մի մասին հասանելիք չափը հստակ է) նրա կենդանության օրոք հավասարաչափ բաշխվել է իր և կերակրողին կորցրած այն անձանց միջև, ովքեր ապահովագրական հատուցում վճարելու մասին որոշում կայացնելու օրվա դրությամբ հայտնի են ԴՍԱ-ին (բացառությամբ այն անձանց, ում հասանելիք չափը հստակ է): Այն դեպքում, երբ համաձայն սույն հավելվածի 19-րդ կետի՝ հատուցման չափը ենթակա չէ վերահաշվարկի, ապահովագրական հատուցում վճարելու մասին որոշում կայացնելու օրվանից հետո ԴՍԱ-ին դիմած կերակրողին կորցրած անձանց հատուցման չափը սահմանվում է նույն պատահարի հետևանքով կերակրողին կորցրած այլ անձանց համար արդեն իսկ որոշված հատուցմանը հավասար չափով, եթե հնարավոր չէ որոշել, թե կերակրողին կորցրած տվյալ անձը մահացածի աշխատավարձի (եկամտի) որ չափն է ստացել կամ ստանալու իրավունք ունեցել:	տարիքի սովորողներին՝ մինչև ցերեկային ուսուցման ձևով ուսումնական հաստատություններում ուսման ավարտը, սակայն ոչ ավելի, քան մինչև 23 տարեկան դառնալը, 3) 55 տարեկանից մեծ կանանց և 60 տարեկանից մեծ տղամարդկանց՝ ցմահ, 4) հաշմանդամներին՝ հաշմանդամության ժամանակ, 5) ծնողներից մեկին, ամուսնուն կամ ընտանիքի այլ անդամին, որն զբաղված է մահացածի խնամքի տակ գտնվող նրա երեխաների, թոռների, եղբայրների և քույրերի խնամքով՝ մինչև վերջինների 14 տարեկան դառնալը, իսկ այդ ընթացքում անաշխատունակ դառնալու դեպքում՝ նաև խնամքի ավարտից հետո:
--	--	---	--	--

18. Կերակրողին կորցրած անձանց պատճառված վնասի հատուցման գումարը կյանքի թանկացման դեպքում, օրենքով սահմանված կարգով, ինդեքսավորվում է, իսկ նվազագույն աշխատավարձի չափը բարձրանալու դեպքում մեծանում է աշխատավարձի նվազագույն չափի բարձրացմանը համամասնորեն:

19. Կերակրողի մահվան հետ կապված վնասի հատուցման իրավունք ունեցող յուրաքանչյուր անձի համար սահմանված հատուցման չափը ենթակա չէ վերահաշվարկի, բացառությամբ հետևյալ դեպքերի՝

- 1) երեխայի ծնունդը կերակրողի մահվանից հետո,
- 2) մահացած կերակրողի երեխաների, թոռների, եղբայրների և քույրերի խնամքով զբաղված անձանց հատուցման վճարի նշանակումը և դադարումը:

20. Սույն հավելվածի 19-րդ կետով նախատեսված դեպքերում վերահաշվարկ իրականացնելիս կիրառվում է սույն հավելվածի 17-րդ կետով սահմանված՝ հատուցման չափի հաշվարկման սկզբունքը: Ընդ որում, վերահաշվարկն իրականացվում է վերահաշվարկին հաջորդող ժամանակահատվածի համար:

ԳԼՈՒԽ 6. ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՎՆԱՍՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԵՐԹԵՐԸ

21. Տուժողին պատճառված անձնական վնասների չափը սույն կանոններով նախատեսված ապահովագրական գումարի չափը գերազանցելու դեպքում ապահովագրական հատուցման գումարը ըստ տվյալ տուժողի գծով առկա ծախսերի՝ բաշխվում է հետևյալ հերթականությամբ.

1) առաջին հերթին հաշվանցվում են կատարված կանխավճարները (ներառյալ այլ Ապահովագրողի կողմից կատարված կանխավճարները և Բյուրոյի կողմից կատարված նախնական հատուցումները),

2) երկրորդ հերթին վճարվում են բժշկական օգնություն ցուցաբերած կամ առողջության վերականգնում իրականացրած բժշկական հաստատությանը վճարման ենթակա գումարները,

3) երրորդ հերթին վճարվում են բժշկական պարագաներ տրամադրած կազմակերպությանը վճարման ենթակա գումարները,

4) չորրորդ հերթին վճարվում են անմիջապես տուժողին կամ նրա ներկայացուցչին վճարման ենթակա առողջությանը պատճառված վնասի հետ կապված ծախսերը,

5) հինգերորդ հերթին վճարվում են կորցրած աշխատավարձի (եկամուտների) գծով հատուցման գումարները,

6) վեցերորդ հերթին վճարվում են հուղարկավորության հետ կապված ծախսերը, և

7) յոթերորդ հերթին վճարվում են կերակրողին կորցրած անձանց պատճառված վնասները:

22. Միևնույն հերթում գտնվող ծախսերի հատուցման համար ապահովագրական գումարը չբավարարելու դեպքում նշված ծախսերը հատուցվում են տվյալ հերթի ընդհանուր ծախսերում իրենց համամասնության համաձայն, իսկ մի քանի բժշկական հաստատության կողմից բժշկական օգնություն ցուցաբերված կամ առողջության վերականգնում իրականացված լինելու դեպքերում առաջնահերթությունը տրվում է ավելի շուտ նման ծառայություն մատուցած հաստատությանը:

23. Յուրաքանչյուր հաջորդող հերթում գտնվող ծախսերը հատուցվում են նախորդ հերթում ընդգրկված ծախսերը լրիվ հատուցվելուց հետո: Ընդ որում, հերթերում ներառվող ծախսերը որոշվում են հատուցման իրականացման պահին առկա տեղեկատվության համաձայն, և հատուցում վճարելուց հետո առավել բարձր հերթում ներառման ենթակա ծախսերի մասին տեղեկատվություն ստացվելու դեպքում նշված ծախսերը հատուցվում են առաջիկա հերթի շրջանակներում:

ՏՈՒՐԻՐԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆԸ ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ ՎՆԱՆԵՐԻ ԴԵՏԵՎԱՆՔՈՎ ԱՌԱՋԱԾԱԾ ԵՎ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՇԱՆՍԵՐԸ ԵՎ ԱՅՐ ՇԱՆՍԵՐԻ ԱՆԴՐԱԾԵՇՏՈՒԹՅԱՆ, ՀԻՄՆԱԿՈՐՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՓԱՏԱՑԻ ԱՊԱՑՈՒՑՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԶԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ, ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Ի/Ի	ՇԱՌԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ, ՈՐԻ ԳԾՈՎ ԱՌԱՋԱԾԵԼ ԵՆ ՇԱՆՍԵՐԸ		ՇԱՌԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆՎԱԾԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՀԻՄՆԱԿՈՐՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ ԸՆՏ ՄԵՎ ՊԱՏՃԱՌՎ ԳԾՈՎ ՄԵՎ ՏՈՒՐԻՐԻ ԱՌԱՌՋԱԾ ՇԱՌԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՋԱՆԱԿԻ, ԳՈՒՄԱՐԻ ԵՎ ՓԱՄԱԿԵՏԻ	ՇԱՌԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿՈՐՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ ԸՆՏ ՄԱՏՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԸՆԴՈՒՆԵԼԻ ՎԱՃԱՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ			ՇԱՌԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿՈՐՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ ԸՆՏ ՇԱՌԱՑՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ՎԱՃԱՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԽԱՆԱԴՅՈՒՄ		ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄԻ ԻՐԱՎԱՆԱՑՎՈՒՄ Ե	
	ԽՈՒՄԸ	ԵՆթախումբը		Ծառայությունից օգտվելու առավելագույն թանակը	Ծառայությունից օգտվելու առավելագույն գումարը	Ծառայությունից օգտվելու առավելագույն ժամկետը	Ընտրվում է տուժողի, իսկ դրա անխաղիտության դեպքում՝ շահագրգիռ այլ անձի կողմից	Ընտրվում է Ապահովագրողի (Բյուրոյի) կողմից	Համապատասխան ծառայությունը մատուցած կազմակերպությանը, եթե ծառայության դիմաց դեռևս վճարված չէ	Տուժողին կամ տուժողի պահանջով համապատասխան ծառայության դիմաց վճարում կատարած անձին, եթե ծառայության դիմաց ծառայություն մատուցող կազմակերպությանը վճարվել է
1	Շտապօգնության ծառայության կողմից մատուցվող ծառայություններ	Դեպքի վայրից տեղափոխում բժշկական հաստատություն	Սահմանափակումներ առկա չեն	Սահմանափակումներ առկա չեն	Սահմանափակումներ առկա չեն	Սահմանափակումներ առկա չեն	ՀՀ-ում նման ծառայություններ մատուցելու իրավիճակ ունեցող կազմակերպություններ	Այո	Ոչ	Կիրառելի է
		Բժշկական հաստատությունից տեղափոխում մեկ այլ հաստատություն	Ցուցված է տուժողի՝ սուր (իվկանդանոցային) շրջանը վարած բժշկի կողմից	Սահմանափակումներ առկա չեն	Սահմանափակումներ առկա չեն	Սահմանափակումներ առկա չեն				
		Բժշկական հաստատությունից տեղափոխում տուն		Սահմանափակումներ առկա չեն	Սահմանափակումներ առկա չեն	Սահմանափակումներ առկա չեն				
2	Ամբուլատոր բուժում և խորհրդատվություն	Ամբուլատոր բուժում և խորհրդատվություն	Սահմանափակումներ առկա չեն	Սահմանափակումներ առկա չեն	120.000 ՀՀ դրամ	Սահմանափակումներ առկա չեն	ՀՀ-ում գրանցված և լիցենզավորված բժշկական հաստատություններ	Այո	Ոչ	Կիրառելի է
		Լաբորատոր գործիքային հետազոտություններ	Լշտանված է տուժողին բուժող բժշկի կողմից	Սահմանափակումներ առկա չեն	100.000 ՀՀ դրամ	Սահմանափակումներ առկա չեն	ՀՀ-ում գրանցված և լիցենզավորված բժշկական հաստատություններ	Այո	Ոչ	Կիրառելի է
		Բուժման համար Լշտանված դեղորայք	Լշտանված է տուժողին բուժող բժշկի կողմից	Սահմանափակումներ առկա չեն	40.000 ՀՀ դրամ	Սահմանափակումներ առկա չեն	ՀՀ-ում գրանցված և լիցենզավորված բժշկական հաստատություններ և դեղատներ	Այո	Ոչ	Կիրառելի է
		Բուժման և ֆունկցիայի վերականգնան նպատակով Լշտանված բժշկական սարքավորումներ, պարագաներ և պրոթեզներ	Լշտանված է սուր (իվկանդանոցային) շրջանը վարած բժշկի և (կամ) ընտանեկան բժշկի/ մանկաբույժի/ թերապևտի և (կամ) ռեաբիլիտողի, պրոթեզների մատով վնասվածքաբան-օրոպիդի կողմից	Սահմանափակումներ առկա չեն	Համաձայն սույն ենթահավելվածին կից աղյուսակ 8.2.1.2-ի	Սահմանափակումներ առկա չեն	ՀՀ-ում գրանցված և լիցենզավորված բժշկական հաստատություններ, դեղատներ, բժշկական սարքավորումներ և պարագաներ վաճառող մասնագիտացված կազմակերպություններ	Այո	Ոչ	Կիրառելի է
		Վերականգնողական բուժում	Լշտանված է սուր (իվկանդանոցային) շրջանը վարած բժշկի և (կամ) ընտանեկան բժշկի/ մանկաբույժի/ թերապևտի և (կամ) ռեաբիլիտողի կողմից	Սահմանափակումներ առկա չեն	Բուժման առաջին 2 ամիսների համար՝ ամսական 120.000 ՀՀ դրամ, դրան հաջորդող ամիսների համար՝ ամսական 70.000 ՀՀ դրամ	Համաձայն սույն ենթահավելվածին կից աղյուսակ 8.2.1.1-ի	ՀՀ-ում գրանցված և լիցենզավորված բժշկական հաստատություններ, դեղատներ, բժշկական սարքավորումներ և պարագաներ վաճառող մասնագիտացված կազմակերպություններ	Այո	Ոչ	Կիրառելի է
3	Ստացիոնար բուժօգնություն	Հիվանդանոցային բուժօգնություն	Սահմանափակումներ առկա չեն	Սահմանափակումներ առկա չեն	Հիվանդանոցային վնասի մատով՝ օրական 6.000 ՀՀ դրամ, իսկ Հանձնաժողովի կողմից հաստատված վնասների ցանկում ներառված համապատասխան ցանկում ներառված օտարերկրյա բժշկական հաստատություններում՝ 20.000 ՀՀ դրամ	Սահմանափակումներ առկա չեն	ՀՀ-ում գրանցված և լիցենզավորված բժշկական հաստատություններ	Այո	Ոչ	Կիրառելի է
		Բուժման և ֆունկցիայի վերականգնան նպատակով Լշտանված բժշկական սարքավորումներ, պարագաներ և պրոթեզներ	Լշտանված է սուր (իվկանդանոցային) շրջանը վարած բժշկի և (կամ) ընտանեկան բժշկի/ մանկաբույժի/ թերապևտի և (կամ) ռեաբիլիտողի, պրոթեզների մատով վնասվածքաբան-օրոպիդի կողմից	Սահմանափակումներ առկա չեն	Համաձայն սույն ենթահավելվածին կից աղյուսակ 8.2.1.2-ի	Սահմանափակումներ առկա չեն	ՀՀ-ում գրանցված և լիցենզավորված բժշկական հաստատություններ, դեղատներ, բժշկական սարքավորումներ և պարագաներ վաճառող մասնագիտացված կազմակերպություններ	Այո	Ոչ	Կիրառելի է

		Կերակրակերպության բուժում (ներառյալ դեղորայքը և հետազոտությունները)	Լշտանակված է սուր (հիվանդանոցային) շրջանը վարած բժշկի և (կամ) ընտանեկան բժշկի/ մանկաբույժի/ թերապևտի և (կամ) ռեաբիլիտոլոգի կողմից	Սահմանափակումներ առկա չեն	1. Ամսական 240.000 ՀՀ դրամ: 2. Հիվանդանոցային վճարի մասով՝ օրական 6.000 ՀՀ դրամ, իսկ Հանձնաժողովի կողմից հաստատված վնասների ցանկում ներառված հիվանդությունների համար համապատասխան ցանկում ներառված օտարերկրյա բժշկական հաստատություններում՝ 20.000 ՀՀ դրամ	Համաձայն սույն ենթահավելեանին կից աղյուսակ 8.2.1.1-ի	ՀՀ-ում զրանցված և փոխադարձված բժշկական հաստատություններ	Այո	Ոչ	Կիրառելի է	Կիրառելի է
4	Մասնագիտացված տնային խնամք		Լշտանակված է սուր (հիվանդանոցային) շրջանը վարած բժշկի և (կամ) ընտանեկան բժշկի/ մանկաբույժի/ թերապևտի և (կամ) ռեաբիլիտոլոգի կողմից	Սահմանափակումներ առկա չեն	Ամսական 60.000 ՀՀ դրամ	2 ամիս	ՀՀ-ում մասնագիտացված տնային խնամքի ծառայություններ մատուցելու իրավունք ունեցող կազմակերպություններ	Այո	Ոչ	Կիրառելի է	Կիրառելի է
5	Սանատոր-կուրորտային բուժում (որը վերաբերվում է բացառապես ողնուղեղային կամ խոշոր հոդերի վնասվածքներով վնասներին)		Լշտանակված է սուր (հիվանդանոցային) շրջանը վարած բժշկի և (կամ) ընտանեկան բժշկի/ մանկաբույժի/ թերապևտի և (կամ) ռեաբիլիտոլոգի կողմից	Սահմանափակումներ առկա չեն	250.000 ՀՀ դրամ	1 ամիս	ՀՀ-ում զրանցված և փոխադարձված բժշկական հաստատություններ	Այո	Ոչ	Կիրառելի է	Կիրառելի է

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾԵԻՑ ԴՈՒՐՍ ԳՏԿՈՂ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՐՄԻՏԵ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՏԱՌԵՍՏԱՆ ԱՌԱՋԱՀԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Սույն ենթահավելեանին կից աղյուսակ 8.2.1.3-ով նախատեսված վնասների գծով ծառայությունների մատուցման համար ընդունելի են համարվում նաև համապատասխան աղյուսակով նախատեսված բժշկական հաստատությունները:

2. Սույն ենթահավելեանին կից աղյուսակ 8.2.1.3-ով չնախատեսված վնասների գծով օտարերկրյա բժշկական հաստատությունների կողմից տրուժողին ծառայություններ մատուցվելու դեպքում հատուցումը վճարվում է ոչ աւելի, քան ՀՀ-ում համապատասխան ծառայության համար նախատեսված ծառայության արժեքի չափով:

3. Սույն ենթահավելեանին կից աղյուսակ 8.2.1.3-ով նախատեսված վնասների գծով այդ աղյուսակով չնախատեսված օտարերկրյա բժշկական հաստատությունների կողմից տրուժողին ծառայություններ մատուցվելու դեպքում հատուցումը վճարվում է ոչ աւելի, քան աղյուսակում Լշված բժշկական հաստատություններում համապատասխան ծառայության համար նախատեսված ծառայության արժեքի չափով:

**ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՂԱԿԱՆ ԲՈՒԺՄԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ՕԳՏՎԵԼՈՒ ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ
ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ՝
ԸՍՏ ՎՆԱՍՎԱԾՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՄԲԵՐԻ**

Հ/հ	Վնասվածքների հիմնական խմբերը	Տուժողի վերականգնողական բուժման առավելագույն ժամկետը	
		Մեկ նշանակման համար	Մեկ պատահարի գծով տվյալ տուժողին կատարված բոլոր նշանակումների համար (Ժամկետի սկիզբ է համարվում առաջնային վնասվածքների համար բժշկական հաստատությունից տուժողի դուրս գրման օրը)
1. Գանգուղեղային վնասվածքներ			
1)	թեթև	1 ամիս	1 ամիս
2)	միջին ծանրության	2 ամիս	3 ամիս
3)	ծանր	2 ամիս	12 ամիս
2. Ողնուղեղային վնասվածքներ			
1)	պարապարեզ	2 ամիս	2 ամիս
2)	պարապլեգիա	2 ամիս	3 ամիս
3)	կվադրիպարեզ	2 ամիս	6 ամիս
4)	կվադրիպլեգիա	2 ամիս	12 ամիս
3. Կոտրվածքներ, նյարդերի, փափուկ հյուսվածքների և ներքին օրգանների վնասվածքներ, այրվածքներ			
1)	ողնաշարի, ազդրոսկրի, մեծ ոլոքի կոտրվածքներ, կոնքազդրային հոդի և ծնկահոդի ներհոդային կոտրվածքներ	2 ամիս	6 ամիս
2)	այլ կոտրվածքներ	2 ամիս	4 ամիս
3)	փափուկ հյուսվածքների վնասվածքներ	2 ամիս	2 ամիս
4)	նյարդերի վնասվածքներ՝ ֆունկցիայի խանգարմամբ	2 ամիս	6 ամիս
5)	ներքին օրգանների վնասվածքներ	2 ամիս	4 ամիս
6)	այրվածքներ առանց սպիացման և ֆունկցիայի խանգարման	2 ամիս	2 ամիս
7)	այլ այրվածքներ	2 ամիս	12 ամիս

**ԲՈՒԺՄԱՆ ԵՎ ՖՈՒՆԿՑԻԱՅԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՆՇԱՆԱԿՎԱԾ
ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ, ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԻ ԵՎ ՊՐՈԹԵԶՆԵՐԻ
ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԸ**

Հ/հ	Անվանումը	Հատուցման ենթակա առավելա- գույն սահմանաչափը (ՀՀ դրամ)
1.	Անվասայլակի ձեռքբերում	70 000
2.	Տեխնիկական այլ միջոցների և բժշկական պարագաների ձեռքբերում	120 000
3.	Պրոթեզներ	
ա.	ստորին վերջույթի՝ ծնկան հողից ներքև	400 000
բ.	ստորին վերջույթի՝ ծնկան հողից վերև	600 000
գ.	վերին վերջույթի՝ դաստակ/նախադաստակ	200 000
դ.	վերին վերջույթի՝ արմնկային հողից վերև	350 000
ե.	վերին վերջույթի բիոպրոթեզ	1 000 000
4.	Օրթեզներ	
ա.	սրունք-թաթային՝ 12-18 տարեկան	25 000
բ.	սրունք-թաթային՝ 18 տարեկանից բարձր	35 000
գ.	ծունկ-սրունք-թաթային՝ 12-18 տարեկան	80 000
դ.	ծունկ-սրունք-թաթային՝ 18 տարեկանից բարձր	150 000
ե.	կոնքազդրային հող-ծունկ-սրունք-թաթային՝ 12-18 տարեկան	110 000
զ.	կոնքազդրային հող-ծունկ-սրունք-թաթային՝ 18 տարեկանից բարձր	200 000
է.	կորսետ	90 000

**2016 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀԱՄԱՐ «ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ»
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ 12-ՐԴ ՀՈԴՎԱԾԻ 5-ՐԴ ՄԱՍՈՎ
ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆԸ ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻՑ ԴՈՒՐՍ ԳՏՆՎՈՂ ԲԺՇԿԱԿԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿ**

Հ/հ	Տուժողի առողջությանը պատճառված վնասի տեսակը, որի գծով բժշկական օգնությունը կամ առողջության վերականգնումը Հայաստանի Հանրապետության տարածքում հնարավոր չէ արդյունավետ իրականացնել	Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս գործող բժշկական հաստատության անվանումը, որի կողմից համապատասխան վնասի գծով բժշկական օգնություն ցուցաբերվելու կամ առողջության վերականգնում իրականացվելու դիմաց տուժողն իրավունք ունի ստանալու օրենքով նախատեսված ապահովագրական հատուցում
1.	Բարակ աղիի տարածուն վնասում, ախտահարում կամ կորուստ, որն առաջացրել է բարակ աղիի փոխպատվաստման անհրաժեշտություն	Ռուսաստանի վիրաբուժության գիտական կենտրոն (Ռուսաստանի Դաշնություն, 119991, Մոսկվա, ԳՍՊ-1, Աբրիկովսկի նրբ., տ. 2, հեռ.՝ (7 495) 766-47-04; 246-89-88, ինտերնետային կայք՝ www.med.ru), Ա.Վ. Վիշնևսկու անվ. վիրաբուժության ինստիտուտ (Ռուսաստանի Դաշնություն, Մոսկվա, Բոլշայա Սերպուխովսկայա փող., տ. 27, հեռ.՝ (7 495) 236-72-90; 237-08-14, ինտերնետային կայք՝ www.vishnevskogo.ru)
2.	Լյարդի վնասում, ախտահարում կամ կորուստ, որն առաջացրել է լյարդի մեծածավալ մասնահատման կամ փոխպատվաստման անհրաժեշտություն	Ռուսաստանի վիրաբուժության գիտական կենտրոն (Ռուսաստանի Դաշնություն, 119991, Մոսկվա, ԳՍՊ-1, Աբրիկովսկի նրբ., տ. 2, հեռ.՝ (7 495) 766-47-04; 246-89-88, ինտերնետային կայք՝ www.med.ru), Ա.Վ. Վիշնևսկու անվ. վիրաբուժության ինստիտուտ (Ռուսաստանի Դաշնություն, Մոսկվա, Բոլշայա Սերպուխովսկայա փող., տ. 27, հեռ.՝ (7 495) 236-72-90; 237-08-14, ինտերնետային կայք՝ www.vishnevskogo.ru)
3.	Գլխի, պարանոցի, իրանի, ուսագոտու կամ վերին վերջույթի այրվածքներ, որոնց վերականգնողական բուժումը պահանջում է՝ սպլինտներ՝ վերին վերջույթի համար կամ ճնշող (կոմպրեսիոն) «հագուստ»՝ դեմքի, իրանի կամ վերին վերջույթի համար	Ա.Վ. Վիշնևսկու անվ. վիրաբուժության ինստիտուտ (Ռուսաստանի Դաշնություն, Մոսկվա, Բոլշայա Սերպուխովսկայա փող., տ. 27, հեռ.՝ (7 495) 236-72-90; 237-08-14, ինտերնետային կայք՝ www.vishnevskogo.ru)
4.	Մարմնի 50%-ի և ավելի խորը այրվածքներ (III և IV աստիճանի), որոնք պահանջում են	Ա.Վ. Վիշնևսկու անվ. վիրաբուժության ինստիտուտ (Ռուսաստանի Դաշնություն,

	ալլոտրանսպլանտացիայի իրականացում	Մոսկվա, Բուլշայա Սերպուխովսկայա փող., տ. 27, հեռ.՝ (7 495) 236-72-90; 237-08-14, ինտերնետային կայք՝ www.vishnevskogo.ru
5.	Ողնուղեղային վնասվածքներ, որոնց հետևանքով առաջացած քրոնիկական խիստ արտահայտված ցավային համախտանիշները պահանջում են ռադիոհաճախականային սարքի իմպլանտացիա և (կամ) որոնց հետևանքով առաջացած շարժողական կոպիտ խանգարումները պահանջում են նեյրոստիմուլյացիա	Ռուսաստանի բժշկական գիտությունների ակադեմիայի Ն.Ն. Բուրդենկոյի անվան նեյրովիրաբուժության ԳՀԻ (Ռուսաստանի Դաշնություն, Մոսկվա, 4-րդ Տվերսկայա-Յամսկայա փող., տ. 16, հեռ.՝ (7 495) 251-65-26, ինտերնետային կայք՝ www.nsi.ru)
6.	Գանգուղեղային և (կամ) ողնուղեղային վնասվածքի հետևանքով առաջացած շնչառության քրոնիկ խանգարումներ, որոնք պահանջում են դիաֆրագմալ նյարդը խթանող սարքի իմպլանտացիա և (կամ) գանգուղեղային վնասվածքի հետևանքով առաջացած ենթակեղևային հանգույցների դիսֆունկցիա, որը պահանջում է գլխուղեղի խորանիստ հատվածների ստիմուլյացիա	Մոտոլի համալսարանական հիվանդանոց (Չեխիայի Հանրապետություն, Պրահա 5, 15006, Վուվալու 84, հեռ.՝ (420 2) 431-111, ինտերնետային կայք՝ www.fnmotol.cz)
7.	Գանգի դիմային հատվածի ոսկրերի ու փափուկ հյուսվածքների տարածուն վնասվածքային դեֆեկտներ, որոնց վերականգնման համար պահանջվում է համակարգչային մոդելավորում	Ստոմատոլոգիայի և դիմաձնոտային վիրաբուժության կենտրոնական գիտահետազոտական ինստիտուտ (Ռուսաստանի Դաշնություն, Մոսկվա, Տիմուր Ֆրունզեի փող., տ. 16, հեռ.՝ (7 495) 246-1334, ինտերնետային կայք՝ www.cniis.ru)
8.	Աչք-ակնակապճի վնասվածք՝ ակնագնդի և (կամ) ակնակապճի ոսկրերի ամբողջականության խանգարմամբ, երբ ամբողջությամբ կամ մասնակի պահպանված է տեսողությունը	Մոսկվայի Հեմհոլցի անվան աչքի հիվանդությունների գիտահետազոտական ինստիտուտ (Ռուսաստանի Դաշնություն, Մոսկվա, Սադովայա Չերնոգրյազցկայա փող., տ. 14/19, հեռ.՝ (7 495) 623-73-53, ինտերնետային կայք՝ www.helmholtzeinstitute.ru)
9.	Սույն ցանկի 1-8-րդ կետերով չնախատեսված վնասներ, որոնց գծով բժշկական օգնությունը կամ առողջության վերականգնումը Բժշկական հանձնաժողովի որոշմամբ (հիմնված Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող նեղ մասնագիտական բուժօգնություն ցուցաբերող բժշկական հաստատության եզրակացության, պահանջվող այլ փաստաթղթերի և իրականացված հետազոտությունների վրա) հնարավոր չէ արդյունավետ իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության տարածքում	Բժշկական հանձնաժողովի որոշմամբ սահմանված Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս գործող բժշկական հաստատություն (հաստատություններ), որտեղ համապատասխան վնասի գծով բժշկական օգնությունը կամ առողջության վերականգնումը կարող է արդյունավետ իրականացվել

«ԱՊՊԱ ընդհանուր պայմաններ» RL 1-001 կանոնների

**ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՎ (ԿԱՄ) ԿՐԿՆԱԿԻ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ
ԵՎ ԴՐԱ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ**

**ԳԼՈՒԽ 1. ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՎ ԿՐԿՆԱԿԻ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ
ՆԿԱՏՄԱՍԲ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ**

1. Լրացուցիչ և կրկնակի փորձաքննությունների իրավունքից օգտվող անձինք, լրացուցիչ և կրկնակի փորձաքննություններ իրականացնողները (կազմակերպողները), լրացուցիչ և կրկնակի փորձաքննությունների իրականացման ժամկետները սահմանված են **Հավելված 6-ով**:

2. Լրացուցիչ և կրկնակի փորձաքննությունների համար ներկայացվող դիմումների ձևերը սահմանված են **Հավելված 1-ի** համապատասխանաբար **Ձև 8.1-ով և Ձև 8.2-ով**:

3. Լրացուցիչ և կրկնակի փորձաքննությունների գործընթացում կիրառվող ծանուցումներն իրականացվում են սույն կանոններով սահմանված ձևերին համապատասխան:

**ԳԼՈՒԽ 2. ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

4. Ընկերությունը, լրացուցիչ փորձաքննության իրականացման պահանջի վերաբերյալ դիմում ստանալուց հետո սույն կանոնների **Հավելված 6-ով** սահմանված ժամկետում ներկայացնում է լրացուցիչ փորձաքննության արդյունքները կամ մերժում է դրա նշանակումը:

**ԳԼՈՒԽ 3. ԿՐԿՆԱԿԻ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

5. Կրկնակի փորձաքննություն նշանակելու համար ներկայացվում են հետևյալ փաստաթղթերը՝

1) դիմում՝ ապահովագրական պատահարի արդյունքում գույքին պատճառված վնասների և (կամ) պատահարի առաջացման պատճառների կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջի մասին (համաձայն **Հավելված 1-ի** համապատասխանաբար **8.1-ով և Ձև 8.2-ի**): Ընդ որում՝ **Հավելված 1-ի Ձև 8.2-ի 3.2.1-րդ** դաշտով նախատեսված հարցադրումը պարտադիր է և մշտապես ներառվում է կրկնակի փորձաքննության պահանջի վերաբերյալ դիմումի մեջ, իսկ նույն ձևի **3.2.2-րդ և (կամ) 3.2.3-րդ** դաշտերով նախատեսված հարցադրումները ներկայացվում են կրկնակի փորձաքննության պահանջ ներկայացնողի հայեցողությամբ՝ ի լրումն **3.2.1-րդ** դաշտով նախատեսված հարցադրման: **Հավելված 1-ի Ձև 8.2-ում** նշված հարցադրումներից տարբերվող հարցադրումներ կրկնակի փորձաքննության պահանջում չեն կարող ներառվել, իսկ ներառվելու դեպքում՝ Բյուրոյի կողմից հաշվի չեն առնվում կրկնակի փորձաքննություն նշանակելիս:

2) բողոքարկվող առաջնային (եթե իրականացվել է լրացուցիչ փորձաքննություն՝ նաև՝ լրացուցիչ) փորձագիտական եզրակացության (հաշվետվության) պատճենը (բացառությամբ Բյուրոյի կողմից իրականացվող հատուցման գործընթացի),

3) դիմումն Օրենքով՝ կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ ներկայացնելու համար սահմանված ժամկետում ներկայացնելու հանգամանքը հիմնավորող փաստաթղթեր (բացառությամբ Բյուրոյի կողմից իրականացվող հատուցման գործընթացի),

4) Բյուրոյի կայքում հրապարակված չափով և բանկային հաշվին կրկնակի փորձաքննության վճարի կատարման փաստը հավաստող փաստաթղթի պատճենը (չի ներկայացվում, երբ կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ ներկայացնողը Ապահովագրողն է),

5) Ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների կրկնակի փորձաքննության իրականացման պահանջ ներկայացվելու դեպքում նաև՝ սույն կանոնների **Հավելված 7-ի** 9-րդ և 9.1-րդ կետերով նախատեսված փաստաթղթեր (նյութեր) (բացառությամբ Բյուրոյի կողմից իրականացվող հատուցման գործընթացի), ընդ որում՝ **Հավելված 7-ի** 9.1-րդ կետով նախատեսված փաստաթղթերի (նյութերի) ներկայացման իրավունք ունեն միայն Ապահովագրողները:

6) Անձը հաստատող փաստաթղթի պատճենը կամ լուսապատճենը,

7) Ավտոտրանսպորտային միջոցի հաշվառման (գրանցման) վկայագրի կամ մաքսային հայտարարագրի կամ նմանատիպ այլ փաստաթղթերի պատճենը (լուսապատճենը)

8) Ավտոտրանսպորտային միջոցից տարբերվող գույք վնասված լինելու դեպքում՝ վերջինիս նույնականացման տվյալները պարունակող փաստաթղթի (փաստաթղթերի) պատճենները (լուսապատճենները):

6. Շահագրգիռ անձի կամ Ապահովագրողի կողմից սույն հավելվածով սահմանված փաստաթղթերից որևէ մեկի ներկայացումը վարչական վարույթ կամ քրեական հետապնդում իրականացնող մարմինների գործողությունների կամ անգործության պատճառով անհնարին լինելու դեպքում շահագրգիռ անձի կամ Ապահովագրողի համար կրկնակի փորձաքննություն նշանակելու՝ Օրենքով սահմանված ժամկետի հաշվարկը կասեցվում է մինչև անհնարինությունը պայմանավորող հանգամանքների վերացումը: Ընդ որում, սույն կետով նախատեսված անհնարինությունը կարող է հիմնավորված համարվել միայն այն դեպքում, եթե **Հավելված 6-ով** նախատեսված կրկնակի փորձաքննության՝ սույն կանոններով սահմանված ժամկետի սկզբին հաջորդող հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում շահագրգիռ անձը կամ Ապահովագրողը Բյուրո է ներկայացրել հիմնավորումներ՝ առ այն, որ համապատասխան փաստաթղթերը տրամադրելու վերաբերյալ վարչական վարույթ կամ քրեական հետապնդում իրականացնող մարմիններին ուղղված գրավոր պահանջի չբավարարման հիմքով հայցադիմում է ներկայացրել դատարան՝ նշված փաստաթղթերը հարկադիր տրամադրելու պահանջով: Շահագրգիռ անձի կամ Ընկերության համար կրկնակի փորձաքննություն նշանակելու՝ Օրենքով սահմանված ժամկետի հաշվարկը վերսկսվում է նաև այն դեպքում, երբ սույն կետով նախատեսված հիմնավորումները ներկայացնելուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, Բյուրո չի ներկայացվել դատարանի կողմից համապատասխան հայցադիմումը վարույթ ընդունելու վերաբերյալ որոշումը:

7. Բյուրոն կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ ներկայացրած անձից կարող է պահանջել նաև կրկնակի փորձաքննության նշանակման և անցկացման համար անհրաժեշտ այլ փաստաթղթեր և տեղեկություններ: Կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ ներկայացրած անձի կողմից սույն հավելվածով չնախատեսված և սույն կետով սահմանված կարգով Բյուրոյի կողմից չպահանջված փաստաթղթեր ներկայացվելու դեպքում, դրանք չեն ընդունվում Բյուրոյի կողմից և չեն դրվում կրկնակի փորձաքննության հիմքում և փորձագետին ներկայացվող հարցադրումներում:

8. Բյուրոն իր կողմից իրականացվող հատուցման գործընթացի ժամանակ անհրաժեշտության դեպքում Օրենքով սահմանված ժամկետում կարող է նշանակել կրկնակի փորձաքննություն:

9. Սույն հավելվածով նախատեսված բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերն ստանալուց հետո անմիջապես, բայց ոչ ուշ քան Օրենքով սահմանված ժամկետի ավարտը Բյուրոն որոշում է կայացնում կրկնակի փորձաքննություն նշանակելու մասին: Նման որոշում Բյուրոն կարող է կայացնել նաև սույն հավելվածի 8-րդ կետով սահմանված կարգով:

10. Այն դեպքում, երբ նույն փորձագիտական եզրակացության կապակցությամբ կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ են ներկայացրել մեկից ավելի շահագրգիռ անձինք, ապա կրկնակի փորձաքննությունը նշանակվում է փորձաքննության անցկացման համար պահանջվող գումարի վճարումը հավաստող փաստաթուղթը առաջինը Բյուրո ներկայացրած անձի պահանջով, պայմանով, որ մինչև այդ պահը ապահովագրողը կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ չի ներկայացրել, որի դեպքում կրկնակի փորձաքննություն նշանակվում է ապահովագրողի պահանջով: Սույն կետով նախատեսված դեպքում Բյուրոն վերադարձնում է բոլոր այն անձանց կատարած վճարումները, ովքեր սույն կետի իմաստով չեն համարվում կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ ներկայացրած անձինք:

11. Կրկնակի փորձաքննության արդյունքները փորձաքննության պահանջ ներկայացրած անձին ծանուցելիս կատարվում է փոխհաշվարկ Բյուրոյի և այդ անձի (բացառությամբ՝ Ապահովագրողի) միջև. եթե կրկնակի փորձաքննության համար վճարված գումարը գերազանցում է Բյուրոյի կողմից կրկնակի փորձաքննության իրականացման համար փորձագետին վճարված գումարը, ապա Բյուրոն կրկնակի փորձաքննության պահանջ ներկայացրած անձին վերադարձնում է այդ գումարի դրական տարբերությունը, իսկ եթե կրկնակի փորձաքննության համար վճարված գումարը պակաս է Բյուրոյի կողմից կրկնակի փորձաքննության իրականացման համար փորձագետին վճարված գումարից, ապա կրկնակի փորձաքննության պահանջ ներկայացրած անձի կողմից համապատասխան տարբերության չափով փոխհատուցվում են Բյուրոյի կողմից կատարված ծախսերը:

12. Բյուրոն մեթոմ է կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջը, եթե՝

1) չեն պահպանվել Օրենքով և **Հավելված 6**-ով սահմանված՝ կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջ ներկայացնելու ժամկետները,

2) նույն ապահովագրական պատահարի շրջանակներում իրականացվել է (իրականացվում է) պահանջվող կրկնակի փորձաքննություն,

3) բողոքարկվող եզրակացության (հաշվետվության) հետ կապված իրականացվում է լրացուցիչ փորձաքննություն,

4) պահանջի վերաբերյալ ներկայացված դիմումի ձևը չի համապատասխանում (լրացված չէ) սույն կանոններով սահմանված ձևին (ձևով),

5) սահմանված ժամկետում չի ներկայացվել սույն կանոններով սահմանված փաստաթղթերից որևէ մեկը:

13. Կրկնակի փորձաքննությունների մերժման դեպքում Բյուրոն մերժման մասին **Հավելված 1-ի Ձև 9.1**-ով սահմանված կարգով ծանուցում է կրկնակի փորձաքննություն իրականացնելու պահանջի վերաբերյալ դիմում ներկայացրած անձին և ԴՍԱ-ին:

14. Կրկնակի փորձաքննության անցկացման պահանջը մերժվելու դեպքում Բյուրոն կրկնակի փորձաքննության անցկացման համար վճարված գումարը վերադարձնում է այդ գումարը վճարած անձին:

**ՏՈՒԺՈՂԻ ԳՈՒՅՔԻՆ ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ ՎՆԱՍԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ
ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ**

1. Սույն կանոնների համաձայն՝ տուժողի կողմից գույքին պատճառված վնասի վերականգնման տարբերակն ընտրվելու դեպքում վերականգնման գործընթացը կազմակերպում է ԴՍԱ-ն, որը պարտավորվում է ձեռնարկել լավագույն ջանքեր վերանորոգող կազմակերպության հետ հարաբերություններում տուժողի շահերը պաշտպանելու՝ մասնավորապես ողջամիտ ժամկետում որակյալ աշխատանքի արդյունք ստանալու համար: ԴՍԱ-ն իրավունք չունի ինչպես վերանորոգող կազմակերպության հետ պայմանագրի կնքման, այնպես էլ դրա կատարման փուլում ձեռնարկել այնպիսի գործողություններ՝ ներառյալ տրամադրել այնպիսի համաձայնություններ, որոնք կսահմանափակեն տուժողի՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով և այլ օրենքներով՝ ներառյալ դրանց դիսպոզիտիվ դրույթներով սահմանված իրավունքները կամ հնարավորությունները:

2. Վերականգնման գործընթացն իրականացվում է այն վերանորոգող կազմակերպությունում, որը սույն կանոնների համաձայն նշվել է տուժողի կողմից գույքին պատճառված վնասի հատուցման տարբերակի ընտրության դիմումի, իսկ այդպիսի դիմում ներկայացրած չլինելու դեպքում՝ ապահովագրական հատուցում ստանալու վերաբերյալ դիմումի մեջ, եթե սույն հավելվածով նախատեսված դեպքերում տուժողը չի փոփոխել իր ընտրությունը: Ընդ որում, երաշխիքային ժամկետում գտնվող գույքի համար երաշխիքային ժամկետ տված անձի կողմից վնասվածքների վերականգնման հատուկ պայմաններ (կոնկրետ վերանորոգող կազմակերպություն և այլն) սահմանված լինելու դեպքում ԴՍԱ-ն պարտավոր է սույն կանոնների պահանջների պահպանմամբ իր հնարավորությունների սահմաններում ապահովել նշված պայմաններով վերականգնման գործընթացը:

3. Նախքան վերականգնման գործընթացի սկսվելը ԴՍԱ-ն պարտավոր է տուժողին ծանուցել վերանորոգող կազմակերպության կողմից առաջարկվող վերականգնման ծառայության մատուցման պայմանները՝ մասնավորապես վերականգնման ժամկետը և կազմակերպության կողմից տրվող երաշխիքային ժամկետը, իսկ սույն հավելվածի 4-րդ կետի 2)-րդ ենթակետով նախատեսված դեպքերում՝ նաև յուրաքանչյուր բաղադրիչի համար տուժողի կողմից լրավճարման ենթակա գումարի չափը: Տուժողը նշված պայմանների հետ չհամաձայնվելու դեպքում իրավունք ունի երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում գրավոր եղանակով ընտրել

ԴՍԱ-ի հետ համագործակցող այլ վերանորոգող կազմակերպություն կամ պահանջել ապահովագրական հատուցումն իրականացնել համապատասխան գումարը վճարելու եղանակով: Վերջին դեպքում հատուցման գումարի վճարման համար սույն կանոններով սահմանված ժամկետի հաշվարկն սկսվում է ԴՍԱ-ի կողմից համապատասխան պահանջն ստանալու օրվան հաջորդող օրվանից:

4. Տուժողը կամ Ապահովագիրը (Ապահովագրված անձը) կամ որևէ երրորդ անձ պետք է նախքան գույքի վերականգնման գործընթացն սկսվելը գրավոր պարտավորություն ստանձնի լրավճարելու վնասի վերականգման համար՝ ապահովագրական հատուցման ենթակա գումարի չբավարարող մասով, եթե՝

1) սույն կանոններով սահմանված որևէ հիմքով (ապահովագրական գումարի գերազանցում, պատահարի մեջ տուժողի մեղքի առկայություն և այլն) հատուցման ենթակա գումարը պակաս է պատահարի հետևանքով տուժողին պատճառված փաստացի վնասից, կամ

2) տուժողը ցանկանում է գույքի վերականգնման համար օգտագործել վնասի հաշվարկում փորձագետի կողմից սույն կանոնների համաձայն դրված բաղադրիչներից տարբերվող բաղադրիչներ կամ այնպիսի բաղադրիչներ, որոնց գծով փորձագետը կիրառել է մաշվածություն:

5. Ոչ ոքի կողմից սույն կանոնների 4-րդ կետով նախատեսված պարտավորությունը չստանձնվելու դեպքում համապատասխան գույքին պատճառված վնասների վերականգնումը գնահատվում է որպես ոչ ողջամիտ, և տուժողին պատճառված վնասները սույն կանոնների համաձայն ԴՍԱ-ի կողմից հատուցվում են համապատասխան գումար վճարելու միջոցով:

6. ԴՍԱ-ն պետք է ապահովի, որպեսզի գույքի վերականգնման աշխատանքներն ավարտվեն սույն հավելվածի 3-րդ կետով նախատեսված կարգով համաձայնեցված ժամկետում, բայց ոչ ուշ, քան տուժողի կողմից վերանորոգող կազմակերպությունն ընտրելու օրվան հաջորդող՝

1) տասն օրվա ընթացքում, եթե վերականգնման արժեքը չի գերազանցում հարյուր հազար ՀՀ դրամը,

2) Մեկ ամսվա ընթացքում, եթե վերականգնման արժեքը գերազանցում է հարյուր հազար ՀՀ դրամը:

7. Սույն հավելվածի 6-րդ կետով նախատեսված ժամկետները կարող են երկարաձգվել մինչև 15 օրով, բայց ոչ ավելի, քան սույն հավելվածի 3-րդ կետով նախատեսված կարգով համաձայնեցված ժամկետի ավարտը, եթե տվյալ գույքի վերականգնման համար անհրաժեշտ որևէ բաղադրիչ Հայաստանի Հանրապետության համանման բաղադրիչի ձեռքբերման շուկայում բացակայում է և տվյալ բաղադրիչը ներկրվում է օտարերկրյա պետությունից:

8. Գույքի վերականգնման աշխատանքները համարվում են ավարտված այն պահից, երբ տուժողի, ԴՍԱ-ի և վերանորոգող կազմակերպության կողմից եռակողմ ստորագրվում է վերականգնման աշխատանքների հանձնման-ընդունման ակտ՝ համաձայն **Ենթահավելված 10.1**-ի: Ընդ որում, տուժողի կողմից հանձնման-ընդունման ակտը երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում անհիմն չստորագրվելու կամ ստորագրումից խուսափելու դեպքում նշված ակտը համարվում է նրա կողմից ստորագրված:

9. Տուժողն ինչպես գույքի վերականգնման գործընթացում, այնպես էլ դրա ավարտից հետո կարող է պահանջել ԴՍԱ-ից համապատասխան հիմքերի առկայության դեպքում իրացնել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով և այլ օրենքներով՝ ներառյալ դրանց դիսպոզիտիվ դրույթներով պատվիրատուի համար նախատեսված իրավունքները՝ ներառյալ սահմանված ժամկետում կամ որակով չիրականացված աշխատանքների իրականացումը տվյալ վերանորոգող կազմակերպության հաշվին այլ վերանորոգող կազմակերպության հանձնարարելու հետ կապված:

10. Վերանորոգող կազմակերպության կողմից տվյալ գույքի վերականգնման աշխատանքների արդյունքի համար պետք է տրվի ոչ պակաս, քան մեկ տարի երաշխիքային ժամկետ, իսկ փոփոխված պահեստամասերի (դետալների, ագրեգատների և բաղադրիչների, բացառությամբ ընթացային մասի դետալների) համար՝ դրանց նպատակային նշանակությամբ օգտագործման համար սովորաբար նախատեսվող ժամկետով երաշխիք:

**ՀԱՆՁՆՄԱՆ-ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԱԿՏ
ԳՈՒՅՔԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ**

Հանձնման-ընդունման ակտի ստորագրման ամսաթիվը _____

Հանձնման-ընդունման ակտի ստորագրման վայրը _____

ՊԱՏՎԻՐԱՏՈՒ

(ԴՄԱ-ի անվանումը)

հասցեն՝ _____

ՀՎՀՀ՝ _____

Բանկ՝ _____

Հ/Հ՝ _____

Էլ. փոստ՝ _____

հեռ.՝ _____

ԿԱՏԱՐՈՂ

(Վերանորոգող կազմակերպության անվանումը)

հասցեն՝ _____

ՀՎՀՀ՝ _____

Բանկ՝ _____

Հ/Հ՝ _____

Էլ. փոստ՝ _____

հեռ.՝ _____

ՍՏԱՑՈՂ

(Տնօրդի անուն, ազգանունը կամ անվանումը)

հասցեն՝ _____

Էլ. փոստ՝ _____

հեռ.՝ _____

Պատվիրատուն՝ ի դեմս _____, Կատարողը՝ ի դեմս _____
և Ստացողը՝ ի դեմս _____, հիմք ընդունելով Պատվիրատուի և
Կատարողի միջև կնքված _____ 20 ____ թ. թիվ _____ կապալի պայմանագիրը
(այսուհետ՝ Պայմանագիր) և Պատվիրատուի կողմից _____ 20 ____ թ.
ընդունված թիվ _____ ապահովագրական հատուցումը վճարելու (մերժելու) վերաբերյալ
որոշում-ծանուցումը՝ կազմեցին սույն ակտն այն մասին, որ Կատարողը հանձնեց, իսկ
Պատվիրատուն և Ստացողն ընդունեցին ստորև նշված աշխատանքների
արդյունքները՝ կատարված Պայմանագրի պայմաններին և Բյուրոյի կանոններին
համապատասխան : Վերականգնված գույքը հանձնվեց Ստացողին:

Կատարողի անունից		
	<i>(ստորագրություն)</i>	<i>(անուն և ազգանուն)</i>
Պատվիրատուի անունից		
	<i>(ստորագրություն)</i>	<i>(անուն և ազգանուն)</i>
Ստացողի անունից		
	<i>(ստորագրություն)</i>	<i>(անուն և ազգանուն)</i>